

Årsredovisning

2017

Om oss

Innehåll

Inledning

- 1 Det finansiella året 2017
- 2 Vd har ordet

Verksamheten

- 4 Strategi och position
- 6 Omvärld och marknad
- 8 Erbjudande
- 10 Utlåning och kreditkvalitet
- 12 Upplåning och likviditet
- 14 Länsförsäkringar Fondförvaltning
- 16 Hållbarhet och medarbetare
- 20 Förvaltningsberättelse
- 25 Femårsöversikt
- 26 Bolagsstyrningsrapport

Finansiella rapporter

Koncernen

- 33 Resultaträkning
- 33 Rapport över totalresultat
- 34 Balansräkning
- 35 Kassaflödesanalys
- 36 Förändringar i eget kapital
- 37 Noter till de finansiella rapporterna

Finansiella rapporter

Moderbolaget

- 71 Femårsöversikt
- 73 Resultaträkning
- 73 Rapport över totalresultat
- 74 Balansräkning
- 75 Kassaflödesanalys
- 76 Förändringar i eget kapital
- 77 Noter till de finansiella rapporterna
- 93 Revisionsberättelse

Övrig information

- 96 Styrelse och revisor
- 98 Ledning
- 99 Definitioner
- 99 Rapportdagar
- 100 Adresser

Länsförsäkringar Bank

Sveriges femte största retailbank

Länsförsäkringar Bank är Sveriges femte största retailbank och har som strategi att erbjuda Länsförsäkringsgruppens kunder attraktiva banktjänster. Närhet till kunden skapas genom personliga möten på 128 av länsförsäkringsbolagens kontor runt om i Sverige samt via digitala tjänster och telefon. Målet är att ha de mest nöjda kunderna,

att med låg bibehållen risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet samt att öka andelen kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar. Enligt Svenskt Kvalitetsindex 2017 är Länsförsäkringar Bank återigen den enskilda aktören på bankmarknaden med Sveriges mest nöjda privatkunder.

Kort om Länsförsäkringar

Lokala bolag med kunderna som ägare och enda uppdragsgivare

Länsförsäkringar består av 23 lokala kundägda länsförsäkringsbolag och av det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB med dotterbolag. Genom sitt länsförsäkringsbolag får kunderna en helhet inom bank, försäkring, pension och fastighetsförmedling. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna; det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är alltid det primära uppdraget. Grundläggande är en långsiktig omsorg om kundernas ekonomi och trygghet. Länsförsäkringsgruppen har tillsammans drygt 3,8 miljoner kunder och cirka 6 400 medarbetare.

3,8 miljoner kunder

23 lokala länsförsäkringsbolag

Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Bank AB

Länsförsäkringar
Hypotek AB
Bolån

Länsförsäkringar
Fondförvaltning AB
Fonder

Wasa Kredit AB
Leasing, avbetalning
och blancolån

Det finansiella året 2017

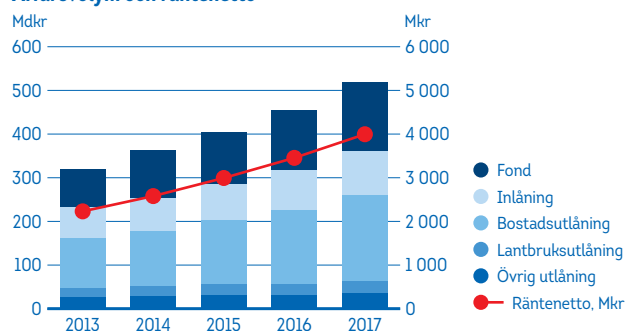
Viktiga händelser

- Den 1 januari 2017 genomfördes ett antal organisatoriska förändringar där verksamhet har flyttats från moderbolaget Länsförsäkringar AB till bankkoncernen. Sammantaget har 116 heltidsanställda tillkommit.
- Rörelseresultatet ökade 9 procent till 1 599 (1 467) Mkr och räntabiliteten på eget kapital uppgick till 10,0 (10,1) procent.
- Räntenettet ökade 15 procent till 3 996 (3 464) Mkr.
- Rörelseintäkterna ökade 12 procent till 3 258 (2 904) Mkr.
- Rörelsekostnaderna uppgick till 1 601 (1 399) Mkr.
- Kreditförlusterna uppgick netto till 57,7 (37,6*) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,02 (0,02) procent.
- Affärsvolymerna ökade 14 procent till 519,5 (456,1) Mdkr.
- Inlåningen ökade 9 procent till 99,4 (91,2) Mdkr. Utlåningen ökade 15 procent till 261,4 (226,7) Mdkr.
- Kärnprimärkapitalrelationen för Konsoliderad situation uppgick den 31 december 2017 till 23,3 procent.
- Antalet kunder med Länsförsäkringar som huvudbank ökade 11 procent och antalet kort ökade 13 procent.
- Enligt Svenskt Kvalitetsindex kundnöjdhetsmätning för 2017 är Länsförsäkringar Bank den enskilda aktören på bankmarknaden med de mest nöjda privat- och företagskunderna. Länsförsäkringar Bank har enligt Svensk Kvalitetsindex 2017 även de mest nöjda bolånekunderna samt företagskunderna för fastighetslån.

Uppgifterna inom parentes avser motsvarande period 2016.

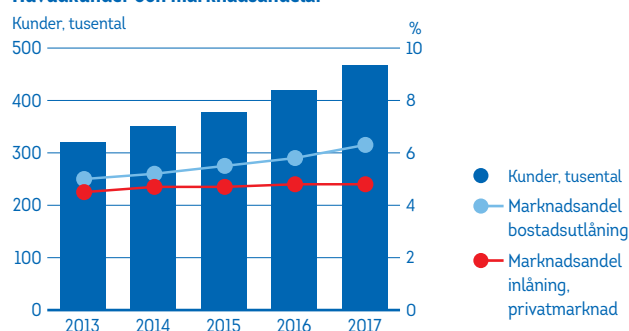
¹ Jämförelsetalet innehåller upplösning av reserver uppgående till 23,3 Mkr.

Affärsvolym och räntenetto

Den totala affärsvolymen har i genomsnitt ökat med 12 procent de senaste fem åren. Räntenettet har i genomsnitt ökat med 15 procent.

Huvudkunder och marknadsandelar

Under de senaste fem åren har antalet kunder vuxit med i genomsnitt 11 procent per år. Marknadspositionen har kontinuerligt stärkts.

Nyckeltal

Mkr	2017	2016	2015	2014	2013
Räntabilitet på eget kapital, %	10,0	10,1	8,9	8,3	6,7
Avkastning på totalt kapital, %	0,53	0,54	0,48	0,42	0,31
Avkastning på totala tillgångar, %	0,41	0,42	0,37	0,32	0,23
Placeringsmarginal, %	1,32	1,28	1,22	1,15	1,06
K/I-tal före kreditförluster	0,49	0,48	0,57	0,62	0,63
Kärnprimärkapitalrelation, bankkoncernen, %	24,3	24,8	23,7	16,2	-
Primärkapitalrelation, bankkoncernen, %	26,8	27,5	26,6	16,2	-
Total kapitalrelation, bankkoncernen, %	32,1	33,4	32,0	20,6	-
Kärnprimärkapitalrelation, konsoliderad situation, %	23,3	21,2	21,4	13,9	-
Primärkapitalrelation, konsoliderad situation, %	24,8	23,2	23,7	13,9	-
Total kapitalrelation, konsoliderad situation, %	28,1	27,6	28,2	17,5	-
Andel osäkra lånefordringar brutto, %	0,11	0,11	0,12	0,17	0,23
Reserver i förhållande till utlåning, %	0,10	0,11	0,14	0,19	0,25
Reserver i förhållande till utlåning, inklusive innehållen länsförsäkringsbolagsersättning, %	0,14	0,17	0,19	0,23	-
Kreditförlustnivå i förhållande till utlåning, %	0,02	0,02 ¹	0,00 ¹	0,00 ¹	0,08

¹ Innehåller upplösning av reserver.

Marknadsledande kundnöjdhet

VD har ordet Vi fortsätter vår tillväxtresa på bankmarknaden och befäster positionen som den femte största retailbanken i Sverige. Den ökade tillströmningen av nya kunder visar tydligt att vårt erbjudande är konkurrenskraftigt och uppskattat.

2017 – Ett starkt år och hög kundnöjdhet

2017 var ännu ett starkt år för Länsförsäkringar Bank. Vi rapporterade vårt bästa resultat någonsin drivet av ett starkt underliggande räntenetto. Affärsvolymerna fortsatte att växa inom samtliga produktsegment och tillväxten var mycket god under året inom hela bankaffären. Vi ser att det fina arbete som görs lokalt på länsförsäkringsbolagen resulterar i en hög kundnöjdhet. Länsförsäkringar Bank har för tolfte gången under de senaste fjorton åren utsetts till den enskilda aktören med de mest nöjda privatkunderna på bankmarknaden enligt Svenskt Kvalitetsindex undersökning för 2017. Glädjande nog har Länsförsäkringar Bank under 2017 även utsetts till den enskilda aktören med de mest nöjda företags-, bolåne- och fastighetslånekunderna enligt Svenskt Kvalitetsindex. Vi fortsätter alltså att vara ett attraktivt alternativ för nya bankkunder och den höga kundnöjdheten är nyckeln till våra framgångar.

Fortsatt kundtillströmning driven av tydlig strategi på lokalt och digitalt

Länsförsäkringar Bank fortsätter att skörda framgångar med strategin att vara den främsta aktören inom det digitala området tillsammans med en stark lokal närvaro runtom i landet med ett tydligt fokus på det personliga bankmötet. Kundens behov fortsätter att driva den digitala utvecklingen framåt och efterfrågan på fler lättanvända tjänster med hög funktionalitet ökar ständigt. Den goda kundtillströmningen är ett kvitto på att vårt erbjudande och förhållningssätt till bankaffären uppskattas av kunderna. Länsförsäkringar tilldelades dessutom för tredje året i rad priset för Sveriges bästa app och mobilsajt vid Web Service Award i januari 2018.

Bostadsmarknaden i fokus

Riksbanken har trots de positiva signalerna i den svenska ekonomin valt att avvakta med räntehöjningar och reporäntan har nu varit negativ i nästan tre år. Sverige har konjunkturmässigt fortsatt att utvecklas väl och hushållens ekonomiska situation är god. Det finns dock vissa makroekonomiska risker relaterade till hushållens skuldsättning och bostadspriserna. Finansinspektionen valde i

” Den goda kundtillströmningen är ett kvitto på att vårt erbjudande och förhållningssätt till bankaffären uppskattas av kunderna.

ljuset av dessa risker att besluta om att införa ett skärpt amorteringskrav för hushåll med höga skuldkvoter. Inte oväntat var därför utvecklingen på bostadsmarknaden ett av årets stora fokusområden. Efter en fortsatt uppgång under årets första del vände bostadspriserna nedåt och sjönk med cirka fem procent under det andra halvåret. Ett stärkt amorteringsbeteende och viss korrigering av bostadspriserna är en sund utveckling. Ett antal ytterligare åtgärder diskuterades under året, och även förslag avseende ett eventuellt hårt skuldkvotstak och nedtrappning av ränteavdraget har lyfts fram som möjliga alternativ i sammanhanget. Det är dock viktigt att från politiskt håll säkerställa att skärpta regleringar inte påverkar bostadsmarknadens funktionssätt negativt. Därför krävs ytterligare åtgärder för att framförallt förbättra rörligheten på bostadsmarknaden och samtidigt underlätta för de grupper som har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.

Finansiell marknad i förändring

Förändringstakten på de finansiella marknaderna har tilltagit ytterligare och vi ser en ökad kraft i den digitala utvecklingen av flera banktjänster. I ljuset av det nya betaltjänstdirektivet (PSD2) ökar vikten av att tillhandahålla lösningar där kunden själv kan välja hur den vill möta banken, vare sig det är genom digitala kanaler eller via det personliga mötet. Vi ser flera möjligheter att

genom så kallad Open Banking driva den digitala utvecklingen framåt och erbjuda nya tjänster som förbättrar kundupplevelsen. Samarbeten med fintech-aktörer har blivit ett naturligt steg i utvecklingen och den stora mängden kunddata öppnar upp för flera

möjligheter att utveckla nya tjänster. Det finns dock även risker och hot i form av att uppgifterna används på fel sätt eller hamnar i orätta händer varför det är viktigt att kundernas säkerhet och integritet sätts i första hand.

Nya regelverk

Den pågående förändringen av bankrelaterade regelverk har under året haft en påtaglig påverkan på vår verksamhet och vi är väl förberedda att möta de nya kraven som ställs på vår verksamhet. Under året har EU-kommissionen och Baselkommittén fortsatt sitt arbete med den pågående översynen av nuvarande regelverk avseende kapitaltäckning och Riksgälden meddelade i december 2017 sitt beslut avseende resolutionsplaner samt krav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för de institut som bedriver verksamhet som anses kritisk för det finansiella systemet, däribland Länsförsäkringar Bank. Implementering av de nya redovisningsreglerna i enlighet med IFRS 9 slutfördes även under året och kommer att påverka metoden för vilken reserveringar sker avseende kreditförluster framöver.

Fortsatt tillväxt 2018

Blickar vi framåt så ser vi goda möjligheter för Länsförsäkringar Bank att fortsätta tillväxtresan på den svenska bankmarknaden. Den stora kundbasen inom Länsförsäkringsgruppen, det starka varumärket och vår unika marknadsposition utgör en utmärkt plattform för fortsatt expansion. Vi är övertygade om att detta, tillsammans med vår lokala förankring och marknadsledande digitala tjänster skapar förutsättningar för en fortsatt tillströmning av nya kunder under 2018. Nyckeln till fortsatt framgång är att slå vakt om den höga

kundnöjdheten, något som alltid har högsta prioritet. Vi bedömer att vi är väl positionerade för att möta kommande förändringar av regelverken. Vår starka balansräkning och goda kapitalisering ger oss en bra motståndskraft mot en eventuell snabb nedåtgående utveckling i omvärlden eller fortsatt sjunkande bostadspriser.

Stockholm i mars 2018

Anders Borgcrantz
Vd Länsförsäkringar Bank

” Nyckeln till fortsatt framgång är att slå vakt om den höga kundnöjdheten.

Banken med marknadens mest nöjda kunder

Strategi och position Länsförsäkringar Bank är en kundägd bank med stark lokal förankring. Genom närhet till kunden, dels genom det lokala mötet och även via marknadsledande digitala tjänster, är Länsförsäkringar Bank den aktör på bankmarknaden som har de mest nöjda bank- och bolånekunderna, både på privat- och företagsidan.

Affärsvolym: 520 Mdkr

+14%

Huvudbankskunder
som också är försäkringskunder

92%

Antal huvudbankskunder: 467 000

+11%

Strategi och mål

Länsförsäkringar Bank grundades 1996 och är idag Sveriges femte största retailbank med en affärsvolym uppgående till 520 Mdkr. Bankverksamheten bedrivs enbart i Sverige och marknadspositionen fortsätter att stärkas kontinuerligt.

Strategin är att erbjuda banktjänster till länsförsäkringsgruppens kunder och utgår från Länsförsäkringars starka varumärke och lokala förankring. Med de 3,8 miljoner kunder som finns i länsförsäkringsgruppen har bankverksamheten en stor potentiell kundbas. Huvudmålgrupper är de 3,2 miljoner privatkunderna, varav 2,3 miljoner är boendeförsäkringskunder. Övriga målgrupper är lantbruks- och småföretagskunder. Målet är att med en bibehållen låg risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet, de mest nöjda kunderna och fler kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar.

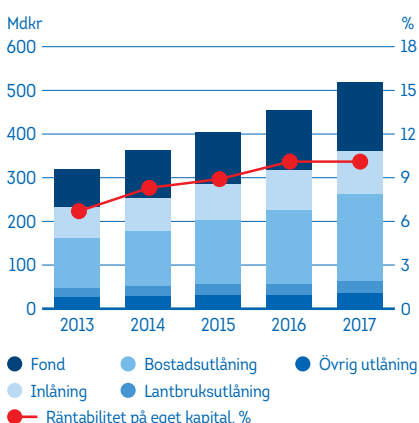
Enligt Svenskt Kvalitetsindex kundnöjdhetsmätning för 2017 är Länsförsäkringar

Bank den enskilda aktören på bankmarknaden med de mest nöjda privatkunderna, en utmärkelse som Länsförsäkringar Bank har fått tolv gånger de senaste fjorton åren. Länsförsäkringar Bank utnämndes även för första gången till den enskilda aktören med de mest nöjda företagskunderna samt även den aktör med de mest nöjda bolånekunderna samt företagskunderna för fastighetslån. Detta är ett kvitto på vårt tydliga kundfokus och höga kvalitet. Med ett heltäckande bank- och försäkringserbjudande hos Länsförsäkringar får kunderna, privat- som företagskunder, en trygg helhetslösning.

Kundägande

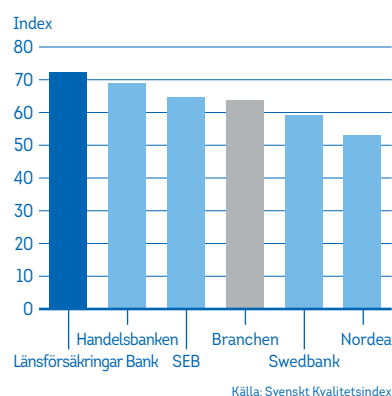
Länsförsäkringsgruppen består av 23 lokalt kundägda länsförsäkringsbolag och det av dem gemensamt ägda Länsförsäkringar AB som är bankens moderbolag. Försäkringskunderna äger länsförsäkringsbolagen, vilket gör att kundägandets principer även utmärker bankverksamheten. En långsiktig

Affärsvolym och avkastning på eget kapital

Banken har en god tillväxt i både volymer och lönsamhet.

Kundnöjdhet bank, privatkunder

Länsförsäkringar Bank är den enskilda aktör på bankmarknaden med de nöjdaste privatkunderna enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI 2017).

omsorg om kundernas trygghet är grundläggande för Länsförsäkringar, eftersom kunderna också är uppdragsgivare och ägare.

Kunddriven affärsmodell

Länsförsäkringar Bank stödjer länsförsäkringsbolagen i deras kundmöten och försäljning. Produktutveckling sker i ett nära samarbete mellan länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Bank. I samarbetet sker ett kontinuerligt effektiviseringsarbete för att genomföra förbättringsåtgärder som leder till bättre service till kunderna, effektivare processer samt lägre kostnader.

Kundmöten och lokal närvaro

Länsförsäkringsbolagen ansvarar för den lokala affären och kundrelationerna. Affärsbesluten fattas lokalt och länsförsäkringsbolagens engagemang och nätverk ger en bred och djup kund- och marknadskännedom. Banktjänsterna erbjuds på 128 av länsförsäkringsbolagens kontor, belägna runt om i Sverige. Genom personliga kundmöten skapas förtroende, trygghet och långvariga relationer – något som är högt prioriterat inom Länsförsäkringar.

Digitala tjänster i framkant

Bankens mål att vara den ledande aktören inom det digitala banktjänsteområdet och

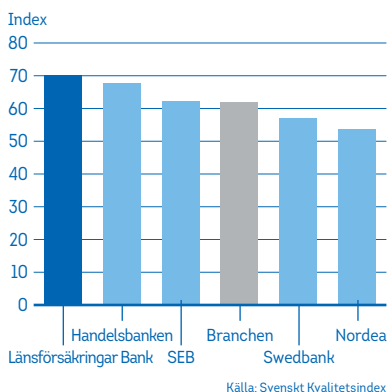
de digitala tjänsterna utgör ett viktigt komplement till det lokala kundmötet. Genom de digitala tjänsterna i mobilappen och internetbanken kan kunderna smidigt och enkelt utföra alla sina bankärenden. Antalet transaktioner som kunderna gör i såväl mobilappen som via internetbanken fortsätter att öka i rask takt. I januari 2018 fick Länsförsäkringar för tredje året i rad priset för Sveriges bästa app och mobilsajt vid Web Service Awards vilket åter en gång bekräftar att Länsförsäkringar Bank ligger i framkant inom detta område. Bidragande aspekter till priset var appens och mobilsajtens tillgänglighet och lättanvändbarhet.

Ett starkt varumärke

Bankens framgångsrika tillväxt och position på marknaden bygger på Länsförsäkringars starka varumärke, den lokala förankringen och kundägandet.

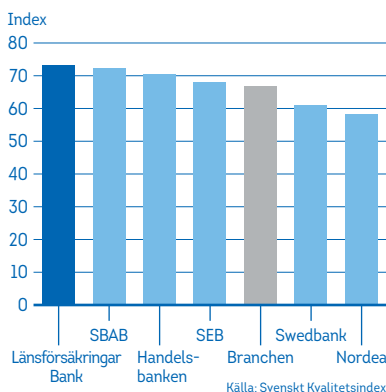

Kundnöjdhet bank, företag

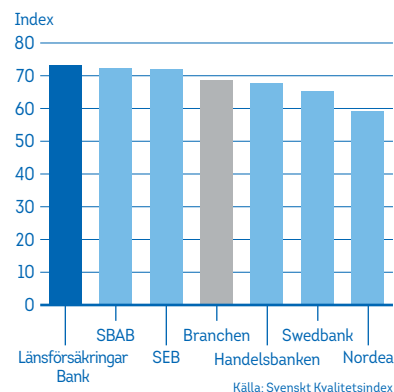
Länsförsäkringar Bank är den enskilda aktör på bankmarknaden med de nöjdaste företagskunderna enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI 2017).

Kundnöjdhet bolån, privatkunder

Länsförsäkringar är den enskilda aktör på bolånemarknaden med de nöjdaste privatkunderna enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI 2017).

Kundnöjdhet fastighetslån, företag

Länsförsäkringar är den aktör med de nöjdaste företagskunderna för fastighetslån enligt Svenskt Kvalitetsindex (SKI 2017).

Stark svensk tillväxt

Omvärld och marknad 2017 präglades av optimism och både den europeiska och amerikanska ekonomin visade styrka. Sverige utvecklades starkt under året även om bostadsmarknaden seglat upp som en tydligare risk på grund av de sjunkande bostadpriserna under det andra halvåret.

Året gick i ett ekonomiskt hänseende i optimismens tecken och den globala ekonomin växte sig starkare. Den största överraskningen var utvecklingen i Europa där ekonomin tydligt lagt in en högre växel och tillväxten var högre än väntat. Inflationen var dock fortsatt långt ifrån målet, vilket innebär att den europeiska centralbanken förväntas fortsätta med sin expansiva penningpolitik. Den amerikanska ekonomin utvecklades också i god takt, framför allt den starka arbetsmarknaden, men inflationen var även här lägre än väntat. Därmed fortsatte Fed sin penningpolitiska åtstramning i en återhållsam takt och levererade tre räntehöjningar. Republikanernas skattereform ökade förväntningarna på den amerikanska tillväxten 2018 något och gav börsutvecklingen ytterligare bränsle. Överlag var den globala ekonomiska utvecklingen överraskande stabil under 2017, särskilt i ljuset av de politiska risker som dominerat nyhetsbilden. Storbritannien ansökte om

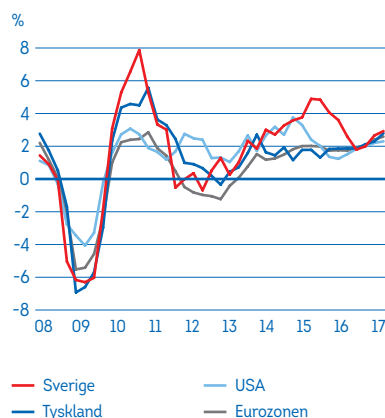
utträde ur EU. Tyskland hade efter valet svårt att bilda regering och USA ökade tonläget markant mot Nordkorea, samtidigt som riskerna i Mellanöstern ökade. Börserna utvecklades generellt sett bra under året med tillväxtmarknaderna i topp.

Räntemarknaden uppvisade inte några större rörelser under året. Amerikanska långräntor utvecklades sidledes efter en större uppgång mot slutet av 2016 medan korträntor steg i takt med de tre räntehöjningarna från Fed. Svenska och europeiska långräntor slutade 2017 något högre än vid början av året medan korträntor föll marginellt. Räntorna på svenska säkerställda obligationer sjönk under året och efterfrågan från investerare var god.

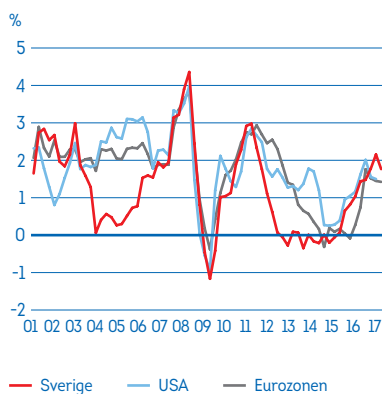
Den svenska ekonomin utvecklades starkt under året, tillväxten överraskade positivt, arbetsmarknaden fortsatte att förbättras och inflationen steg. Sysselsättningsgraden är nu en bra bit över nivåerna innan finanskrisen 2008. Riksbanken valde

ändå att avvakta med räntehöjningar och reporäntan har nu varit negativ i snart tre år. Den svenska kronan stärktes mot dollarn men försvagades mot euron under året. Fortsatt expansiva signaler från Riksbanken, en viss oro för den svenska bostadsmarknaden samt en starkare euro låg framförallt bakom utvecklingen. Bostadpriserna uppvisar generellt sett en säsongsvariation med en svagare utveckling mot slutet av året, men 2017 års utveckling visade betydligt svagare siffror än normalt och bostadpriserna sjönk säsongsrensat med 5,3 procent under det andra halvåret. Finansinspektionens beslut att införa ett skärpt amorteringskrav kombinerat med ett tillfälligt stort utbud av nyproduktion kan ha påskyndat utvecklingen. Även om de underliggande ekonomiska förutsättningarna för hushållen inte har förändrats har således bostadsmarknaden seglat upp som en tydligare risk för den svenska ekonomin när vi blickar framåt.

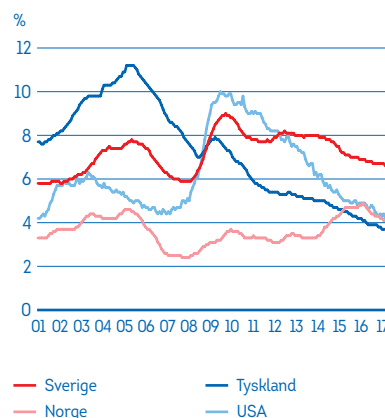
BNP-tillväxt

Inflation

Arbetslöshet

Regelverksutveckling

Regelverksutvecklingen förväntas ha en fortsatt stor påverkan på bankerna. Under året har EU-kommissionen och Baselkommittén fortsatt sina arbeten med den pågående översynen av nuvarande regelverk avseende kapitaltäckning.

I slutet av 2016 publicerade EU-kommissionen sina förslag på revideringar av existerande kapitaltäckningsregelverket, både vad gäller förordningen och direktivet. Förhandlingar inom EU pågår och förväntas vara klara i slutet av 2018. Ikraftträdandedatumet är för nuvarande osäkert.

I december 2017 publicerade Baselkommittén sina kompletteringar för att färdigställa det nu gällande Basel 3-regelverket. Kompletteringen innebär stora förändringar och föreslås träda ikraft den 1 januari 2022 med infasning på fem år. För svensk del måste de kompletterade reglerna först införas i EU-rätt.

Riksgälden meddelade i december 2017 sitt beslut avseende resolutionsplaner samt krav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för de institut som bedriver verksamhet som anses kritisk för det finansiella systemet, däribland avseende Länsförsäkringar Bank. Implementeringen av de nya redovisningsreglerna i enlighet med IFRS 9

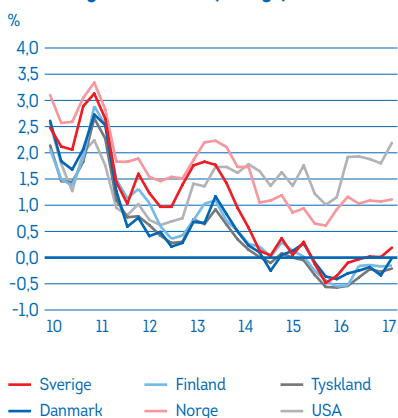
slutfördes även under året och kommer att påverka metoden för vilken reserveringar sker avseende kreditförluster under 2018.

Utöver de kapitaltäcknings- och redovisningsrelaterade regelverken ovan påverkas banken även av en mängd andra operativa regelverk. Exempel på detta är MiFID-II som succesivt implementerats i verksamheten och som träder i kraft i

början av 2018 samt det nya betaltjänstdirektivet, PSD2, som också är ett regelverk som kommer att få stor påverkan på banker framgent.

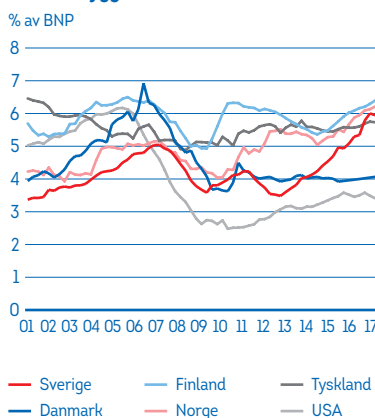
Länsförsäkringar Bank AB har god beredskap och är väl kapitaliserade för kommande förändringar även om det i detta skede till viss del är oklart exakt vilka effekterna blir.

Statsobligationsräntor (5-åriga)

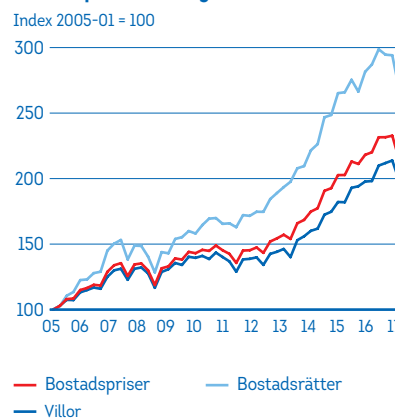
Statsobligationsräntor steg endast marginellt trots den starka konjunkturutvecklingen på grund av fortsatt expansiva centralbanker och frågetecken kring inflationstrycket.

Bostadsbyggande

Bostadsbyggandet har ökat i en snabb takt. Det totala underskottet av bostäder bedöms fortfarande vara högt på grund av lågt bostadsbyggande under många år och en hög befolkningstillväxt i Sverige.

Bostadsprisutveckling

Den svenska bostadsmarknaden mattades av under 2017 vilket förklaras av ett ökat utbud, skärpt amorteringskrav och en större osäkerhet kring den framtida utvecklingen på bostadsmarknaden.

Heltäckande erbjudande med kunden i fokus

Erbjudande Länsförsäkringar Banks erbjudande är utformat utifrån kundens behov med målet att hjälpa kunderna skapa ekonomisk trygghet och balans i deras privatekonomi. Kunderna erbjuds en helhetslösning där det lokala personliga mötet och ett starkt digitalt erbjudande utgör viktiga delar.

Inlåning från allmänheten: 99 Mdkr

+9%

Utlåning till allmänheten: 261 Mdkr

+15%

Bostadsutlåning: 198 Mdkr

+17%

Fondvolym: 159 Mdkr

+15%

Antal bankkort: 655 000

+13%

Sparande

Länsförsäkringar fokuserar på att ge kunderna möjlighet till ett tryggt sparande. Till exempel erbjuds kunderna sparande genom olika typer av inlåningskonton samt genom bland annat fondsparande, investeringssparkonto (ISK) och aktiesparande. I kundmötet eftersträvas att kunderna ska uppnå en trygghet i privatekonomin där sparande och amorteringar är viktiga delar. Genom amortering får kunderna över tid en mer balanserad privatekonomisk situation.

Inlåning

Inlåningen från allmänheten ökade med 9 procent till 99 Mdkr och har under de senaste åren haft en stabil tillväxt. Marknadsandelen avseende hushållsinlåning uppgår till 4,8 procent och antalet inlåningskonton ökade med 10 procent. Investeringsparkontot (ISK) hade en god tillväxt under året.

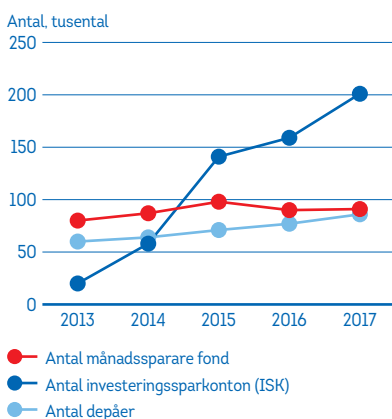
Fond- och värdepapper

Fondmarknaden i Sverige fortsatte att växa

under 2017. Länsförsäkringar Fondförvaltning har en marknadsandel mätt i fondförmögenhet som uppgår till 3,4 procent. Fonderbjudandet sker i 37 fonder under eget varumärke med olika placeringsinriktning samt via ett fondtorg med externa fonder. Under året har arbetet fortsatt med uppbyggnad av egen svensk aktieförvaltning. Flera steg har tagits inom hållbarhetsområdet, bland annat har en hållbarhetsanalys utvecklats för egen svensk aktieförvaltning. Därtill har Morningstars hållbarhetsbetyg för fonder börjat publiceras på Länsförsäkringars hemsida och Swesifs hållbarhetsprofil som finns på Länsförsäkringars hemsida uppgaderats.

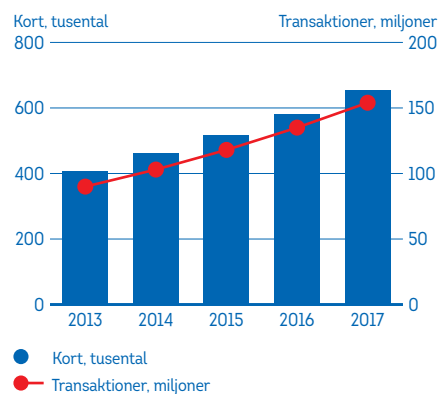
Fondvolymen ökade med 15 procent under året till 159 Mdkr varav förvaltd volym under eget varumärke uppgår till 139 Mdkr. Genomsnittlig avkastning i fonderna var 9,8 procent under året. Länsförsäkringars prisbelönta mobilapp ger kunderna möjligheten att hantera fondsparande, byta, köpa och sälja fonder och aktier, vilket befäster bankens starka

Fondsparande

Investeringsparkonto (ISK) har haft en god utveckling under året.

Bankkort och kortbetalningstransaktioner

Antalet bankkort och antalet kortbetalningstransaktioner har ökat stadigt under de senaste fem åren.

position inom det digitala tjänsteområdet. Handeln med aktier och övriga värdepapper är stadigt växande bland kunderna och antalet depåer ökade under året. Även strukturerade produkter erbjuds såsom exempelvis aktieindexobligationer.

Utlåning

Bankens utlåning fortsätter att växa stabilt och med bibehållen låg risk. Utlåningen ökade med 15 procent till 261 Mdkr. Den största produkten är bostadsutlåning, vilken utgör 76 procent av utlåningsportföljen. Bostadsutlåningen sker till största del i Länsförsäkringar Hypotek, som erbjuder bolån upp till 75 procent av marknadsvärdet. Eventuell överstigande bolånedel erbjuds av Länsförsäkringar Bank. Förutom bostadsutlåning erbjuds även utlåning till bostadsrättsföreningar och till flerbostadshus. Marknadsandelen inom bostadsutlåning uppgår till 6,3 procent.

Sedan 2014 är samtliga bolånehandläggare på Länsförsäkringar licensierade, något som Länsförsäkringar Bank var först med bland de svenska bankerna. Genom licensieringstestet, som baseras på kunskapskraven i bolånedirektivet skapas en större trygghet för kunderna.

Länsförsäkringar är en av de största

aktörerna inom lantbruksutlåning i Sverige. Bankens lantbruksutlåning riktar sig primärt till familjeägda lantbruk som är försäkringskunder hos Länsförsäkringar. Det genomsnittliga engagemanget inom lantbruksutlåningen är lågt och andelen bottenlån uppgår till 94 procent. Under året har lantbruksutlåningen vuxit i lägre takt än övrig utlåning och dess andel av den totala utlåningen minskar.

Wasa Kredit erbjuder leasing, avbetalning och blancolån och hade under året en god utveckling. Utlåningen ökade med 18 procent till 22 Mdkr.

Betalningar och bankkort

Bankkortet utvecklas kontinuerligt för att kunderna ska få trygghet och god service i sina betaltjänster. Under året ökade antal bankkort med 13 procent till 655 000 och antalet kortbetalningstransaktioner ökade med 14 procent till 154 miljoner. Tjänsten Swish, som innebär att privatpersoners betalningar kan skickas direkt till mottaga-

rens konto via mobilnummer, hade en god utveckling under året. Länsförsäkringar Bank, som är en av de drivande parterna i Swish-samarbetet, äger 10 procent av bolaget som förvaltar och utvecklar tjänsten.

Företagssegmentet

Inom företagssegmentet fortsätter inlåningen att växa och inlåningen från småföretag uppgick till 11,2 Mdkr. Den största ökningen har varit inom inlåning på rörelse- och placeringskonto. Småföretagsutlåningen uppgick till 1,8 Mdkr.

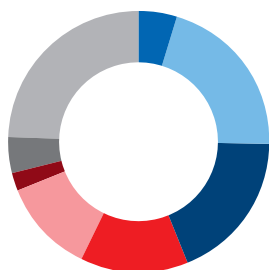
Ungdomserbjudande

Bankens ungdomserbjudande som riktar sig till ungdomar mellan 12 och 17 år är ett av marknadens bästa. Med ungdomskortet förenklas vardagen och inköp och kontantuttag dras direkt från ungdomskontot. För ungdomar från 16 år erbjuds en kort- och betalningstjänst, ungdomskonto med bankkort, internet- och telefonbank samt digitala tjänster. Även anslutning till Swish ingår.

Marknadsandelar

Inlåning, privatmarknad

Källa: SCB

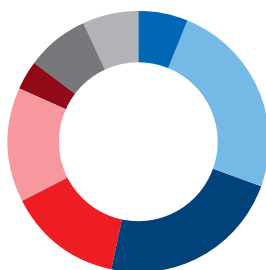

● Länsförsäkringar, 4,8%	● SEB, 11,7%
● Swedbank, 20,7%	● Danske Bank, 2,1%
● Handelsbanken, 18,4%	● SBAB, 4,4%
● Nordea, 13,5%	● Övriga, 24,4%

Marknadspositionen inom inlåning från hushåll uppgick till 4,8 procent per den 31 december 2017.

Bostadsutlåning

Källa: SCB

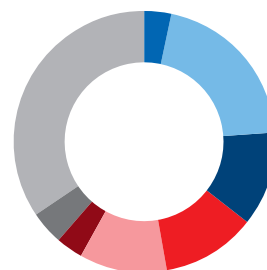

● Länsförsäkringar, 6,3%	● Nordea, 14,2%
● Swedbank, 24,4%	● Danske Bank, 3,5%
● Handelsbanken, 22,7%	● SBAB, 8,0%
● SEB, 14,2%	● Övriga, 6,7%

Marknadspositionen inom bostadsutlåning uppgick till 6,3 procent per den 31 december 2017.

Förvalttad volym under eget varumärke

Källa: Moneymane

● Länsförsäkringar, 3,4%	● Handelsbanken, 11,0%
● Swedbank Robur, 20,5%	● AMF Fonder, 3,1%
● SEB, 11,9%	● SPP Fonder, 4,2%
● Nordea, 11,5%	● Övriga, 34,4%

Den förvalttade fondvolymen under eget varumärke utgör en marknadsandel om 3,4 procent av den svenska fondvolymen.

God kreditkvalitet

Utlåning och kreditkvalitet Utlåningen i Länsförsäkringar Bank sker i Sverige, i svenska kronor och har en god geografisk fördelning i landet. Synen på risk är konservativ och kreditbesluten tas utifrån ett enhetligt centralt beslutat kreditregelverk. Utlåningen utgörs främst av bolån till privatpersoner och låneportföljen håller en hög kreditkvalitet.

Kreditprocessen

Länsförsäkringar Banks utlåning sker i Sverige och i svenska kronor. Kreditgivning till privatpersoner och företag är geografiskt väl diversifierad samt med lågt genomsnittligt låneengagemang per kund. Kreditgivningen är främst inriktad på privatpersoners bolån, små familjeägda lantbruk med låg risk samt finansbolagsprodukter. Utlåningen sker utifrån ett enhetligt centralt beslutat kreditregelverk och merparten av kreditbesluten tas lokalt. I affärsmodellen mellan Länsförsäkringar Bank och länsförsäkringsbolagen finns starka incitament för att upprätthålla en hög kreditkvalitet. Utlåningsportföljens höga kreditkvalitet är resultatet av den låga riskaptiten, kreditregelverket i kombination med

kreditberedningsprocessen samt den lokala kund- och marknadskännedomen. Kreditregelverket ställer höga krav på kundernas återbetalningsförmåga samt säkerheternas kvalitet. I samband med kreditprövningen provas låntagarnas återbetalningsförmåga genom så kallade "kvar att leva på"-kalkyler. I kalkylerna används en betydligt högre ränta än den faktiska räntan. Uppföljning och kvalitetsgranskning av både utlåningsportföljen och av säkerheternas värde sker på löpande basis. Distribution och försäljning av finansbolagsprodukter samt kreditbeslut som rör dessa produkter sker huvudsakligen genom Wasa Kredits egna kanaler.

Bolån till privatpersoner

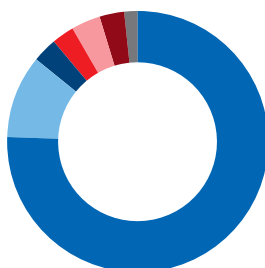
Under året var det från såväl politiker, myndigheter som banker stort fokus på bostadspriserna och hushållens skuldsättning. Det är av stor vikt att upprätthålla en god kreditkvalitet. Amorteringar utgör ett viktigt verktyg för att säkerställa att hushållen har en stabil och trygg ekonomi. I juni

2016 implementerades amorteringskrav på nya bostadslån vilket innebär att kunder som omfattas av amorteringskravet ska amortera minst i enlighet med kravet. Länsförsäkringar uppmuntrar kunderna att amortera genom att vid kundmöten som rör bolån presentera en rekommenderad amorteringsplan samt en alternativ amorteringsplan. Även kunder som inte berörs av amorteringskravet uppmuntras att amortera. I mars 2018 implementeras ett skärpt amorteringskrav avseende nya lån för kunder med skuldkvoter överstigande 450 procent.

Utlåning till allmänheten uppgår till 261 Mdkr. Bostadsutlåning för privatpersoners boende utgör 76 procent av utlåningsportföljen. Bottenlån, det vill säga lån med en belåningsgrad upp till 75 procent, utgör 95 procent av bostadsutlåningen. Bostadsutlåningens säkerheter består till 72 procent av villor. Det genomsnittliga kreditengagemang är lågt och uppgår till 1,2 Mkr per låntagare. 58 procent av låntagarna har ett kreditengagemang som understiger 2 Mkr.

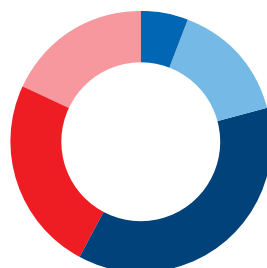
Utlåning, produktfördelad

● Bostadsutlåning, 75,7%
● Lantbruksutlåning, 10,2%
● Blancolån, 3,2%
● Leasing, 2,8%
● Avbetalning, 3,6%
● Flerbostadsfastigheter, 3,0%
● Övrigt, 1,5%

Låneportföljen består främst av bostadsutlåning som utgör 76 procent av utlåningen i bankkoncernen.

Bolån, engagemangsfördelade

● -0,5 Mkr, 6%
● 0,5-1 Mkr, 15%
● 1-2 Mkr, 37%
● 2-3 Mkr, 24%
● >3 Mkr, 18%

Det genomsnittliga bolåneengagemang uppgår till 1,2 miljoner kronor och 58 procent av bolånen har ett engagemang upp till 2 miljoner kronor.

Den geografiska spridningen på utlåningen är god vilket ger en låg koncentrationsrisk.

Den viktade genomsnittliga belåningsgraden, LTV, för all bostadsutlåning har minskat till 60 procent. Marknadsvärdeanalyser utförs löpande av bostadsutlåningens säkerheter och en uppdatering av värden genomförs minst en gång varje år för villor och bostadsrätter.

Bottenlån till lantbruk

Lantbruksutlåningen, som uppgår till 10 procent av utlåningsportföljen, består till 94 procent av bottenlån. Resterande lantbruksutlåning omfattar topplån och rörelsekrediter. Familjeägda lantbruk står för 97 procent av lantbruksutlåningen. Det genomsnittliga engagemanget är lågt och uppgår till 2,4 Mkr per låntagare. Under året har lantbruksutlåningen vuxit i lägre takt än övrig utlåning.

Leasing, avbetalning och blancolån

Wasa Kredit erbjuder produkterna leasing och avbetalning som tillsammans utgör 6 procent av koncernens utlåningsportfölj. Därutöver erbjuder Wasa Kredit även blancolån som utgör ytterligare 3 procent av utlåningsportföljen.

Småföretagsutlåning

Småföretagsutlåningen uppgick totalt till 1,8 Mdkr vid årets slut, varav 1,0 Mdkr

utgörs av bottenlån i industri- och kontorsfastigheter och 0,8 Mdkr utgör rörelsekrediter till småföretag. Affären är under fortsatt utveckling med bibehållen låg risk.

Nedskrivningar och osäkra fordringar

Den höga kreditkvaliteten i utlåningsportföljen är en konsekvens av att kreditgivningen sker utifrån en låg risktolerans. Avräkningsmodellen avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har när det gäller kreditförluster för genererad affär. Modellen innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet genom avräkning mot en buffert av upparbetad ersättning.

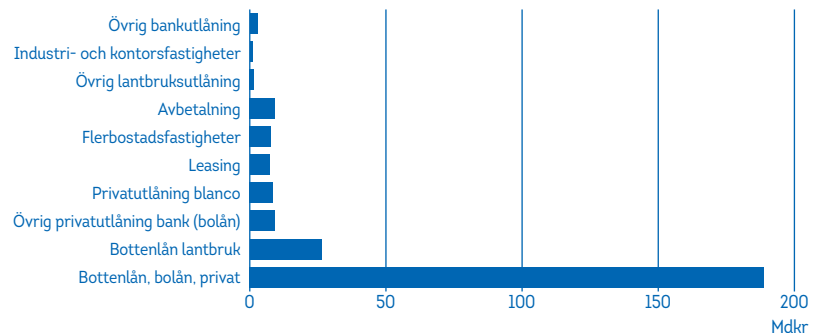
Kreditförlusterna uppgick till 58 (38) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå

på 0,02 (0,02) procent. Reserverna uppgick till 268 (250) Mkr, vilket motsvarar reserver i förhållande till utlåning om 0,10 (0,11) procent. Därutöver innehålls 88 (130) Mkr av länsbolagsersättningarna i enlighet med ovan beskrivna avräkningsmodell. Inklusive de innehållna länsbolagsersättningarna uppgår reserver i förhållande till utlåning till 0,14 (0,17) procent.

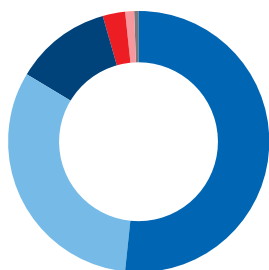
För mer information om kreditrisker och kreditkvalitet, se not 3 Risker och kapitaltäckning. För mer information om utlåning, osäkra lånefordringar och nedskrivning av lånefordran, se not 2 Redovisningsprinciper.

Under året har banken slutfört arbetet med implementering av det nya regelverket för reservering för kreditförluster i enlighet med IFRS 9.

Utlåning, produktfördelad

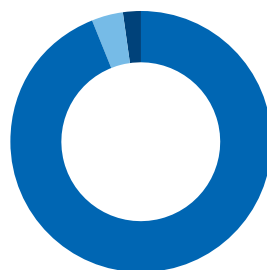
Lantbruksutlåning, engagemangsfördelad

● -1 Mkr, 51,9%
● 1,0-3,0 Mkr, 31,9%
● 3,0-8,0 Mkr, 11,8%
● 8,0-15,0 Mkr, 2,9%
● 15,0-30,0 Mkr, 1,2%
● >30,0 Mkr, 0,3%

Det genomsnittliga lantbruksengagemanget är 2,0 miljoner kronor per motpart och 84 procent av lantbruksutlåningen har ett engagemang per motpart upp till 3 miljoner kronor.

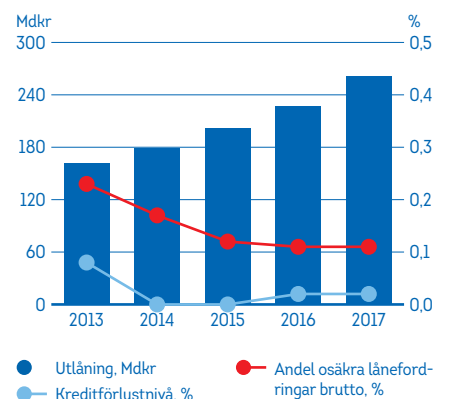
Lantbruksutlåning, produktfördelad

● Bottenlån, 94%
● Topplån, 4%
● Rörelsekrediter, 2%

Lantbruksutlåningen består till 94 procent av bottenlån.

Utlåning, osäkra lånefordringar och kreditförluster

Banken har en hög kreditkvalitet i låneportföljen. Osäkra lånefordringar och kreditförluster är fortsatt låga.

Stark likviditet

Upplåning och likviditet Bankens huvudsakliga finansieringskällor utgörs av inlåning samt av upplåning genom säkerställda obligationer i Länsförsäkringar Hypotek. De säkerställda obligationerna har högsta möjliga kreditbetyg, Aaa från Moody's och AAA/Stable från Standard & Poor's.

Mål

Upplåningsverksamhetens mål är att säkerställa att koncernen har en tillräckligt stark likviditetsreserv för att klara perioder med oro på kapitalmarknaderna då möjligheten till upplåning är begränsad eller att sådana omständigheter råder att upplåning inte är möjlig. Koncernens likviditetsrisk styrs utifrån en överlevnadshorisont, det vill säga hur länge samtliga kända kassautflöden kan mötas utan tillgång till ny finansiering på kapitalmarknaden.

Finansieringskällor

Finansieringssammansättningen är en följd av att banken är en retailbank med en stor bolåneverksamhet. De huvudsakliga finansieringskällorna är därmed inlåning i Länsförsäkringar Bank och upplåning genom Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer. De säkerställda obligationerna har högsta kreditvärderingsbetyg Aaa från Moody's och AAA/Stable från Standard & Poor's. Långfristig icke säkerställd upplåning och kortfristig upplåning sker i Länsförsäkringar Bank. Koncernen strävar efter att

upprätthålla en sund balans av säkerställd och icke säkerställd upplåning och kapitalmarknadsupplåningen sker under ett antal olika upplåningsprogram. Den enskilt viktigaste finansieringskällan är den svenska marknaden för säkerställda obligationer där Länsförsäkringar Hypotek har ett antal likvida benchmarkobligationer utestående. Vid årets slut hade Länsförsäkringar Hypotek sex benchmarklån med löptider upp till 2024 utestående. Den svenska marknaden för säkerställda obligationer är en av Europas största och mest likvida, vilket över tiden säkerställer god tillgång till långfristig finansiering.

Diversifiering

Koncernen har inget strukturellt behov av finansiering i utländsk valuta då all utlåning är i svenska kronor. Banken har emellertid valt att göra en viss del av kapitalmarknadsupplåningen på de internationella marknaderna för att diversifiera och bredda investerarsbasen. Löpande har upplåning skett genom utgivning av Euro Benchmark Covered Bonds. Länsförsäkringar Bank emitterade för första gången under 2017 även en icke-säkerställd

Euro-benchmarkobligation, vilket har ökat diversifieringen i upplåningen ytterligare och stärkt varumärket både på den svenska och europeiska kapitalmarknaden. Därutöver sker diversifiering genom emissioner av obligationer primärt i valutorna NOK, CHF och GBP. De internationella marknaderna har primärt använts för långa löptider.

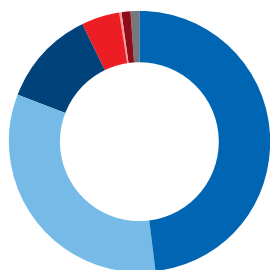
Hantering av refinansierings- och likviditetsrisker

Bankkoncernen arbetar aktivt med sin utestående skuld genom att återköpa obligationer med kortare återstående löptid mot utgivande av längre skuld för att hantera och minimera likviditets- och refinansieringsrisken. De marknadsrisker som uppstår i utlånings- respektive upplåningsverksamheten hanteras genom derivatinstrument.

Inlåning

Inlåningens andel av koncernens totala finansiering uppgår till 33 procent den 31 december 2017. Inlåningen ökade 9 procent under året, stärkt till följd av den goda kundtillväxten i banken.

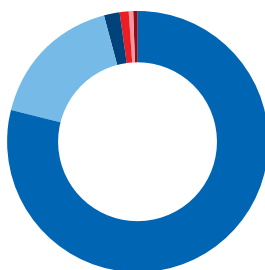
Finansieringskällor

- Säkerställda obligationer, 48,3%
- Inlåning, 32,8%
- Icke säkerställda obligationer, 11,7%
- Eget kapital, 4,7%
- Certifikat, 0,3%
- Skulder till kreditinstitut, 1,3%
- Förlagslån, 0,9%

Den största finansieringskällan i koncernen är säkerställda obligationer som uppgår till 48,3 procent.

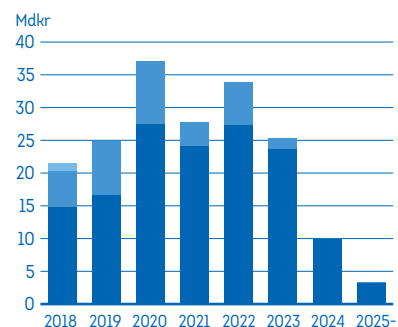
Valutafördelad upplåning

- SEK, 79%
- EUR, 17%
- CHF, 2%
- NOK, 1%
- USD, 0,5%
- GBP, 0,5%

Programupplåning sker främst på den svenska marknaden och i svenska kronor.

Förfallostruktur

- Säkerställda obligationer
- Icke säkerställd upplåning

Upplåningsverksamheten

Under året gjordes en relativt stor del av upplåningen under det första halvåret då marknaden präglades av stark efterfrågan.

I mars emitterade Länsförsäkringar Hypotek en 7-årig Euro-benchmark säkerställd obligation med nominellt belopp om EUR 500 miljoner och i september emitterade Länsförsäkringar Bank en 5-årig icke-säkerställd Euro-benchmarkobligation med nominellt belopp om EUR 500 miljoner. Transaktionen var det första steget i en långsiktig strategi att bygga upp en investerarbas på Euro-marknaden även i icke säkerställd skuld. Därtill har Länsförsäkringar Hypotek emitterat två svenska benchmark-obligationer under året, LFH516 och LFH517, med förfall i september 2023 respektive september 2024. Den genomsnittliga återstående löptiden av den långfristiga finansieringen uppgår till 2,6 år för icke säkerställda obligationer respektive 3,7 år för säkerställda obligationer.

Likviditet

Framförhållning och låg risktolerans kännetecknar bankens hantering av likviditet och upplåning. En betryggande likviditetsreserv finns för att säkerställa att tillräcklig likviditet alltid finns tillgänglig. Förvaltning och placering av likviditetsreserven är konservativ.

Likviditetsreserven uppgick den 31 december 2017 till 48 Mdkr. Likviditetsreserven

är placerad i värdepapper med mycket hög kreditkvalitet och som är belåningsbara hos Riksbanken och i förekommande fall i ECB. Likviditetsreserven består till 58 procent av svenska säkerställda obligationer, till 21 procent av svenska statspapper, till 8 procent av andra svenska obligationer med kreditbetyg AAA/Aaa, till 6 procent av obligationer emitterade eller garanterade av europeiska stater och multinationella utvecklingsbanker, till 4 procent av placeringar hos Riksgälden och Riksbanken samt till 3 procent av nordiska covered bonds med AAA/Aaa-rating. Drygt 600 Mkr av likviditetsreserven utgörs av gröna obligationer. Genom att utnyttja likviditetsreserven kan kontrakterade åtaganden mötas i över två år utan ny upplåning på kapitalmarknaden.

Koncernens likviditetstäckningsgrad (LCR) för Konsoliderad situation per den 31 december 2017 uppgick enligt Finansin-

spektionens definition till 202 procent och enligt EU-kommissionens delegerade akt till 339 procent. Stabil nettofinansieringskvot (NSFR) för Konsoliderad situation uppgick per 31 december 2017 till 116 procent*.

* Beräkningen baseras på Länsförsäkringar Banks tolkning av Baselkommitténs senaste förslag avseende stabil nettofinansieringskvot.

Rating

Länsförsäkringar Banks långfristiga kreditbetyg från Moody's är A1/Stable och A/Stable från Standard & Poor's. De kortfristiga kreditbetygen är A-1 från Standard & Poor's och P-1 från Moody's.

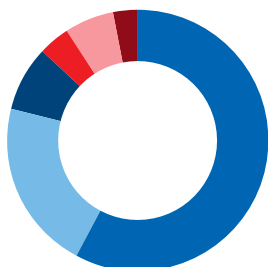
Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer har oförändrade högsta kreditbetyg, Aaa från Moody's och AAA/Stable från Standard & Poor's. Länsförsäkringar Hypotek är därmed en av tre aktörer på den svenska marknaden för säkerställda obligationer med högsta betyg från både Standard & Poor's och Moody's.

Rating

Bolag	Institut	Långfristig rating	Långfristig rating
Länsförsäkringar Bank	Standard & Poor's	A/Stable	A-1(K-1)
Länsförsäkringar Bank	Moody's	A1/Stable	P-1
Länsförsäkringar Hypotek ¹	Standard & Poor's	AAA/Stable	-
Länsförsäkringar Hypotek ¹	Moody's	Aaa	-

¹ Avser bolagets säkerställda obligationer.

Likviditetsreserv*

- Svenska säkerställda obligationer, 58%
- Svenska statspapper, 21%
- Andra svenska obligationer med kreditbetyg AAA/Aaa, 8%
- Obligationer emitterade/garanterade av europeiska stater/multinationella utvecklingsbanker, 6%
- Placering hos Riksgälden och Riksbanken, 4%
- Nordiska AAA/Aaa-ratade covered bonds, 3%

* Avser 99% AAA-ratade obligationer

Likviditetsreserven är placerad i värdepapper med hög kreditkvalitet.

Upplåningsprogram - Bankkoncernen

Program SEK Mdkr, Nominellt	Ram, Nominellt	Emitterat 2017	Emitterat 2016	Utestående, 2017-12-31	Utestående, 2016-12-31	Återstående genomsnittlig löptid, 2017-12-31, År
Benchmark (Hypotek)	Obegränsad	32,0	26,3	110,9	91,8	3,5
MTCN (Hypotek)	SEK 30 Mdkr	1,7	0,1	6,5	4,8	4,8
EMTCN (Hypotek)	EUR 5 Mdkr	5,3	4,9	29,2	25,0	4,3
Totalt säkerställda obligationer		39,0	31,3	146,6	121,6	3,7
MTN (Bank)	SEK 30 Mdkr	8,4	7,4	27,2	25,4	2,2
EMTN (Bank)	EUR 2 Mdkr	6,1	0,8	8,2	3,5	3,8
Totalt icke säkerställda obligationer		14,5	8,1	35,4	28,9	2,6
DCP (Bank)	SEK 15 Mdkr	0,6	0,9	0,6	-	-
ECP (Bank)	EUR 1,5 Mdkr	1,7	3,2	0,4	1,1	0,2
Totalt certifikat		2,3	4,1	1,0	1,1	0,1
Totalt koncernen		55,8	43,4	183,0	151,6	3,5

Ett ledande fondbolag

Länsförsäkringar Fondförvaltning Med en fondvolym uppgående till 159 mdkr, varav 139 Mdkr i förvalttad volym under eget varumärke, är Länsförsäkringar Fondförvaltning ett av de större fondbolagen i Sverige. Målet är bland annat att erbjuda fonder med god avkastning som är prisvärda och enkla att förstå.

Fondvolym: 159 Mdkr

+15%

Förvalttad volym under eget varumärke: 139 Mdkr

+9%

Antal fonder under eget varumärke

37

Genomsnittlig avkastning i fonderna

9,8%

Snittrating i Morningstar*

3,3

* Baserat på fondernas resultat under den senaste 3-, 5- och 10-årsperioden (skala 1-5).

Om Länsförsäkringar Fondförvaltning

Länsförsäkringar Fondförvaltning har som mål att erbjuda Sveriges bästa fondutbud till kunderna. Erbjudandet omfattar flera alternativ för den som vill spara i fonder beroende på vilken typ av sparande, risknivå och placeringshorisont som kunden föredrar.

Fonderbjudandet sker i 37 fonder under eget varumärke med olika placeringsinriktning samt via ett fondtorg med externa fonder.

Kundvärdet för fonder under eget varumärke sammanfattas med god avkastning, att de ska vara enkla att förstå samt vara prisvärda. Fonderna ska förvaltas utifrån ett tydligt hållbarhetsperspektiv och Länsförsäkringar Fondförvaltning ska agera som aktiva ägare. Fondutbudet ska vara tydligt och huvudinriktningen ska vara breda fonder som attraherar många kunder. Länsförsäkringar Fondförvaltnings fonder ska stödja Länsförsäkringars marknadsstrategi och den strategiska målmarknaden för banken. Länsförsäkringar Bank erbjuder kunder enkelhet och helhetslösningar som

skapar ekonomisk trygghet. Länsförsäkringar Fondförvaltning ska vara första handsvalet för Länsförsäkringsgruppens kunder.

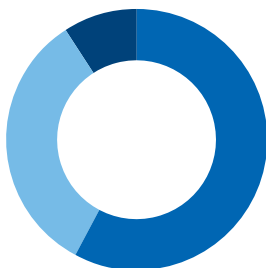
Under året har arbetet fortsatt med uppbyggnad av egen svensk aktieförvaltning. Flera steg har tagits inom hållbarhetsområdet, bland annat har en hållbarhetsanalys utvecklats för den egna svenska aktieförvaltning och Swesifs hållbarhetsprofil som finns på Länsförsäkringars hemsida har uppgraderats. Därtill har även Morningstars hållbarhetsbetyg för Länsförsäkringars fonder publicerats på hemsidan.

Fondmarknaden i Sverige fortsatte under 2017 att växa och Länsförsäkringar Fondförvaltnings marknadsandel mätt i fondförmögenhet uppgick per den 31 december 2017 till 3,4 procent.

Om förvaltningsmodellen

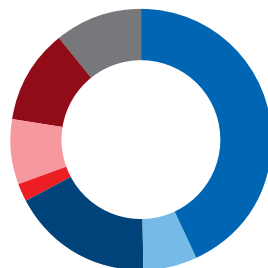
Länsförsäkringar Fondförvaltnings filosofi är att kundernas sparkapital i de olika fonderna ska förvaltas av dem som har de

Fördelning av fondtyp, marknadsvärde av totalen

- Aktiefonder, 58%
- Blandfonder, 33%
- Räntefonder, 9%

Fördelning av fondvolym per kanal, marknadsvärde av totalen

- Fondförsäkring, 43,2%
- Pension- och Kapitalförsäkring, 6,7%
- PPM, 17,4%
- IPS, 2,1%
- ISK, 8,2%
- Direkt, 11,4%
- Institutioner, 10,7%

Fondkategorier

Länsförsäkringar Fondförvaltnings mål är att erbjuda Sveriges bästa fondutbud, med skickliga fondförvaltare. Det finns flera alternativ för den som vill spara i fonder där olika alternativ erbjuds beroende på typ av sparande, risknivå samt önskad placeringshorisont.

Fondkategorier i Länsförsäkringar Fondförvaltnings erbjudande

Enkelt och bekvämt

Valfrihet

Bekväma fonder För den som vill ha ett enkelt val erbjuder vi Bekväma fonder med fem olika risknivåer. Bekväma fonder ingår i Länsförsäkringars egna fonder.

Länsförsäkringars egna fonder Utgör ett kvalitetsgranskat och hållbart basutbud av fonder.

Rekommenderade fonder Består av våra egna fonder och utvalda externa fonder som är kvalitets-säkrade och de vi särskilt rekommenderar.

Utökat fondutbud Finns för den som önskar ytterligare valfrihet, det vill säga fler fonder och fondkategorier att välja på.

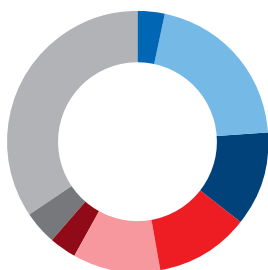
Övriga fonder direktsparende/ ISK/IPS För direktsparende i fonder, Investeringssparkonto (ISK) och Individuellt pensionssparande (IPS) finns ytterligare fonder att välja mellan.

bästa förutsättningarna och den yttersta kompetensen. Inom området svenska aktier har Länsförsäkringar egen förvaltning. Under året togs även beslut om att under 2018 starta egen ränteförvaltning där ett urval av Länsförsäkringar Fondförvaltnings räntefonder kommer att förvaltas internt. Övriga fonder förvaltas av utvalda externa

förvaltare utifrån där de bästa förutsättningarna finns inom respektive tillgångsslag och region. Länsförsäkringar Fondförvaltnings tro är att skickliga aktiva förvaltare har möjlighet att över tid leverera avkastning utöver index.

Förvaltningsvolym under eget varumärke

Källa: MoneyMate

Den förvaltningsvolymen under eget varumärke utgör en marknadsandel om 3,4 procent av den totala svenska fondvolymen.

Prisad förvaltning

Länsförsäkringar Fondförvaltning tilldelades under året pris för upphandlingen av förvaltare till fonden Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Aktiv. Priset delades ut för åttonde året i rad av Nordic Fund Selection Awards, en prestigefylld gala där Nordens bästa fondutvärderare utses. Det är andra året i rad som förvaltaranalytikerna inom Länsförsäkringar Fondförvaltning prisas i kategorin Nordic equity mandate/fund search of the year.

Hållbarhet i affären

Hållbarhet och medarbetare Hållbarhetsarbetet inom Länsförsäkringar Bank följer moderbolaget Länsförsäkringar AB:s koncernövergripande policyer och riktlinjer med ett särskilt fokus på ansvarsfull kreditgivning och ansvarsfulla investeringar. Läs mer på www.lansforsakringar.se/hallbarhetsrapport2017.

Ansvarsfull bank

Länsförsäkringar är en viktig del av det finansiella systemet och genom att verka för en ansvarsfull kreditgivning kan Länsförsäkringar Bank bidra till ett ökat kundvärde, finansiell stabilitet och en hållbar samhällsutveckling. Även ökad tillgänglighet till banktjänster är en viktig aspekt för en hållbar samhällsutveckling. Genom en ansvarsfull kreditgivning och ansvarsfulla investeringar tar Länsförsäkringar ställning för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling och omsorg för kundernas trygghet och värdeskapande.

Ansvarsfull kreditgivning

Genom att verka för en ansvarsfull kreditgivning kan Länsförsäkringar Bank bidra till ett ökat kundvärde, en finansiell stabilitet och en hållbar samhällsutveckling.

Kreditgivning med låg kreditrisk

Länsförsäkringar Banks utlåning sker i Sverige och i svenska kronor. Kreditgivning till privatpersoner och företag är geografiskt väl diversifierad samt med låg genomsnittlig utlåning per kund. Banken har mycket begränsad utlåning till storföretagssektorn där miljö- och samhällsrelaterade riskerna typiskt sett är betydligt större. Affärsmodellen inom kreditgivning har således relativt låga kreditrisker.

Grunden för kreditgivning är kreditpolicy och kreditinstruktioner som inkluderar kriterier för acceptabel risk och identifierar områden med höga risker inom hållbarhet som kräver speciella överväganden. Höga krav ställs på kundernas återbetalningsförmåga samt säkerheternas kvalitet. Kreditberedningsprocessen tillsammans med rådgivarnas lokala kund- och marknadskännedom ger goda förutsättningar för en utlåningsportfölj med en hög kreditkvalitet och låga hållbarhetsrisker.

Miljörisker och miljöansvar för lantbruk och företag regleras i ett omfattande externt regelverk med ett antal olika tillsynsmyndigheter. I kreditberedningen följs miljörelaterade risker upp utifrån punkter om exempelvis tillståndsplikt och

icke tillståndspliktig verksamhet samt övrig bedömning av företagets verksamhet. Vid analys avseende risker som handlar om mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga risker, korruption eller annan kriminell verksamhet kan bedömning av bransch, verksamhet, former för anställd och inhyrd personal samt övrig relevant informationsinhämtning utgöra utgångspunkt för vidare kontroll. Bankens kreditinstruktioner fastställer att kreditpropäer med förhöjd hållbarhetsrisk regelmässigt ska avslås.

Hållbarhetsöversikt

Under 2017 publicerade Länsförsäkringar en hållbarhetsöversikt med syfte att tydliggöra bankens kreditgivning till företag. Hållbarhetsöversikten är ett branschinitiativ och är framtagen av Länsförsäkringar Bank tillsammans med andra svenska banker samt Bankföreningen.

Klimatrisker

Under 2017 har banken analyserat samt deltagit i diskussion med andra svenska banker avseende "Recommendations of the Task Force on Climate-related Financial Disclosures." Under 2018 kommer banken fortsätta det påbörjade arbetet samt initiera arbete med klimatrelaterad scenariosimulering av bankens utlåningsportfölj.

Ansvarsfulla investeringar i fondutbudet

Länsförsäkringar AB har undertecknat FNs principer för ansvarsfulla investeringar, PRI.

Länsförsäkringar Fondförvaltnings arbete med ansvarsfulla investeringar utgår från internationella konventioner inom miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt, korruption samt kontroversiella vapen. Samarbete sker med ett externt etikkonsultföretag för att genomlysna bolagen utifrån konventioner. Om något bolag bryter mot konventioner inleds en dialog med bolaget med målet att det analyserade bolaget ska upphöra med kränkningen samt vidta förebyggande åtgärder för att förhindra att liknande incidenter upprepas. Om dialogen inte når avsett resultat kan innehavet som en sista utväg avyttras. Länsförsäkringar Fondförvaltnings fonder gör inga direktinvesteringar i bolag med verksamhet inom kontroversiella vapen (kärnvapen, klusterbomber, landminor, biologiska och kemiska vapen.) En lista med bolag som har exkluderats från Länsförsäkringars fonder finns på hemsidan.

Aktiv ägarstyrning

I ägarstyrningen ingår bolagsdialoger kring hållbarhetsfrågor, ett aktivt deltagande i portföljbolagens valberedningar för att påverka styrelsesammansättningen samt röstning på bolagsstämmor. En långsiktig målsättning är att öka mångfalden i portföljbolagens styrelser vad gäller kön, ålder och bakgrund. Under stämmonsäsongen 2017 uppgick andelen kvinnliga styrelseledamöter till 43 (41) procent i de bolag där Länsförsäkringar Fondförvaltning deltog i valberedningen. Länsförsäkringar Fondförvaltning röstar på bolagsstämmor i huvudsak i de bolag, som ingår i de egna fonderna, och där ett väsentligt ägande finns eller där det av andra skäl är viktigt att rösta. Under 2017 började Länsförsäkringar Fondförvaltning rösta i stämmor i amerikanska bolag där hållbarhetsfrågor var på agendan.

Länsförsäkringar fondförvaltning samarbetar med Kapitalförvaltningen inom Länsförsäkringar AB i arbetet med att bedriva reaktiva och proaktiva dialoger

kring hållbarhet. Två fokusområden rörande proaktiva dialoger 2017 var vattenrisker i bolag på tillväxtmarknader och arbetsvillkor i jordbrukskedjan inom livsmedelsbranschen.

Arbetet med ägarstyrning rapporteras mer detaljerat i Ägarstyrningsrapporten som finns på hemsidan.

Hållbarhet integrerat i Länsförsäkringars fonder

Vid upphandling av externa fondförvaltare ställs hållbarhetskrav på hur förvaltarna integrerar hållbarhetsfrågor i sin förvaltningsmodell. Förvaltarnas arbete och utveckling följs upp årligen.

Under 2017 fick Länsförsäkringar Fondförvaltning pris i Nordic Fund Selection Award för bästa upphandling av förvaltare till fonden Länsförsäkring Tillväxtmarknad Aktiv.

Länsförsäkringars svenska aktiefonder förvaltas internt sedan slutet av 2016. Fokus under 2017 har legat på att genomföra en intern kartläggning av bolagens hållbarhetsarbete. Syftet med kartläggningen är att få en uppfattning om var bolagen befinner sig i dagsläget och för att kunna mäta förflyttningar inom bolagens hållbarhetsarbete framgent. Hållbarhetsanalysen kombineras med den finansiella analysen och vägs in i investeringsbesluten. För de större bolagen har förvaltarna även tillgång till extern hållbarhetsanalys, vilken används som komplement till deras egen analys.

Klimatrisker i investeringar

Fossil energi och i synnerhet förbränningskol bidrar starkt negativt till klimatförändringar. Länsförsäkringar Fondförvaltning ser finansiella risker i att investera i bolag som baserar sin verksamhet på fossila bränslen eftersom fossila tillgångar riskerar att bli så kallade strandade tillgångar. Under 2016 avyttrade fondförvaltningens fonder, ett 80-tal gruvbolag och energibolag med mer än 50 procent av sin omsättning från kol i sina egna fonder och direktinvesteringar. Under 2017 sänktes omsättningsgränsen till 20 procent vilket innebär att ytterligare 50 kolbolag avyttrades.

Länsförsäkringar Fondförvaltning mäter sedan 2015 koldioxidavtrycket för sina aktiefonder och använder den mätmetod som Fondbolagens Förening rekommenderar. En redogörelse för koldioxidavtryck per fond finns på hemsidan.

Verktøy för att hjälpa kunderna välja hållbara fonder

Länsförsäkringar Bank erbjuder både externa fonder och Länsförsäkringar Fondförvaltnings egna fonder på sitt Fondtorg. Kapitalförvaltningen inom Länsförsäkringar AB upphandlar, utvärderar, genomlyser och för påverkansdialoger i de rekommenderade externa fonderna enligt samma process som Länsförsäkringar Fondförvaltning använder och som beskrivs nedan.

Under året kompletterades Länsförsäkringars fondtorg med fler verktyg för att hjälpa kunder att välja hållbara fonder. Hållbarhetsprofilen, som har utvecklats av branschorganisationen Swesif, beskriver hur fonder jobbar med att välja in, välja bort och påverka bolag. I början av 2017 lanserades en ny version av hållbarhetsprofilen. Därtill infördes Morningstars hållbarhetsvärde och hållbarhetsbetyg för de rekommenderade fonderna på fondtorget.

Länsförsäkringar Fondförvaltning är medlem i branschorganisationen Fondbolagens förening vars uppgift att ta tillvara fondspararnas och fondbolagens intressen. Under 2017 var Fondförvaltningen bland annat engagerade i en arbetsgrupp för att ta fram en branschgemensam standard för hållbarhetsinformation om fonder i enlighet med nya lagkrav från och med 2018.

Bankens egna placeringar

Länsförsäkringar Bank har enbart aktieinnehav i dotterbolag samt några mindre verksamhetsrelaterade innehav. Likviditetsreserven placeras i svenska statsobligationer och i svenska säkerställda obligationer med högsta kreditbetyg. En mindre del placeras i nordiska statsobligationer och i obligationer utgivna eller garanterade av den tyska staten. Drygt 600 Mkr utgörs av gröna obligationer. Den konservativa placeringsinriktningen ger låga hållbarhetsrisker.

Begränsad direkt miljöpåverkan

I den egna verksamheten är den direkta miljöpåverkan relativt begränsad och består främst av tjänsteresor, uppvärmning och el i kontorslokaler samt pappersutskrift. Riktlinjer finns för tjänsteresor och för att minska koldioxidutsläppen rekommenderas digitala möten samt tåg istället för flyg där det är möjligt. Flygresor och uppvärmning är de största koldioxidutsläppskällorna. Klimatkompensation görs i samarbete med Vi-skogen.

Bästa app & mobilsajt

Länsförsäkringar tilldelades i januari 2018 för tredje året i rad priset för Sveriges bästa app och mobilsajt vid Web Service Award. Appens tillgänglighet och lättanvändbarhet var bidragande aspekter till priset.

Samarbete med ECPAT

Länsförsäkringar ingår i Finanskoalitionen mot barnsexhandel som samverkar med ECPAT och polisen. Finanskoalitionen mål är att förhindra att det svenska betalningssystemet missbrukas för köp av dokumenterade sexuella övergrepp på barn och ytterst stoppa övergrepp på barn.

Under 2017 gjordes på uppdrag av Finanskoalitionen en studie vid Uppsala universitet om maskininläring för att stoppa barnsexhandel. Studien visar hur man kan lära datorer att analysera en stor mängd data och identifiera mönster som pekar på barnsexhandel i en hastighet som mänsklig kapacitet aldrig kan klara av. Den nya tekniken skulle i framtiden kunna hjälpa polisen att spåra förövare och identifiera försvunna barn.

Hållbara fonder

Fonden Länsförsäkringar Global Hållbar utnämndes till en av de 10 mest hållbara fonder av Söderberg och Partners under 2017. Hållbarhetsanalysen är lika viktig som den finansiella analysen i den fonden. De bolag som fonden investerar i är de bolag som redan idag är de mest framstående inom hållbarhet eller som är på väg att bli det och kan visa på tydliga positiva förändringar.

Länsförsäkringar ABs kontorsfastigheter är miljöklassade som lågenergiförbrukande och utformade för att bidra till människors hälsa och miljö i enlighet med Miljöklassad byggnad och Green Building. Elen som används i fastigheterna är förnybar och fjärrvärme används för uppvärmning. Kontinuerligt ses arbetssätt över för en mer energieffektiv elförbrukning och uppvärmning bland annat genom "Green Fingerprint" elbesparingsapp.

Ett kontinuerligt effektiviseringsarbete genomförs i kontorsverksamheten för att minska negativ miljöpåverkan inom flera

områden vad gäller material, återvinning och avfall.

Genom ett ökat digitalt tjänsterbjudande kan andelen pappersutskick till kunder minska vilket minskar miljöpåverkan tack vare färre kundutskick, brev, pappersutskriften och transporter samtidigt som informationen blir mer tillgänglig för kunderna. Andelen digitalt distribuerade kundutskick ökade under 2017 och uppgick till 38 (34).

Hållbarhetskrav på leverantörer

Länsförsäkringar AB har en uppförandekod för leverantörer som baseras på FN Global Compacts principer och definierar krav om mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, miljö och affärsetik. Leverantörerna och

deras underleverantörer förväntas följa dessa principer.

Regelefterlevnad

Bankbranschen lyder under strikta regler och lagkrav som syftar till att skydda våra kunder samt upprätthålla förtroende och stabilitet på den finansiella marknaden. Regelverken syftar också till att förhindra och motverka att det finansiella systemet utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism. Inom bolaget bedrivs ett omfattande arbete för att begränsa dessa risker. Vägledande styrdokument är uppförandekod för medarbetare, policy för anställdas egna affärer, policy och riktlinjer för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, riktlinjer för identifiering

och hantering av intressekonflikter och policy mot otillåtna förmåner.

Compliance är en oberoende kontrollfunktion inom banken med ansvar för att övervaka och kontrollera att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad. I den årliga e-utbildningen av uppförandekoden för alla medarbetare finns lärande exempel kring affärsetik som syftar till att skapa medvetenhet och tydliggöra den omgivning och de risker för korruption som finns och hur anställda förväntas agera. I syfte att motverka, stoppa brott eller misstanke om brott i verksamheten eller nära verksamheten, finns också en visselblåsningsrutin tillgänglig för medarbetare, kunder, samarbetspartners och andra knutna till verksamheten.

En ansvarsfull arbetsgivare

Länsförsäkringar Bank har en hög ambition att vara en ansvarsfull och spännande arbetsgivare, såväl internt som externt. Arbetsplatsen präglas av engagerade och kompetenta medarbetare och ledare som tar ett gemensamt ansvar för verksamheten samt sin egen utveckling.

Medarbetarna under året

Under 2017 hade bankkoncernen i medeltal 546 medarbetare varav 285 kvinnor och 261 män. Medelåldern för män och kvinnor var 42 år respektive 44 år. I banken fanns 68 medarbetare i chefsposition, varav 37 kvinnor och 31 män. Utöver de anställda i bankkoncernen finns bankrådgivare i de 23 länsförsäkringsbolagen.

En av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare

Kommunikation om attraktiv arbetsgivare sker kontinuerligt inom länsförsäkringsgruppen via sociala och digitala kanaler och i möten med kandidater på arbetsmarknadsdagar, event och mässor. När yrkesverksamma yngre akademiker svarade på Karriärbarometern fick Länsförsäkringar utmärkelsen bästa arbetsgivare inom försäkring för tionde året i rad med en 53:e placering bland Topp-100 företagen. I undersökningen Företagsbarometern

placerar ekonomistudenterna på landets universitet och högskolor Länsförsäkringar på första plats över drömarbetsgivare i försäkringsbranschen för femtonde året.

Kompetensutveckling och lärande

Utveckling av medarbetarnas kompetens sker i överensstämmelse med företagets mål och verksamhetens behov på både kort- och lång sikt. Bolaget strävar efter att skapa förutsättningar för en organisationskultur med lärande och utveckling i fokus. Via prestationsutvecklingsprocessen har alla medarbetare löpande dialoger om sin prestation, kompetens, arbetsmiljö och hälsa.

Anpassningsförmåga, självorganisering och professionalism har identifierats som viktiga kompetenser. I syfte att öka medarbetarnas förändringskompetens har ett e-coachningsverktyg utvecklats inom områdena självledarskap, motivation, oförutsägbarhet, hälsa, effektivitet och kompetensutveckling.

79 (75) procent uppfattar att deras kompetens utvecklas i takt med förändrade krav i arbetet, målet i affärsplanen, 75 procent uppnåddes.

Den interna utbildningsverksamheten utvecklar och genomför egna utbildningar inom liv-, bank och sakförsäkringsområden samt ledarskapsutbildningar.

Medarbetarskap och ledarskap

Bolagets värderingar, ledar- och medarbetarprofil, personalpolicy, uppförandekod och jämställdhets- och mångfaldsplan utgör grunden för koncernens arbete med personalrelaterade frågor.

Medarbetarna har olika specialist- och yrkeskompetenser som är avgörande för att driva och utveckla verksamheten. Den

En av Sveriges bästa arbetsgivare

Bland topp-50 av stora arbetsgivare placerar sig Länsförsäkringar på plats 26 i undersökningen Sveriges Bästa Arbetsgivare. Undersökningen är det interna perspektivet och baseras på de egna medarbetares svar på Karriärbarometern (för stora arbetsgivare med fler än 600 medarbetare).

snabba teknikutvecklingen i samhället ställer krav på en arbetsplats som är dynamisk, flexibel och innovativ. Mot den bakgrunden är framtida fokusområde att definiera och designa en ändamålsenlig kultur samt etablera och genomföra denna i perspektiven människa, teknik och plats. I det arbetet är medarbetarnas fysiska och psykiska hälsa samt trivsel på jobbet av stor betydelse.

Mångfald och jämställdhet

Arbetet med mångfald och integrering handlar om affärsnytta, det bidrar till stärkt konkurrenskraft och därmed lönsamhet. Länsförsäkringar ABs koncernledning har fastslagit definitionen av mångfald och inkludering till de sju diskrimineringsgrunderna och allt det som gör människor olika och unika. Vikten av en inkluderande kultur ses som avgörande för att dra nytta av olikheter, en kultur som välkomnar olika perspektiv och synsätt.

Det är bolagets övertygelse att olik tänkande är en viktig framgångsfaktor för lärande och innovation som ger nya kunder på nya marknader. Mångfaldsarbetet är även en viktig betydelse för att vara en attraktiv och ansvarsfull arbetsgivare samt att det möjliggör breddning av rekryteringsbasen. I syfte att realisera en förflyttning har en nuläges- och omvärldsanalys genomförts under 2017. Identifierade aktiviteter är bland annat medvetandegöra mångfald, inkludera mångfald som en del i kulturarbetet, rusta chefer att arbeta med mångfald i sitt ledarskap och se över verksamhetens processer och rutiner.

Under 2017 genomfördes flera interna workshops och informationsmöten för att öka insikten om vikten av mångfald. Ett samarbete har också inletts med Novare Potential, ett rekryterings- och bemanningsföretag med syfte att leda nyanlända in på den svenska arbetsmarknaden. Andra samarbetsprogram för nyanlända är Rapid Acceleration Management, Korta vägen och Welcome Talent. För tredje året har man deltagit inom My Dream Now och Diversity Charter Sweden.

Jämställdhets- och mångfaldsplanen inkluderar hur jämställdhetslagen och diskrimineringslagstiftningen tillämpas, den innehåller även mål, handlingsplaner och hur uppföljning sker. 84 (84) procent av medarbetarna upplever att mångfald

värdesätts i arbetsgruppen och 85 (87) procent uppfattar att koncernen är en jämställd arbetsplats. I frågan om kränkande särbehandling anser 95 procent att man varit helt fri från kränkande särbehandling på arbetsplatsen de senaste 12 månaderna. Bolaget har sedan länge ett tydligt ställningstagande om nolltolerans mot kränkande särbehandling i personalpolicyen.

Vid rekrytering är målsättningen att en jämnare könsfördelning uppnås i arbetsgrupper och inom olika chefsbefattningar. Länsförsäkringar AB-koncernens andel arbetsgrupper med 40/60-fördelning på män och kvinnor nådde målet i affärsplanen för 2017, vilket var 28 procent. Arbetet med jämn könsfördelning är ett arbete som fortsätter. Nätverket Qnet utvecklar och coachar framtida kvinnliga ledare som en del av det strukturerade jämställdhetsarbetet.

Lönekartläggning genomförs varje år i syfte att säkerställa att det inte föreligger någon skillnad i lönesättning som enbart kan härröras till kön. Kartläggningen 2017 visade att Länsförsäkringar AB koncernen generellt ligger bra till, de avvikelser som identifierades justerades i samverkan med fackliga samarbetsparter. Alla medarbetare har möjlighet att få en löneutfillnad som är en kompletterande ersättning till den allmänna föräldrapenningen.

Ärligen deltar bolaget i Nyckeltalsinstitutets undersökning Jämix i syfte att följa upp jämställdhetsarbetet. Av 215 medverkande bolag placerade sig Länsförsäkringar AB koncernen på plats 48. De nio nyckeltalen gav 128 poäng, av max 180. I jämförelse med finansiella bolag där lägsta poäng är 96 och högsta 134 poäng.

Hälsa och arbetsmiljö

Under en lång tid har bolaget arbetat långsiktigt med hälsa och arbetsmiljö där organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö är integrerade delar i verksamheten. Ett aktivt arbete sker med att skapa förutsättningar för medarbetarna att må bra och trivas i en sund arbetsmiljö där alla kan bidra med engagemang, goda prestationer och effektivitet för att nå affärsmålen.

Alla chefer ansvarar för den egna gruppens medarbetarfrågor inom arbetsmiljö- och hälsofrågor enligt det systematiska arbetsmiljöarbete samt för jämställdhets-, mångfalds- och diskriminerings-

Goda omdömen från medarbetarna

Länsförsäkringar Banks interna att-raktivitet som arbetsgivare mäts enligt employee Net Promotor Score (eNPS). Årets eNPS i medarbetarundersökning har ökat från 17 till 26. Benchmark är 29, vilket är ett resultat från högpresterande företag med cirka 70 000 svar. Samtliga index i undersökningen ligger kvar på en hög nivå:

- Engagemang 79 (79)
- Teameffektivitet 79 (76)
- Ledarindex 83 (81)

frågor. En uppbyggd struktur finns för samverkan kring arbetsmiljöfrågor mellan arbetsgivare, chefer och medarbetare samt arbetsmiljöombud. En riskbedömning sker inför alla organisatoriska förändringar i verksamheten och är ett uttalat chefsansvar. Uppföljning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön görs regelbundet i syfte att motverka stress och arbetsbelastning i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2015:4.

I arbetsmiljö- och jämställdhetskommitén sker uppföljning utifrån ett företagsperspektiv på jämställdhet- och mångfaldsplanen, sjukfrånvaro, arbetsskador och tillbud samt medarbetarundersökningen. Årets medarbetarundersökning visade att 70 (70) procent av medarbetarna upplevde att de har en rimlig stressnivå i sitt arbete och 82 (86) procent upplevde balans mellan arbete och fritid.

Alla medarbetare har en sjukvårdsförsäkring där sjukvårdsrådgivning, samtalsstöd och förebyggande hälsotjänster ingår. Avtal finns med Företagshälsovården för stöd i rehabilitering och arbetsrelaterad ohälsa samt för ergonomisk rådgivning och regelbundna hälsokontroller. Friskvårdstimmerna erbjuds på arbetstid och en bred friskvårdsverksamhet finns. Sjukfrånvaro följs kontinuerligt upp och den totala sjukfrånvaron minskade från 3,1 till 3,0 procent.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Bank AB (publ), får härmed avlämna årsredovisning för 2017.

KONCERNEN

Ägarförhållande och koncernens struktur

Länsförsäkringar Bank AB (publ) ingår i Länsförsäkringar AB-koncernen med Länsförsäkringar AB (publ) som moderbolag, vilket ägs av 23 självständiga och kundägda länsförsäkringsbolag samt 16 socken- och häradsbolag. Länsförsäkringsbolagen ansvarar för kundkontakterna. Länsförsäkringar AB (publ) ansvarar för gemensam affärsverksamhet, bedriver strategiskt utvecklingsarbete och sköter service. Syftet är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att fortsätta växa och vara framgångsrika på sina marknader.

Länsförsäkringar Bank AB (publ) (org nr 516401-9878) ägs till 100 procent av Länsförsäkringar AB (publ) (org nr 556549-7020). Bankkoncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB (publ) samt de helägda dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB (publ) (org nr 556244-1781), Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ) (org nr 556364-2783) och Wasa Kredit AB (org nr 556311-9204). Samtliga bolag har sitt säte i Stockholm och samtliga bolags firma benämns i förkortad form i resterande förvaltningsberättelse.

Verksamhetsinriktning

Verksamheten erbjuder banktjänster till privatpersoner, lantbrukare och småföretagare. Genom det helägda dotterbolaget Wasa Kredit erbjuds privatpersoner och företag utlåningsprodukterna leasing, avbetalning och blacolån.

Försäljning och service sker på 128 av de 23 länsförsäkringsbolagens kontor samt via digitala tjänster och telefon. Länsförsäkringsbolagen ersätts för försäljning, administration och service genom ett ersättnings-system. Ytterligare en del av helhetserbjudandet är Länsförsäkringar Fastighetsförmedlings 159 bobutiker runt om i landet.

Marknadskommentar

Året gick i ett ekonomiskt hänseende i optimismens tecken och den globala ekonomin växte sig starkare. Den största överraskningen var utvecklingen i Europa där ekonomin tydligt lagt in en högre växel och

tillväxten var högre än väntat. Inflationen var dock fortsatt långt ifrån målet, vilket innebär att den europeiska centralbanken förväntas fortsätta med sin expansiva penningpolitik. Den amerikanska ekonomin utvecklades också i god takt, framför allt den starka arbetsmarknaden, men inflationen var även här lägre än väntat. Därmed fortsatte Fed sin penningpolitiska åtstramning i en återhållsam takt och levererade tre räntehöjningar. Republikanernas skattereform ökade förväntningarna på den amerikanska tillväxten 2018 något och gav börsutvecklingen ytterligare bränsle. Överlag var den globala ekonomiska utvecklingen överraskande stabil under 2017, särskilt i ljuset av de politiska risker som dominerat nyhetsbilden. Storbritannien ansökte om utträde ur EU, Tyskland hade efter valet svårt att bilda regering och USA ökade tonläget markant mot Nordkorea, samtidigt som riskerna i Mellanöstern ökade. Börserna utvecklades generellt sett bra under året med tillväxtmarknaderna i topp.

Räntemarknaden uppvisade inte några större rörelser under året. Amerikanska långgräntor utvecklades sidledes efter en större uppgång mot slutet av 2016 medan korträntor steg i takt med de tre räntehöjningarna från Fed. Svenska och europeiska långgräntor slutade 2017 något högre än vid början av året medan korträntor föll marginellt. Räntorna på svenska säkerställda obligationer sjönk under året och efterfrågan från investerare var god. Den svenska

ekonomin utvecklades starkt under året, tillväxten överraskade positivt, arbetsmarknaden fortsatte att förbättras och inflationen steg. Sysselsättningsgraden är nu en bra bit över nivåerna innan finanskrisen 2008. Riksbanken valde ändå att avvakta med räntehöjningar och reporäntan har nu varit negativ i snart tre år. Den svenska kronan stärktes mot dollarn men försvagades mot euron under året. Fortsatt expansiva signaler från Riksbanken, en viss oro för den svenska bostadsmarknaden samt en starkare euro låg framförallt bakom utvecklingen. Bostadspriserna uppvisar generellt sett en säsongsvariation med en svagare utveckling mot slutet av året, men 2017 års utveckling visade betydligt svagare siffror än normalt och bostadspriserna sjönk säsongsrensat med 5,3 procent under det andra halvåret. Finansinspektionens beslut att införa ett skärpt amorteringskrav kombinerat med ett tillfälligt stort utbud av nyproduktion kan ha påskyndat utvecklingen. Även om de underliggande ekonomiska förutsättningarna för hushållen inte har förändrats har således bostadsmarknaden seglat upp som en tydligare risk för den svenska ekonomin när vi blickar framåt.

Väsentliga förändringar sedan 1 januari 2017

Bankkoncernen genomförde den 1 januari 2017 ett antal organisatoriska förändringar för att utveckla styrningen av verksamheten samt för att ytterligare öka kostnadskontrollen.

Länsförsäkringar Bank – en del av länsförsäkringsgruppen

Därtill har även redovisningsmässiga omklassificeringar genomförts för att bättre avspegla bankverksamheten och dess underliggande utveckling. Som en effekt därav har vissa poster förändrats i resultaträkningen. Jämförelsetal hänförliga till de redovisningsmässiga omklassificeringarna har räknats om för att underlätta jämförbarheten mellan perioderna. Förändringarna är resultatneutrala. Den underliggande resultat- och kostnadsutvecklingen är oförändrat god. Genomförda förändringarna samt dess kostnads- och resultat-effekter under perioden januari – december 2017 är följande:

Organisatoriska förändringar

1. Enheten Affärsservice Bank som utför back office-tjänster har från och med den 1 januari 2017 flyttats in i Länsförsäkringar Bank från moderbolaget Länsförsäkringar AB. Antalet anställda inom bankkoncernen ökar med 109 personer genom denna åtgärd. Kostnaden för Affärsservice Bank har belastar personalkostnader med 70 Mkr under 2017. Kostnaden faktureras länsförsäkringsbolagen med motsvarande belopp och redovisas som provisionsintäkter. Åtgärden är resultatneutral.

2. Viss tidigare utlagd extern fondförvaltning inom Länsförsäkringar Fondförvaltning har tagits över i egen regi varvid tre förvaltare har anställts. Tjänsten köptes tidigare in via externa förvaltare och redovisades inom posten förvaltningskostnader. Från och med den 1 januari belastar detta posten personalkostnader och uppgår under 2017 till 8 Mkr. Provisionsnettot förbättras med ett belopp hänförligt till den kostnad som Länsförsäkringar Fondförvaltning tidigare hade avseende de externa förvaltarna. Denna åtgärd har en löpande positiv inverkan på resultatet.

3. Det Ekonomiska Sekretariatet som tillhandahåller bankkoncernen och Länsförsäkringar AB med tjänster rörande makroekonomisk analys har flyttats in i Länsförsäkringar Banks verksamhet från Länsförsäkringar AB och medför under 2017 ökade kostnader på 13 Mkr. Antal anställda som har tillkommit inom bankkoncernen hänförligt till denna enhet uppgår till fyra personer.

Justerat för de ovanstående tre organisatoriska förändringarna uppgår den underliggande kostnadsökningen i bankkoncernen till 6,9 procent under 2017 jämfört med motsvarande period föregående år. Effekten på antalet anställda inom bankkoncernen är sammantaget en ökning med 116 personer.

Redovisningsmässiga omklassificeringar

4. Omklassificering av förvaltningskostnader avseende Länsförsäkringar Fondförvaltning har gjorts mellan posterna Övriga administrationskostnader och Provisionskostnader. Jämförelsetal har räknats om och effekten under 2017 uppgår till 169 Mkr. Åtgärden är resultatneutral.

5. Omklassificering av intäkter avseende Wasa Kredit har gjorts mellan posterna Övriga rörelseintäkter och Provisionsintäkter. Förändringen innebär att intäkter för lämnade tjänster som tidigare klassificerats som Övriga rörelseintäkter har flyttats till Provisionsintäkter. Jämförelsetal har räknats om och effekten under 2017 uppgår till 94 Mkr. Åtgärden är resultatneutral.

Affärsvolymerna

Affärsvolymerna ökade med 14 procent eller med 63,4 Mdkr till 519,5 (456,1) Mdkr. Utlåningen ökade med 15 procent eller 34,7 Mdkr till 261,4 (226,7) Mdkr med fortsatt hög kreditkvalitet. Utlåningen i Länsförsäkringar Hypotek ökade med 17 procent eller 28,8 Mdkr till 197,7 (168,9) Mdkr. Utlåningen i Wasa Kredit ökade med 18 procent till 21,6 (18,3) Mdkr. Inlåningen ökade med 9 procent eller 8,2 Mdkr till 99,4 (91,2) Mdkr. Fondvolymerna ökade med 15 procent eller 20,5 Mdkr till 158,7 (138,2) Mdkr.

Kunder

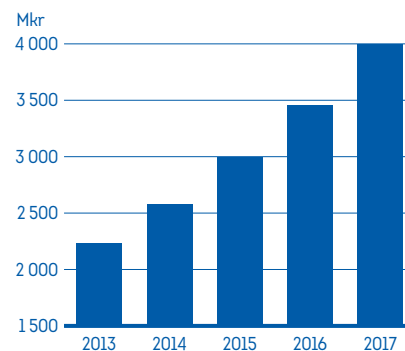
Antalet kunder med Länsförsäkringar som huvudbank ökade med 11 procent till 467 000 (419 000) och antalet produkter per kund uppgick i genomsnitt till fem. Bland de kunder som har banken som huvudbank är 92 procent sedan tidigare försäkringskunder i Länsförsäkringar. Antalet bankkort ökade med 13 procent till 655 000 (580 000).

Resultat och lönsamhet

Rörelseresultatet ökade med 9 procent till 1 599 (1 467) Mkr vilket förklaras av ett ökat räntenetto. Placeringsmarginalen stärktes till 1,32 (1,28) procent. Resultatet före

kreditförluster ökade med 10 procent till 1 657 (1 505) Mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 10,0 (10,1) procent.

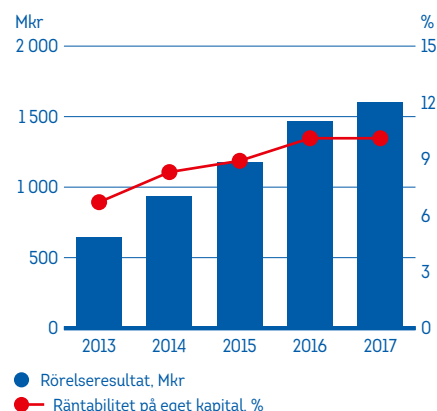
Räntenetto

Intäkter

Rörelseintäkterna ökade med 12 procent till 3 258 (2 904) Mkr vilket främst förklaras av ett ökat räntenetto. Därtill tillkommer även 42,2 Mkr i erhållen utdelning från försäljningen av innehavet i Visa Europe. Räntenettet ökade med 15 procent till 3 996 (3 464) Mkr till följd av ökade volymer och lägre refinansieringskostnader. Nettoresultat av finansiella poster uppgick till -49,4 (68,4) Mkr och förklaras av förändringar i verkligt värde. Provisionsintäkterna ökade med 11 procent till 1 789 (1 616) Mkr till följd förbättrade värdepappersprovisioner och stigande övriga provisioner samt provisionsintäkter från länsförsäkringsbolagen avseende kostnaden för enheten Affärsservice Bank. Provisionsnettot uppgick till -750,3 (-661,9) Mkr vilket förklaras av ökade ersättningar till länsförsäkringsbolagen beroende på en god volymutveckling och stärkt lönsamhet i affären.

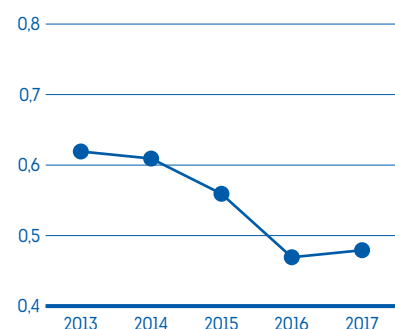
Rörelseresultat och räntabilitet på eget kapital

Kostnader

Rörelsekostnaderna uppgick till 1 601 (1 399) Mkr vilket motsvarar en ökning på 14 procent. Ökningen förklaras främst av ökade personalkostnader hänförliga till tillkommande personal sedan 1 januari 2017 från Länsförsäkringar AB i enlighet med redogörelsen ovan. Justerat för de organisatoriska förändringarna uppgår den underliggande kostnadsökningen till 6,9 procent, bland annat hänförligt till satsningar avseende framåtriktade IT-investeringar. K/I-talet före kreditförluster uppgick till 0,49 (0,48) och K/I-talet efter kreditförluster uppgick till 0,51 (0,49).

K/I-tal före kreditförluster

Kreditförluster

Kreditförlusterna uppgick netto till 57,7 (37,6¹) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,02 (0,02) procent. Osäkra lånefordringar brutto uppgick till 277,9 (240,2) Mkr, vilket motsvarar en andel osäkra lånefordringar brutto om 0,11 (0,11) procent. Reserverna uppgick till 267,5 (250,1) Mkr, vilket motsvarar reserver i förhållande till utlåning om 0,10 (0,11) procent. Därutöver innehålls 88,2 (129,6) Mkr av länsbolagsersättningarna i enlighet med avräkningsmodellen hänförligt till länsförsäkringsbolagens åtaganden avseende kreditrisk för genererade affärer. Inklusive de innehållna länsbolagsersättningarna uppgår reserver i förhållande till utlåning till 0,14 (0,17) procent.

För mer information om kreditförluster, reserver och osäkra fordringar, se not 12.

Utlåning

All utlåning sker i Sverige, i svenska kronor samt med en god geografisk spridning. Utlåning till allmänheten ökade med 15

procent eller 34,7 Mdkr till 261,4 (226,7) Mdkr. Utlåningen fortsätter att hålla en god kreditkvalitet. Den viktade genomsnittliga belåningsgraden i bolåneportföljen, LTV, minskade till 60 (61) procent. Utlåningen i Länsförsäkringar Hypotek ökade med 17 procent eller 28,8 Mdkr till 197,7 (168,9) Mdkr. Bostadsutlåningens andel av den totala utlåningsportföljen uppgick till 76 procent. Marknadsandelen avseende bostadsutlåning stärktes enligt SCBs statistik till 6,3 (5,8) procent per den 31 december 2017.

Lantbruksutlåningen ökade med 6 procent till 26,8 (25,3) Mdkr. Lantbruksutlåningen består främst av bottenlån till familjeägda lantbruk och det genomsnittliga engagemanget är lågt och uppgick till 2,4 Mkr den 31 december 2017. Bottenlån för lantbruksfastigheter, som står för hela ökningen i lantbruksutlåning, ökade till 25,3 (23,5) Mdkr, motsvarande 94 (93) procent av lantbruksutlåningen. Lantbruksutlåningen fortsätter växa i lägre takt än övrig utlåning och dess andel av den totala utlåningen minskar. Småföretagsutlåningen uppgick till 1,8 (1,5) Mdkr den 31 december 2017. Utlåningen i Wasa Kredit ökade med 18 procent till 21,6 (18,3) Mdkr.

Utlåningsportfölj

Produktfördelning, %	2017-12-31	2016-12-31
Bolån	75,7	74,4
Lantbruk	10,2	11,1
Flerbostadsfastigheter	3,0	3,5
Leasing & Avbetalning	6,4	6,3
Blancolån	3,2	3,5
Övrigt	1,5	1,2
Totalt	100	100

Fördelning av bostadsutlåning i bankkoncernen på belåningsgrad*

Kapitalfordran Belåningsgrad	Total	
	Volym	Andel
0-50%	161 440	81,8%
51-60%	18 829	9,5%
61-70%	11 428	5,8%
71-75%	2 961	1,5%
75%+	2 802	1,4%
Total	197 458	100,0%

* Avser utlåning med villa, bostadsrätt och fritidshus som säkerhet.

Upplåning

Koncernen har en låg refinansieringsrisk och en välfördelad förfallostruktur. Emitterade värdepapper ökade med 21 procent eller 34,1 Mdkr till nominellt 183,0 (151,6) Mdkr, varav säkerställda obligationer uppgick till 146,6 (121,6) Mdkr, icke säkerställd långfristig upplåning uppgick till 35,1 (28,9) Mdkr, och kortfristig upplåning uppgick till 1,0 (1,1) Mdkr. Genomsnittlig återstående löptid för den långfristiga upplåningen uppgick den 31 december 2017 till 3,5 (3,3) år. Under året emitterades säkerställda obligationer med en volym motsvarande nominellt 39,0 (31,3) Mdkr. Återköpta säkerställda obligationer uppgick till nominellt 7,2 (8,4) Mdkr och förfall av säkerställda obligationer uppgick till nominellt 6,8 (8,3) Mdkr. Länsförsäkringar Bank emitterade under året icke säkerställda obligationer om nominellt 14,3 (8,1) Mdkr och förfall av icke säkerställda obligationer uppgick till nominellt 7,8 (6,7) Mdkr. I mars emitterade Länsförsäkringar Hypotek en 7-årig Euro-benchmark säkerställd obligation med nominellt belopp om EUR 500 miljoner och i september emitterade Länsförsäkringar Bank en 5-årig icke-säkerställd Euro-obligation med nominellt belopp om EUR 500 miljoner. Transaktionen var det första steget i en långsiktig strategi att bygga upp en investerarbas på Euro-marknaden även i icke säkerställd skuld. Därtill har Länsförsäkringar Hypotek emitterat två svenska benchmark-obligationer under året, LFH516 och LFH517, med förfall i september 2023 respektive september 2024.

Likviditet

Den 31 december 2017 uppgick likviditetsreserven till 48,1 (41,6) Mdkr. Likviditetsreserven är placerad i värdepapper med mycket hög kreditkvalitet och som är belåningsbara hos Riksbanken och i förekommande fall i ECB. Genom att utnyttja likviditetsreserven kan kontrakterade åtaganden mötas i över två år utan ny upplåning på kapitalmarknaden. Likviditetstäckningsgraden (LCR) för Konsoliderad situation per den 31 december 2017 uppgick enligt Finansinspektionens definition till 202 (169) procent och enligt EU-kommissionens delegerade akt till 339 (342) procent. Stabil nettofinansieringskvot (NSFR) för Konsoliderad situation uppgick per 31 december 2017 till 116 (116) procent².

¹ Jämförelsetalet innehåller upplösning av reserver om 23,3 Mkr.

² Beräkningen baseras på Länsförsäkringar Banks tolkning av Baselkommitténs senaste förslag avseende stabil nettofinansieringskvot. Jämförelsetalet avser 2017-09-30.

Rating

Länsförsäkringar Banks kreditbetyg är A/Stable från Standard & Poor's och A1/Stable från Moody's. Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer har högsta kreditbetyg, Aaa från Moody's och AAA/Stable från Standard & Poor's.

Kapitaltäckning Konsoliderad situation

Den konsoliderade situationen omfattar i enlighet med kapitaltäckningsreglerna bankkoncernen och det blandade finansiella moderholdingföretaget Länsförsäkringar AB. Banken anser att den verkliga risken och kapitalsituationen bäst framgår genom bankkoncernens kapitalrelationer och därför publiceras dessa parallellt med den konsoliderade situationens kapitalrelationer. Kärnprimärkapitalet i Konsoliderad situation har förstärkts med 2,4 Mdkr under året främst genom vinster genererade inom bankkoncernen och per den 31 december 2017 uppgår kärnprimärkapitalrelationen till 23,3 (21,2) procent. Primär- och supplementärkapitalet har minskat med totalt 0,7 Mdkr på grund av en omtolkning som gjorts under det fjärde kvartalet avseende tillämpbarheten av kapitaltäckningsregler som begränsar hur kapitalbasinstrument får tillgodoräknas i kapitalbasen. Den totala kapitalrelationen uppgår per den 31 december 2017 till 28,1 (27,6) procent.

Den 31 december 2017 uppgår det totala riskexponeringsbeloppet (REA) till 64 379 (59 513) Mkr i den konsoliderade situationen. Ökningen av REA är främst hänförligt till att utlåningen till allmänheten ökat med 35 Mdkr under året. Volymtillväxten uppvägs av förbättrad kreditkvalitet vilket innebär att ökningen i REA för hushållsexponeringar stannar vid 2,9 Mdkr.

Bruttosoliditetsgraden per 31 december 2017 uppgår till 4,8 (4,7) procent.

För mer information om kapitaltäckningen, se not 3.

MREL

Riksgälden meddelade i december 2017 sitt beslut avseende resolutionsplaner samt krav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för de tio institut som bedriver verksamhet som anses kritisk för det finansiella systemet. MREL-kravet för Konsoliderad situation uppgår till 6,2 procent av totala skulder och kapitalbas. Kravet på 6,2 procent delas upp i ett förlustabsorberingsbelopp

uppgående till 2,6 procent som ska täckas av kapitalbasinstrument samt ett återkapitaliseringsbelopp om 3,6 procent som ska täckas av nedskrivningsbara skulder. Enligt beslutet ska de nedskrivningsbara skulderna vara utgivna av Länsförsäkringar Bank. Som nedskrivningsbara skulder räknas icke säkerställd upplåning med återstående löptid överstigande ett år. Ett krav på att de nedskrivningsbara skulderna ska vara efterställda kommer att fasas in fram till och med den 1 januari 2022. Riksgälden kommer under 2018 meddela om Konsoliderad situation kommer att omfattas av kravet på efterställdhet. Per den 31 december 2017 hade Länsförsäkringar Bank icke säkerställd upplåning med återstående löptid överstigande ett år utestående om 28,7 Mdkr vilket med mycket god marginal överstiger MREL-kravet.

Medarbetare

Under 2017 hade bankkoncernen i medelantal 546 medarbetare varav 285 kvinnor och 261 män. Medellåldern för män och kvinnor var 42 år respektive 44 år. I banken fanns 68 medarbetare i chefsposition, varav 37 kvinnor och 31 män. Utöver de anställda i bankkoncernen finns bankrådgivare i de 23 länsförsäkringsbolagen.

Länsförsäkringar Bank har en hög ambition att vara en ansvarsfull och spännande arbetsgivare, såväl internt som externt. Arbetsplatsen präglas av engagerade och kompetenta medarbetare och ledare som tar ett gemensamt ansvar för verksamheten samt sin egen utveckling. Bolagets värderingar, ledar- och medarbetarprofil, personalpolicy, uppförandekod samt jämställdhets- och mångfaldsplan utgör grunden för koncernens arbete med personalrelaterade frågor.

Hållbarhet

Hållbarhetsarbetet inom Länsförsäkringar Bank följer moderbolaget Länsförsäkringar AB:s koncernövergripande policyer och riktlinjer. Länsförsäkringar är en viktig del av det finansiella systemet och genom att verka för en ansvarsfull kreditgivning kan Länsförsäkringar Bank bidra till ett ökat kundvärde, finansiell stabilitet och en hållbar samhällsutveckling. Även ökad tillgänglighet till banktjänster är en viktig aspekt för en hållbar samhällsutveckling. I enlighet med ÅRL 6 kap 10§ har Länsförsäkringar AB

valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten finns tillgänglig på www.lansforsakringar.se/hallbarhetsrapport2017.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Verksamheten kännetecknas av en låg riskprofil. Koncernen och moderbolaget är exponerade mot ett antal risker, som främst består av kreditrisk, marknadsrisk och likviditetsrisk. Det makroekonomiska läget i Sverige är avgörande för kreditriskerna då all utlåning sker i Sverige. Kreditrisken består av risken för att en kredittagare inte fullgör sina finansiella åtaganden och att ställda säkerheter inte täcker fordran. Kreditrisk inkluderar även motpartsrisk och koncentrationsrisk. Kreditförlusterna har varit fortsatt mycket låga och verksamhetens refinansiering fungerade väl under året.

Marknadsriskerna, risken för att bolagets resultat och eget kapital minskar på grund av förändringar i marknadsfaktorer, består till övervägande del av ränterisker och hanteras dels genom en löptidsmatchning och dels med hjälp av derivatinstrument. Banken har en väl diversifierad upplåning och en likviditetsreserv bestående av värdepapper med hög likviditet och kreditvärdighet, vilket betyder att reserven snabbt kan omsättas till likvida medel. Utöver detta finns outnyttjade upplåningsprogram, vilket sammantaget ger en god möjlighet att hantera risken i skillnaden mellan tillgångars och skulders kontraktuella kassaflöden.

Likviditetsrisk är risken att koncernen inte kan refinansiera existerande tillgångar eller inte kan möta ökade krav på likviditet inom en definierad tidsperiod. Detta innefattar också risken att tvingas låna till ofördelaktig ränta eller tvingas sälja tillgångar med förlust för att kunna fullgöra sina betalningsåtaganden. För att minska denna risk har banken uppnått en god spridning av finansierare, finansieringskällor och finansieringstider samt god balans av löptider i finansieringen i förhållande till förfall i utlåningen. De finansiella instrument som används för att uppnå denna spridning är t.ex. ränteswappar, obligationer och repor.

För ytterligare information om verksamhetens risker, risk- och kapitalhantering samt principer för riskstyrning, se not 3 Risker och Kapitaltäckning.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Bankverksamheten har för avsikt att följa den strategiska inriktningen tillväxt under lönsamhet med en hög kreditkvalitet samt med vidareförädling av befintliga produkter och utifrån en fortsatt god kapitalisering. Tillväxten i utlåningen sker med beaktande av förändringar i omvärlden, det finansiella läget och förutsättningarna på kapitalmarknaden. En god likviditet kommer att upprätthållas. Marknadsstrategin är fortsatt att bearbeta länsförsäkringsbolagens kunder.

Övriga händelser

Den 24 november 2017 utsågs Sven Egge-falk till ny verkställande direktör i Länsförsäkringar Bank AB. Sven Eggefalk tillträder tjänsten den 3 april 2018 och efterträder Anders Borgcrantz som tillförordnades som verkställande direktör den 30 juni 2017.

Händelser efter årets utgång

Den 2 februari 2018 lämnade Johan Agerman posten som styrelseordförande i Länsförsäkringar Bank. Sören Westin tillförordnades i samband med detta som styrelseordförande i Länsförsäkringar Bank.

MODERBOLAGET

All koncernens inlåning sker i moderbolaget. Merparten av koncernens utlåning och upplåning sker i dotterbolaget Länsförsäkringar Hypotek. Inlåning från allmänheten ökade med 9 procent eller 8,3 Mdkr till 99,8 (91,5) Mdkr. Emitterade värdepapper uppgick till 35,6 (29,1) Mdkr.

Resultat

Rörelseresultatet minskade med 12 procent till 289,6 (329,8) Mkr och förklaras av ökade rörelsekostnader. Räntenettot uppgick till 1 127 (1 124) Mkr. Rörelseintäkterna ökade med 7 procent till 1 302 (1 217) Mkr och förklaras av högre provisionsintäkter. Provisionsintäkterna ökade med 30 procent till 490,8 (378,1) Mkr främst hänförligt till provisionsintäkter från länsförsäkringsbolagen avseende kostnaden för enheten Affärsservice Bank. Provisionsnettot

uppgick till 22,9 (-60,0) Mkr. Rörelsekostnaderna ökade med 16 procent 1 008 (865,3) Mkr främst hänförligt till ökade personalkostnader relaterat till omorganisationen av personal från Länsförsäkringar AB till enheten Affärsservice Bank. Kreditförlusterna uppgick netto till 4,6 (21,6¹) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,01 (0,05) procent.

Förslag till disposition av moderbolagets disponibla vinst

Kronor	
Övriga reserver	95 614 378
Balanserade vinstmedel	7 295 895 979
Årets resultat	150 190 969
Att disponera	7 541 701 327

Styrelsen föreslår att till nästa år balanseras 7 541 701 327 kronor.

DOTTERBOLAGEN

Länsförsäkringar Hypotek AB

Utlåningen ökade med 17 procent eller 28,8 Mdkr till 197,7 (168,9) Mdkr. Bolån upp till 75 procent av marknadsvärdet placeras i Länsförsäkringar Hypotek och eventuella resterande delar i moderbolaget. Rörelseresultatet ökade 23 procent till 813,0 (658,4) Mkr och förklaras av ett ökat räntenetto. Räntenettot ökade 28 procent till 2 101 (1 647) Mkr hänförligt till högre volymer och lägre refinansieringskostnader. Rörelsekostnaderna uppgick till 103,4 (97,4) Mkr. Kreditförlusterna uppgick netto till 0,0 (-4,8²) Mkr, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,00 (-0,00) procent. Antalet bolånekunder ökade 10 procent till 255 000 (231 000).

Länsförsäkringar Hypotek AB, Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Balansomslutning	215 337	189 228
Utlåningsvolym	197 655	168 948
Räntenetto	2 101	1 647
Rörelseresultat	813	658

Wasa Kredit

Wasa Kredits utlåningsvolym ökade med 18 procent till 21,6 (18,3) Mdkr. Rörelseresultatet uppgick till 402,0 (402,0) Mkr. Räntenettot ökade med 11 procent till 768,5 (692,8) Mkr. Rörelsekostnaderna uppgick till 453,6 (413,4) Mkr och kreditförlusterna, netto, uppgick till 53,1 (20,8) Mkr.

Wasa Kredit, Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Balansomslutning	22 321	18 869
Utlåningsvolym	21 586	18 274
Räntenetto	768	693
Rörelseresultat	402	402

Länsförsäkringar Fondförvaltning

Fondvolymen ökade med 15 procent eller 20,5 Mdkr, till 158,7 (138,2) Mdkr hänförligt till ökade inflöden i fondaffären och positiva värdeförändringar under 2017. Fonderbjudandet sker i 37 investeringsfonder under eget varumärke med olika placeringsinriktning samt via fondtorg med externa fonder. Tre svenska aktiefonder förvaltas i egen regi på Länsförsäkringar Fondförvaltning. Förvaltningsvolym under eget varumärke uppgår till 138,5 (124,5) Mdkr. Rörelseresultatet uppgick till 96,2 (77,2) Mkr.

Länsförsäkringar Fondförvaltning AB, Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Balansomslutning	592	520
Fondvolym	158 706	138 192
Nettoflöde	6 337	6 062
Provisionsnetto	245	208
Rörelseresultat	96	77

¹Jämförelsetalet innehåller upplösning av reserver om 20,2 Mkr.

²Jämförelsetalet innehåller upplösning av reserver uppgående till 3,1 Mkr.

Femårsöversikt

Mkr	2017	2016 ²	2015	2014	2013
RESULTATRÄKNING					
Räntenetto	3 996,3	3 463,5	2 994,3	2 580,4	2 230,4
Provisionsnetto	-750,3	-661,9	-440,9	-319,4	-252,9
Nettoresultat av finansiella poster	-49,4	68,4	96,6	97,8	-85,7
Övriga rörelseintäkter	60,9	33,9	97,3	92,1	211,9
Summa rörelseintäkter	3 257,5	2 903,8	2 747,3	2 450,9	2 103,7
Personalkostnader	-549,0	-469,8	-462,0	-441,1	-426,6
Övriga administrationskostnader	-960,4	-852,7	-980,2	-876,2	-789,7
Av- och nedskrivningar på materiella och immateriella tillgångar	-91,5	-76,3	-124,1	-209,0	-114,2
Summa rörelsekostnader	-1 600,9	-1 398,8	-1 566,3	-1 526,3	-1 330,6
Resultat före kreditförluster	1 656,6	1 505,0	1 181,0	924,6	773,2
Kreditförluster, netto	-57,7	-37,6	-6,1	10,0	-126,4
Rörelseresultat	1 598,9	1 467,3	1 174,9	934,6	646,8
Skatt	-361,9	-330,8	-263,8	-222,8	-168,0
Årets resultat	1 237,0	1 136,6	911,1	711,9	478,8
BALANSRÄKNING					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17,0	21,6	21,5	25,8	108,5
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 531,5	7 867,2	8 824,0	5 409,3	4 881,4
Utlåning till kreditinstitut	265,0	280,2	502,7	1 789,6	5 957,9
Utlåning till allmänheten	261 444,2	226 705,0	201 964,4	179 424,3	162 003,2
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	35 717,8	32 809,7	31 991,3	36 104,1	35 200,6
Aktier och andelar	38,3	25,4	15,5	11,7	88,9
Derivat	5 125,5	6 216,7	4 414,4	5 257,6	1 337,7
Förändringar för verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	248,0	635,9	815,3	1 146,5	550,8
Immateriella tillgångar	969,3	488,3	306,2	309,6	397,1
Övriga tillgångar	587,3	515,6	528,1	456,7	591,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	422,5	385,5	1 696,1	2 245,0	2 601,5
Summa tillgångar	315 366,3	275 951,1	251 079,5	232 180,2	213 719,5
Skulder till kreditinstitut	3 995,9	3 872,8	2 954,2	3 390,1	1 860,6
In- och upplåning från allmänheten	99 403,6	91 207,1	83 924,8	76 789,7	69 220,0
Emitterade värdepapper	188 406,7	155 999,5	139 882,1	128 656,4	123 634,9
Derivat	1 166,4	1 894,6	2 394,2	2 591,7	2 780,3
Förändringar för verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	1 200,2	3 191,4	2 899,4	3 824,4	645,9
Uppskjutna skatteskulder	508,0	421,6	296,0	214,2	143,7
Övriga skulder	801,5	607,5	705,8	783,4	755,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 959,1	2 978,8	3 666,4	4 033,6	4 090,2
Efterställda skulder	2 596,5	2 595,4	2 299,7	2 299,7	2 299,7
Eget kapital	14 328,4	13 182,3	12 056,9	9 597,0	8 288,4
Summa skulder och eget kapital	315 366,3	275 951,1	251 079,5	232 180,2	213 719,5
NYCKELTAL					
Räntabilitet på eget kapital, %	10,0	10,1	8,9	8,3	6,7
Avkastning på totalt kapital, %	0,53	0,54	0,48	0,42	0,31
Avkastning på totala tillgångar, %	0,41	0,42	0,37	0,32	0,23
Placeringsmarginal, %	1,32	1,28	1,22	1,15	1,06
K/I-tal före kreditförluster	0,49	0,48	0,57	0,62	0,63
Kärnprimärkapitalrelation, bankkoncernen, %	24,3	24,8	23,7	16,2	-
Primärkapitalrelation, bankkoncernen, %	26,8	27,5	26,6	16,2	-
Total kapitalrelation, bankkoncernen, %	32,1	33,4	32,0	20,6	-
Kärnprimärkapitalrelation, konsoliderad situation, %	23,3	21,2	21,4	13,9	-
Primärkapitalrelation, konsoliderad situation, %	24,8	23,2	23,7	13,9	-
Total kapitalrelation, konsoliderad situation, %	28,1	27,6	28,2	17,5	-
Andel osäkra fordringar brutto, %	0,11	0,11	0,12	0,17	0,23
Reserver i förhållande till utlåning, %	0,10	0,11	0,14	0,19	0,25
Reserver i förhållande till utlåning inklusive innehållen länsförsäkringsbolagsersättning, %	0,14	0,17	0,19	0,23	-
Kreditförlustnivå i förhållande till utlåning, %	0,02	0,02 ¹	0,00 ¹	0,00 ¹	0,08

¹ Innehåller upplösning av reserver.

² Från och med 2017-01-01 redovisas finansiella instrument värderade till verkligt värde inklusive upplupen ränta. Förändringen har påverkat jämförelsesiffror i balansräkningen 2016-12-31. Jämförelsetal för år 2013-2015 har ej räknats om.

Bolagsstyrningsrapport

Inledning

Länsförsäkringar Bank AB (Länsförsäkringar Bank) är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 23 kundägda länsförsäkringsbolag och 16 socken- och häradsbolag. Länsförsäkringar AB med dotterbolag och ägare utgör tillsammans länsförsäkringsgruppen.

Länsförsäkringar Bank är ett publikt aktiebolag med obligationer noterade på Nasdaq Stockholm, Luxembourg Stock Exchange och Irish Stock Exchange. Länsförsäkringar Bank följer Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) i tillämpliga delar. Avvikelser sker huvudsakligen till följd av att Länsförsäkringar Bank inte är ett aktie-marknadsbolag. Avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta redovisas under avsnittet Avvikelser från Koden på sidan 30.

Bolagsstyrning

Länsförsäkringar Bank med dotterbolagen Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ), Länsförsäkringar Hypotek AB (publ) och Wasa Kredit AB (Wasa Kredit) utgör operativt affärsenhet Bank inom Länsförsäkringar AB-koncernen.

Länsförsäkringar AB-koncernen har ett företagsstyrningssystem vilket tar sin utgångspunkt från länsförsäkringsgruppens strategier. Länsförsäkringar ABs uppdrag från ägarna, Länsförsäkringar ABs långsiktiga inriktning och av Länsförsäkringar ABs styrelse beslutade principer för styrning av Länsförsäkringar AB-koncernen. Den riskbaserade verksamhetsstyrningen utgör grunden i företagsstyrningssystemet.

Baserat på ovan angivna utgångspunkter utgörs företagsstyrningssystemet av organisationen, det interna regelverket och systemet för intern kontroll och inom ramen för företagsstyrningssystemet säkerställer affärsenhet Bank styrningen och den interna kontrollen inom affärsenheten.

Styrelsen fastställer den operativa organisationen för Länsförsäkringar Bank-koncernen, som ska vara ändamålsenlig och överblickbar med en tydlig fördelning av ansvar och uppgifter mellan dels de olika bolagsorganen, dels de så kallade försvarslinjerna samt en tydlig besluts- och rapporteringsordning. Integrerat i den operativa organisationen finnas ett system för intern kontroll vilket omfattar bland annat ett system för regelefterlevnad och ett system för

riskhantering. Inom ramen för organisationen säkerställs skalfördelar genom koncerngemensamma funktioner och utlagd verksamhet, kontinuitetshantering, effektiva system för rapportering och överföring av information, informationssäkerhet, hantering av intressekonflikter samt att styrelseledamöter och medarbetare är lämpliga för sina uppgifter.

Det interna regelverket, som utgörs av styrdokument som policyer, riktlinjer och instruktioner, utgör ett viktigt verktyg för styrningen av verksamheten. Genom det interna regelverket fastställs organisationen och ansvarsfördelningen samt hur styrningen och den interna kontrollen ska ske. Det interna regelverket ses över och beslutas regelbundet.

Den interna kontrollen är en del av styrningen och ledningen av affärsenhet Bank. Den interna kontrollen syftar till att säkerställa att organisationen är effektiv och ändamålsenlig, att verksamheten bedrivs enligt beslutade strategier för att nå uppsatta mål, att den finansiella redovisningen och rapporteringen är tillförlitlig, en effektiv drift och förvaltning av informationssystem, en god förmåga att identifiera, mäta övervaka och hantera risker samt en god regel efterlevnad. Risk- och kapitalstyrningen och kapitalplaneringen utgör en del av den interna kontrollen. Den interna kontrollen omfattar alla delar av organisationen inklusive utlagd verksamhet och är en integrerad del av organisationsstruktur och beslutsprocesser. Den interna kontrollen inom affärsenhet Bank är baserad på ett system med tre försvarslinjer, som utgörs av verksamheten i första linjen, funktioner för compliance och riskkontroll i andra linjen samt en internrevisionsfunktion i tredje linjen.

Riskhanteringssystemet, som utgör en del i den interna kontrollen, säkerställer att de juridiska personerna inom affärsenhet Bank fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera risker. Den interna kontrollen omfattar även systemet för regelefterlevnad som säkerställer efterlevnad av lagar, förordningar och andra regler, bevakning och effektiv implementering av nya och ändrade regelverk, att styrelser och medarbetare utbildas och att risker avseende efterlevnad av externa och interna regler kontinuerligt kan identifieras, mätas, kontrolleras, hanteras och rapporteras.

Styrningen och rapporteringen illustreras översiktligt i figuren på sidan 27.

Aktieägare och bolagsstämma

Aktieägaren utövar sin rösträtt på bolagsstämman, som är högsta beslutande organ. Normalt hålls en bolagsstämma per år, årsstämman. Länsförsäkringar AB innehar 100 procent av kapitalet och rösterna.

På bolagsstämman fattas beslut avseende årsredovisningen, val av styrelse och revisorer, arvode och annan ersättning till styrelseledamöter och revisorer samt andra väsentliga frågor i enlighet med lag och bolagsordning. Förslaget om arvode till styrelseledamöterna är uppdelat mellan ordföranden och övriga ledamöter.

Valberedning

Nomineringsprocess

Bolagsstämman i Länsförsäkringar AB utser en valberedning. Valberedningens uppgift är att lämna förslag till styrelse och revisorer i Länsförsäkringar AB och att, i samråd med Länsförsäkringar ABs koncernchef, lämna förslag till styrelse och revisorer i bland annat Länsförsäkringar Bank samt att lämna förslag om arvode och annan ersättning till styrelse och revisorer.

För valberedningen gäller en av Länsförsäkringar ABs bolagsstämma fastställd instruktion och rekrytering av nya styrelseledamöter ska ske enligt instruktionen och enligt fastställda processer och rutiner. Med utgångspunkt från bolagets storlek och komplexitetsgrad samt verksamhetens art och omfattning ska styrelsen ha ett tillräckligt antal styrelseledamöter. Med denna utgångspunkt ska valberedningen med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingskede och förhållanden i övrigt bedöma om styrelsen har en lämplig sammansättning som säkerställer en för bolaget erforderlig samlad kompetens präglad av mångfald avseende bland annat ålder, kön och geografiskt ursprung enligt vid var tid gällande mångfaldspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen. Se även avsnittet Lämplighetsbedömning av styrelse och vd nedan.

Valberedning inför årsstämman

Valberedningen består, sedan årsstämman i Länsförsäkringar AB 2017, av Otto Ramel som ordförande (Länsförsäkringar Skåne), Per-Åke Holgersson (Länsförsäkring Kronoberg), Anna-Greta Lundh (Länsförsäkringar

Södermanland), Göran Spetz (Länsförsäkringar Västerbotten) och Mats Åstrand (Länsförsäkringar Gävleborg).

Valberedningen har inför årsstämman

- tagit del av styrelsens utvärdering av styrelsearbetet,
- tagit del av styrelseordförandens syn på verksamheten, styrelsens arbete samt behov av kunskap och erfarenhet samt
- sett över och diskuterat behovet av kunskap och erfarenhet med hänsyn till verksamheten och regelverkens krav.

Valberedningen kommer inför årsstämman att

- ta ställning till kandidaters oberoende,
- nominera styrelseledamöter, styrelseordförande och revisorer,
- genomföra lämplighetsbedömningar av styrelseledamöter samt

- föreslå arvoden och annan ersättning till styrelseledamöter och revisorer.

Externa revisorer

Årsstämman utser de externa revisorerna. Nominering sker via valberedningen. Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Bank ha en till tre ordinarie revisorer jämte noll till tre suppleanter. Revisorerna utses för en mandattid om längst fyra år. Vid extra bolagsstämma 2016-06-16 utsågs Dan Beiten, KPMG AB, till ordinarie revisor och Anders Tagde, KPMG AB, till suppleant, för tiden till och med årsstämman 2018.

Revisorn granskar Länsförsäkringar Banks årsredovisning och bolagsstyrningsrapport samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Länsförsäkringar Banks delårsrapporter granskas översiktligt av revisorn. Revisorn har inför styrelsen redogjort för sin granskning och sina iakt-

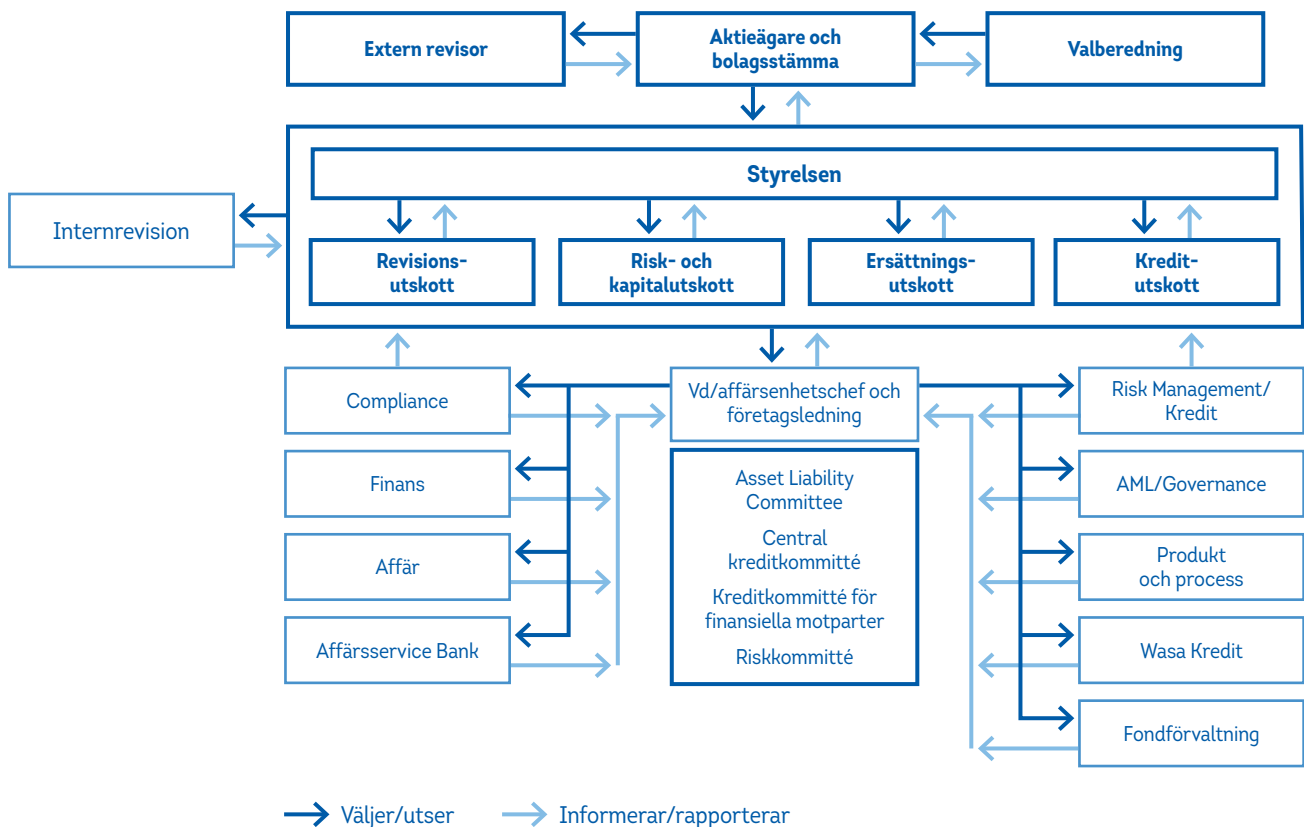
tagelser en gång under 2017. Revisorn deltar härutöver vid sammanträden inom styrelsens revisionsutskott.

Styrelse

Styrelsens sammansättning

Styrelsen för Länsförsäkringar Bank utses av bolagsstämman och ska enligt bolagsordningen bestå av sex till nio bolagsstäm-movalda ordinarie ledamöter med högst sex suppleanter. Ledamöterna väljs för en mandattid om två år. I styrelsen ingår härutöver ledamöter som utsetts av arbetstagarorganisationerna. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen. Länsförsäkringar Bank har ingen tidsgräns för hur många mandatperioder en ledamot får sitta i styrelsen och ingen åldersgräns för styrelseledamöterna. Styrelsens ordförande utses av bolagsstämman. Verkställande direktören, vice verkställande direktören och styrelsens

Länsförsäkringar Banks styrningsstruktur

sekreterare närvarar vid styrelsens sammanträden utom vid ärenden då jäv kan föreligga eller det i övrigt är olämpligt att de närvarar. I övrigt närvarar föredraganden under sina respektive föredragningar.

Styrelsen består för närvarande av tio ordinarie ledamöter och en suppleant. Åtta av ledamöterna är utsedda av bolagsstämman. Två ordinarie ledamöter och en suppleant är utsedda av arbetstagarorganisationerna. Styrelsens ledamöter presenteras på sidorna 96-97.

Styrelsens ansvar och arbetsfördelning

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning och ska handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur kring bolagets verksamhet. Styrelsen utser, utvärderar och entledigar verkställande direktören, fastställer en ändamålsenlig operativ organisation och verksamhetens mål och strategier samt ser till att det finns effektiva system för intern styrning och kontroll samt riskhantering. Enligt kapitaltäckningsreglerna ansvarar Länsförsäkringar Bank i delar, i ett tillsyns- och rapporteringspers-

pektiv, för den konsoliderade situationen, vilken utöver Länsförsäkringar Bankkoncernen även inkluderar moderbolaget Länsförsäkringar AB.

Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning för sitt arbete. Arbetsordningen innehåller bland annat styrelsens, ordförandens och ledamöternas ansvar och uppgifter, arbetsfördelningen inom styrelsen, lägsta antalet styrelsesammanträden, rutiner för verksamhetsrapportering och finansiell rapportering, rutiner i övrigt för styrelsesammanträden vad gäller kallelser och utformning av material samt bestämmelser om jäv och intressekonflikter.

Styrelsen ska kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning. Styrelsen har genom arbetsordningen och en rapportinstruktion fastställt att ekonomisk rapportering ska ske regelbundet vid styrelsesammanträden. Styrelsen ska vidare regelbundet behandla och utvärdera bolagets och koncernens riskutveckling och riskhantering. Under året följer styrelsen regelbundet upp resultat, affärsvolym,

finansiell ställning och utveckling av risker i förhållande till bland annat affärsplan och prognoser. Styrelsen får regelbundet rapporter från Compliance, Risk Management och Internrevision och styrelsen följer löpande upp aktuella ärenden hos myndigheter.

Ordföranden

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och se till att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska bland annat se till att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelseledamöterna ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ändamålsenligt arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med verkställande direktören hålla sig informerad om väsentliga händelser och Länsförsäkringar Banks utveckling samt stödja verkställande direktören i arbetet.

Styrelsens arbete

Styrelsen har i sin arbetsordning fastställt årligen återkommande ärenden samt en standard för dagordning och besluts- och informationsmaterial. Styrelsen har i en bolagsinstruktion fastställt bolagets och koncernens operativa organisation, klargjort ansvarsfördelningen mellan bolagets och koncernens olika organ och befattningshavare samt angett hur verksamheten ska styras och kontrolleras.

Utöver styrelsens arbetsordning och bolagsinstruktionen fastställer styrelsen minst en gång per år en vd-instruktion och ytterligare ett större antal styrdokument för verksamheten.

Styrelsen har inrättat ett revisionsutskott, ett ersättningsutskott, ett risk- och kapitalutskott och ett kreditutskott. Utskottens uppgifter fastställs av styrelsen i särskilda arbetsordningar eller instruktioner. Utöver kreditutskottet har inget av utskotten ett generellt beslutsmandat. Varje utskott ska regelbundet rapportera om sitt arbete till styrelsen.

Styrelsen genomför årligen ett strategiskt seminarium och utvärderar verkställande direktörens arbete och anställningsvillkor. Styrelsen träffar bolagets revisor minst en gång per år. Se även avsnittet Revisionsutskottet nedan.

Styrelsens sammanträden och närvaro

Tabellen utvisar antalet sammanträden inom respektive organ som hållits under år 2017 och styrelseledamöternas närvaro.

	Styrelsen	Revisionsutskottet	Ersättningsutskottet ¹	Risk- och kapitalutskottet	Kreditutskottet
Antal sammanträden	12	8	4	6	2
Johan Agerman	12	8	4	6	1
Per-Ove Bäckström	12				2
Anders Grånäs	11			6	
Ingrid Jansson	12	8			
Beatrice Kämpe					
Nikolausson	12		4		
Bengt-Erik Lindgren	12	8	4		2
Peter Lindgren*	12	8		3	
Anna-Greta Lundh	12				1
Sören Schelander (ledamot t.o.m. 2017-10-10)	8			3	2
Mirek Swarz	11				
Ingrid Ericson (ledamot t.o.m. 2017-05-07)	3				
Klas Kihlberg (ledamot 2017-05-08 -- 2017-10-02)	3				
Ellinoora Hoppe (ledamot fr.o.m. 2017-11-14)	2				
Linda Pettersson, suppl.	7				

¹Ledamot i risk- och kapitalutskottet fr.o.m. 2017-06-08.

Tidpunkter för styrelsesammanträden fastställs som huvudregel vid det första ordinarie sammanträdet efter årsstämman för nästkommande kalenderår. Inför varje sammanträde sker kallelse med preliminär dagordning cirka 14 dagar före sammanträdet. Handlingar till sammanträdet distribueras normalt en vecka före sammanträdet. Samtliga handlingar och material som förevisats vid sammanträdet sparas elektroniskt.

Styrelsen har under 2017 enligt fastställd plan utbildat och fördjupat sig inom bland annat områdena intern kontroll, kreditrisker, upplåning och regelverk samt i styrelsen ägnat särskild uppmärksamhet åt bland annat IT-, kapital- och likviditetsfrågor, verksamhetens risker och kapitalsituation samt större pågående projekt inom banken.

Antalet styrelsesammanträden och ledamöternas närvaro redovisas i tabellen på sidan 28.

Utvärdering av styrelsens arbete

Styrelseordföranden initierar varje år en utvärdering av styrelsens arbete. Utvärderingen skedde under 2017 med utgångspunkt från en elektronisk enkät som besvarades av ledamöterna. Resultatet sammanställdes, redovisades och diskuterades i styrelsen. Resultatet delgavs valberedningen.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet ska bland annat svara för beredning av styrelsens arbete enligt följande.

- Övervaka bolagets finansiella rapportering.
- Med avseende på den finansiella rapporteringen, övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering.
- Hålla sig informerat om revisionen av årsredovisning och koncernredovisning.
- Granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och därvid särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revisionstjänster.
- Övervaka effektiviteten i bolagets och koncernens företagsstyrningssystem och interna kontroll av de operativa riskerna.

Vid det första styrelsesammanträde som hölls närmast efter årsstämman 2017 utsågs Ingrid Jansson till ordförande samt

Johan Agerman, Bengt-Erik Lindgren och Peter Lindgren till ledamöter i revisionsutskottet.

Antalet sammanträden inom revisionsutskottet och ledamöternas närvaro redovisas i tabellen på sidan 28.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet ska bereda frågor om ersättning till verkställande direktören och övriga i den verkställande ledningen och ersättning till anställda som har det övergripande ansvaret för någon av bolagets kontrollfunktioner samt bereda beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av ersättningspolicyn.

Vid det ordinarie styrelsesammanträdet som hölls närmast efter årsstämman 2017 utsågs Johan Agerman till ordförande och Bengt-Erik Lindgren och Beatrice Kämpe Nikolausson till ledamöter i ersättningsutskottet.

Antalet sammanträden inom ersättningsutskottet och ledamöternas närvaro redovisas i tabellen på sidan 28.

Risk- och kapitalutskottet

Risk- och kapitalutskottet ska stödja styrelsen i risk- och kapitalfrågor och utgöra ett forum för analys av och fördjupad diskussion kring Länsförsäkringar Bankkoncernens och den konsoliderade situationens risktagande och kapitalbehov inför styrelsens beslut i dessa frågor.

Vid det ordinarie styrelsesammanträdet som hölls närmast efter årsstämman 2017 utsågs Johan Agerman till ordförande samt Anders Grånäs, Peter Lindgren och Sören Schelander till ledamöter i risk- och kapitalutskottet.

Antalet sammanträden inom risk- och kapitalutskottet och ledamöternas närvaro redovisas i tabellen på sidan 28.

Kreditutskottet

Kreditutskottet ska besluta i kreditärenden som beloppsmässigt ligger inom ramen för utskottets mandat enligt en av styrelsen fastställd instruktion.

Vid det ordinarie styrelsesammanträdet som hölls närmast efter årsstämman 2017 utsågs Johan Agerman till ordförande samt Bengt-Erik Lindgren, Per-Ove Bäckström, Anna-Greta Lundh, Sören Schelander och vd till ledamöter i kreditutskottet.

Antalet sammanträden inom kreditutskottet och styrelseledamöternas närvaro redovisas i tabellen på sidan 28.

Verkställande direktören och företagsledningen

Rikard Josefson var verkställande direktör i Länsförsäkringar Bank under perioden juni 2011 till juni 2017. Från och med 29 juni 2017 är Anders Borgcrantz tillförordnad vd i Länsförsäkringar Bank. Anders Borgcrantz är född 1961 och har arbetet inom bank- och finanssektorn sedan 1985. Operativt är bankkoncernen organiserad i avdelningar. Härutöver finns de tre kontrollfunktionerna Risk Management, Compliance och Internrevision samt en funktion för AML/Governance och ett ekonomiskt sekretariat. För att säkerställa att respektive dotterbolags verksamhet är i linje med det övergripande målet för Länsförsäkringar Bankkoncernen är verkställande direktören chef för affärsenhet Bank inom Länsförsäkringar AB-koncernen och ordförande i styrelsen för Länsförsäkringar Banks dotterbolag undantaget Länsförsäkringar Fondförvaltning AB.

Företagsledningen utgörs av verkställande direktören, cheferna för avdelningarna och chefen för Risk Management. Företagsledningen är ett forum för samråd och informationsutbyte mellan affärsenhetens ledande befattningshavare. I ledningen behandlas och beslutas i frågor som berör affärsenheten.

Härutöver har fyra kommittéer inrättats för beredning och beslut i vissa frågor. I Asset Liability Committee behandlas kapital- och finansfrågor, i den centrala kreditkommittén behandlas kreditärenden, i kreditkommittén för finansiella motparter behandlas limiter för kreditexponeringar mot finansiella motparter och i riskkommittén behandlas riskexponering och limiter. För kommittéerna gäller särskilda instruktioner.

Kontrollfunktioner

Internrevision

Internrevision är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i utvärderingen av företagsstyrningssystemet, inklusive organisationens riskhantering, styrning och kontroller. Internrevision ska genom granskning utvärdera om och kvalitetssäkra att verksamhetens övergripande interna styrning och kontrollsystem bedrivs på ett effektivt sätt och att den samlade

rapporteringen till styrelsen ger en korrekt och heltäckande bild av verksamheten, att verksamheten bedrivs enligt gällande interna och externa regler samt att styrelsens beslut efterlevs. Styrelsen har fastställt en särskild instruktion för Internrevision. Internrevision rapporterar till styrelsen i de i affärsenheten ingående bolagen samt till Länsförsäkringar Banks revisionsutskott.

Compliance

Compliance är en oberoende kontrollfunktion med ansvar för att övervaka och kontrollera att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad. Funktionen ska övervaka och kontrollera regelefterlevnaden i den tillståndspliktiga verksamheten och identifiera och rapportera risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad. Compliance ska även ge stöd och råd till verksamheten och säkerställa att verksamheten informeras om nya och ändrade regler samt delta i genomförandet av utbildningar. Rapportering av compliancerisker och rekommendationer till åtgärder sker till verkställande direktören och styrelsen i de i affärsenheten ingående bolagen samt till Länsförsäkringar Banks revisionsutskott.

Risk Management

Risk Management utgör ett stöd för styrelse, vd och ledning och övriga verksamheten, att fullgöra sitt ansvar för att verksamheten bedrivs med god riskhantering och riskkontroll och för att säkerställa att risker hanteras i enlighet med det av styrelsen fastställda riskramverket. Risk Management ska utföra sitt arbete självständigt och oberoende från affärsverksamheten med en organisatorisk uppdelning i en oberoende stödjande del och en

oberoende kontrollerande del. Chefen för Risk Management är även riskchef i Länsförsäkringar Bank med ansvar för att säkerställa att koncernens risker hanteras enligt riskramverket. Rapportering av risker och vidtagna åtgärder sker kontinuerligt till verkställande direktören och styrelsen i de i affärsenheten ingående bolagen. Rapportering av risker sker även löpande till risk- och kapitalutskottet och vad gäller operativa risker till revisionsutskottet i Länsförsäkringar Bank.

Lämplighetsbedömning av styrelse och vd

I samband med att styrelseledamöter och vd tillsätts genomförs en lämplighetsbedömning. En bedömning genomförs även årligen och vid behov i syfte att säkerställa att personerna i ovan nämnda befattningar vid var tid är lämpliga för sina uppdrag. Lämplighetsbedömningen genomförs i enlighet med fastställda riktlinjer och beaktar personens kunskap och erfarenhet samt anseende och integritet.

Bedömningen av styrelseledamöter baseras på underlag från personen som lämplighetsbedömningen avser. Med utgångspunkt från bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt beaktas vid bedömningen bland annat relevant utbildning och erfarenhet samt yrkesmässig erfarenhet från ledande positioner. Utöver de enskilda styrelseledamöternas kunskap och erfarenhet bedöms även om styrelsen som helhet har den kompetens som krävs för att leda och styra bolaget.

Om en bedömning leder till att en person inte anses lämplig ska denne inte utses eller anställas. Om en redan tillsatt person, vid en lämplighetsbedömning, inte längre anses lämplig för sitt uppdrag ska bolaget vidta åtgärder för att se till att personen i

fråga antingen uppfyller kraven på lämplighet eller ersätts.

Bedömningen är att samtliga styrelseledamöter och vd väl uppfyller lämplighetskraven.

Avvikelser från koden

Huvudsakliga avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta är följande.

Valberedning, kallelse till, publicering av information inför och genomförande av bolagsstämma

Avvikelse från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att Länsförsäkringar Bank inte är ett aktiemarknadsbolag och endast har en aktieägare. Se vidare avsnitt Aktieägare och bolagsstämma samt Valberedning på sidorna 26-27.

Styrelsens sammansättning

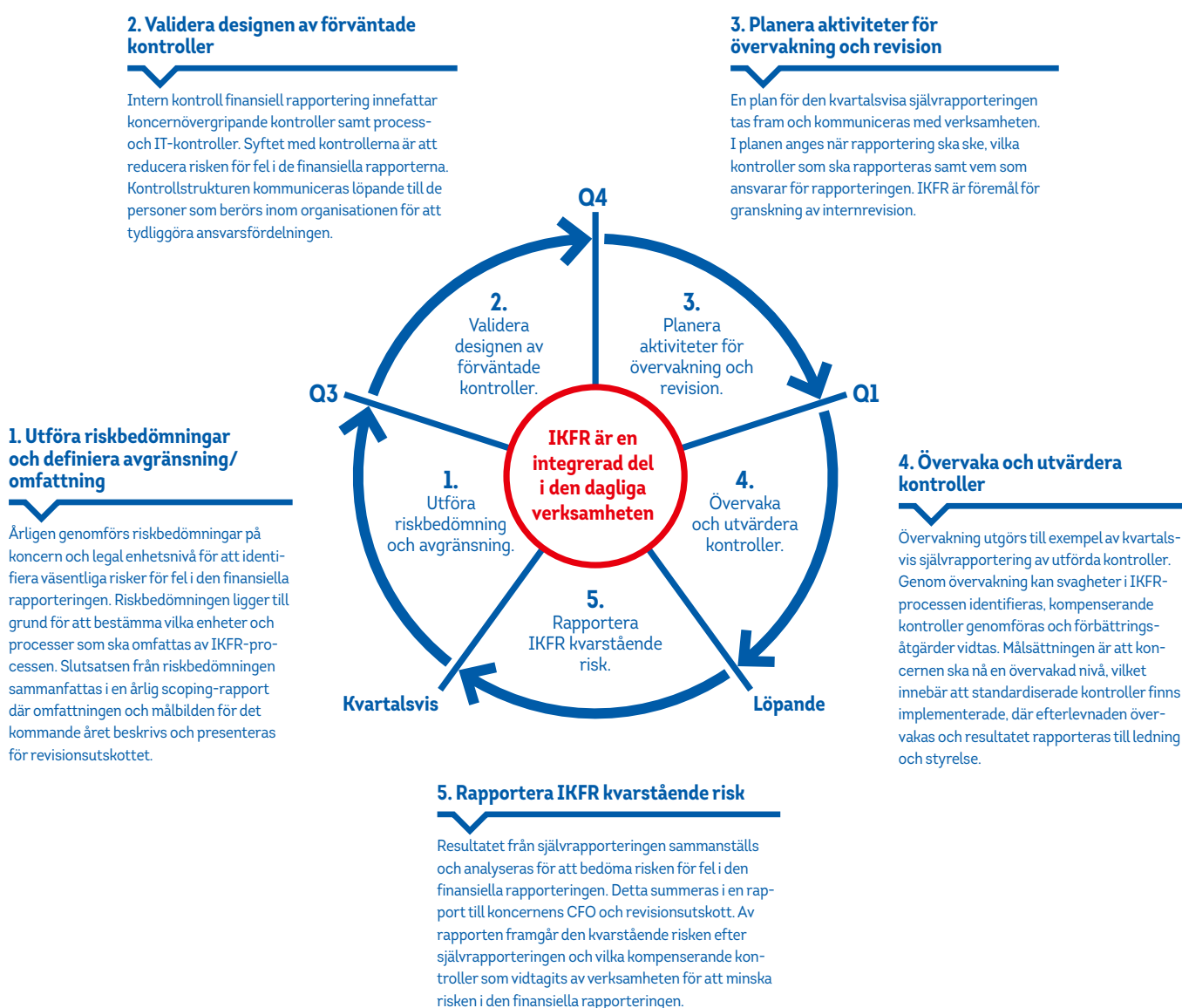
Avvikelse sker från Kodens bestämmelser om oberoende styrelseledamöter och utskottsledamöter. Enligt instruktionen för valberedningen ska styrelsen ha en, med hänsyn till Länsförsäkringar Banks verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt, lämplig sammansättning som säkerställer en erforderlig samlad kompetens präglad av mångfald i syfte att främja oberoende åsikter och kritiskt ifrågasättande. Bedömningen är att dessa krav kan tillgodoses inom ramen för länsförsäkringsgruppen.

Mandattiden för styrelsens ledamöter

Avvikelse sker från Kodens bestämmelse vad avser mandattid om högst ett år. Mandattiden uppgår som huvudregel till två år. Den längre mandattiden bidrar till att säkerställa kontinuitet och uppbyggnad av kompetens i styrelsen.

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Styrelsens ansvar är att se till att det finns effektiva system för uppföljning och kontroll av bolagets verksamhet och ekonomiska ställning. Intern kontroll avseende finansiell rapportering (IKFR) är en process som syftar till att ge koncernens högsta ledning och styrelse en rimlig försäkran om tillförlitligheten i den finansiella rapporteringen. Processen utförs i en årlig cykel vilken framgår av bilden nedan.

Utöver ovanstående process utför internrevision en oberoende granskning av utvalda risker och kontroller inom IKFR i enlighet med den plan som fastställs av revisionsutskottet. Resultatet av internrevisions granskning rapporteras tillsammans med rekommendationer löpande till revisionsutskottet.

Finansiella rapporter – koncernen

Resultaträkning		33
Rapport över totalresultat		33
Balansräkning		34
Kassaflödesanalys		35
Rapport över förändringar i eget kapital		36
Not 1	Företagsinformation	37
Not 2	Redovisningsprinciper	37
Not 3	Risker och kapitaltäckning	44
Not 4	Segmentsredovisning	58
Not 5	Räntenetto	59
Not 6	Provisionsnetto	59
Not 7	Nettoresultat av finansiella poster	59
Not 8	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	59
Not 9	Övriga administrationskostnader	60
Not 10	Ersättningar till revisorerna	60
Not 11	Operationell leasing	61
Not 12	Kreditförluster och osäkra lånefordringar	61
Not 13	Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	61
Not 14	Skatter	62
Not 15	Belåningsbara statsskuldförbindelser	62
Not 16	Utlåning till kreditinstitut	62
Not 17	Utlåning till allmänheten	62
Not 18	Finansiell leasing	62
Not 19	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	63
Not 20	Derivat	63
Not 21	Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	63
Not 22	Immateriella tillgångar	64
Not 23	Materiella tillgångar	64
Not 24	Uppskjuten skattefordran och skatteskuld	64
Not 25	Övriga tillgångar	65
Not 26	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	65
Not 27	Skulder till kreditinstitut	65
Not 28	In- och upplåning från allmänheten	65
Not 29	Emitterade värdepapper	65
Not 30	Övriga skulder	65
Not 31	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	65
Not 32	Avsättningar	66
Not 33	Efterställda skulder	66
Not 34	Eget kapital enligt ÅRKL	66
Not 35	Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden	66
Not 36	Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	67
Not 37	Värderingsmetoder för verkligt värde	68
Not 38	Upplysning om kvittning	69
Not 39	Upplysningar om närstående, prissättning och avtal	70
Not 40	Händelser efter balansdagen	70

Resultaträkning - koncernen			
Mkr	Not	2017	2016
Ränteintäkter	5	4 568,6	4 035,6
Räntekostnader	5	-572,4	-572,0
Räntenetto		3 996,3	3 463,5
Erhållna utdelningar		42,3	0,2
Provisionsintäkter	6	1 789,4	1 616,1
Provisionskostnader	6	-2 539,7	-2 278,0
Provisionsnetto		-750,3	-661,9
Nettoresultat av finansiella poster	7	-49,4	68,4
Övriga rörelseintäkter		18,6	33,7
Summa rörelseintäkter		3 257,5	2 903,8
Personalkostnader	8	-549,0	-469,8
Övriga administrationskostnader	9, 10, 11	-960,4	-852,7
Summa administrationskostnader		-1 509,3	-1 322,5
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	13	-91,5	-76,3
Summa rörelsekostnader		-1 600,9	-1 398,8
Resultat före kreditförluster		1 656,6	1 505,0
Kreditförluster, netto	12	-57,7	-37,6
Rörelseresultat		1 598,9	1 467,3
Skatt	14	-361,9	-330,8
Årets resultat		1 237,0	1 136,6

Rapport över totalresultat för koncernen			
Mkr	2017	2016	
Årets resultat	1 237,0	1 136,6	
Övrigt totalresultat			
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat			
Kassaflödessäkringar			
Periodens värdeförändring	2 364,1	1 895,2	
Omklassificering till resultaträkningen	-2 496,0	-1 993,8	
Förändring i verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas			
Periodens värdeförändring	72,4	148,9	
Omklassificering till resultaträkningen	-15,9	-18,7	
Skatt hänförlig till poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat	16,6	-6,9	
Summa	-58,8	24,7	
Poster som inte kan omföras till årets resultat			
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	1,8	-	
Skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till årets resultat	-0,4	-	
Årets övriga totalresultat, netto efter skatt	1,3	24,7	
Årets totalresultat	1 179,5	1 161,3	

Balansräkning - koncernen

Mkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		17,0	21,6
Belåningsbara statsskuldförbindelser	15	10 531,5	7 867,2
Utlåning till kreditinstitut	16	265,0	280,2
Utlåning till allmänheten	17	261 444,2	226 705,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	35 717,8	32 809,7
Aktier och andelar		38,3	25,4
Derivat	20	5 125,5	6 216,7
Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	21	248,0	635,9
Immateriella tillgångar	22	969,3	488,3
Materiella tillgångar	23	10,5	7,8
Uppskjutna skattefordringar	24	30,0	2,7
Övriga tillgångar	25	546,8	505,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	26	422,5	385,5
SUMMA TILLGÅNGAR		315 366,3	275 951,1
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Skulder till kreditinstitut	27	3 995,9	3 872,8
In- och upplåning från allmänheten	28	99 403,6	91 207,1
Emitterade värdepapper	29	188 406,7	155 999,5
Derivat	20	1 166,4	1 894,6
Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	21	1 200,2	3 191,4
Uppskjutna skatteskulder	24	508,0	421,6
Övriga skulder	30	791,6	595,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	2 959,1	2 978,8
Avsättningar	32	9,9	12,3
Efterställda skulder	33	2 596,5	2 595,4
Summa skulder		301 037,9	262 768,8
Eget kapital	34		
Aktiekapital		954,9	954,9
Övrigt tillskjutet kapital		7 442,5	7 442,5
Reserver		26,5	83,9
Primärkapitalinstrument		1 200,0	1 200,0
Balanserade vinstmedel		3 467,5	2 364,5
Årets resultat		1 237,0	1 136,6
Summa eget kapital		14 328,4	13 182,3
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		315 366,3	275 951,1
Noter			
Företagsinformation	1		
Redovisningsprinciper	2		
Risker och kapitaltäckning	3		
Segmentsredovisning	4		
Ställda säkerheter, eventualförpliktelser och åtaganden	35		
Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	36		
Värderingsmetoder för verkligt värde	37		
Upplysning om kvittning	38		
Upplysningar om närstående, prissättning och avtal	39		
Händelser efter balansdagen	40		

Kassaflödesanalys (indirekt metod) - koncernen

Mkr	2017	2016
Likvida medel vid årets början	122,1	141,4
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	1 598,8	1 467,3
Justering av poster som inte ingår i kassaflödet	-64,5	-116,8
<i>Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar</i>		
Förändring av belåningsbara statsskuldförbindelser	-2 723,4	1 000,5
Förändring av utlåning till kreditinstitut	41,8	203,1
Förändring av utlåning till allmänheten	-34 720,1	-24 749,1
Förändring av obligationer och andra räntebärande värdepapper	-3 250,4	-534,7
Förändring av övriga tillgångar	-176,8	-203,1
<i>Förändring av den löpande verksamhetens skulder</i>		
Förändring av skulder till kreditinstitut	123,1	918,7
Förändring av in- och upplåning från allmänheten	8 163,0	7 246,6
Förändring av emitterade värdepapper	31 673,9	15 030,0
Förändring av emitterade primärkapitalinstrument	-0,1	-
Förändring av övriga skulder	-56,3	-310,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten	609,0	-48,4
Investeringsverksamheten		
Förändring av materiella tillgångar	-7,0	-2,1
Förändring av immateriella anläggningstillgångar	-568,2	-254,6
Förändring av övriga finansiella anläggningstillgångar	-12,9	-9,9
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-588,1	-266,6
Finansieringsverksamheten		
Amortering förlagslån	-	-1 202,2
Förändring av förlagslån	1,0	1 497,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1,0	295,7
ÅRETS KASSAFLÖDE	21,9	-19,3
Likvida medel vid årets slut	144,0	122,1
Poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar materiella och immateriella tillgångar	83,1	76,3
Nedskrivningar materiella och immateriella tillgångar	8,4	-
Orealiserad del av nettoresultat av finansiella poster	-79,3	46,1
Kreditförluster, exkl. återvinningar	-19,0	8,5
Förändring av upplupna kostnader/intäkter	-56,8	-249,4
Övrigt	-1,0	1,7
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	-64,5	-116,8
Likvida medel består av:		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank	17,0	21,6
Utlåning till kreditinstitut betalbar på anfordran	127,0	100,5
Summa likvida medel	144,0	122,1
Erhållen ränta	5 736,5	4 258,4
Erlagd ränta	961,0	-1 039,6
Bruttoinvesteringar	575,9	-257,7
Betald inkomstskatt	-362,5	-199,7

Likvida medel definieras som kassa och tillgodohavande hos centralbanker och utlåning till kreditinstitut betalningsbara på anfordran. All skuldförändring i finansieringsverksamheten framgår av kassaflödesanalysens kassaflöde under finansieringsverksamhet.

Rapport över förändringar i eget kapital – koncernen

Mkr	Aktie- kapital	Övrigt till- skjutet kapital	Primär- kapital- instrument	Verkligt värde- reserv	Säkrings- reserv	Förmåns- bestämda pensionsplaner	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	Totalt
Ingående balans 2016-01-01	954,9	7 442,5	1 200,0	-13,5	74,0	-1,3	1 489,2	911,1	12 056,9
Årets resultat								1 136,6	1 136,6
Årets övriga totalresultat				101,7	-77,0				24,7
Årets totalresultat				101,7	-77,0			1 136,6	1 161,3
Enligt beslut på bolagsstämman							911,1	-911,1	-
Emitterat primärkapitalinstrument							-35,7		-35,7
Utgående balans 2016-12-31	954,9	7 442,5	1 200,0	88,2	-3,0	-1,3	2 364,5	1 136,6	13 182,3
Ingående balans 2017-01-01	954,9	7 442,5	1 200,0	88,2	-3,0	-1,3	2 364,5	1 136,6	13 182,3
Årets resultat								1 237,0	1 237,0
Årets övriga totalresultat				44,1	-102,9	1,3			-57,5
Årets totalresultat				44,1	-102,9	1,3		1 237,0	1 179,5
Enligt beslut på bolagsstämman							1 136,5	-1 136,5	-
Emitterat primärkapitalinstrument							-33,5		-33,5
Utgående balans 2017-12-31	954,9	7 442,5	1 200,0²	132,3	-105,8	-	3 467,5¹	1 237,0	14 328,4

¹ Under 2017 har samtliga villkorade aktieägartillskott som Länsförsäkringar Bank AB (publ) tidigare erhållit från moderbolaget Länsförsäkringar AB (publ) omvandlats till ovillkorade aktieägartillskott.

² Det emitterade primärkapitalinstrumentet bedöms uppfylla villkoren för ett eget kapital-instrument då:

- Instrumentet enligt villkoren inte har någon fastställd tidpunkt för förfall, vilket innebär att emittenten har en ovillkorad rättighet att avstå från att erlägga återbetalning.
- Emittenten av instrumentet har full diskretion beträffande räntebetalningarna, d v s ingen skyldighet att erlägga ränta.

Noter till koncernens finansiella rapporter

Belopp i Mkr om inget annat anges.

Not 1 Företagsinformation

Koncernredovisningen för Länsförsäkringar Bank AB (publ) (org nr 516401-9878) avges per 31 december 2017. Länsförsäkringar Bank AB (publ) är en svenskregistrerad bank med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Tegelluddsvägen 11-13. Bolaget är ett helägt dotterföretag till Länsförsäkringar AB (publ) (org nr 556549-7020) med säte i Stockholm. Moderbolag i den största och minsta koncernen där Länsförsäkringar Bank AB (publ) är dotterbolag och där koncernredovisning upprättas är Länsförsäkringar AB (publ), Stockholm. Koncernredovisningen för Länsförsäkringar Bank AB (publ) godkändes av styrelsen och verkställande direktören för utfärdande den 8 mars 2018. Koncernredovisningen fastställs slutligen av moderbolagets årsstämma den 28 mars 2018.

Not 2 Redovisningsprinciper

ÖVERENSSTÄMMELSE MED NORMGIVNING OCH LAG

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa utgivna av IFRS Interpretations Committee (IFRIC), sådana de antagits av EU. Därutöver tillämpas rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner från Rådet för finansiell rapportering (Rådet) samt Rådets uttalanden, vissa kompletterande regler i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25). Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges i moderbolagets not 2 avseende redovisningsprinciper. De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer förädlas av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av årsredovisningslagen, tryggandelagen samt i vissa fall skattelagstiftningen.

FÖRUTSÄTTNINGAR VID UPPRÄTTANDE AV MODERBOLAGETS OCH KONCERNENS FINANSIELLA RAPPORTER

Länsförsäkringar Banks funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och koncernen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer där de i koncernen ingående bolagen bedriver sin verksamhet, vilket innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är avrundade till miljoner kronor om inte annat anges. Redovisningen är baserad på historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde, se noten Värderingsmetoder för verkligt värde, eller när säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas. De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter om inte annat anges.

BEDÖMNINGAR OCH UPPSKATTNINGAR

Upprättande av redovisning i enlighet med IFRS kräver att ledningen gör uppskattningar och bedömningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av de intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventualförpliktelser och avsättningar som presenteras i redovisningen. Dessa uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och grundar sig på den bästa information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningarna och bedömningarna ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper

Företagsledningen har med revisionsutskottet diskuterat utvecklingen, valet och upplysningarna avseende koncernens viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar. De kritiska bedömningar som gjorts vid tillämpningen och valet av koncernens redovisningsprinciper är främst hänförliga till:

- Val av kategorier och värderingsmetoder för finansiella instrument. Dessa beskrivs i avsnittet nedan om finansiella instrument.
- Koncernens ersättningar till länsförsäkringsbolagen, vilka koncernen har valt att redovisa som provisionskostnader. Länsförsäkringsbolagen ersätts för sitt arbete med Länsförsäkringar Banks kundrelaterade frågor inom respektive länsförsäkringsbolags geografiska verksamhetsområde, se noten Provisionskostnader.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar utgörs främst av behovet av nedskrivning för kreditförluster. Lån som identifierats som individuellt osäkra och därmed nedskrivningsbara värderas till nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterat med den ursprungliga effektivräntan. Som stöd för bedömningar av de förväntade framtida kassaflödena används i första hand information och data som samlats in inom ramen för koncernens modell för intern riskklassificering. Denna information har justerats för en rad faktorer för att ge neutrala estimat av de förväntade kassaflödena. I andra hand används andra modeller baserade på historiska erfarenheter. För de krediter som inte bedömts ha något individuellt nedskrivningsbehov identifieras och värderas nedskrivningsbehovet på gruppvis nivå. I första hand används en metod utifrån den information som samlats in och bearbetats inom ramen för kapitaltäckningsarbetet, i andra hand baseras uppskattningarna på historiska värden och erfarenhetsmässiga justeringar av dessa till aktuell situation. Att fastställa inträffad förlusthändelse för grupp av fordringar medför större osäkerhet då ett flertal olika händelser kan ha påverkan. För ytterligare beskrivning se noten Risker och kapitaltäckning.

Förändringar i redovisningen 2017

Följande förändringar och omklassificeringar har genomförts i resultat- och balansräkning från den 1 januari 2017:

- Koncernen har valt att presentera finansiella instrument värderade till verkligt värde inklusive upplupen ränta, vilket överensstämmer med rubricering enligt CRR-regelverket. Förändringen har påverkat jämförelsesiffrorna i balansräkningen per 2016-12-31. Tillgångsposter som påverkats är: Belåningsbara statsskuldväxlar har ökat med 73 Mkr, Obligationer och andra räntebärande värdepapper har ökat med 388 Mkr, Derivat har ökat med 662 Mkr samt Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har minskat med 1 123 Mkr. Skuldposter som påverkats är: Derivat har ökat med 251 Mkr samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 251 Mkr. Jämförelse- och nyckeltal är uppdaterade enligt den nya klassificeringen. Förändringen har inte påverkat det egna kapitalet.
- Omklassificering av intäkter har gjorts mellan posterna Övriga rörelseintäkter och Provisionsintäkter. Förändringen innebär att intäkter för lämnade tjänster som tidigare klassificerats som Övriga rörelseintäkter har flyttats till Provisionsintäkter. Jämförelsetal inklusive nyckeltal har räknats om och effekt på helår uppgår till 94 Mkr. Förändring får ingen påverkan på resultatet.
- Omklassificering av förvaltningskostnader har gjorts mellan posterna Övriga administrationskostnader och Provisionskostnader. Jämförelsetal inklusive nyckeltal har räknats om och effekt på helår uppgår till 169 Mkr. Förändringen får ingen påverkan på resultatet.

IAS 7 Rapport över kassaflöden har uppdaterats avseende hur skulder hänförliga till finansieringsverksamheten ska presenteras i kassaflödesanalysen. Koncernen har uppdaterat kassaflödesanalysen i enlighet med de nya kraven.

NYA IFRS OCH TOLKNINGAR SOM ÄNNU INTE BÖRJAT TILLÄMPAS

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter.

IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument träder ikraft den 1 januari 2018 och ersätter till stora delar IAS 39. Standarden innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, nya regler för säkringsredovisning samt en nedskrivningsmodell baserad på förväntade kreditförluster. Koncernens projekt för att implementera de nya reglerna är klart och utfallet är enligt följande:

Klassificering och värdering

Finansiella tillgångar ska enligt IFRS 9 delas upp i tre värderingskategorier. Indelningen i de tre kategorierna är gjord utifrån koncernens affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Utfallet för koncernen är:

Finansiell tillgång	Verkligt värde via resultatet	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde via övrigt totalresultat
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		X	
Belåningsbara statsskuldförbindelser			X
Utlåning till kreditinstitut		X	
Utlåning till allmänheten		X	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			X
Aktier och andelar			X
Derivat	X		
Övriga finansiella tillgångar		X	

Övergången till IFRS 9 medför inte några väsentliga omklassificeringar av finansiella tillgångar i koncernen och påverkar därmed inte heller tillgångarnas bokförda värden.

Klassificeringen av finansiella skulder förändras inte och värderas även fortsättningsvis till upplupet anskaffningsvärde.

Säkringsredovisning

Koncernen har under 2017 ytterligare analyserat de valmöjligheter avseende säkringsredovisning som finns i IFRS 9 och beslutat att utnyttja de undantag som innebär att reglerna i IAS 39 även fortsättningsvis tillämpas för samtliga säkringsförhållanden.

Förväntade kreditförluster

Reserveringsmodellen enligt IFRS 9 omfattar finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde och skuldinstrument värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, samt finansiella garantier och kreditåtaganden. Reserv för kreditförlust ska enligt IFRS 9 beräknas redan vid det första redovisningstillfället, vilket skiljer sig från de tidigare redovisningsreglerna i IAS 39 där beräkning sker i samband med att en särskild händelse har inträffat.

Modellen för kreditförlustreservering bygger på en indelning av finansiella tillgångar i tre olika stadier. Stadie 1 utgörs av tillgångar där det inte har skett någon betydande ökning av kreditrisk sedan första redovisningstillfället. Stadie 2 utgörs av tillgångar där det har inträffat en betydande ökning av kreditrisk sedan första redovisningstillfället, men som inte är kreditförsämrade. Stadie 3 utgörs av tillgångar som är kreditförsämrade. Beräkningen av kreditförlustreserv för stadie 1 ska motsvara den förväntade förlusten kommande 12 månader. För stadie 2 och 3 ska beräkningen av kreditförlustreserv motsvara den förväntade förlusten för tillgångens hela återstående löptid. Den valda ansatsen för bedömning av betydande ökning i kreditrisk är att jämföra PD vid aktuellt rapporteringstillfälle med PD från första rapporteringstillfället. Därutöver anses även en betydande ökning i kreditrisk ha skett för tillgångar som är mer än 30 dagar förfallna.

Beräkningarna utgår i huvudsak från befintliga interna riskklassificeringsmodeller men nytt i den nya redovisningsstandarden är att beräkningarna

även skall beakta framåtblickande information. Kreditförlustreserveringarna erhålls genom beräkning av den förväntade kreditförlusten för tillgångarna kontrakterade kassaflöden. För varje tidpunkt i respektive kassaflöde beräknas nuvärdet av den förväntade kreditförlusten genom att multiplicera den återstående exponeringen med sannolikheten för fallissemang (PD) och förlust givet fallissemang (LGD). För stadie 1 beräknas kreditförlustreserven som nuvärdet av den förväntade kreditförlusten kommande 12 månader medan kreditförlusten för stadie 2 och 3 beräknas som nuvärdet av den förväntade kreditförlusten för hela den återstående löptiden. Alla beräkningar av kreditförlustreserv inklusive skattningar av exponering, PD och LGD beaktar framåtblickande och baseras på en sammanvägning av minst tre olika möjliga makroekonomiska scenarier. För att bestämma hur respektive makroekonomiskt scenario påverkar bedömd framtida exponering, PD och LGD har ett antal statistiska makromodeller utvecklats.

Effekten av övergången från IAS 39 till IFRS 9 redovisas som en justering av eget kapital (efter skatt) i den ingående balansen för 2018. En beräkning av reserv för förväntad kreditförlust enligt IFRS 9 har genomförts per den 1 januari 2018. Förändringen av reserven innebär att bankkoncernens egna kapital minskar med 83,2 Mkr. För moderbolaget innebär förändringen av reserven att eget kapital minskar med 0,4 Mkr.

Effekten av övergången till IFRS 9 på kapitalbasen blir marginell och koncernen har valt att inte tillämpa de kapitaltäckningsregler som tillåter infasning av förväntade kreditförluster i kapitalbasen.

Koncernen avser inte att räkna om jämförelsetalen för IFRS 9 i kommande finansiella rapporter.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder ersätter från och med den 1 januari 2018 samtliga tidigare utgivna standarder och tolkningar som hanterar intäkter. Standarden innehåller en samlad modell för intäktsredovisning avseende kundkontrakt som inte omfattas av andra standarder (till exempel IFRS 9). Effekten av regelverket kommer inte innebära några justeringar av ingående balanserade vinstmedel, dock innebär implementeringen omklassificering av en del resultatposter. Följande omklassificering kommer att gälla från 1 januari 2018:

- Den del av kostnaden för värdepappersprovisioner som enligt IFRS 15 ska minska transaktionspriset kommer redovisas som en avdragspost inom provisionsintäkter. Med 2017 års värden skulle omklassificeringen ha inneburit att 630 mkr skulle flyttats från provisionskostnader till provisionsintäkter.

Utöver det medför standarden ökade upplysningskrav avseende intäkter från avtal med kunder.

Koncernen kommer tillämpa den framåtriktade övergångsmetoden, vilket innebär att koncernen ska redovisa effekter av IFRS 15 som en justering av ingående balans för balanserade vinstmedel. Någon sådan effekt har inte uppkommit. Metoden innebär även att jämförelsetalen för 2017 inte kommer räknas om.

IFRS 16 Leases

IFRS 16 Leasingavtal ersätter från och med den 1 januari 2019 IAS 17 Leasingavtal. Tidigare tillämpning är tillåten givet att IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder även tillämpas. Koncernen kommer inte att tillämpa standarden i förtid.

Den nya standarden innebär för redovisning hos leasetagare att i stort sett samtliga leasingavtal ska redovisas i balansräkningen. Klassificering i operationella och finansiella leasingavtal ska inte göras. Standarden ger vissa undantag för leasetagarens redovisning för tillgångar till mindre värden och för leasingavtal med en leasingperiod som är 12 månader eller kortare. För leasegivare bibehålls i princip reglerna i IAS 17 och klassificering i operationell och finansiell leasing ska fortsatt göras enligt nuvarande leasingstandard. Standarden innehåller mer omfattande upplysningskrav jämfört med nuvarande standard. Koncernen har ett pågående projekt för att analysera effekterna av IFRS 16.

Utöver ovanstående väntas inte de nya eller reviderade IFRS och tolkningar som antagits av IASB men ännu inte trätt i kraft få någon väsentlig effekt på de finansiella rapporterna.

BESKRIVNING AV VÄSENTLIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderbolag och samtliga bolag där Länsförsäkringar Bank AB (publ) direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande föreligger då moderbolaget har inflytande över investeringsobjektet, är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier samt om de facto control föreligger. Aktieägartillskott rubriceras i koncernbalansräkningen som övrigt tillskjutet kapital.

Koncernbidrag

Koncernbidrag som lämnats eller erhållits redovisas direkt mot eget kapital efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt eftersom koncernbidragen redovisningsmässigt likställs med utdelning respektive aktieägartillskott.

Obeskattade reserver

Obeskattade reserver har i koncernbalansräkningen delats upp i uppskjuten skatteskuld samt eget kapital. Förändring av uppskjuten skatteskuld på grund av förändringar av obeskattade reserver redovisas som uppskjuten skatt i koncernresultaträkningen.

Egetkapitalinstrument

Som egetkapitalinstrument redovisas instrument där koncernen inte har någon avtalsenlig förpliktelse att erlagga betalning. Utbetalning till innehavare av dessa instrument redovisas via eget kapital. I balansräkningen redovisas därför emitterade aktier och primärkapitalinstrument som eget kapitalinstrument.

Närstående

Som närstående juridiska personer till Länsförsäkringar Bankkoncernen räknas bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, bolag inom Länsförsäkringar Livkoncernen, länsförsäkringsbolag, intressebolag till Länsförsäkringar AB-koncernen samt övriga närstående som består av Länsförsäkringar Mäklarservice AB, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB samt Humlegården Fastigheter AB. Dessa företag ägs till 100 procent inom länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter, ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer. Bedömningen om en närstående relation föreligger eller inte har utöver ägandet grundats på förhållandets ekonomiska innebörd. Därför ingår de 23 länsförsäkringsbolagen med dotterbolag och 16 socken- och häradsbolag, som tillsammans äger Länsförsäkringar AB till 100 procent. Koncernen har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen, som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas gemensamt inom Länsförsäkringar AB-koncernen.

Rörelsesegment

Koncernens uppdelning på rörelsesegment överensstämmer med de interna rapporter som koncernens högsta verkställande beslutsfattare använder för att följa upp verksamheten och fördela resurser mellan rörelsegrenar. Koncernledningen är koncernens högsta verkställande beslutsfattare. I Länsförsäkringar Bankkoncernen är det därför de rapporter som koncernledningen får över resultatet i olika delar av koncernen som utgör grunden för segmentsinformationen. Den legala koncernstrukturen speglar den interna rapporteringen till koncernledningen, vilket innebär att varje legal enhet utgör ett segment. Bankkoncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB, samt de helägda dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB, Wasa Kredit AB och Länsförsäkringar Fondförvaltning AB. Segmentet Bank utgör verksamheten i Länsförsäkringar Bank AB och består av inlåning, viss upplåning, betalningsförmedling samt den utlåning som inte är bottenlån i bostadsfastighet. Segmentet Hypotek utgör verksamheten i Länsförsäkringar Hypotek AB som bedriver bostadsutlåning upp till 75 procent av marknadsvärdet vid lånetillfället samt upplåning genom emittering av säkerställda obligationer. Segmentet Finansbolag utgörs av Wasa Kredit AB som bedriver bankkoncernens leasingverksamhet. Koncernen erbjuder även avbetalningsfinansiering och blacolån. Segmentet Fond utgörs av Länsförsäkringar Fondförvaltning AB som bedriver fondförvaltning i fonder med olika placeringsinriktningar.

Prissättningen mellan koncernens segment är gjord utifrån marknadsmässiga villkor. Segmentsinformation lämnas endast för koncernen. Inom koncernen finns ingen kund som ensam står för 10 procent eller mer av koncernens intäkter.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan med den valutakurs som föreligger på balansdagen. Icke monetära tillgångar och skulder räknas om till transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferenser som uppstår på grund av omräkning av balansposter i utländsk valuta redovisas i resultaträkningen som valutakursvinster eller valutakursförluster.

Intäkter

En intäkt redovisas när

- inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt,
- det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen kommer att tillfalla koncernen,
- de utgifter som uppkommit och de utgifter som återstår för att slutföra tjänsteuppdraget kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Intäkterna värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Ränteintäkter och räntekostnader samt utdelning

Ränteintäkter och räntekostnader för finansiella instrument beräknade enligt effektivräntemetoden redovisas inom räntenettet. Effektivräntan motsvarar den ränta som används för att diskontera avtalsenliga framtida kassaflöden till redovisat värde på den finansiella tillgången eller skulden. Räntor på derivat vilka säkrar ränte- och valutakursrisk redovisas i räntenettet. Ränteskillnadsersättning vid förtidsinlösen av fastförräntad ut- och inlåning redovisas inom Nettoresultat av finansiella poster. Utdelning från aktier och andelar redovisas i posten Erhållna utdelningar när rätten att erhålla betalning fastställs.

Negativ ränta på tillgångsposter redovisas som en minskning av ränteintäkter. Negativ ränta på skuldposter redovisas som en minskning av räntekostnader. Se även not 5 räntenetto.

Provisionsintäkter och provisionskostnader

Provisionsintäkter är hänförliga till olika typer av tjänster som tillhandahålls kunder. Hur provisionsintäkterna redovisas beror på i vilket syfte avgiften tas ut. Avgifter intäktsredovisas antingen i takt med att tjänsterna tillhandahålls eller i samband med genomförandet av en väsentlig aktivitet. Avgifter som debiteras löpande, till exempel aviseringsavgifter och finansiella garantier, redovisas som intäkt i den period då tjänsten tillhandahålls. Avgifter som debiteras för väsentliga aktiviteter, till exempel värdepappersprovisioner och kortprovisioner, intäktsredovisas när aktiviteten har slutförts. Provisionskostnader är transaktionsberoende och redovisas i den period då tjänsterna erhålls. Provisionskostnader som är hänförliga till finansiella tillgångar eller finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen består av provisioner till länsförsäkringsbolagen.

Nettoresultat av finansiella poster

Nettoresultat av finansiella poster innehåller de realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner. Realisationsresultat från avyttring av finansiella tillgångar och skulder inklusive ränteskillnadsersättning som erhållits vid kunders lösen av lån i förtid redovisas här. I posten ingår också realiserade och orealiserade värdeförändringar på derivatinstrument som är ekonomiska säkringsinstrument, men där säkringsredovisning inte tillämpas samt orealiserade förändringar i verkligt värde på derivat där säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas och orealiserade förändringar i verkligt värde på säkrad post med avseende på säkrad risk i säkring av verkligt värde. Ineffektiv del av säkringsinstrument och valutakursförändringar redovisas också som nettoresultat av finansiella poster. Nettovinst/nettoförlust för transaktioner värderade till verkligt värde via resultaträkningen inkluderar inte ränta eller utdelning. Realiserat resultat beräknas som skillnaden mellan erhållen köpeskillnad och tillgångens

anskaffningsvärde. Nedskrivningar på finansiella tillgångar som kan säljas redovisas också under denna post.

Övriga rörelseintäkter

Intäktsredovisning av tjänsteuppdrag sker när det ekonomiska utfallet för utfört tjänsteuppdrag kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och de ekonomiska fördelarna tillfaller koncernen. Intäkterna redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Belopp som uppbärs för annans räkning ingår inte i koncernens intäkter. Kriterierna för intäktsredovisning tillämpas på varje transaktion för sig.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionsplaner

Inom koncernen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Planerna finansieras vanligen genom inbetalningar från respektive koncernföretag. Koncernen omfattas generellt av FTP-planen, som inte förutsätter några inbetalningar från de anställda.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Inom koncernen finns endast en förmånsbestämd plan. Denna är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension från 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så att som pension erhålls cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda pensionsplaner beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en väl fungerande marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på bostadsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller genom att antagandena ändras. Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster. Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. I balansräkningen redovisat värde för pensioner och liknande förpliktelser motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten. När ersättningarna i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänförs till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder direkt som kostnad i resultaträkningen. När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncern redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserad på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdesberäknas inte.

Samtliga kostnader för förmånsbestämda planer redovisas som personal-kostnader i rörelseresultatet.

Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

FTP-planen är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Den förmånsbestämda delen är försäkrad genom Försäkringsbranschens pensionskassa (FPK). Denna pensionsplan

innebär att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner. För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan.

Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde.

Nedskrivningar

De redovisade värdena för koncernens tillgångar provas vid varje balansdag för att bedöma om det finns någon indikation på nedskrivningsbehov. IAS 36 tillämpas för prövning av nedskrivningsbehov för tillgångar som inte provas enligt någon annan standard. Dessa är finansiella tillgångar som provas enligt IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering samt uppskjutna skattefordringar som provas enligt IAS 12 Inkomstskatter. För undantagna tillgångar enligt ovan provas det redovisade värdet enligt respektive standard. För tillgångar som inte nedskrivningsprövas enligt andra standarder bedömer koncernen löpande om det finns indikationer på att tillgångar minskat i värde. Om det finns indikation på nedskrivningsbehov, beräknas enligt IAS 36 tillgångens återvinningsvärde. Nedskrivning sker när ett beräknat återvinningsvärde understiger tillgångens redovisade värde.

Kreditförluster

Kreditförluster utgörs av konstaterade kreditförluster, befarade kreditförluster, återvinningar på kreditförluster som tidigare redovisats som konstaterade samt återföring på ej längre erforderliga befarade kreditförluster. Konstaterad kreditförlust avser hela fordran då det inte finns någon realistisk möjlighet till återvinning. Befarade kreditförluster avser årets nedskrivning för kreditförluster utifrån beräknat återvinningsvärde då indikation på nedskrivningsbehov föreligger. Återvinningar består av återförda belopp på kreditförluster som tidigare redovisats som konstaterade. Återföringar av befarade kreditförluster sker då ett nedskrivningsbehov inte anses föreligga längre. Enbart bankkoncernens andel av befarade och konstaterade kreditförluster redovisas. Länsförsäkringsbolagens andel av de befarade och konstaterade kreditförlusterna avräknas mot upparbetad förmedlingsersättning. Avräkningsmodellen som infördes 1 januari 2014 avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har när det gäller kreditförluster för förmedlad affär innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet genom avräkning mot upparbetad förmedlingsersättning.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat, varvid även tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital med tillhörande skatteeffekt redovisad i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Följande temporära skillnader beaktas inte:

Första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat.

Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten

skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar som redovisas i balansräkningen inkluderar lånefordringar, räntebärande värdepapper, derivat med positiva marknadsvärden, kundfordringar samt aktier och andelar. Bland finansiella skulder återfinns emitterade värdepapper, derivat med negativa marknadsvärden, inlåning, övriga skulder (leverantörsskulder) och efterställda skulder. Koncernens principer för hantering av finansiell risk beskrivs i avsnittet Risker och osäkerhetsfaktorer i Förvaltningsberättelsen.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till avtalet enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Affärstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas i balansräkningen per affärsdag vid den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergår mellan parterna. Inlånings- och utlåningstransaktioner redovisas per likviddag. Lånefordringar redovisas i balansräkningen när lånebeloppet utbetalas till låntagaren. Lånelöften redovisas som åtaganden, se noten Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden.

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt när det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Redovisning av återköpstransaktioner (repör)

Vid äkta återköpstransaktioner, en försäljning av ett räntebärande värdepapper med avtal om återköp till ett förutbestämt pris, redovisas tillgången fortsatt i balansräkningen och erhållen likvid upptas som skuld i balansräkningen under posten Skulder till kreditinstitut. Det sålda värdepapperet redovisas som ställd säkerhet. Vid en omvänd återköpstransaktion, ett köp av ett räntebärande värdepapper med avtal om återförsäljning till ett förutbestämt pris, redovisas inte värdepapperet i balansräkningen. Istället redovisas den erlagda likviden i posten Utlåning till kreditinstitut.

Värdering

Alla finansiella tillgångar och skulder redovisas till verkligt värde vid första värderingstillfället. Efterföljande värdering och redovisning av värdeförändringar sker beroende på vilken värderingskategori det finansiella instrumentet hänförs till. Koncernens finansiella instrument indelas i värderingskategorierna:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen
- Investeringar som hålles till förfall
- Lånefordringar och kundfordringar
- Finansiella tillgångar som kan säljas
- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen
- Övriga finansiella skulder

Metoder för bestämning av verkligt värde

Tillvägagångssättet för att bestämma verkligt värde på finansiella instrument följer en hierarki som innebär att marknadsuppgifter används i så hög grad som möjligt och företagsspecifika uppgifter i så låg grad som möjligt. För upplysningsändamål delas verkligt värde in i följande nivåer där värden fastställs genom:

- Nivå 1: noterade kurser på en aktiv marknad
- Nivå 2: beräknade värde på observerbara marknadsnoteringar och
- Nivå 3: egna antaganden och bedömningar

Finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad

För finansiella instrument som handlas på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade marknadspriser (nivå 1). Avseende finansiella tillgångar används aktuell köpkurs och avseende finansiella skulder används aktuell säljkurs utan tillägg för transaktionskostnader som courtage. Eventuella framtida transaktionskostnader vid avyttring beaktas inte.

Finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknad

För finansiella instrument som inte handlas på en aktiv marknad beräknas verkligt värde med hjälp av olika värderingstekniker. Vid användning av värderingstekniker används i så stor utsträckning som möjligt observerbara uppgifter (nivå 2). Värderingsteknik som i allt väsentligt används är diskonterade kassaflöden. Innehav i onoterade aktier och andelar värderas till eget kapital per aktie utifrån senaste bolagsrapport (nivå 3). För mer information, se not Värderingsmetoder för verkligt värde.

Klassificering

Finansiella instrument klassificeras och värderas i enlighet med nedan beskrivning.

Tillgångar som innehas för handel

Denna kategori består av finansiella tillgångar som innehas för handel och redovisas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen under Nettoresultat för finansiella transaktioner. Denna kategori inkluderar derivat som inte ingår i säkringsredovisning.

Tillgångar värderade enligt Fair value option

I kategorin Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option redovisas sammansatta finansiella instrument med inbäddade derivat. Förändringar i verkligt värde för dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen som nettoresultat av finansiella poster. Posten avser konvertibelt skuldebrev som i balansräkningen redovisas som en övrig tillgång.

Derivat som används i säkringsredovisning

Kategorin innehåller derivatinstrument som används för att ekonomiskt eliminera ränterisk samt valutarisk, avsedda att behållas till slutförfallodagen och som ingår i säkringsredovisning. Principen för hur realiserad respektive realiserad vinst eller förlust redovisas beror på vilken säkringsmodell som tillämpas. Se avsnitt Säkringsredovisning.

Investeringar som hålles till förfall

Investeringar som hålles till förfall är finansiella tillgångar där det finns en avsikt och förmåga att inneha tillgångarna till förfall. Denna kategori innehåller finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningsflöden och fastställd löptid. Investeringar som hålles till förfall värderas till upplupet anskaffningsvärde genom användande av effektivräntemetoden.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningsflöden och som inte är noterade på en aktiv marknad. Lånefordringar och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde beräknat genom effektivräntemetoden med hänsyn tagen till avdrag för konstaterade kreditförluster och reservering för sannolika kreditförluster. Andra fordringar än lånefordringar, vilka ej är räntebärande, värderas till anskaffningsvärde med avdrag för beräknade ej indrivbara belopp.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas är antingen finansiella tillgångar som inte klassificerat i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som företaget initialt valt att klassificera i denna kategori. Denna kategori innefattar koncernens likviditetsportfölj. Finansiella tillgångar som kan säljas värderas till verkligt värde och vinster och förluster som uppstår till följd av värdeförändringar redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital. Vid försäljning eller nedskrivning av finansiella tillgångar som kan säljas redovisas den ackumulerade vinsten eller förlusten som tidigare redovisats i eget kapital i resultaträkningen. Räntor på räntebärande finansiella tillgångar som kan säljas redovisas i resultaträkningen med tillämpning av effektivräntemetoden.

liksom utdelning på aktier. Inom kategorin ingår även onoterade innehav av vars verkliga värde inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och värderas till anskaffningsvärde.

Skulder som innehas för handel

Finansiella skulder som klassificerats som verkligt värde via resultaträkningen innehas för handelsändamål. Redovisning sker till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen under Nettoresultat för finansiella transaktioner.

Derivat som används i säkringsredovisning

Kategorin innehåller derivatinstrument som används för att ekonomisk eliminera ränterisk samt valutarisk, är avsedda att behållas till slutförfallodagen och som är ingår i säkringsredovisning. Principen för hur realiserad respektive realiserad vinst eller förlust redovisas beror på vilken säkringsmodell som tillämpas. Se avsnitt Säkringsredovisning.

Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder innehåller koncernens in- och upplåning samt skulder till kreditinstitut. Redovisning sker till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden.

Säkringsredovisning

Koncernens derivat, som består av ränte- och valutaswappar har i sin helhet ingåtts för att säkra risker för ränte- och valutakurs exponeringar som uppkommer i verksamheten. Samtliga derivat värderas till verkligt värde i rapporten över finansiell ställning. Redovisningen av värdeförändringar är beroende av om derivatet är identifierat som ett säkringsinstrument och, om så är fallet, vilken typ av säkringsrelation som derivatet ingår i. Koncernen tillämpar både kassaflödessäkringar och verkligt värdesäkringar. För att uppfylla kraven på säkringsredovisning enligt IAS 39 krävs att det finns en entydig koppling till den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den säkrade posten, att säkringsdokumentation upprättats och att effektiviteten kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Säkringsredovisning får endast tillämpas om säkringsrelationen kan förväntas vara mycket effektiv. I de fall förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre är uppfyllda redovisas derivatinstrumentet till verkligt värde med värdeförändringen via resultaträkningen. Utvärdering av säkringsrelationer sker månadsvis. Varje identifierad säkringsrelation förväntas vara effektiv över hela löptiden. Effektiviteten testas dels genom en framåtblickande (prospektiv) bedömning dels en tillbakablickande (retrospektiv) utvärdering. Ineffektivitet redovisas i resultaträkningen.

Verkligt värdesäkringar

Verkligt värdesäkringar syftar till att skydda koncernen mot icke önskvärda resultateffekter på grund av exponeringar för förändringar i ränterisk på redovisade tillgångar eller skulder. Vid tillämpning av verkligt värdesäkringar värderas den säkrade posten till verkligt värde med avseende på den säkrade risken. De värdeförändringar som uppkommer redovisas i resultatet och motverkas av de värdeförändringar som uppkommer på derivatet (säkringsinstrumentet).

Koncernen tillämpar metoden för verkligt värdesäkring för specifika portföljer av upplåning, inlåning och utlåning som löper med fast ränta. Koncernen tillämpar också metoden för verkligt värdesäkring för tillgångar i likviditetsportföljen som klassificeras i kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas. Värdeförändringar på derivatet redovisas i resultaträkningen tillsammans med värdeförändringen på den säkrade posten under Nettoresultat av finansiella poster. Även orealiserade värdeförändringar på säkringsinstrumenten redovisas som Nettoresultat av finansiella poster. Räntekuponger, såväl orealiserade som realiserade, redovisas som ränteintäkter om den säkrade posten är en tillgång eller portfölj av tillgångar och som räntekostnader om den säkrade posten är en skuld eller portfölj av skulder.

Kassaflödessäkringar

Koncernen tillämpar kassaflödessäkring för säkringar av valutarisker i koncernens emitterade värdepapper i utländsk valuta. Ränte- och valutaränteswappar som är säkringsinstrument i kassaflödessäkringen värderas till verkligt värde. I den mån swappens värdeförändring är effektiv och motsvarar framtida kassaflöde hänförlig till den säkrade posten, redovisas värdeföränd-

ringen i övrigt totalresultat och i kassaflödessäkringsreserv i eget kapital. Ineffektivitet redovisas i resultaträkningen i posten Nettoresultat av finansiella poster. Vinst eller förluster som redovisats i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital via övrigt totalresultat omklassificeras och redovisas i resultaträkningen i samma period som den säkrade posten påverkar resultaträkningen.

Utlåning

Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordringar redovisas till det belopp som beräknas inflyta efter avdrag för nedskrivningar.

Osäkra lånefordringar

En lånefordran anses som osäker om motparten har en oreglerad betalning som är mer än 60 dagar eller om det finns annan anledning att förvänta sig att motparten inte kommer att leva upp till sitt åtagande. Lånefordran anses vara osäker till den del den inte täcks av säkerhet med fullgott värde.

Individuella nedskrivningar

För krediter där ett individuellt nedskrivningsbehov identifierats värderas återvinningsvärdet till nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden diskonterade med fordrans effektiva ränta enligt senaste räntestyrningsdag.

Där motparten har en oreglerad betalning som är mer än 60 dagar eller om motparten på andra grunder, såsom konkurs, värdenedgång i säkerheten eller en försämrad återbetalningsförmåga inte kan leva upp till sitt åtagande, sker en individuell nedskrivning enligt antingen en individuell bedömning eller en statistisk modell. Bedömningen av nedskrivningsbehovet för dessa individuellt identifierade lån sker således utifrån historisk erfarenhet om kassaflödena från andra låntagare med liknande kreditriskegenskaper. Inom leasing och avbetalning görs en individuell bedömning av de framtida kassaflödena för alla kundavtal som sagts upp på grund av bristande betalningsförmåga samt för större oreglerade fordringar där det finns indikation på nedskrivningsbehov.

Gruppvisa nedskrivningar

För de krediter som inte bedömts ha något individuellt nedskrivningsbehov, men i de fall som det har inträffat en mätbar minskning av de förväntade framtida kassaflödena, identifieras och värderas nedskrivningsbehovet på grupp-nivå. Som stöd för bedömningar av de förväntade framtida kassaflödena och nedskrivningsbehovet på gruppvis nivå används information inom ramen för koncernens statistiska modell samt historik kring kreditförlustnivåer.

För lånefordringar inom leasing och avbetalning där motparten har en oreglerad betalning som är mer än 20 dagar men där motparten bedöms ha en förmåga att fullfölja avtalet sker en bedömning av gruppvis reserveringsbehov utifrån historik över kreditförlustnivåer avseende fordringar med liknande kreditriskegenskaper.

Övertagande av pant

Inom bank och hypoteksverksamheten finns inga övertagna pantar.

Konstaterad förlust

Konstaterade kreditförluster är sådana förluster som är beloppsmässigt slutgiltigt fastställda efter utmätning, ackord eller konkurs samt efter det att alla säkerheter blivit realiserade och där bedömningen gjorts att möjligheten till att få ytterligare betalningar är mycket liten. Fordran skrivs då bort från balansräkningen och redovisas som konstaterad förlust i resultaträkningen vid denna tidpunkt.

Leasing

Leasingavtal klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren. Om så inte är fallet är det fråga om operationell leasing. Bankkoncernens tillgångar som hyrs ut enligt finansiella leasingavtal redovisas inte som materiella tillgångar då riskerna förenade med ägandet förts över på leasetagaren. Istället redovisas leasingavtalen som utlåning till leasetagaren avseende de framtida leasingavgifterna, initialt redovisas ett

belopp som motsvarar nuvärdet av alla minimileasebetalningar som ska erläggas från leasetagaren samt eventuellt garanterat restvärde som tillfaller leasegivaren. Erhållna betalningar från dessa avtal redovisas dels som en amortering av leasingfordran, dels som ränteutgifter. Såväl moderbolaget som koncernen är leasetagare i form av interna och externa hyresavtal som klassificeras som operationell leasing (där kostnaderna redovisas som hyreskostnader). I övrigt är såväl koncernen som moderbolaget i begränsad omfattning leasetagare av tjänstebilar och kontorsinventarier. Dessa kostnader redovisas i sin helhet som hyreskostnad. Hyreskostnaderna redovisas linjärt över leasingperioden.

De redovisade värdena för Leasingtillgångar provas enligt IAS 36 Nedskrivningar i slutet på varje räkenskapsår för att bedöma om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om indikation på nedskrivningsbehov finns görs en bedömning och beräkning av tillgångens verkliga värde minus försäljningskostnader. Om detta inte går att fastställa eller om det verkliga värdet understiger redovisat värde görs även en bedömning av tillgångens nyttjandevärde. Om båda dessa understiger redovisat värde görs en nedskrivning till det högsta av verkligt värde och nyttjandevärde.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar består huvudsakligen av egenutvecklade och förvärvade immateriella tillgångar med bestämbara nyttjandeperioder, som bedöms ha betydande värde för verksamheten under kommande år. Dessa tillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i bruk. Koncernens egenutvecklade immateriella tillgångar redovisas endast om samtliga följande villkor uppfylls:

- Det finns en identifierbar tillgång.
- Det är troligt att den tillgång som upparbetats kommer att generera framtida ekonomiska fördelar.
- Tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Den är tekniskt och kommersiellt användbar och att det finns tillräckliga resurser för att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja den immateriella tillgången.

Det redovisade värdet för egenutvecklade immateriella tillgångar inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter, exempelvis direkt hänförliga utgifter för löner och material. Avskrivningstiden bestäms utifrån en nyttjandeperiod som varierar mellan tre och femton år och avskrivning sker linjärt. Avskrivningstiden är oberoende av kategori och bestäms individuellt för varje tillgång. Nyttjandeperioden omprövas i slutet på varje räkenskapsår. Nedskrivningsbehov provas enligt IAS 36 Nedskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter redovisas som en kostnad när de uppkommer. Vissa produktsatsningar anses vara långsiktiga och har en avskrivningstid om 15 år. Nedskrivningsprovning samt översyn av avskrivningstiden görs årligen.

Materiella tillgångar

Inventarier

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen när de på basis av tillgänglig information är sannolikt att den framtida ekonomiska nyttan som är förknippad med innehavet tillfaller bolaget och att anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Inventarier redovisas till anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Avskrivning enligt plan sker linjärt över tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod med start då tillgången är färdig att tas i bruk. Avskrivningar samt eventuella utrangeringar och avyttringar redovisas i resultaträkningen. Nedskrivningsbehov provas enligt IAS 36 Nedskrivningar. Nyttjandeperioden omprövas i slutet på varje räkenskapsår.

Nyttjandeperioder för inventarier:

Kontorsinventarier	5 år
Lokalförbättringar hyresrätt	5-7 år
Bilar	5 år
Datainventarier	3-5 år

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder osäkerhet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen. En avsättning för omstrukturering redovisas när det finns en fastställd utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagivet. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Lånelöften

Ett lånelöfte kan vara:

- En ensidig utfästelse från bolaget att ge ut ett lån med på förhand bestämda villkor där låntagaren kan välja om han vill ha lånet eller inte
- Ett låneavtal där både bolaget och låntagaren är bundna vid villkor för ett lån som börjar löpa vid en viss tidpunkt i framtiden.

Lånelöften redovisas inte i balansräkningen. Lämnade oåterkalleliga lånelöften har en giltighetstid på tre månader och redovisas som ett åtagande inom linjen. Rätten att häva lånelöftet förbehålles om kundens kreditvärdighet har försämrats vid utbetalningstillfället, varför inga avsättningar görs för befärade kreditförluster.

Finansiella garantier

Bolagets utställda garantiavtal, vilka består av arrendegarantier och kreditgarantier, innebär att bolaget har ett åtagande att ersätta innehavaren när innehavaren gör en förlust på grund av att en specifik gäldenär inte har fullgjort sina betalningar vid förfall till innehavaren i enlighet med ursprungliga eller ändrade avtalsvillkor.

Finansiella garantiavtal redovisas initialt till verkligt värde, i normalfallet det belopp som bolaget erhållit i ersättning för den utställda garantin. Vid den efterföljande värderingen redovisas skulden för den finansiella garantin till det högre av det belopp som redovisas enligt IAS 37 Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar och det belopp som ursprungligen redovisades efter avdrag för ackumulerade periodiseringar som har redovisats i enlighet med IAS 18 Intäkter.

Not 3 Risker och kapitaltäckning

Bankkoncernen utsätts för risker, vilka hanteras i enlighet med ett av styrelsen fastställt ramverk för riskkapit och risklimit. Uppföljning av riskerna definierade i detta ramverk är en naturlig del av det löpande arbetet i bankverksamheten och bevakas av Bankkoncernens oberoende funktion för riskkontroll, vilken benämns Risk Management. På så sätt åstadkoms en dualitet kring hantering av risker och ett risktänkande i alla dagliga affärsbeslut. De risker som Bankkoncernen primärt är utsatt för definieras nedan.

Kreditrisk	Med kreditrisk avses risken att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Kreditrisk innefattar utlåningsrisk, placeringsrisk, motpartsrisk och avvecklingsrisk.
Marknadsrisk	Med marknadsrisk avses risken för förluster som direkt eller indirekt orsakas av ändringar, i nivå eller volatilitet, i marknadspriser för tillgångar, skulder och finansiella instrument inklusive förluster orsakade av brister i matchningen mellan tillgångar och skulder. Marknadsrisk innefattar ränterisk, valutarisk, spreadrisk, aktierisk, fastighetsrisk, råvarurisk, infrastrukturrisk, optionsrisk och pensionsrisk.
Likviditetsrisk	Med likviditetsrisk avses risken att egna betalningsåtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel. Likviditetsrisk innefattar strukturell likviditetsrisk, finanseringsrisk, omsättningsrisk och intradagslikviditetsrisk.
Affärsrisk	Med affärsrisk avses risken för vikande intjäning, ökade kostnader eller minskat förtroende från kunder eller övriga intressenter. Affärsrisk innefattar strategisk risk, ryktesrisk och conduct risk.
Operativa risk	Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller fallerade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system och externa händelser inbegripet legala risker och compliancerisker. Operativa risker innefattar produkt- och processrisk, personalkrisk, säkerhetsrisk, IT-risk, legala risker, compliancerisker och modellrisk.

Riskerna följs upp och utvärderas kontinuerligt. I och med att omvärlden förändras tillkommer nya risker för Bankkoncernen att hantera, en sådan är klimatrisk. Med klimatrisk avses risker till följd av direkta och indirekta konsekvenser av klimatförändringar, såsom ökad global medeltemperatur, fler inslag av extremväder och gradvis höjda havsnivåer.

System för riskhantering och intern kontroll

Bankkoncernens riskhantering följer roll- och ansvarsfördelning enligt de tre försvarslinjerna:

Första försvarslinjen avser alla riskhanteringsaktiviteter som utförs av den operativa verksamheten. Verksamheten som tar risken äger också risken, vilket innebär att den dagliga hanteringen av risker sker i verksamheten. Det är också verksamhetens ansvar att se till att kontroller för uppföljning finns, genomförs och återrapporteras. Alla anställda har ett eget ansvar att bidra till en god riskkultur genom att följa fastslagna riktlinjer samt ramverk för riskhantering.

Andra försvarslinjen avser de oberoende funktionerna Risk Management och Compliance, som sätter principer och ramverk för riskhantering och regel efterlevnad. På så sätt åstadkoms en dualitet kring hanteringen och kontroll av risker, riskkultur och risktänkande i alla dagliga affärsbeslut. Risk Management kontrollerar att det finns en adekvat riskmedvetenhet och acceptans för att hantera risker på daglig basis. Risk Management bistår även vid verksamhetens införande av de rutiner, system och verktyg som krävs för att upprätthålla den löpande riskhanteringen. Compliance har en stödjande och en kontrollerande roll i syfte att säkerställa att verksamheten bedrivs med god regel efterlevnad.

Tredje försvarslinjen avser internrevision som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkring och utvärdering av organisationens riskhantering, styrning och interna kontroller. Internrevision genomför oberoende och regelbundna granskningar i syfte att kontrollera, utvärdera och tillförsäkra, bland annat, verksamhetens rutiner och processer för finansiell redovisning, drift och förvaltning av informationssystem samt verksamhetens riskhanteringssystem.

Styrelsen ansvarar för att det finns ett effektivt riskhanteringssystem och att det är väl anpassat för Bankkoncernens riskkapit och risklimit. Enligt

fastställande av relevanta styrdokument. Styrelsen godkänner alla väsentliga delar av de interna modeller som används inom banken och tillser även att regel efterlevnad och risker hanteras på ett tillfredsställande sätt via Bankkoncernens kontrollfunktioner Compliance, Risk Management och internrevision. risk- och kapitalutskottet stödjer styrelsen i risk- och kapitalfrågor och bereder ärenden inför styrelsens beslut avseende marknads- och likviditetsrisk, kreditrisk, kapital och intern kapitalutvärdering.

Verkställande direktören ansvarar för att säkerställa att den löpande förvaltningen sker i enlighet med de av styrelsen fastställda strategierna, riktlinjerna och styrdokumenten. Verkställande direktören säkerställer även att de metoder, modeller och processer som är en del av den interna mätningen och kontrollen av identifierade risker fungerar som avsett och beslutats av styrelsen. Verkställande direktören säkerställer löpande att relevant rapportering från respektive enhet, däribland Risk Management, sker till styrelsen. Verkställande direktören är ordförande i Asset Liability Committee (ALCO) som har till huvuduppgift att följa upp kapital- och finansfrågor och i Riskkommittén, som har till huvuduppgift att följa upp riskexponering, limiter och internt bedömt kapitalbehov. Risk Management har det operativa ansvaret för den oberoende riskkontrollen och hanterar och rapporterar därmed objektivt risker i bankverksamheten. Oberoende riskchef, Chief Risk Officer (CRO) är direkt underställd verkställande direktören och avger rapport till verkställande direktören, risk- och kapitalutskottet, revisionsutskottet samt styrelsen. CRO ansvarar även för Risk Management, vilket ansvarsområde definieras och dokumenteras i av styrelsen fastställda riktlinjer.

På detta vis säkerställs att Bankkoncernen har ett effektivt och robust system för riskhantering, som gör det möjligt att kontinuerligt utvärdera och bedöma de risker som verksamheten är förknippad med. Systemet är en integrerad del av beslutsprocesserna.

Riskhanteringssystemet består av de strategier, processer, rutiner, interna regler, limiter, kontroller och rapporteringsrutiner som behövs för att säkerställa att Bankkoncernen löpande kan identifiera, mäta, övervaka, styra, hantera, rapportera och ha kontroll över de risker som verksamheten är eller kan förväntas komma att bli exponerade för och det inbördes beroendet mellan dessa.

Bankkoncernen hanterar och utvärderar sin exponering mot de risker som verksamheten är utsatt för genom:

- Tydliga och dokumenterade process- och rutinbeskrivningar.
- Tydligt definierade och dokumenterade ansvar och befogenheter.
- Riskmätningsskall och systemstöd som är anpassade till verksamhetens behov, komplexitet och storlek.
- Regelbunden rapportering inklusive incidentrapportering av verksamheten enligt dokumenterad process.
- Tillräcklig resurs och kompetens för att uppnå önskad kvalitet i både affärsaktiviteter och kontrollaktiviteter.
- Dokumenterade och kommunicerade planer för beredskap, kontinuitet och återställning.
- Tydliga instruktioner för respektive riskområde och en dokumenterad process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade produkter, tjänster, marknader, processer och IT-system samt vid större förändringar i verksamhet och organisation.

Kreditrisk

Kreditrisk definieras som risken för förlust till följd av att en motpart inte förväntas fullgöra sina åtaganden gentemot koncernen och att eventuella säkerheter inte täcker kapitalfordran så att en förlust uppstår. Bankkoncernen beräknar kreditriskerna för utlåning till allmänheten enligt IRK-metoden förutom Wasa Kredits kontokortskrediter och företagsutlåning. För övrig exponering tillämpas schablonmetoden.

Utlåningsportföljen består till största delen av bolån med framför allt småhus som säkerhet. All utlåning sker inom Sverige. Koncentrationsrisken utgörs främst av utlåningssegment och geografisk indelning. Exponeringarna är många och förhållandevis små med god geografisk spridning vilket medför att Bankkoncernen inte har någon betydande koncentrationsrisk.

Bankkoncernen har en robust kreditbeviljningsprocess där beslut kan styras med hjälp av interna kreditriskmodeller. Under slutet av året har anpassning påbörjats av beredningssystem och rutiner för att leva upp till de skärpta amorteringskrav avseende bolån som träder i kraft den 1:a mars 2018.

Kreditprocessen

Bankverksamheten har höga krav på kundurvalet och kundernas återbetalningsförmåga samt säkerheternas beskaffenhet. Moderbolaget Länsförsäkringar Bank ansvarar för att kreditgivningen sker utifrån ett enhetligt och stringent kreditregelverk och ett integrerat kreditberedningssystem där Styrelsens fastställda riktlinjer bildar en grund för en gemensam syn på kreditgivning inom Länsförsäkringsgruppen. Länsförsäkringsbolagen genomför tillsammans med Bankkoncernen löpande uppföljning och kvalitetsgranskning av utlåningsportföljen och kredittagarnas återbetalningsförmåga. I kombination med ett systemstöd för riskklassificering leder detta till en balanserad och konsekvent riskkontroll.

Det av Styrelsen fastställda kreditregelverket bildar grund för all kreditgivning och gäller för samtliga länsförsäkringsbolag och Bankkoncernen. Kreditens storlek och risknivå avgör beslutsnivån, där den högsta instansen är Styrelsen och den lägsta instansen är ett rådgivarbeslut. Beviljningsmandatet för respektive beslutsinstans fastställs i kreditregelverket.

Kreditregelverket fastställer även minimikrav för underliggande dokumentation gällande kreditbeslut. Uppföljning av att kreditregelverket efterlevs sker av såväl länsförsäkringsbolagen som Bankkoncernen.

Kreditregelverket och kreditprocessen i kombination med en lokal kund- och marknadskännedom skapar en utlåningsportfölj med en hög kreditkvalitet.

Riskklassificeringssystemet

Riskklassificeringssystemet är en central del av kreditprocessen och består av metoder, modeller, processer, kontroller och IT-system för att stödja och vidareutveckla kvantifieringen av kreditrisker. Specifikt används riskklassificeringssystemet vid:

- Kreditprocessen för riskbedömning och kreditbeslut
- Beräkning av kreditförlustreserveringar
- Beräkning av riskjusterad avkastning
- Uppföljning och rapportering till ledning och styrelse
- Kapitalkravsberäkning
- Riskjusterad prissättning

Nedan beskrivs några centrala begrepp inom riskklassificeringssystemet. Sannolikheten för fallissemang, (PD – Probability of Default) är sannolikheten för att en motpart inte kan leva upp till sina åtaganden mot banken. För varje motpart beräknas initialt ett PD med 12 månaders horisont som sedan justeras för att avspejla den genomsnittliga fallissemangsandelen över en längre tidsperiod. Motparterna rangordnas och grupperas efter en PD-skala med elva riskklasser för icke fallerade, och en riskklass för fallerade motparter. Förlust givet fallissemang (LGD – Loss Given Default) är den del av en exponering som förväntas gå förlorad i händelse av ett fallissemang. Exponering vid fallissemang (EAD – Exposure At Default) är det exponeringsbelopp som motparten förväntas ha utnyttjat vid ett fallissemang. För åtaganden som ligger utanför balansräkningen beräknas EAD genom att motpartens totala beviljade, utnyttjade belopp multipliceras med en konverteringsfaktor (KF). Dessa estimat baseras på intern information om utbetalningsandel, utnyttjandegrad och produkt.

Kreditkvalitet

Utlåningsportföljen består till sin helhet av krediter inom Sverige och till 76 (74) procent av bolån med säkerhet i småhus och bostadsrätter. Bottenlån med belåningsgrad upp till 75 procent av marknadsvärdet vid beviljningstillfället utgör den största andelen av bolåneportföljen. Bolån med en belåningsgrad upp till 75 procent placeras i Länsförsäkringar Hypotek och eventuella resterande delar i moderbolaget upp till en maximal belåningsgrad på 85 procent. Låga belåningsgrader kombinerat med god geografisk spridning och lokal förankring är grundpelare i tillförsäkrandet att utlåningsportföljen håller en hög kreditkvalitet.

Utlåning till lantbruk uppgick till 10 (11) procent av låneportföljen. Utlåningssegmentet är ett komplement till bolånen i och med att en stor andel avser utlåning till det familjeägda lantbruket.

Utlåning som avser leasing och avbetalning till svenska hushåll och företag motsvarar 7 (6) procent av låneportföljen, och utgörs av säkerheter i leasing-objekt samt säkerheter i äganderättsförbehåll. Krediter utan säkerheter, blancholån och kontokortskrediter, uppgick till 3 (4) procent av utlåningen. Total exponering inom IRK uppgick till 256 198 (220 090) Mkr vilket utgör 97,8 (97,9) procent av den totala utlåningen till allmänheten.

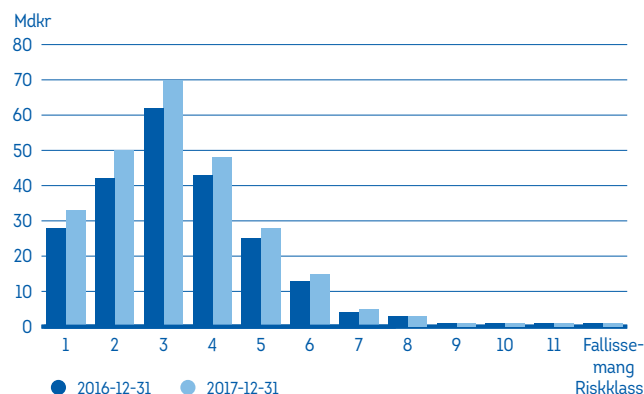
Bankkoncernens kreditriskexponering är i huvudsak säkrad med direktpantsetta fastigheter och bostadsrätter vars värde och belåningsgrad beaktas vid beredning av nya krediter och även inom ramen för riskklassificeringssystemets beräkningar av förlust givet fallissemang (LGD). Andra typer av säkerheter förekommer i mindre utsträckning och beaktas även de vid beräkning av LGD.

Kreditriskexponering, Mkr	17-12-31	16-12-31
<i>Kreditriskexponering auseende poster som redovisas i balansräkningen</i>		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17	22
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m	10 531	7 867
Utlåning till kreditinstitut	265	280
varav säkerhet i repor	-	-
Utlåning till allmänheten	261 444	226 705
varav säkerhet i fastighet och bostadsrätt	231 362	200 058
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	35 718	32 810
Derivatinstrument	5 125	6 217
Övriga tillgångar	547	505
<i>Kreditriskexponering auseende poster inom linjen</i>		
Garantier	34	39
Lånelöften och andra kreditåtaganden	21 979	19 366
Totalt	335 660	293 811

Nedanstående tabell redovisar kreditkvaliteten i obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper, Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
AAA/Aaa	35 718	32 422	25 888	23 220
Totalt	35 718	32 422	25 888	23 220

I nedanstående diagram presenteras koncernens kreditexponering fördelad över riskklasser. Resultatet visar en exponeringsfördelning där 79 (78) procent återfinns i de bästa riskklasserna 1-4. Exponeringen ökar framför allt i de lägsta riskklasserna 1-4. Sammantaget visar detta att fördelningen av exponeringen den 31 december 2017 förskjutits något mot de lägre riskklasserna jämfört med föregående år, vilket innebär en förbättrad kreditkvalitet.

Utöver kreditexponeringen presenterad ovan ingår 5 514 (4 865) Mkr i utlåningen till allmänheten som ej är IRK-klassad, vilket inkluderar ett tidsbegränsat undantag som avser exponeringar i Wasa Kredit.

Tabellen till höger visar utlåningen till allmänheten. För posterna bolån, lantbruksutlåning, flerbostadshus samt industrifastigheter finns säkerheter i form av pantbrev medan säkerheter avseende posterna leasing och avbetalning utgörs av objektssäkerheter. Posten övrigt utgörs till drygt hälften av dagsutlåning till Riksgälden.

Utlåningsportfölj	2017-12-31		2016-12-31	
	Mkr	Andel, %	Mkr	Andel, %
Utlåningssegment				
Bolån	198 068	76	168 928	74
Lantbruksutlåning	26 823	10	25 261	11
Blancolån	8 581	3	7 937	4
Leasing	7 319	3	6 727	3
Avbetalning	9 362	4	7 582	3
Flerbostadshus	7 760	3	7 897	4
Industrifastighet	754	0	712	0
Övrigt	3 045	1	1 911	1
Utlåning till allmänheten, brutto	261 712	100	226 955	100
Reserveringar	-268		-250	
Totalt	261 444		226 705	

Nedan visas större delen av utlåningsportföljen fördelad över regioner i Sverige.

2017-12-31					
Utlåningsportfölj, regionsfördelning, Mkr	Bolån	andel %	Lantbruk	andel %	Avbetalning, leasing och blancolån
Västra Sverige	44 441	22%	5 964	22%	4 545
Östra Mellansverige	43 452	22%	6 744	25%	4 556
Stockholm	30 656	15%	112	0%	5 089
Södra Sverige	26 122	13%	5 340	20%	4 125
Norra Mellansverige	17 685	9%	1 455	5%	2 626
Småland med öarna	19 015	10%	5 109	19%	2 200
Norra Norrland	9 908	5%	1 112	4%	1 076
Mellersta Norrland	6 789	3%	987	4%	1 045
Totalt	198 068	100%	26 823	100%	25 262

Utlåningsportfölj, bolagsfördelning, Mkr					
Länsförsäkringar Hypotek	188 960	95%	-	-	-
Länsförsäkringar Bank	9 108	5%	26 823	100%	3 490
Wasa Kredit	-	-	-	-	21 772
Totalt	198 068	100%	26 823	100%	25 262

2016-12-31					
Utlåningsportfölj, regionsfördelning, Mkr	Bolån	andel %	Lantbruk	andel %	Avbetalning, leasing och blancolån
Västra Sverige	37 310	22%	5 615	22%	4 009
Östra Mellansverige	37 271	22%	6 555	26%	4 262
Stockholm	26 860	16%	107	0%	4 561
Södra Sverige	21 433	13%	4 893	19%	3 632
Norra Mellansverige	15 688	9%	1 304	5%	2 210
Småland med öarna	16 027	9%	4 849	19%	1 838
Norra Norrland	8 476	5%	1 060	4%	856
Mellersta Norrland	5 863	3%	878	3%	878
Totalt	168 928	100%	25 261	100%	22 246

Utlåningsportfölj, bolagsfördelning, Mkr					
Länsförsäkringar Hypotek	160 213	95%	-	-	-
Länsförsäkringar Bank	8 715	5%	25 261	100%	3 827
Wasa Kredit	-	-	-	-	18 419
Totalt	168 928	100%	25 261	100%	22 246

Tabellen till höger visar andelen bolån fördelade på säkerhet. Andelen bostadsrätter har ökat något mellan åren medan andelen villor har sjunkit.

Bolån, säkerhetsfördelad				
Säkerhet	2017-12-31		2016-12-31	
	Mkr	Andel, %	Mkr	Andel, %
Villa	147 870	75	128 012	76
Bostadsrätter	50 198	25	40 916	24
Totalt	198 068	100	168 928	100

Nedan redovisas bolåneportföljen fördelad på belåningsgradsintervall. Det genomsnittliga kreditengagemanget för varje låntagare är lågt och förhållandet mellan låneportföljen och värdet av underliggande tillgångar uttryckt som viktad genomsnittlig belåningsgrad, LTV (Loan To Value), uppgick till 60 (61) procent.

Bolån, fördelade på belåningsgradsintervall

Belåningsgrad	2017-12-31		2016-12-31	
	Mkr	Andel, %	Mkr	Andel, %
0-50 %	161 939	82	135 867	80
51-60 %	18 887	10	16 327	10
61-70 %	11 463	6	10 735	6
71-75 %	2 969	1	3 022	2
75 %-	2 810	1	2 977	2
Totalt	198 068	100	168 928	100

Osäkra lånefordringar

En lånefordran anses vara osäker om den har en oreglerad betalning som är mer än 60 dagar förfallen eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten på andra grunder inte kan leva upp till sitt åtagande. Lånefordran anses vara osäker till den del den inte täcks av säkerhet med fullgott värde. En oreglerad lånefordran har en oreglerad förfallen betalning som är mer än 9 dagar och upp till och med 60 dagar. Osäkra lånefordringar uppgick till 278 (240) miljoner kronor vilket motsvarar en andel osäkra lånefordringar brutto i förhållande till utlåning till allmänhet och till kreditinstitut på 0,11 (0,11) procent. Avräkningsmodellen, som infördes 1 januari 2014, avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har när det gäller kreditförluster för genererad affär innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet i Bankkoncernen (exklusive Wasa Kredit AB) genom avräkning mot en buffert av upparbetad ersättning. Den 31 december 2017 uppgick det samlade kreditreserveringsbehovet till 355 Mkr varav Bankkoncernens redovisade kreditreserv uppgick till 268 Mkr och resterande del om 87 Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens innehållna medel enligt ovan modell.

Kreditförlusterna är fortsatt mycket låga och uppgick netto till 57,7 (37,6) miljoner kronor, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,02 (0,02) procent. Osäkra lånefordringar och kreditförluster utgör fortsatt en liten andel av den totala utlåningen.

Tabellen nedan visar osäkra lånefordringar fördelade per produkt.

Osäkra lånefordringar produktfördelade, Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Bolån	-	-	-	-
Lantbruksutlåning	7,7	16,5	7,7	16,5
Blancolån	163,9	132,0	2,9	4,3
Leasing	70,5	58,4	-	-
Avbetalning	34,3	32,3	-	-
Flerbostadshus	-	-	-	-
Industrifastighet	-	-	-	-
Övrigt	1,5	1,0	1,5	1,0
Totalt	277,9	240,2	12,1	21,8

Nedanstående tabeller visar oreglerade fordringar per bolag och antal dagar i förfall.

Oreglerade fordringar som inte ingår i osäkra lånefordringar, Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Fordringar förfallna 1-39 dgr	364,4	275,5	34,5	14,9
Fordringar förfallna 40-60 dgr	8,3	4,4	-	-
Totalt	372,7	279,9	34,5	14,9

Oreglerade fordringar som inte ingår i osäkra lånefordringar, bolagsfördelade 2017-12-31, Mkr	Länsförsäkringar Bank	Länsförsäkringar Hypotek	Wasa Kredit	Koncernen
Fordringar förfallna 1-39 dgr	34,5	49,3	280,6	364,4
Fordringar förfallna 40-60 dgr	-	0,4	7,9	8,3
Totalt	34,5	49,7	288,5	372,7

Individuella nedskrivningar görs för krediter som fallerat alternativt för krediter där en individuell bedömning påvisat ett nedskrivningsbehov. Huvudregeln är att när en förlust konstateras på kredit/kredittagare ska den konstaterade förlusten till fullo mötas av en individuell nedskrivning på krediten/kredittagaren.

Principen vid individuella nedskrivningar är baserad på en individuell bedömning som beslutas av behörig instans beroende på nedskrivningens storlek. Den individuella bedömningen av nedskrivningsbehovet av en kredit/kredittagare ska uppdateras minst årligen samt när det skett väsentliga förändringar i engagemangets storlek och/eller säkerheternas värden. Värdering baserad på utlåtande av godkänd värderingsman ligger till grund för bedömning av reserveringsbehovet och avser fastigheter såväl som andra typer av säkerheter.

Vad avser återtagande av säkerheter sker det endast inom dotterbolaget Wasa Kredit AB. Säkerheterna består primärt av fordon och maskiner.

Beslut om återtagande tas efter beaktande av kundens återbetalningsförmåga och 42 § i Konsumentkreditlagen och genomförs enligt dokumenterade rutiner. Redovisat värde per 31 december 2017 uppgick till 88 Mkr.

Motpartsrisk

Motpartsrisk definieras som risken att koncernen lider förluster avseende investeringar i andra kreditinstitut, bankmedel eller derivattransaktioner som en följd av att motparter inte fullföljer sina åtaganden. Repor räknas med i motpartsrisken. Risken i derivattransaktioner hanteras genom att bolaget har ett antal swapmotparter, alla med hög rating och med vilka så kallade ISDA-avtal upprättats. ISDA-avtal är avtal som medger nettoredovisning av positiva och negativa derivat, vilket reducerar risken till nettoposition per motpart. För den säkerställda verksamheten finns till ISDA-avtalen även tillhörande ensidiga CSA-avtal. CSA-avtal innebär förpliktelser om leverans och mottagande av säkerheter vid förändringar i de ingående derivatens marknadsvärden. Varje motpart åsätts också ett maximalt exponeringsbelopp.

Derivat, verkliga värden, Mkr	Koncernen	
	2017-12-31	2016-12-31
AA-/Aa3	1121,5	1243,3
A+/A1	146,7	-
A/A2	7,6	237,6
Totalt	1275,7	1480,9

Derivat tillsammans med ställda säkerheter summeras för varje legal enhet inom koncernen. De motparter med positiv exponering ingår i sammanställningen.

Marknadsrisker

Det övergripande ramverket för den finansiella verksamheten fastställs av styrelsen i riskpolicyn. Styrelsen fastställer vidare riskapitit och limiter för marknadsrisk och banken har en övergripande låg riskapitit för marknadsrisker och dessa ska i rimlig utsträckning minimeras. De primära marknadsriskerna är ränterisk och valutarisk och dessa mäts och följs upp dagligen. Bankkoncernen tillämpar ett antal kompletterande riskmått för marknadsrisk, såsom Value-At-Risk och känslighetsmått.

Ränterisk

Ränterisk uppstår när tillgångar, skulder och derivat inte har matchande räntebindingstider och denna ska i rimlig utsträckning minimeras; i första hand matchas räntebindingstider och i andra hand används räntederivat.

Ränterisken hanteras av Bankens treasuryenhet. En parallellförskjutning uppåt av avkastningskurvan med 100 baspunkter skulle den 31 december 2017 ha medfört en förändring av värdet på räntebärande tillgångar och skulder, inklusive derivat med 48,7 (-16,1) Mkr. Ränterisken är nästan uteslutande i SEK.

Påverkan av ränterisk Koncernen, Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Ränterisk	48,7	-16,1
Påverkar resultatet	0,0	0,0
Påverkar eget kapital	5,1	4,2
Påverkar kapitalbasen	-6,7	-7,1

Räntebindingstider för tillgångar och skulder - Ränteexponering (redovisade värden där inget annat framgår, icke-räntebärande tillgångar och skulder har exkluderats)

Koncernen 2017-12-31, Mkr	Upp till 3 månader	3-12 månader	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Utlåning	194 513,2	21 624,7	43 675,9	1 895,4	261 709,2
Obligationer mm	11 004,1	7 864,2	25 662,1	1 718,9	46 249,3
Summa	205 517,3	29 488,9	69 338,0	3 614,3	307 958,4
Inlåning	98 490,2	4 383,7	525,7	0,0	103 399,5
Emitterade värdepapper mm	26 610,1	12 338,1	114 871,8	37 183,1	191 003,2
Summa	125 100,4	16 721,8	115 397,5	37 183,1	294 402,7
Differens tillgångar och skulder	80 417,0	12 767,1	-46 059,5	-33 568,8	
Räntederivat, nominella värden, netto	-73 490,2	-8 700,5	49 689,1	34 846,5	
Nettoexponering	6 926,8	4 066,7	3 629,6	1 277,6	

Koncernen 2016-12-31, Mkr	Upp till 3 månader	3-12 månader	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Utlåning	155 435,1	18 014,7	51 472,8	2 062,6	226 985,2
Obligationer mm	4 210,9	10 064,3	24 127,8	1 812,8	40 215,8
Summa	159 646,0	28 079,0	75 600,6	3 875,4	267 201,0
Inlåning	86 213,4	8 222,5	643,4	0,5	95 079,8
Emitterade värdepapper mm	28 459,0	8 264,3	93 269,0	28 602,6	158 594,9
Summa	114 672,4	16 486,8	93 912,4	28 603,1	253 674,7
Differens tillgångar och skulder	44 973,6	11 592,2	-18 311,8	-24 727,7	
Räntederivat, nominella värden, netto	-37 861,0	-11 669,6	27 155,1	24 941,7	
Nettoexponering	7 112,6	-77,4	8 843,3	214,0	

Valutarisk

Exponering för valutakursrisk uppstår då koncernen investerar eller ger ut obligationer i utländsk valuta. Bankens policy är att inte ha någon nettoexponering för valutakursrisk, varför den uppkomna risken hanteras med valuta- och valutaräntederivat.

Valutafördelning, värdepapper och derivat

Koncernen, Mkr	2017-12-31				
	CHF	EUR	GBP	NOK	USD
Värdepapper (nominellt omräknat till SEK)	-	1 769,7	-	-	409,4
Skulder (nominellt omräknat till SEK)	-4 410,9	-32 611,3	-775,3	-2 002,0	-499,4
Derivat (nominellt omräknat till SEK)	4 410,9	30 841,6	775,3	2 002,0	90,1
Nettoposition i valuta (nominellt omräknat till SEK)	0	0	0	0	0

Koncernen, Mkr	2016-12-31				
	CHF	EUR	GBP	NOK	USD
Värdepapper (nominellt omräknat till SEK)	-	1 533,1	-	-	372,5
Skulder (nominellt omräknat till SEK)	-4 692,7	-22 488,9	-561,3	-3 166,2	-790,4
Derivat (nominellt omräknat till SEK)	4 692,7	20 955,8	561,3	3 166,2	417,9
Nettoposition i valuta (nominellt omräknat till SEK)	0	0	0	0	0

Övrig marknadsrisk

Utöver ränte- och valutarisk har Bankkoncernen en valutabasissspreadrisk och kreditspreadrisk. Valutabasissspreadrisken uppstår i den utländska upplåningen när den swappas till svenska kronor och kreditspreadriskerna uppstår i likviditetsportföljen.

Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken för att betalningsåtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel.

Bankkoncernen har låg aptit avseende likviditetsrisk. Likviditetsrisk minimeras och förebyggs genom prognostisering av framtida likviditetsbehov, god betalningsberedskap, funktionsåtskillnad samt god kontroll. Riskkaptiten, likviditetsrisklimiten samt inriktning avseende hantering av likviditetsrisk fastställs av Styrelsen.

Enligt det svenska kravet (FFFS 2012:6) uppgick Konsoliderad situations likviditetstäckningsgrad per den 31 december 2017 till 202 (169) procent på total nivå. Per den 1 januari 2018 utgår rapportering enligt FFFS 2012:6 då likviditetstäckningskravet enligt den delegerade akten (LCR DA) är fullt infasat. Kravet på LCR DA uppgick per den 1 januari 2018 till 100 procent. LCR DA för Konsoliderad situation uppgick till 339 procent.

Stabil nettofinansieringskvot (NSFR) för Konsoliderad situation uppgick per den 31 december 2017 till 116 (113) procent.¹⁾ Se definition av Konsoliderad situation under avsnittet Kapital.

Likviditets- och finansieringsstrategi

För att leva upp till styrelsens låga risktolerans styrs Bankkoncernens likviditetsrisk utifrån likviditets- och finansieringsstrategin. Strategin fastställs årligen och uppdateras vid behov. Likviditetsstrategin är nedbruten i en finansieringsplan som beslutas av styrelsen och innehåller nyckeltal och mål för uppfyllande av den fastställda inriktningen vilket följs upp löpande.

Likviditetsriskhantering

Målet för likviditetshanteringen är att Banken vid var tid ska ha tillräckligt med likvida medel för att fullgöra sina åtaganden under såväl normala som stressade marknadsförhållanden då tillgången på upplåning är begränsad eller obefintlig. Likviditetsrisken hanteras av Treasuryenheten och kvantifieras genom dagliga likviditetsprognoser baserade på samtliga kontrakterade kassaflöden och förväntade affärsvolymerna avseende in- och utlåning. Treasuryenheten ansvarar även för att uppfylla de limiter avseende likviditetsrisk som fastställs av styrelsen.

Det centrala måttet i styrningen av likviditetsrisk utgörs av Bankkoncernens "överlevnadsperiod", vilket innebär den tidsperiod som Bankkoncernen klarar sina åtaganden utan tillgång till ny finansiering. Likviditetslimiten för överlevnadsperioden är satt till 12 månader. För att hantera störningar finns en beredskapsgrupp utsedd och handlingsplaner hålls upprättade och fastställda.

För att få en heltäckande bild av likviditetsrisken finns även ett antal strukturella och kvantitativa riskmått som bland annat omfattar ett minsta krav på outnyttjat utrymme i säkerhetspoolen för emission av säkerställda obligationer.

Likviditetsreserv

Bankkoncernens likviditetsreserv består av värdepapper med mycket hög likviditet och kreditkvalitet, samt placeringar hos riksbanken eller riksgälden. Huvuddelen av värdepappersinnehaven är belåningsbara hos Riksbanken och i förekommande fall i ECB eller Federal Reserve och kan snabbt omsättas till likvida medel för att säkerställa att tillräcklig likviditet alltid finns tillgänglig.

Per den 31 december 2017 uppgick likviditetsreserven till 48,1 (41,6) Mdr och bestod till 58 (61) procent av svenska säkerställda obligationer.

Finansiering

Upplåningen sker på ett sätt som skapar en sund förfallostruktur utan förfallokoncentrationer samt har en bred diversifiering av investerare och marknader. Eftersom majoriteten av Bankkoncernens utlåning utgörs av svenska bolån sker upplåningen primärt med säkerställda obligationer och främst i valutorna SEK och EUR. Vidare sker även viss upplåning i valutorna CHF och NOK.

Bankkoncernen ska i upplåningsverksamheten agera förutsägbart och aktivt på marknaden och eftersträva så god likviditet som möjligt i utestående skuld för att långsiktigt bygga förtroende hos investerarna. Bankkoncernen strävar efter att emittera regelbundet för att uppnå en sund diversifiering och upprätthålla investerarnas intresse och kreditlimiten. Möten med svenska såväl som internationella investerare sker löpande för att säkerställa att dessa har en korrekt bild av Bankkoncernens verksamhet, låga riskprofil och goda riskhantering.

¹⁾ Beräkningen baseras på Länsförsäkringar Banks tolkning av Baselkommitténs senaste förslag avseende stabil nettofinansieringskvot.

Likviditetsexponering finansiella instrument – Kontraktuellt återstående löptid (odiskonterade värden)

Koncernen 2017-12-31, Mkr	På anfordran	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Utan löptid	S:a nominella kassaflöden	Redovisat värde	Varav förväntad tidpunkt för återvinning > 12 månader
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17,0	-	-	-	-	-	17,0	17,0	-
Belåningsbara statsskuldförbindelser	-	5 206,2	294,9	4 149,1	200,0	-	9 850,2	10 531,5	4 349,1
Utlåning till kreditinstitut	198,0	67,0	-	-	-	-	265,0	265,0	-
Utlåning till allmänheten	-	5 205,2	8 664,4	28 842,5	218 732,1	-	261 444,2	261 444,2	247 574,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	3 115,0	7 730,6	21 692,0	1 482,0	-	34 019,6	35 717,8	23 174,0
Övriga tillgångar	-	99,6	-	-	-	7 291,3	7 390,9	7 390,9	-
Summa tillgångar	215,0	13 692,9	16 690,0	54 683,6	220 414,1	7 291,3	312 986,9	315 366,3	275 097,7
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	51,1	3 944,8	-	-	-	-	3 995,9	3 995,9	-
In- och upplåning från allmänheten	-	94 471,2	4 404,2	528,1	0,0	-	99 403,6	99 403,6	528,1
Emitterade värdepapper	-	3 292,6	18 164,1	123 891,7	38 958,5	-	184 306,9	188 406,7	162 850,2
Övriga skulder	-	137,3	-	-	-	6 498,9	6 636,2	6 636,2	-
Efterställda skulder	-	-	-	-	2 600,0	-	2 600,0	2 595,4	2 600,0
Summa skulder	51,1	101 846,0	22 568,3	124 419,9	41 558,5	6 498,9	296 942,6	301 037,9	165 978,3
Differens tillgångar och skulder	163,9	-88 017,9	-5 878,3	-69 736,2	178 855,6	792,4	16 044,3	14 328,4	

Koncernen 2016-12-31, Mkr	På anfordran	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Utan löptid	S:a nominella kassaflöden	Redovisat värde	Varav förväntad tidpunkt för återvinning > 12 månader
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	21,6	-	-	-	-	-	21,6	21,6	-
Belåningsbara statsskuldförbindelser	-	1 700,0	2 474,9	2 004,5	1 100,0	-	7 279,5	7 867,2	3 104,5
Utlåning till kreditinstitut	278,8	-	-	-	-	-	278,8	280,2	-
Utlåning till allmänheten	-	2 557,6	5 538,8	12 405,5	206 773,4	-	227 275,3	226 705,0	203 435,8
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	691,6	6 045,7	23 667,8	450,0	-	30 855,1	32 809,7	24 117,8
Övriga tillgångar	-	122,9	-	-	-	8 144,5	8 267,4	8 267,4	-
Summa tillgångar	300,4	5 072,1	14 059,5	38 077,8	208 323,4	8 144,5	273 977,7	275 951,1	230 658,1
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	5,0	3 920,4	-	-	-	-	3 925,4	3 872,8	-
In- och upplåning från allmänheten	-	82 340,6	8 222,5	643,4	0,5	-	91 207,1	91 207,1	62 228,3
Emitterade värdepapper	-	3 103,4	14 321,8	108 302,8	27 958,9	-	153 686,9	155 999,5	136 261,7
Övriga skulder	-	150,9	-	-	-	7 736,5	7 887,4	9 093,9	-
Efterställda skulder	-	-	-	2 600,0	-	-	2 600,0	2 595,4	2 600,0
Summa skulder	5,0	89 515,3	22 544,4	111 546,2	27 959,4	7 736,5	259 306,8	262 768,8	201 090,0
Differens tillgångar och skulder	295,4	-84 443,2	-8 484,9	-73 468,4	180 364,0	408,0	14 670,9	13 182,3	

Likviditetsexponering finansiella instrument – Kontraktuellt återstående löptid (odiskonterade värden)

Moderbolaget 2017-12-31, Mkr	På anfordran	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Utan löptid	S:a nominella kassaflöden	Redovisat värde	Varav förväntad tidpunkt för återvinning > 12 månader
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17,0	-	-	-	-	-	17,0	17,0	-
Belåningsbara statsskuldförbindelser	-	5 206,2	294,9	4 149,1	200,0	-	9 850,2	10 531,5	4 349,1
Utlåning till kreditinstitut	136,1	118,6	65 950,0	-	801,0	-	67 006,7	67 005,7	801,0
Utlåning till allmänheten	-	3 131,7	2 567,8	6 390,1	30 113,6	-	42 203,2	42 203,2	36 503,7
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	2 915,0	5 055,6	15 392,0	1 382,0	-	24 744,6	25 880,0	16 774,0
Övriga tillgångar	-	70,8	-	-	-	14 688,7	14 759,5	14 759,5	-
Summa tillgångar	153,1	11 442,3	73 868,3	25 931,2	32 496,6	14 688,7	158 581,2	160 396,8	58 427,8
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	3 139,3	3 892,1	-	-	-	-	7 031,4	7 031,4	-
In- och upplåning från allmänheten	-	94 876,1	4 404,2	528,1	-	-	99 808,4	99 808,4	528,1
Emitterade värdepapper	-	3 292,6	3 380,0	26 997,9	1 750,4	-	35 420,9	35 594,8	28 748,3
Övriga skulder	-	56,2	-	-	-	4 611,7	4 667,9	4 667,9	-
Efterställda skulder	-	-	-	-	2 600	-	2 600,0	2 596,5	2 600,0
Summa skulder	3 139,3	102 117,0	7 784,2	27 526,0	4 350,4	4 611,7	149 528,6	149 698,9	31 876,4
Differens tillgångar och skulder	-2 986,2	-90 674,8	66 084,1	-1 594,8	28 146,2	10 077,0	9 052,6	10 697,9	

Moderbolaget 2016-12-31, Mkr	På anfordran	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	Utan löptid	S:a nominella kassaflöden	Redovisat värde	Varav förväntad tidpunkt för återvinning > 12 månader
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	21,6	-	-	-	-	-	21,6	21,6	-
Belåningsbara statsskuldförbindelser	-	1 700,0	2 474,9	2 004,5	1 100,0	-	7 279,5	7 867,2	3 104,5
Utlåning till kreditinstitut	177,1	62 698,0	30,0	487,6	801,0	-	64 193,6	64 183,5	1 288,6
Utlåning till allmänheten	-	1 243,9	1 905,0	1 964,5	34 370,1	-	39 483,6	39 483,6	32 620,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	391,6	4 045,7	17 292,8	450,0	-	22 180,1	23 495,8	17 742,8
Övriga tillgångar	-	-	-	-	-	12 955,7	12 955,7	12 955,7	-
Summa tillgångar	198,7	66 033,6	8 455,6	21 749,4	36 721,1	12 955,7	146 114,1	148 007,4	54 756,5
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	4 830,0	3 852,1	-	-	-	-	8 682,1	8 682,1	-
In- och upplåning från allmänheten	298,5	82 340,6	8 222,5	643,4	0,5	-	91 505,5	91 505,5	62 228,3
Emitterade värdepapper	-	3 103,4	5 905,9	20 481,1	718,0	-	30 208,3	29 111,6	21 199,1
Övriga skulder	-	-	-	-	-	5 656,2	5 656,2	5 656,2	-
Efterställda skulder	-	-	-	2 600,0	-	-	2 600,0	2 595,4	2 600,0
Summa skulder	5 128,5	89 296,1	14 128,4	23 724,5	718,5	5 656,2	138 652,2	137 550,9	86 027,4
Differens tillgångar och skulder	-4 929,8	-23 262,6	-5 672,8	-1 975,1	36 002,6	7 299,6	7 461,9	10 456,5	

Likviditetsexponering derivat

Koncernen 2017-12-31 Mkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	S:a nominella kassaflöden
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
- valutarelaterade	15,7	-	-	0,0	15,8
- ränterelaterade	-1,5	-3,1	-22,3	-24,0	-50,9
Derivat i säkringssamband					
- valutarelaterade	93,4	251,6	2 605,7	828,2	3 778,9
- ränterelaterade	17,6	721,9	1 809,4	358,1	2 907,1
Total skillnad derivat	125,3	970,5	4 392,8	1 162,3	6 650,9

Koncernen 2016-12-31 Mkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	S:a nominella kassaflöden
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
- valutarelaterade	11,6	-0,9	0,0	0,0	10,8
- ränterelaterade	-1,3	0,0	-0,1	0,0	-1,4
Derivat i säkringssamband					
- valutarelaterade	145,1	28,5	2 104,1	1 036,5	3 314,2
- ränterelaterade	-78,6	541,4	1 639,0	85,0	2 186,9
Total skillnad derivat	76,8	568,9	3 743,1	1 121,5	5 510,4

Moderbolaget 2017-12-31 Mkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	S:a nominella kassaflöden
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
- valutarelaterade	15,7	-	-	0,0	15,8
- ränterelaterade	-1,5	-3,1	-22,3	-24,0	-50,9
Derivat i säkringssamband					
- valutarelaterade	-40,8	-9,5	305,7	-27,7	227,8
- ränterelaterade	-28,7	-53,5	51,0	-17,0	-48,2
Total skillnad derivat	-55,3	-66,0	334,5	-68,7	144,5

Moderbolaget 2016-12-31 Mkr	< 3 månader	> 3 månader < 1 år	> 1 år < 5 år	> 5 år	S:a nominella kassaflöden
Derivat redovisade till verkligt värde via resultaträkningen					
- valutarelaterade	11,6	-0,9	0,0	0,0	10,8
- ränterelaterade	-1,3	0,0	-0,1	0,0	-1,4
Derivat i säkringssamband					
- valutarelaterade	26,4	13,8	-35,9	15,8	20,2
- ränterelaterade	-37,9	-90,8	83,3	-12,5	-58,0
Total skillnad derivat	-1,1	-78,0	47,3	3,4	-28,4

Operativa risker

Operativ risk definieras som risken för förluster till följd av mänskliga fel, icke ändamålsenliga eller fallerade processer, system eller yttre händelser, inbegripet legala risker eller compliancerisker. Utifrån definitionen kan konstateras att operativ risk omfattar hela bankverksamheten.

Bankkoncernen ska vid bedömning om operativa risker utgå från produkter, tjänster, funktioner, processer och IT-system. Riskbedömningen ska följas upp mot riskutfall (incidentrapportering).

Riskkategorier

Bankkoncernen kategoriserar operativa risker till följande riskkategorier:

Produkt- och processrisker	Avser risken för förluster till följd av att fastställda arbetsprocesser inte fungerar, inte är kända eller är icke-ändamålsenliga.
Personalerisker	Avser risken för förluster till följd av otydlighet i ansvarsområde, otillräcklig kompetens i förhållande till arbetsuppgift eller att det inte finns tillräckligt med personal i förhållande till arbetsuppgifterna.

Legala risker	Avser risken för att Bankkoncernen inte säkerställer och följer upp att lagar, förordningar eller andra relevanta regleringar samt rekommendationer följs, att ingångna avtal eller andra rättshandlingar är korrekta och giltiga, arkiverar avtal och andra rättshandlingar eller hanterar och följer upp rättsliga processer.
Compliancerisker	Avser risken att Bankkoncernen inte efterlever lagar, förordningar samt föreskrifter, allmänna råd från FI och europeiska myndigheter eller motsvarande.
IT-risker	Avser risken för att IT-system inte är tillgängliga i beslutad omfattning eller inte är tillräckligt säkra. Cyberrisk, som definieras som risker vid användning eller överföring av digital data, inkluderas i IT- risken.
Säkerhetsrisker	Avser risken för förluster till följd av att Bankkoncernen utsätts för externa brott eller interna oegentligheter. Inbegriper även risken för skada på fysiska tillgångar inom Bankkoncernen.
Modellrisker	Avser risken för förluster till följd av beslut som huvudsakligen baserats på resultat av modeller, på grund av fel i framtagning, genomförande eller användning av modeller.

Riskhanteringsprocessen

Riskhanteringsprocessen avseende operativa risker består av följande huvudsakliga moment:

- Självutvärdering och uppföljning av kontroller – Självutvärderingen är ett av de verktyg som används för att identifiera operativa risker samt för att planera riskbegränsande åtgärder.
- Riskindikatorer – Användandet av riskindikatorer syftar till att skapa förutsättning för en bättre inblick i Bankens riskprofil och vilka risker som ökar respektive minskar vid tidfallet och över tid.
- Uppföljning av incidenter – Genomgång av inträffade incidenter. Särskild vikt ska läggas vid incidenter av mer allvarlig karaktär i genomgången.
- Godkännandeprocessen – Genomgång av de operativa risker som identifierats vid framtagande av nya produkter, tjänster, processer, IT-system eller genomförande av omorganisationer.

Bedömning av identifierade operativa risker bygger på en modell som tillämpas genomgående i verksamheten. Varje identifierad risk bedöms utifrån följande grunder:

- Konsekvens – vilken effekt på verksamheten i det fall risken inträffar.
- Sannolikhet – hur troligt det är att risken inträffar.

Summan utgör ett riskvärde för den operativa risken. Processägare ansvarar för genomförande av riskanalyser, identifiering och bedömning av operativa risker, inom ramen för sitt respektive ansvarsområde. Samtliga medarbetare har ett ansvar för att rapportera incidenter. Processägare ansvarar för att åtgärda icke tolererbara risker inom sitt ansvarsområde.

Riskmetoderna ska regelbundet utvärderas i syfte att minimera risken för att metoderna i sig ger upphov till betydande felbedömningar av den operativa risken. Detta kan exempelvis genomföras genom att ställa resultat från självutvärderingar i relation till inträffade incidenter eller genom att relatera incidentinformation till bokförda kostnadsposter.

Incidentrapportering

Bankkoncernen har ett IT-system för rapportering av operativa riskhändelser, incidenter. I systemet finns möjlighet för samtliga medarbetare att inrapportera eventuella incidenter. Fördelning av incidenter till av Finansinspektionen fastställda incidentkategorier sker per automatik i systemet. Risk Management framställer periodiskt sammanställningar av incidenter i sin rapportering. Incidenthanteringen är en viktig del i koncernens operativa riskarbete. Dels bidrar incidentstatistik till bedömningen och prognosen av operativ risk, dels ger rapporteringen en möjlighet att snabbt identifiera kritiska problem och agera utifrån dessa. Aktiv övervakning av transaktioner sker även för att upptäcka exempelvis penningtvätt och finansiering av terrorism. Även andra försök till bedrägerier, exempelvis kortbedrägerier, bevakas.

Kontinuitetshantering

Allvarliga incidenter kan leda till en krissituation. En kris kan exempelvis uppstå på grund av brand, IT-avbrott eller liknande allvarlig händelse. Bankkoncernen arbetar förebyggande för att förhindra att denna typ av händelse uppstår. Planer för beredskap, kontinuitet och återställning finns framtagna i verksamheten för att stödja medarbetare och chefer vid en krissituation och i det fall en allvarlig händelse skulle inträffa. Krisövningar genomförs minst årligen för att säkerställa att planerna är ändamålsenliga.

Affärsrisker

Affärsrisker består i första hand av intjäningsrisker. Intjäningsrisker definieras som volatilitet i intjäning som ger risk för minskade intäkter på grund av exempelvis konkurrens eller volymminskningar. Intjäningsrisker finns i samtliga produkter och portföljer hos koncernen. En stor del av bankverksamheten avser bolån. Denna verksamhet har en låg volatilitet och därmed en låg intjäningsrisk. Affärsrisken behandlas i den interna kapital- och likviditetsutvärderingen.

Kapital

Konsoliderad situation

Den konsoliderade situationen omfattar Länsförsäkringar AB, Länsförsäkringar Bank AB (publ), Länsförsäkringar Hypotek AB, Wasa Kredit AB samt Länsförsäkringar Fondförvaltning AB. Utöver detta har Länsförsäkringar AB ett innehav i fastighetsägande bolaget Utile Dulci 2 HB. Inget kapital från bolag som inte ingår i den konsoliderade situationen får inräknas i kapitalbasen. Vidare ställer kapitaltäckningsreglerna krav på att investeringar i finansiella enheter över vissa nivåer skall dras av från kapitalbasen. För mer information avseende koncernen hänvisas till årsredovisningen för Länsförsäkringar AB.

Utöver kraven enligt kapitaltäckningsregelverket för bankverksamheten och solvensreglerna för försäkringsrörelsen omfattas Länsförsäkringar AB och dess dotterbolag av krav under konglomeratsreglerna.

Inom den konsoliderade situationen föreligger inga väsentliga eller rättsliga hinder för överföring av medel ur kapitalbasen eller återbetalning av skulder mellan moderbolag och dotterbolag.

Moderbolagets ägarandel och metod för konsolidering

Bolagsnamn	Moderföretagets ägarandel (%)	Organisationsnummer	Metod för konsolidering
Länsförsäkringar AB moderbolag			
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	100	516401-9878	Fullständig
Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB (publ)	100	516401-8219	Avdragen från kapitalbasen
Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB (publ)	100	502010-9681	Avdragen från kapitalbasen
Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB (publ)	100	516401-6627	Avdragen från kapitalbasen
Utile Dulci 2 HB	45,6	916601-0067	Fullständig
Länsförsäkringar Bank AB moderbolag			
Länsförsäkringar Hypotek AB	100	556244-1781	Fullständig
Länsförsäkringar Fondförvaltnings AB	100	556364-2783	Fullständig
Wasa Kredit AB	100	556311-9204	Fullständig

Kapitalbas och kapitalkrav

Uppställning av kapitalbasen enligt artikel 5 i EU-kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013.

Rader i uppställningen enligt förordningen som är tomma har exkluderats i nedanstående tabell för bättre översyn.

Det finns inga poster som omfattas av bestämmelser som tillämpades före förordning (EU) nr 575/2013 eller några föreskrivna restvärden enligt den förordningen.

Mkr	Konsoliderad situation		Bankkoncernen	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Kärnprimärkapital: instrument och reserver				
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	11 314,6	11 314,6	1 238,6	1 231,0
<i>Varav: aktiekapital</i>	1 042,5	1 042,5	954,9	954,9
Ej utdelade vinstmedel (Balanserade vinstmedel)	8 781,4	7 246,3	10 626,4	9 531,0
Akkumulerat Övrigt totalresultat	474,8	448,3	26,5	83,8
Delårsresultat netto efter avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar som har verifierats av personer som har en oberoende ställning	2 550,2	1 570,3	1 235,1	1 134,6
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar	23 121,0	20 579,5	13 126,5	11 980,4
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar				
Ytterligare värdejusteringar	-52,1	-48,3	-51,4	-47,4
Immateriella tillgångar (netto efter minskning för tillhörande skatteskulder)	-1 739,3	-1 319,1	-969,3	-488,3
Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar	105,9	16,1	105,9	3,0
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp	-444,3	-393,1	-444,3	-393,1
Institutets direkta, indirekta och syntetiska innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn i vilka institutet har en väsentlig investering	-5 999,3	-6 214,9	-	-
Belopp som överskrider tröskelvärdet på 15 %	-	-3,2	-	-
<i>Varav: institutets direkta och indirekta innehav av kärnprimärkapitalinstrument i enheter i den finansiella sektorn när institutet har en väsentlig investering i de enheterna</i>	-	-1,7	-	-
<i>Varav: uppskjutna skattefordringar som uppstår till följd av temporära skillnader</i>	-	-1,5	-	-
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital	-8 129,1	-7 962,6	-1 359,1	-925,9
Kärnprimärkapital	14 991,9	12 616,9	11 767,4	11 054,5
Primärkapitaltillskott: instrument				
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	-	1 200,0	1 200,0	1 200,0
<i>Varav: klassificerade som eget kapital enligt tillämpliga redovisningsstandarder</i>	-	1 200,0	1 200,0	1 200,0
Kvalificerande primärkapital som ingår i konsoliderat primärkapitaltillskott som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part	944,3	-	-	-
Primärkapitaltillskott	944,3	1 200,0	1 200,0	1 200,0
Primärkapital (primärkapital = kärnprimärkapital + primärkapitaltillskott)	15 936,2	13 816,9	12 967,4	12 254,5
Supplementärkapital: instrument och avsättningar				
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder	-	2 591,7	2 591,7	2 591,7
Kvalificerande kapitalbasinstrument som ingår i konsoliderat supplementärkapital som utfärdats av dotterföretag och innehas av tredje part	2 163,3	-	-	-
Supplementärkapital	2 163,3	2 591,7	2 591,7	2 591,7
Totalt kapital (totalt kapital = primärkapital + supplementärkapital)	18 099,5	16 408,6	15 559,1	14 846,2
Totala riskvägda tillgångar	64 379,2	59 512,8	48 432,2	44 498,3
Kapitalrelationer och buffertar				
Kärnprimärkapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	23,3%	21,2%	24,3%	24,8%
Primärkapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	24,8%	23,2%	26,8%	27,5%
Totalt kapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)	28,1%	27,6%	32,1%	33,4%
Institutspecifika buffertkrav	9,0%	8,5%	9,0%	8,5%
<i>Varav: krav på kapitalkonserveringsbuffert</i>	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
<i>Varav: krav på kontryckisk kapitalbuffert</i>	2,0%	1,5%	2,0%	1,5%
<i>Varav: krav på systemriskbuffert</i>	-	-	-	-
<i>Varav: buffert för globalt systemuiktigt institut eller för annat systemuiktigt institut</i>	-	-	-	-
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)	18,8%	16,7%	19,8%	20,3%
Kapitalkrav enligt Basel 1-golv *)	12 880,4	11 253,8	12 511,5	10 911,2
Kapitalbas justerad enligt Basel 1-golv	18 543,8	16 801,7	16 003,4	15 239,4
Överskott av kapital enligt Basel 1-golv	5 663,4	5 547,9	3 491,9	4 328,2

*) Från den 1 januari 2018 upphör kapitalkravet enligt det så kallade Basel 1-golvet baserat på artikel 500(1) i tillsynsförordningen (575/2013/EU).

Kapitalbas

Kapitalbasen är summan av primärkapital och supplementärt kapital, efter avdrag för poster som anges i kapitaltäckningsreglerna.

Primärkapitalet består av institutets kärnprimärkapital och en begränsad andel eviga förlagslån (primärkapitalinstrument). Kärnprimärkapital utgörs av eget kapital enligt gällande redovisningsregler, efter avdrag för vissa poster som definieras i kapitaltäckningsreglerna.

Supplementärt kapital utgörs främst av eviga och daterade lån med efterställd förmånsrätt.

Kärnprimärkapital

Eget kapital består av aktiekapital, tillskjutet kapital, reserver och årets resultat. Det egna kapitalet som ingår i kärnprimärkapitalet i Konsoliderad situation har under perioden ökat netto främst till följd av genererad vinst från bankkoncernen. Resultatet får inräknas i kärnprimärkapitalet innan stämmbeslut endast efter godkännande från Finansinspektionen, efter att avdrag gjorts för föreslagen utdelning eller andra förutsebara kostnader samt att överskottet verifierats av bolagets revisorer. Ett avdrag för förväntad föreslagen utdelning från moderbolaget Länsförsäkringar AB till aktieägarna uppgående till 300 Mkr har gjorts från kärnprimärkapitalet. Förändringar i eget kapital som kommer från kassaflödessäkringar får inte inkluderas i kapitalbasen varför denna effekt exkluderas. Kärnprimärkapitalet justeras även till följd av regulatoriska krav på försiktig värdering av poster värderade till verkligt värde. Andra avdrag från kärnprimärkapitalet som är applicerbara för den konsoliderade situationen är immateriella tillgångar, goodwill, IRK-underskott samt för signifikanta innehav i enheter inom den finansiella sektorn. Efter tillämpliga avdrag uppgick kärnprimärkapitalet till 14 992 (12 617) Mkr.

Primärkapital

Övrigt primärkapital i den Konsoliderade situationen utgörs uteslutande av primärkapitaltillskott. Primärkapitaltillskott är en efterställd skuld som uppfyller vissa villkor för att få räknas som primärkapital vid beräkning av kapitalbasens storlek. Länsförsäkringar Bank har ett emitterat primärkapitallån på motsvarande 1 200 Mkr. I november 2017 publicerade den europeiska bankmyndigheten ett svar på en inkommen tolkningsfråga avseende hur kapitalbasinstrument ska tillgodoräknas i kapitalbasen. Föranlett av det förtydligande som gjordes i svaret har en omtolkning av reglernas tillämpbarhet gjorts. Per den 31 december 2017 räknar Konsoliderad situation endast med Länsförsäkringar Banks externt emitterade kapitalinstrument till den andel kapitalet behövs för att täcka Länsförsäkringar Bank med dotterbolags kapitalkrav. Per den 31 december 2017 baseras kapitalkravet på övergångsreglerna enligt Basel I. Enligt den nya tolkningen uppgick medräkningsbart primärkapital till 944 Mkr.

Supplementärt kapital

Det supplementära kapitalet måste vara efterställt övriga fordringar på bolaget, med undantag av eget kapital instrument och primärkapitaltillskott. De tidsbundna förlagslånen som räknas in får inte heller vara säkerställt eller i någon form garanterat av emitterande institut eller institut inom den konsoliderade situationen.

Supplementärt kapital består främst av tidsbundna förlagslån varav externt placerat belopp uppgick till 2 592 Mkr. Föranlett av samma fråga som beskrivits under primärkapital ovan har Konsoliderad situation även gjort en ny tolkning av medräkningsart supplementärkapital. Enligt den nya tolkningen uppgick medräkningsbart supplementärkapital till 2 163 Mkr.

Utestående efterställda lån 2017-12-31

Låntagare	Lånebelopp	Lånedatum	Återbetalningsdag	Förtida inlösen (brytdag)
Primärkapitaltillskott - Externa				
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	1 200 Mkr	2015-06-09	Evigt	Valfritt första inlösendatum: 2020-06-09
Supplementärt kapital - Externa				
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	1 100 Mkr	2013-03-28	2023-03-28	2018-03-28
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	500 Mkr	2016-04-26	2026-04-26	2021-04-26
Länsförsäkringar Bank AB (publ)	1 000 Mkr	2016-04-26	2026-04-26	2021-04-26

Mer detaljerad information om de viktigaste delarna i kapitalbasinstrumenten uppställd enligt EU-kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013/EU finns under Upplysningar om kapitalbas på Länsförsäkringar Banks hemsida.

Kapitalkrav

	Konsoliderad situation 2017-12-31		Konsoliderad situation 2016-12-31		Bankkoncernen 2017-12-31		Bankkoncernen 2016-12-31	
Mkr	Risk- exponerings- belopp	Kapital- krav	Risk- exponerings- belopp	Kapital- krav	Risk- exponerings- belopp	Kapital- krav	Risk- exponerings- belopp	Kapital- krav
Kreditrisk enligt schablonmetoden								
Institutsexponeringar	1 293,5	103,5	1 396,2	111,7	1 242,7	99,4	1 340,9	107,3
Företagsexponeringar	1 723,9	137,9	1 697,1	135,8	1 695,8	135,7	1 697,1	135,8
Hushållsexponeringar	1 730,7	138,5	1 527,4	122,2	1 730,7	138,5	1 527,4	122,2
Fallerade exponeringar	56,2	4,5	64,0	5,1	56,2	4,5	64,0	5,1
Poster med hög risk	15,0	1,2	30,0	2,4	15,0	1,2	30,0	2,4
Säkerställda obligationer	2 989,4	239,2	2 779,3	222,3	2 917,3	233,4	2 695,2	215,6
Aktieexponeringar	5 296,0	423,7	4 748,6	379,9	40,6	3,2	38,0	3,0
Övriga poster	4 538,0	363,0	3 978,4	318,3	1 002,7	80,2	628,8	50,3
Summa kapitalkrav och riskexponeringsbelopp	17 642,7	1 411,4	16 220,9	1 297,7	8 701,0	696,1	8 021,4	641,7
Kreditrisk enligt IRK-metoden								
<i>Hushållsexponeringar</i>								
Fastighetskrediter, små och medelstora företag	2 217,4	177,4	2 226,9	178,2	2 217,4	177,4	2 226,9	178,2
Fastighetskrediter, övriga	13 118,6	1 049,5	11 453,0	916,2	13 118,6	1 049,5	11 453,0	916,2
Övriga hushållsexponeringar, små och medelstora företag	4 375,0	350,0	4 008,5	320,7	4 375,0	350,0	4 008,5	320,7
Övriga hushållsexponeringar	7 087,4	567,0	6 422,1	513,8	7 087,4	567,0	6 422,1	513,8
Summa hushållsexponeringar	26 798,4	2 143,9	24 110,4	1 928,8	26 798,4	2 143,9	24 110,4	1 928,8
Företagsexponeringar	7 349,7	588,0	7 038,7	563,1	7 349,7	588,0	7 038,7	563,1
Summa kapitalkrav och riskexponeringsbelopp	34 148,1	2 731,8	31 149,1	2 491,9	34 148,1	2 731,8	31 149,1	2 491,9
Operativa risker								
Schablonmetoden	11 346,2	907,7	10 717,4	857,4	4 340,9	347,3	3 902,5	312,2
Summa kapitalkrav för operativa risker	11 346,2	907,7	10 717,4	857,4	4 340,9	347,3	3 902,5	312,2
Kreditvärdighetsjustering schablonmetoden	1 242,2	99,4	1 425,3	114,0	1 242,2	99,4	1 425,3	114,0
Summa kapitalkrav och riskexponeringsbelopp	64 379,2	5 150,3	59 512,8	4 761,0	48 432,2	3 874,6	44 498,3	3 559,9

Kapitalkraven delas in i Pelare 1-krav, som är generella minimikrav för alla institut, och Pelare 2-krav som baseras på individuella bedömningar av varje institut. Utöver dessa kapitalkrav finns även tillkommande kapitalkrav i form av ett kombinerat buffertkrav.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet inom Pelare 1 uttrycks som en andel av riskexponeringsbeloppet (REA). Per den 31 december 2017 uppgick det totala riskexponeringsbeloppet (REA) till 64 379 (59 513) Mkr i den konsoliderade situationen. Ökningen av REA är främst hänförligt till en fortsatt tillväxt i utlåning, främst mot hushåll i form av bolån. Avseende operativa risker har REA ökat sedan föregående år på grund av den årliga uppdatering som görs av de intäkter som ingår i beräkningen enligt schablonmetoden.

Buffertkrav

Konsoliderad situation omfattas av krav på att hålla en kapitalkonserveringsbuffert och en kontracyklisk kapitalbuffert. Kapitalkonserveringsbufferten ska uppgå till 2,5 procent av REA och uppgick den 31 december 2017 till 1 609 Mkr. Finansinspektionen har fastställt att kravet avseende den kontracykliska kapitalbufferten ska uppgå till 2 procent av REA vilket per 31 december 2017 motsvarar 1 288 Mkr. Båda buffertkraven ska täckas av kärnprimärkapital.

Kapitalhantering och Intern kapitalutvärderingsprocess (IKU)

Den interna kapitalutvärderingsprocessen (IKU) är utformad efter de Pelare 2-krav som ställs i regelverket, de krav som styrelsen ställer på verksamheten samt interna behov. Syftet med processen är att bedöma det kapital som krävs för att täcka samtliga risker som Konsoliderad situation är eller kan komma att bli exponerad mot. Det internt bedömda kapitalbehovet ska vara framåtblickande och säkerställa en god kapitalisering och vara underlag för

kapitalplaneringen på kort och lång sikt. För att kunna bedöma kapitalbehovet i ett framåtblickande perspektiv genomförs scenarionalyser och stresstester. Inom processen ses riskerna i verksamheten över och metoderna och modellerna som använts för att kvantifiera dem utvärderas. Processen ska genomföras årligen och minst en gång per år ska förutsättningarna för stresstester diskuteras i styrelsen, vilken ska vara vägledande för det fortsatta arbetet.

Internt bedömt kapitalbehov

Det internt bedömda kapitalbehovet består av minimikapitalkravet enligt Pelare 1 och kapitalbehov för risker hanterade inom Pelare 2. Per den 31 december 2017 uppgick det internt bedömda kapitalbehovet för den konsoliderade situationen till 6 367 Mkr. Detta belopp inkluderar en bedömning av det ökade kapitalbehovet till följd av tillämpning av Finansinspektionens nya bedömningsmetod för sannolikhet för fallissemang för företagsexponeringar. Bankkoncernen har ansökt om att tillämpa en modell förenlig med denna metod.

Inom Pelare 2 tillkommer kapitalbehov för riskviktsgolv för svenska bolån på 25 procent vilket medfört ett kapitalbehov på 5 077 Mkr. Kapitalbasen som möter kapitalbehovet enligt Pelare 1 och Pelare 2-kraven, inklusive buffertkrav, uppgick till 18 100 Mkr.

Bruttosoliditetsgrad

Bruttosoliditetsgrad är ett icke-riskbaserat mått som sätter ett golv för hur lågt kapitalkravet kan falla relativt en banks bruttotillgångar. Bruttosoliditetsgraden per den 31 december 2017 uppgick till 4,8 (4,7) procent.

De olika kapitalkraven beskrivs mer utförligt i dokumentet Risk och kapitalhantering i Länsförsäkringar Bank som finns tillgänglig på bolagets hemsida.

Nya och ändrade regler

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas och deras effekt på kapitaltäckningen

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte ännu påverkat koncernens redovisning eller kapitaltäckning.

IFRS 9 Finansiella instrument ska börja tillämpas från och med 1 januari 2018. IFRS 9 innehåller en ny nedskrivningsmodell baserad på förväntade kreditförluster, nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument samt nya regler för säkringsredovisning.

Reserveringarna för kreditförluster i redovisningen kommer att öka i och med övergången till IFRS 9 eftersom reserveringarna ska baseras på förväntade istället för inträffade förlusthändelser såsom under IAS 39. Effekten på kapitalbasen blir dock marginell eftersom banken tillämpar IRK-metoden på den större delen av utlåningsportföljen. Institut kan i kapitalbasen använda de reserver som beräknas under redovisningsregelverket till att möta förväntade förluster beräknade enligt IRK-metoden. En ökning av redovisningsmässiga reserveringar motverkas därmed av IRK-underskottet. Eftersom effekten i kapitalbasen förväntas bli marginell både vid övergången till IFRS 9 och framgent, har banken valt att inte tillämpa kapitaltäckningsreglerna som tillåter infasning av förväntade kreditförluster i kapitalbasen.

De nya reglerna för klassificering och värdering förväntas inte ge någon effekt på kapitalbasen. Banken har valt möjligheten att fortsätta tillämpa reglerna om säkringsredovisning i IAS 39, vilka inte heller ger någon effekt på kapitalbasen.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder ska börja tillämpas den 1 januari 2018. Den nya standarden innehåller en samlad modell för intäktsredovisning avseende kundkontrakt som inte omfattas av andra standarder (till exempel IFRS 4 eller IFRS 9). Den nya modellen för intäktsredovisning kommer inte ha någon väsentlig effekt på koncernens finansiella rapporter eller på kapitaltäckningen.

IFRS 16 Leasing ska börja tillämpas den 1 januari 2019 och ersätter då den befintliga standarden IAS 17. Den nya standarden innebär för redovisning hos leasetagare att i stort sett samtliga leasingavtal ska redovisas i balansräkningen. Koncernen har ett pågående projekt för att analysera effekterna av IFRS 16, men effekten på redovisningen och kapitaltäckningen är ännu inte är fastställd.

För detaljerad information om kommande redovisningsstandarder och dess effekter på koncernens finansiella rapporter hänvisas till not 1, Redovisningsprinciper.

Kapitaltäckningsregler

Kommande förändringar i kapitaltäckningsreglerna

I slutet av 2016 publicerade EU-kommissionen sina förslag på revideringar av det existerande kapitaltäckningsregelverket, både vad gäller förordningen och direktivet. De föreslagna ändringarna i förordningen innehåller bland annat ett bindande minimikrav på bruttosoliditetsgrad, stabil nettofinansiering och tillgodosäkringsbara skulder för globalt systemviktiga institut. Vidare föreslås nya metoder för beräkning av marknadsrisk, motpartsrisk och striktare regler kring stora exponeringar. Det nya direktivförslaget innehåller

ler bland annat ett reviderat Pelare 2-ramverk, samt revideringar kring beräkningsmetod och materialitetsbedömning av ränterisk i bankboken. Förhandlingar inom EU pågår och förväntas vara klara i slutet av 2018. Ikraftträdandedatumet är för nuvarande osäkert.

I december 2017 publicerade Baselkommittén sina kompletteringar för att färdigställa det nu gällande Basel 3-regelverket. Kompletteringen innebär stora förändringar för bankerna och innehåller bland annat begränsningsregler för användandet av interna modeller och ändringar i schablonmetoden avseende kreditrisk, en ny schablonmetod för operativa risker, ändringar avseende bruttosoliditet och ett kapitalgolv på 72,5 procent. Kapitalgolvet innebär att en banks riskvägda tillgångar beräknat enligt interna modeller totalt sett inte får vara lägre än 72,5 procent av motsvarande riskvägt belopp beräknat enligt schablonmetoden. De föreslagna nya reglerna kommer innebära högre kapitalkrav, främst drivet av golvregeln. Reglerna föreslås träda ikraft 1 januari 2022 med en infasningsperiod om 5 år.

Sammantaget kommer detta betyda omfattande förändringar för många banker. Länsförsäkringar Bank följer den regulativa utvecklingen och har god beredskap och är väl kapitaliserade för kommande förändringar även om det i detta skede är oklart vilka effekterna blir i termer av ett kapitalkrav.

Krishantering

Sverige har sedan februari 2016 nya regler för hantering av krisande banker. Reglerna utgår från det så kallade krishanteringsdirektivet, Europaparlamentets och rådets direktiv (2015/59/EU). Ett viktigt syfte är förhindra att problem hos banker blir en belastning för skattebetalarna. Riksgälden ansvarar för att tillämpa regelverket. Reglerna skapar ett särskilt förfarande för att hantera en bank som hamnar i kris utan att försätta den i konkurs. Förfarandet kallas för resolution. Resolution medför att staten genom Riksgälden tar över den problemdrabbade banken. Riksgälden har ett antal verktyg att tillgå för rekonstruera eller avveckla banken under ordnade former. För att möjliggöra resolution på ett effektivt sätt har Riksgälden upprättat resolutionsplaner för de institut som de anser ha kritisk verksamhet för det finansiella systemet. Som ett led i Riksgäldens planeringsarbete ska de fastställa ett krav på nedskrivningsbara skulder som kan användas för att täcka förluster i ett krisdrabbat institut.

Riksgälden meddelade i december 2017 sitt beslut avseende resolutionsplaner samt krav på nedskrivningsbara skulder (MREL) för de 10 institut som bedriver verksamhet som anses kritisk för det finansiella systemet. MREL-kravet för Konsoliderad situation uppgår till 6,2 procent av totala skulder och kapitalbas. Kravet på 6,2 procent delas upp i ett förlustabsorberingsbelopp uppgående till 2,6 procent som ska täckas av kapitalbasinstrument samt ett återkapitaliseringsbelopp om 3,6 procent som ska täckas av nedskrivningsbara skulder. Enligt beslutet ska de nedskrivningsbara skulderna vara utgivna av Länsförsäkringar Bank. Som nedskrivningsbara skulder räknas icke säkerställd upplåning med återstående löptid överstigande ett år. Ett krav på att de nedskrivningsbara skulderna ska vara efterställda kommer att fasas in fram till och med den 1 januari 2022. Riksgälden kommer under 2018 meddela om Konsoliderad situation kommer att omfattas av kravet på efterställdhet. Per 31 december 2017 hade Länsförsäkringar Bank 28,7 Mdkr icke säkerställd upplåning med återstående löptid överstigande ett år utestående vilket med mycket god marginal överstiger MREL kravet.

Not 4 Segmentsredovisning						
Koncernen, Mkr	Bank	Hypotek	Finansbolag	Fond	Eliminering/ Justering	Totalt
Resultaträkning 2017						
Räntenetto	1 127,2	2 100,6	768,5	0,0	-	3 996,3
Erhållna utdelningar	42,3	-	-	-	-	42,3
Provisionsnetto	22,9	1 141,3	124,0	244,8	-0,8	-750,3
Nettoresultat av finansiella poster	-6,4	-43,0	-	-	-	-49,4
Koncerninterna intäkter	112,9	-	0,8	-	-113,7	0,0
Övriga intäkter	2,9	0,0	15,5	0,1	-	18,6
Summa rörelseintäkter	1 301,9	916,4	908,8	244,9	-114,4	3 257,5
Koncerninterna kostnader	7,5	-82,2	-10,4	-29,3	144,4	0,0
Övriga administrationskostnader	-936,1	-21,0	-431,2	-119,0	-2,0	-1 509,3
Av- och nedskrivningar	-79,0	-0,2	-12,0	-0,4	-	-91,5
Summa rörelsekostnader	-1 007,7	-103,4	-453,6	-148,7	112,5	-1 600,9
Resultat före kreditförluster	294,2	813,0	455,1	96,2	-2,0	1 656,6
Kreditförluster, netto	-4,6	0,0	-53,1	0,0	0,0	-57,7
Rörelseresultat	289,6	813,0	402,0	96,2	-2,0	1 598,9
Balansräkning 2017-12-31						
Summa tillgångar	160 396,8	215 336,6	22 320,7	592,0	-83 279,9	315 366,3
Skulder	149 754,4	204 869,4	19 758,0	172,0	-73 515,9	301 037,9
Eget kapital	10 642,4	10 467,3	2 562,7	420,0	-9 764,0	14 328,4
Summa skulder och eget kapital	160 396,8	215 336,6	22 320,7	592,0	-83 279,9	315 366,3
Övriga uppgifter per segment						
Investeringar	501,0	0,4	74,1	0,4	-	575,9

Koncernen, Mkr	Bank	Hypotek	Finansbolag	Fond	Eliminering/ Justering	Totalt
Resultaträkning 2016						
Räntenetto	1 123,8	1 646,9	692,8	0,0	0,0	3 463,5
Erhållna utdelningar	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Provisionsnetto	-60,0	-935,2	125,5	207,8	0,0	-661,9
Nettoresultat av finansiella poster	29,3	39,1	0,0	0,0	0,0	68,4
Koncerninterna intäkter	107,3	0,0	1,0	0,0	-108,4	0,0
Övriga intäkter	16,2	0,2	16,9	0,5	0,0	33,7
Summa rörelseintäkter	1 216,7	751,0	836,2	208,3	-108,4	2 903,8
Koncerninterna kostnader	8,1	-77,5	-10,3	-28,6	108,4	0,0
Övriga administrationskostnader	-808,4	-19,7	-392,3	-102,2	0,0	-1 322,5
Av- och nedskrivningar	-65,0	-0,2	-10,8	-0,4	0,0	-76,3
Summa rörelsekostnader	-865,3	-97,4	-413,4	-131,1	108,4	-1 398,8
Resultat före kreditförluster	351,4	653,6	422,8	77,2	0,0	1 505,0
Kreditförluster, netto	-21,6	4,8	-20,8	0,0	0,0	-37,6
Rörelseresultat	329,8	658,4	402,0	77,2	0,0	1 467,3
Balansräkning 2016-12-31						
Summa tillgångar	148 007,4	189 227,6	18 869,1	520,0	-80 673,1	275 951,1
Skulder	137 586,6	181 239,9	16 742,0	174,5	-72 974,0	262 768,8
Eget kapital	10 420,8	7 987,7	2 127,2	345,5	-7 699,2	13 182,3
Summa skulder och eget kapital	148 007,4	189 227,6	18 869,1	520,0	-80 673,1	275 951,1
Övriga uppgifter per segment						
Investeringar	233,8	-	22,7	1,1	-	257,7

Intäkterna och anläggningstillgångarna är i sin helhet hänförliga till Sverige. Uppdelningen i segment per juridisk person speglar den interna rapporteringen till högste verkställande beslutsfattare, dvs koncernledningen. Den juridiska strukturen inom Länsförsäkringar Bankkoncernen följer produktutbudet mot externa kunder. Den del av tillgångar och skulder som inte fördelas per segment består av koncerninterna elimineringar inom bankkoncernen. För mer information se not 2 avsnitt Rörelsesegment.

Not 5	Räntenetto	
Mkr	2017	2016
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	-2,8 ¹	-3,7
Utlåning till allmänheten	5 267,2	4 928,6
Räntebärande värdepapper	224,0 ¹	330,7
Derivat	-919,7	-1 220,2
Övriga ränteintäkter	-0,1	0,2
Summa ränteintäkter	4 568,6	4 035,6
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	26,5 ¹	20,1
In- och upplåning från allmänheten	-130,4 ¹	-185,6
Emitterade värdepapper	-1 984,6 ¹	-2 012,7
Efterställda skulder	-55,2	-71,5
Derivat	1 791,3	1 780,2
Övriga räntekostnader inklusive insättningsgaranti	-220,0	-102,6
Summa räntekostnader	-572,4	-572,0
Summa räntenetto	3 996,3	3 463,5
Ränteintäkter på osäkra fordringar	10,7	14,7
Medelränta under året på utlåning till allmänheten inklusive leasingnetto, %	2,2	2,3
Medelränta under året på inlåning från allmänheten, %	0,1	0,2

¹ Varav negativ ränta på Utlåning till kreditinstitut om -15,5 Mkr samt Räntebärande värdepapper om -57,9 Mkr, Skulder till kreditinstitut om 27,1 Mkr och In- och upplåning från allmänheten om 2,8 Mkr.

Not 6	Provisionsnetto	
Mkr	2017	2016
Provisionsintäkter		
Betalningsförmedling	87,3	84,3
Utlåning	232,1	211,1
Inlåning	11,3	11,0
Värdepapper	1 180,7	1 134,4
Kort	213,2	173,6
Ersättning från länsbolag	64,1	-
Övriga provisioner	0,8	1,7
Summa provisionsintäkter	1 789,4	1 616,1
Provisionskostnader		
Betalningsförmedling	-125,2	-103,9
Värdepapper	-677,1	-626,2
Kort	-117,7	-106,9
Ersättning till länsförsäkringsbolag	-1 501,7	-1 261,5
Förvaltningskostnader	-107,1	-169,0
Övriga provisioner	-10,9	-10,4
Summa provisionskostnader	-2 539,7	-2 278,0

Not 7	Nettoresultat av finansiella poster	
Mkr	2017	2016
Räntebärande tillgångar och skulder och relaterade derivat	-70,5	23,6
Andra finansiella tillgångar och skulder	-12,9	0,2
Ränteskillnadsersättning	34,0	44,6
Summa nettoresultat av finansiella poster	-49,4	68,4
Mkr	2017	2016
Vinst/förlust uppdelat per värderingskategori		
Derivat avsedda för riskhantering, ej säkringsredovisning	-3,1	-0,7
Lånefordringar och kundfordringar	32,3	42,4
Finansiella tillgångar som kan säljas	5,9	18,7
Övriga finansiella skulder	-8,3	-50,5
Säkringsredovisning till verkligt värde		
– Värdeförändring på säkrad post	626,8	-736,3
– Värdeförändring på säkringsinstrument	-705,9	782,1
Valutakurseffekt	2,9	12,7
Summa	-49,4	68,4

Not 8	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	
Medelantal anställda	2017	2016
Sverige		
Män	261	209
Kvinnor	285	193
Summa	546	402
Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, övriga medarbetare	2017	2016
Löner och ersättningar	-319,6	-254,6
– varav rörlig ersättning	0,0	-0,5
Sociala kostnader	-175,7	-150,0
– varav pensionskostnader	-60,7	-58,7
Summa	-495,4	-404,6
Styrelse och ledande befattningshavare, antal 19 (20)	2017	2016
Löner och ersättningar	-27,3	-25,7
– varav rörlig ersättning	0,0	0,0
Sociala kostnader	-20,0	-19,6
– varav pensionskostnader	-9,0	-9,1
Summa	-47,3	-45,3

Totalt löner och andra ersättningar samt sociala kostnader	2017	2016
Löner och ersättningar	-347,0	-280,3
– varav rörlig ersättning	0,0	-0,5
Sociala kostnader	-195,7	-169,5
– varav pensionskostnader	-69,8	-67,8
Summa	-542,7	-449,8

I Länsförsäkringar Bank finns cirka 1 400 personer som är tillikaanställda i Länsförsäkringar Bank och respektive länsförsäkringsbolag. De erhåller hela sin ersättning från respektive länsförsäkringsbolag.

Note 8 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavare ersättningar, forts.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare består av grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner för verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen. För mer information se moderbolagets not 9.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande arton månadslöner. För andra ledande befattningshavare en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden avgångsvederlag motsvarande arton månadslöner. Alternativt följer för andra ledande befattningshavare villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 35% av månadslönen. För en ledande befattningshavare är pensionsåldern 62 år. Pensionen mellan 62 och 65 år är avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 14% av månadslönen. Från 65 år följer villkoren pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas för var och en en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år. En ledande befattningshavare har avtal om extra pensionsavsättning motsvarande 12% av månadslönen.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen reglerar berednings- och beslutsprocessen gällande ersättningar till företagsledningen. Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av ersättningspolicy. Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner.

Ersättningsutskottets sammansättning

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB-koncernen ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar det vill säga vara rimliga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

Fast ersättning

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princip.

Pension

Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Övriga förmåner

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil enligt vid var tid gällande villkor, individuell sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättning till verkställande direktören bereds av ersättningsutskottet och beslutas där efter i styrelsen. Ersättning till övriga ledande befattningshavare beslutas av verkställande direktören enligt principer för löner och villkor för ledande befattningshavare.

Andel kvinnor bland ledande befattningshavare, %	2017-12-31	2016-12-31
Styrelseledamöter	38	34
Andra ledande befattningshavare	52	46

Lån till ledande befattningshavare

	Bankkoncernen		Länsförsäkringar AB-koncernen	
Mkr	2017	2016	2017	2016
Styrelseledamöter	21,6	17,6	58,5	72,7
Varav lån Bank	4,7	3,4	8,6	7,9
Varav lån Hypotek	16,9	14,2	49,8	64,9
Varav lån Wasa Kredit	-	-	0,1	-
VD och vVDar	1,0	-	17,6	15,7
Varav lån Bank	0,5	-	2,0	2,0
Varav lån Hypotek	0,5	-	15,6	13,7
Varav lån Wasa Kredit	-	-	-	-
Ledande befattningshavare	31,1	27,8	76,7	69,3
Varav lån Bank	2,7	3,8	8,1	8,7
Varav lån Hypotek	28,5	24,0	68,3	60,3
Varav lån Wasa Kredit	-	-	0,2	0,3

Beviljade lån består av personallån och av övriga lån. Personallån löper med lånevillkor som motsvarar vad som gäller för övriga anställda inom koncernen. Räntesatsen för personallån är reporänta minus 0,5 procentenheter men kan aldrig vara lägre än 0,5 procentenheter. Ränteförmån räknas enligt Riksskatteverkets regler och ingår i beloppet för övriga förmåner enligt ovan. Personallån är beloppsbegränsat till 500 000 kronor. Övriga lån löper enligt marknadsmässiga villkor.

Koncernen har inte ställt pant, annan säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för någon ledande befattningshavare.

Ersättningspolicy

Styrelsen ska enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:1) om ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag fastställa en ersättningspolicy. En redogörelse för företagets ersättningar avses att publiceras på bolagets hemsida i samband med att årsredovisningen publiceras.

Not 9	Övriga administrationskostnader	
Mkr	2017	2016
Lokalkostnader	-64,9	-43,7
IT-kostnader	-411,9	-345,7
Konsultkostnader	-95,9	-83,2
Marknadsföring	-32,7	-16,3
Förvaltningskostnader	-16,8	-16,0
Övriga administrationskostnader	-338,2	-347,9
Summa administrationskostnader	-960,4	-852,7

Not 10	Ersättningar till revisorerna	
Mkr	2017	2016
Revisionsarvoden		
KPMG		
- Revisionsuppdrag	-4,4	-3,3
- Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-2,1	-2,3
- Skatterådgivning	-1,1	-0,4
- Övriga tjänster	-0,9	-0,9
Deloitte		
- Övriga tjänster	-	-

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser olika typer av kvalitetssäkringstjänster såsom granskning av förvaltning, bolagsordning, stadgar eller avtal som utmynnar i rapport eller intyg. Med andra uppdrag avses sådant som inte ingår i ovanstående delposter, till exempel juridisk konsultation vid sidan av revisionsverksamheten och som inte är hänförlig till skatterådgivning.

Not 11	Operationell leasing
---------------	-----------------------------

Avtalen avser interna och externa hyresavtal där koncernen är hyrestagare.

Mkr	2017	2016
Erlagda hyreskostnader		
Lokalhyra	-60,8	-43,0
varav variabla avgifter	-0,3	-0,3
Leasingavgift tjänstebilar	-7,1	-7,5
Framtida bashyror för icke uppsägningsbara hyreskontrakt		
Inom 1 år	-33,0	-18,9
Mellan 1–5 år	-1,1	-1,1
Summa	-34,1	-20,0

Not 12	Kreditförluster och osäkra lånefordringar
---------------	--

Mkr	2017	2016
Specifik reservering för individuellt värderade lånefordringar		
Årets kostnad för bortskrivning för konstaterade kreditförluster	-131,0	-135,1
Återförda tidigare gjorda reserveringar för kreditförluster som redovisats som konstaterade kreditförluster	118,4	133,3
Årets reservering för kreditförluster	-147,5	-140,9
Inbetalt på tidigare konstaterade kreditförluster	90,3	66,8
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för kreditförluster	9,9	67,1
Årets nettokostnad för individuellt värderade lånefordringar	-59,9	-8,8
Gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad risk		
Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	1,9	-29,1
Årets nettokostnad för gruppvis värderade fordringar	1,9	-29,1
Årets nettokostnad för infriande av garantier	0,3	0,3
Årets nettokostnad för kreditförluster	-57,7	-37,6

Avräkningsmodellen mellan Bankkoncernen och länsförsäkringsbolagen avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har när det gäller kreditförluster för genererad affär innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet. Avräkning sker mot och kan högst motsvara upparbetad ersättning. Ersättning motsvarande 80% av reserveringsbehovet vid varje tidpunkt hålls inne fram tills utlåning förmedlad av länsförsäkringsbolaget är reglerad. Den 31 december

Reserveringsgrad	2017	2016
Total reserveringsgrad för osäkra lånefordringar, %	96,2	104,1
Reserveringsgrad exklusive gruppvisa reserveringar, %	58,3	59,5

Not 13	Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar
---------------	---

Mkr	2017	2016
Avskrivningar på materiella tillgångar	-4,2	-3,9
Avskrivningar på immateriella tillgångar	-78,9	-72,4
Summa avskrivningar	-83,1	-76,3
Nedskrivning av immateriella tillgångar	-8,4	-
Summa av- och nedskrivningar av tillgångar	-91,5	-76,3

Mer information om nedskrivningar återfinns i Not 22.

2017 uppgick det samlade kreditreserveringsbehovet till 355 Mkr varav bankkoncernens redovisade kreditreserv uppgick till 267 Mkr och resterande del om 88 Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens innehållna medel enligt ovan beskriven modell.

	2017-12-31				2016-12-31			
Osäkra lånefordringar, Mkr	Brutto	Individuell reserv	Gruppvis reserv	Netto	Brutto	Individuell reserv	Gruppvis reserv	Netto
Företagssektor	77,2	-67,3	-20,6	-10,7	60,9	-49,8	-18,8	-7,7
Hushållssektor	200,7	-94,8	-84,8	21,2	179,3	-93,1	-88,4	-2,2
varav privat	171,7	-102,3	-45,3	24,1	147,4	-85,2	-42,1	20,1
Totalt	277,9	-162,1	-105,4	10,5	240,2	-142,9	-107,2	-9,9

	2017-12-31			2016-12-31		
Avstämning av nedskrivningar för kreditförluster, Mkr	Individuella reserveringar	Gruppvisa reserveringar	Total	Individuella reserveringar	Gruppvisa reserveringar	Total
Ingående balans	-142,9	-107,2	-250,1	-202,4	-78,1	-280,5
Återförda tidigare gjorda reserveringar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	118,4	-	118,4	133,3	-	133,3
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för kreditförluster	9,9	1,9	11,8	67,1	-29,1	38,0
Årets reservering för kreditförluster	-147,5	-	-147,5	-140,9	-	-140,9
Utgående balans	-162,1	-105,4	-267,5	-142,9	-107,2	-250,1

Not 14	Skatter		
Mkr	2017	2016	
Aktuell skatt			
Årets skattekostnad	-272,8	-200,8	
Justering av skattekostnader hänförlig till tidigare år	-1,5	-3,0	
Summa aktuell skatt	-274,3	-203,8	
Uppskjuten skatt			
Förändring av uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	-87,6	-127,0	
Summa uppskjuten skatt	-87,6	-127,0	
Totalt redovisad skattekostnad	-361,9	-330,8	
Avstämning av effektiv skattesats			
Resultat före skatt	1 598,9	1 467,3	
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	-351,8	-322,8	
Skatt ej avdragsgilla kostnader	-26,7	-7,3	
Skatt ej skattepliktiga intäkter	15,3	2,3	
Skatt hänförlig till tidigare år	1,3	-3,0	
Summa skatt på årets resultat	-361,9	-330,8	
Gällande skattesats	22%	22%	
Effektiv skattesats	22,6%	22,5%	
Skatteposter som redovisas i övrigt totalresultat			
Skatt på finansiella tillgångar som kan säljas	-12,4	-28,6	
Skatt på kassaflödessäkringar	29,0	21,7	
Skatt på omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-0,4	-	
Summa skatt hänförlig till övrigt totalresultat	16,2	-6,9	

	2017			2016		
Mkr	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Skatt hänförlig till övrigt totalresultat						
Finansiella tillgångar som kan säljas	56,5	-12,4	44,1	130,2	-28,6	101,6
Kassaflödessäkringar	-131,9	29,0	-102,8	-98,6	21,7	120,3
Förmånsbestämda pensionsplaner	1,8	-0,4	1,3	-	-	-

Not 15	Belåningsbara statsskuldförbindelser		
Mkr	2017-12-31	2016-12-31	
Bokförda värden			
Svenska staten	10 081,4	7 283,2	
Finska staten	450,1	584,0	
Summa belåningsbara statsskuldförbindelser	10 531,5	7 867,2	
Verkligt värde	10 531,5	7 867,2	
Upplupet anskaffningsvärde	10 345,7	7 637,1	
Nominellt värde	9 850,2	7 279,5	

Not 16	Utlåning till kreditinstitut		
Mkr	2017-12-31	2016-12-31	
Övrig utlåning kreditinstitut	265,0	280,2	
Summa utlåning till kreditinstitut	265,0	280,2	

Omvända återköpsransaktioner uppgår till - (-) Mkr.

Not 17 Utlåning till allmänheten		
Lånefordringarna är i sin helhet geografiskt hänförliga till Sverige.		
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Offentlig sektor	2 014,1	1 136,9
Företagssektor	18 402,4	17 276,0
Hushållssektor	241 294,8	208 524,0
Övriga	0,3	18,2
Utlåning till allmänheten före reserveringar	261 711,6	226 955,1
Reserveringar	-267,5	-250,1
Summa utlåning till allmänheten	261 444,2	226 705,0
Räntebindningstid		
Återstående räntebindningstid på högst 3 månader	194 248,2	155 156,4
Återstående räntebindningstid mer än 3 månader men högst 1 år	21 624,7	18 017,6
Återstående räntebindningstid mer än 1 år men högst 5 år	43 675,9	51 468,5
Återstående räntebindningstid mer än 5 år	1 895,4	2 062,6
Summa utlåning till allmänheten	261 444,2	226 705,0
Återstående räntebindningstid avser lån som löper med periodvis bundna villkor. För mer information om reserveringar se noten Kreditförluster och osäkra lånefordringar.		

Not 18	Finansiell leasing			
Finansiella leasingavtal fördelade på förfallotidpunkter där koncernen är leasegivare				
2017-12-31, Mkr	Upp till 1 år	1-5 år	Över 5 år	Total
Nuvärdet av framtida minimileaseavgifter	2 404,3	4 101,9	754,0	7 260,2
Ej intjänade finansiella intäkter ¹	472,9	640,7	72,4	1 186,0
Bruttoinvestering	2 877,2	4 742,6	826,5	8 446,2

2016-12-31, Mkr	Upp till 1 år	1-5 år	Över 5 år	Total	
Nuvärdet av framtida minimileaseavgifter	2 315,4	3 739,8	629,7	6 684,9	
Ej intjänade finansiella intäkter ¹	416,6	529,8	52,8	999,3	
Bruttoinvestering	2 732,0	4 269,6	682,5	7 684,2	

¹ Hänförlig till nuvärdesberäkning.

	2017	2016
Reserv för osäkra fordringar avseende minimileaseavgifter	58,6	41,9
Variabel del av leasingavgifter som ingår i årets resultat	7,5	1,5

Minimileaseavgifter är de betalningar, exklusive variabla avgifter, serviceutgifter och skatter, som ska betalas av leasetagaren till leasegivaren under leasingperioden med tillägg av eventuellt belopp som garanteras av leasetagaren eller av denne närstående företag.

Variabel avgift är den del av leasingavgiften som inte är fast och som beräknas med utgångspunkt från andra faktorer än enbart att tid förflutit.

Finansiell leasing ingår i utlåning till allmänheten.

Not 19 Obligationer och andra räntebärande värdepapper		
Emitterade av andra än offentliga organ.		
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Bokförda värden		
Svenska bostadsinstitut (ej garanterade)	27 171,1	25 458,3
Övriga svenska emittenter	5 173,9	4 049,1
Övriga utländska emittenter (garanterade av tyska staten)	884,5	1 089,3
Övriga utländska emittenter (ej garanterade)	2 488,2	2 213,0
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	35 717,8	32 809,7
Verkligt värde	35 717,8	32 809,7
Upplupet anskaffningsvärde	34 946,7	31 828,5
Nominellt värde	34 019,6	30 855,1
Marknadsstatus		
Noterade värdepapper	35 717,8	32 809,7

Not 20 Derivat				
Mkr	2017-12-31		2016-12-31	
	Nominellt värde	Verkligt värde	Nominellt värde	Verkligt värde
Derivatinstrument med positiva värden				
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>				
Ränterelaterade	117 810,8	1 900,5	98 286,0	2 893,8
Valutarelaterade	35 828,8	3 210,6	26 514,1	3 280,5
<i>Övriga derivat</i>				
Valutarelaterade	401,8	14,4	303,9	42,4
Summa derivatinstrument med positiva värden	154 041,4	5 125,5	125 104,0	6 216,7
Derivatinstrument med negativa värden				
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>				
Ränterelaterade	102 307,0	805,0	97 590,0	1 469,4
Valutarelaterade	4 733,5	361,4	4 935,9	417,9
<i>Övriga derivat</i>				
Valutarelaterade	-	-	363,8	7,3
Summa derivatinstrument med negativa värden	107 040,5	1 166,4	102 889,7	1 894,6

Not 21 Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen		
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Tillgångar		
Bokfört värde vid årets början	635,9	815,3
Förändringar under året avseende utlåning	-388,0	-179,4
Bokfört värde vid årets slut	248,0	635,9
Skulder		
Bokfört värde vid årets början	3 191,4	2 899,4
Förändringar under året avseende inlåning	-3,9	-3,5
Förändringar under året avseende upplåning	-1 987,4	295,5
Bokfört värde vid årets slut	1 200,2	3 191,4

Not 22	Immateriella tillgångar
---------------	--------------------------------

Mkr	Internt upparbetade IT-system		Förvärvade IT-system		Totalt	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Anskaffningsvärde						
Ingående anskaffningsvärde	1 570,3	1 315,7	27,9	27,9	1 598,2	1 343,6 ¹
Årets anskaffningar	568,2	254,6	-	-	568,2	254,6
Årets avyttringar	-	-	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	2 138,5	1 570,3	27,9	27,9	2 166,4	1 598,2¹
Avskrivningar						
Ingående ackumulerade avskrivningar	-879,8	-807,4	-27,9	-27,9	-907,7	-835,3 ¹
Årets avskrivningar	-78,9	-72,4	-	-	-78,9	-72,4
Årets avyttringar	-	-	-	-	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-958,7	-879,8	-27,9	-27,9	-986,6	-907,7¹
Nedskrivningar						
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-202,1	-202,1	-	-	-202,1	-202,1 ¹
Årets nedskrivning ²	-8,4	-	-	-	-8,4	-
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-210,6	-202,1	-	-	-210,6	-202,1¹
Summa immateriella tillgångar	969,3	488,3	-	-	969,3	488,3

¹ Justering av ingående värden jämfört med 2016-12-31 har gjorts mellan raderna anskaffningsvärde, avskrivningar och nedskrivningar. Effekten av justeringen påverkar ej summa immateriella tillgångar.

² Nedskrivningen avser egenutvecklade system. Nedskrivningen har skett av såväl affärsmässiga som tekniska skäl.

Not 23	Materiella tillgångar
---------------	------------------------------

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	49,1	48,2
Inköp	7,7	3,1
Försäljningar/utrangeringar	-2,1	-2,2
Utgående anskaffningsvärde	54,7	49,1
Ingående avskrivningar	-41,3	-38,6
Försäljningar/utrangeringar	1,4	1,2
Årets avskrivningar	-4,2	-3,9
Utgående ackumulerade avskrivningar	-44,1	-41,3
Summa materiella tillgångar	10,5	7,8

Not 24	Uppskjuten skattefordran och skatteskuld
---------------	---

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kan hänföras till följande:

Mkr	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Kassaflödessäkringar	-29,8	-1,1	-	0,3	-29,8	-0,8
Avsättningar	-0,2	-1,6	-	-	-0,2	-1,6
Obeskattade reserver	-	-	508,0	421,3	508,0	421,3
Uppskjuten skattefordran (-)/uppskjuten skatteskuld (+)	-30,0	-2,7	508,0	421,6	477,9	418,9

Not 24 Uppskjuten skattefordran och skatteskuld, forts.

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader

Mkr	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultaträkning	Redovisat i övrigt totalresultat	Belopp vid årets utgång
2017				
Kassaflödessäkringar	-0,8		-29,1	-29,8
Avsättningar	-1,6	1,4		-0,2
Obeskattade reserver	421,6	86,4		508,0
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	418,9	87,8	-29,1	477,9

Mkr	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultaträkning	Redovisat i övrigt totalresultat	Belopp vid årets utgång
2016				
Kassaflödessäkringar	-2,7	-	1,9	-0,8
Avsättningar	-3,3	1,7	-	-1,6
Obeskattade reserver	296,0	125,6	-	421,6
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	290,0	127,3	1,9	418,9

Not 25	Övriga tillgångar	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Kundfordringar	249,7	170,4
Övriga tillgångar	297,1	334,7
Summa övriga tillgångar	546,8	505,1

Not 26	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna ränteutgifter	57,0	101,5
Övriga upplupna intäkter	160,8	142,6
Förutbetalda kostnader	204,6	141,4
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	422,5	385,5

Not 27	Skulder till kreditinstitut	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Svenska banker	3 943,2	3 752,7
Övriga svenska kreditinstitut	52,7	120,1
Summa skulder till kreditinstitut	3 995,9	3 872,8
Betalbart på anfordran	51,1	155,5

Äkta återköpsransaktioner uppgår till 52,7 (15,7) Mkr.

Not 28	In- och upplåning från allmänheten	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Inlåning från försäkringsföretag	3 874,6	3 764,2
Inlåning från hushåll	84 169,1	77 421,1
Inlåning från övrig svensk allmänhet	11 359,9	10 021,8
Summa inlåning från allmänheten	99 403,6	91 207,1

Tidsbunden inlåning uppgår till 18 690,6 (27 147,8) Mkr, vid förtidslösen utgår räntekompensation.

Not 29	Emitterade värdepapper	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Certifikat	966,7	1 125,9
Obligationslån ¹	187 382,1	154 810,9
Utställda postväxlar	58,0	62,7
Summa emitterade värdepapper	188 406,7	155 999,5

¹ Säkerställda obligationer uppgår i koncernen till 152 811,9 (126 887,9) Mkr.

Not 30	Övriga skulder	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Leverantörsskulder	137,3	69,2
Innehållen preliminär skatt kunder	20,0	18,5
Övriga skulder	634,4	507,5
Summa övriga skulder	791,6	595,2

Not 31	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna räntekostnader	1 241,0	1 378,6
Upplupen ersättning till länsförsäkringsbolagen	940,2	937,7
Förutbetalda leasinghyror	244,0	236,5
Övriga upplupna kostnader	533,9	426,0
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 959,1	2 978,8

Not 32	Avsättningar	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Avsatt till pension	0,8	0,6
Avsättning för förtida uttag enligt pensionsavtalet	-	2,9
Övriga avsättningar	9,1	8,8
Summa avsättningar	9,9	12,3

Förmånsbestämda pensioner

Koncernen har under året löst upp samtliga avsättningar som var hänförliga till förmånsbestämd pensionsplan.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal anställda som har individuella lösningar. FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19, Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner. FPK har inte möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovan nämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt IAS 19 punkt 34. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Koncernens förväntade avgifter 2018 för FTP-planen uppgår till 33,3 Mkr.

	2017	2016
Kostnader för avgiftsbestämda planer	68,4	61,6

Not 33	Efterställda skulder	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Externt förlagslån med rörlig ränta 3 månader	2 097,7	2 097,0
Externt förlagslån med fast ränta	498,8	498,4
Summa efterställda skulder	2 596,5	2 595,4

Förlagslånen är noterade och inlösen kan tidigast ske 2018-03-28 och 2021-04-26. Lånen förfaller 2023-03-28 och 2026-04-26. Räntan på de rörliga lånen uppgick 2017-12-31 till 1,8 procent respektive 1,9 procent. De bundna lånen löper med en ränta på 2,7 procent. För mer information se not 3.

Not 34	Eget kapital enligt ÅRK1	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Bundet eget kapital		
Aktiekapital (9 548 708 aktier, kvotvärde 100 kr)	954,9	954,9
Reservfond	18,4	18,4
Summa bundet eget kapital	973,4	973,4
Fritt eget kapital		
Reserver	26,5	83,8
Primärkapitalinstrument	1 200,0	1 200,0
Balanserat resultat	10 891,6	9 788,7
Årets resultat	1 237,0	1 136,5
Summa fritt eget kapital	13 355,1	12 208,9
Summa eget kapital	14 328,4	13 182,3

Periodens övriga förändringar av eget kapital samt uppdelning enligt IFRS framgår av Rapport över förändringar i eget kapital.

Not 35	Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
För egna skulder ställda säkerheter		
Pantsatta värdepapper i Riksbanken	2 637,8	2 666,3
Pantsatta värdepapper hos Euroclear	2 091,8	2 131,6
Lämnade kontantsäkerheter avseende derivat	6,3	17,8
Lämnade värdepapperssäkerheter avseende derivat	797,8	223,4
Lånefordringar, säkerställda obligationer	188 396,3	159 446,3
Lånefordringar, fyllnadssäkerheter	9 275,0	8 675,0
Lämnade säkerheter till följd av återköpsavtal	52,7	15,7
Övriga säkerheter för värdepapper	15,7	10,7
Summa för egna skulder ställda säkerheter	203 273,4	173 186,8
Övriga ställda säkerheter	Inga	Inga
<i>Ansvarsförbindelser</i>		
Garantiförbindelser	34,5	38,9
Summa ansvarsförbindelser	34,5	38,9
<i>Åtaganden</i>		
Beviljade men ej utbetalda lån	17 720,6	15 530,5
Beviljade men ej utnyttjade räkningskrediter	2 601,4	2 309,1
Beviljade men ej utnyttjade kortkrediter	1 657,3	1 526,2
Summa åtaganden	21 979,3	19 365,8

Utlåning till allmänheten har ställts som säkerhet för emitterade säkerställda obligationer och bostadsobligationer. I händelse av bolagets obestånd har innehavarna av obligationerna förmånsrätt i de tillgångar som är registrerade som säkerhetsmassa. Övriga pantsatta värdepapper övergår till pantinnehavaren i händelse av konkurs.

Not 36	Klassificering av finansiella tillgångar och skulder
---------------	---

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Lånefordringar och kund- fordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair-value option	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkrings- redovisning					
2017-12-31 Mkr								
Finansiella tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker				17,0			17,0	17,0
Belåningsbara statsskuldförbindelser						10 531,5	10 531,5	10 531,5
Utlåning till kreditinstitut				265,0			265,0	265,0
Utlåning till allmänheten				261 444,2			261 444,2	262 346,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper						35 717,8	35 717,8	35 717,8
Aktier och andelar						38,3	38,3	38,3
Derivat		14,4	5 111,1				5 125,5	5 125,5
Övriga tillgångar				253,5			253,5	253,5
Summa		14,4	5 111,1	261 979,7	46 287,6	313 392,7	314 294,6	

2017-12-31 Mkr	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair-value option	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkrings- redovisning			
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut				3 995,9	3 995,9	3 995,9
In- och upplåning från allmänheten				99 403,6	99 403,6	101 169,1
Emitterade värdepapper				188 406,7	188 406,7	192 362,8
Derivat			1 166,4		1 166,4	1 166,4
Övriga skulder				179,3	179,3	179,3
Efterställda skulder				2 596,5	2 596,5	2 681,5
Summa			1 166,4	294 582,0	295 748,4	301 555,0

2016-12-31 Mkr	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair-value option	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkringsredovisning					
Finansiella tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker				21,6			21,6	21,6
Belåningsbara statsskuldförbindelser					7 867,2		7 867,2	7 867,2
Utlåning till kreditinstitut				280,2			280,2	280,2
Utlåning till allmänheten				226 705,0			226 705,0	227 784,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper						32 809,7	32 809,7	32 809,7
Aktier och andelar						25,4	25,4	25,4
Derivat		42,4	6 174,3				6 216,7	6 216,7
Övriga tillgångar	20,0			187,3			207,3	207,3
Summa	20,0	42,4	6 174,3	227 194,1	40 702,3		274 133,1	275 212,1

2016-12-31 Mkr	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair-value option	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkrings- redovisning			
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut				3 872,8	3 872,8	3 872,8
In- och upplåning från allmänheten				91 207,1	91 207,1	91 644,4
Emitterade värdepapper				155 999,5	155 999,5	161 185,9
Derivat		7,3	1 887,3		1 894,6	1 894,6
Övriga skulder				119,7	119,7	119,7
Efterställda skulder				2 595,4	2 595,4	2 674,8
Summa		7,3	1 887,3	253 794,5	255 689,1	261 392,2

Det bokförda värdet på kassa och tillgodohavanden hos centralbanker, belåningsbara statsskuldförbindelser, utlåning till kreditinstitut, övriga tillgångar, skulder till kreditinstitut och övriga skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar respektive skulder har korta löptider. Vinst och förluster redovisas i resultaträkningen under nettoresultat av finansiella poster.

Not 37 Värderingsmetoder för verkligt värde

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar

Nivå 3 avser värden som bygger på egna antaganden och bedömningar

Finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen

2017-12-31 Mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	10 531,5			10 531,5
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	35 717,8			35 717,8
Aktier och andelar	0,2	7,9	30,1	38,3
Derivat		5 125,5		5 125,5
Övriga tillgångar				
Skulder				
Derivat		1 166,4		1 166,4

2016-12-31 Mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.	7 867,2			7 867,2
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	32 809,7			32 809,7
Aktier och andelar	0,2	6,0	19,2	25,4
Derivat		6 216,7		6 216,7
Övriga tillgångar			20,0	20,0
Skulder				
Derivat		1 894,6		1 894,6

Aktier och andelar samt övriga tillgångar i nivå 3 värderas initialt till sitt anskaffningsvärde eftersom innehaven inte tillförlitligt kan värderas till verkligt värde, och skrivs ner om det finns objektiva belägg för en nedskrivning. Bedömningen baseras på senaste årsredovisning och prognostiserat resultat. För aktier och andelar inom nivå 2 som avser onoterade B-aktier med konverteringsrätt till börsnoterade A-aktier utan restriktion bestäms verkligt värde utifrån A-kursens kurs på balansdagen. Derivat i nivå 2 avser i allt väsentligt swappar för vilka verkligt värde beräknas med diskontering av förväntade framtida kassaflöden.

Under 2017 och 2016 har inga väsentliga överföringar förekommit mellan nivå 1 och 2. Inte heller har det förekommit överföringar från nivå 3 under åren.

Förändring i nivå 3 Mkr	Övriga tillgångar	Aktier och andelar
Ingående balans 2017-01-01	20,0	19,2
Förvärv	-	0,9
Konvertering till aktier	-20,0	20,0
Nedskrivning ¹	-	-10,0
Utgående balans 2017-12-31	-	30,1

Förändring i nivå 3 Mkr	Övriga tillgångar	Aktier och andelar
Ingående balans 2016-01-01	-	15,5
Förvärv	20,0 ¹	3,7
Utgående balans 2016-12-31	20,0	19,2

¹ Avser investering i Bohemian Wrappsody AB. På grund av osäkerhet för fortsatt fortlevnad har nedskrivning om 10 Mkr gjorts i kvartalet.

Not 37 Värderingsmetoder för verkligt värde, forts.

Finansiella instrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde i balansräkningen

2017-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Utlåning till allmänheten		262 346,0		262 346,0
Skulder				
In-och upplåning från allmänheten		101 169,1		101 169,1
Emitterade värdepapper		192 362,8		192 362,8
Efterställda skulder		2 681,5		2 681,5

2016-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Utlåning till allmänhet		227 784,0		227 784,0
Skulder				
In-och upplåning från allmänheten		91 644,4		91 644,4
Emitterade värdepapper		161 185,9		161 185,9
Efterställda skulder		2 674,8		2 674,8

Verkligt värde på in- och upplåning från allmänheten samt utlåning till allmänheten har beräknats med en diskontering av förväntade kassaflöden där diskonteringsräntan har satts till den aktuella in- respektive utlåningsränta som tillämpas (inklusive rabatter). Verkligt värde för emitterade värdepapper samt efterställda skulder bestäms utifrån noterade priser. För del av de emitterade värdepapperna som bedöms illikvida sker en justering utifrån bedömda aktuella emissionspriser. Certifikat saknar externa marknadspriser och det verkliga värdet beräknas genom respektive valutas räntekurva.

Under 2017 och 2016 har inga väsentliga överföringar förekommit mellan nivå 1 och 2. Inte heller har det förekommit överföringar från nivå 3 under åren.

För ytterligare upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrumenten som värderas till verkligt värde samt värderingstekniker och indata, se även noten Redovisningsprinciper.

Not 38 Upplysning om kvittning

Tabellen nedan innehåller finansiella tillgångar och skulder som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettnings eller ett liknande avtal men som inte kvittas i balansräkningen. Bankkoncernen har ISDA-och CSA-avtal med samtliga derivatmotparter samt

motsvarande avtal om nettnings för repor vilket innebär att samtliga exponeringar täcks av båda typerna av avtal. Ramavtalen om nettnings innebär att parterna får reglera sina exponeringar netto (dvs. fordringar kvittas mot skulder) i fall av allvarlig kredithändelse.

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal						
Mkr 2017-12-31	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen					
	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Ramavtal om nettnings	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	5 125,5	-	5 125,5	-1 119,5	-2 786,3	1 219,6
Omvända återköpsavtal	-	-	-	-	-	-
Skulder						
Derivat	-1 166,4	-	-1 166,4	1 119,5	6,3	-40,5
Återköpsavtal	-52,7	-	-52,7	-	52,7	-
Totalt	3 906,4	-	3 906,4	-	-2 727,3	1 179,1

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal						
Mkr 2016-12-31	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen					
	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Ramavtal om nettnings	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	6 232,4	-	6 232,4	-1 590,3	-3 181,5	1 460,6
Omvända återköpsavtal	-	-	-	-	-	-
Skulder						
Derivat	-2 228,6	-	-2 228,6	1 590,3	17,8	-620,4
Återköpsavtal	-15,7	-	-15,7	-	15,7	-
Totalt	3 988,1	-	3 988,1	-	-3 147,9	840,2

Not 39 Upplysningar om närstående, prissättning och avtal**Närstående**

Som närstående juridiska personer till Länsförsäkringar Bankkoncernen räknas bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, bolag inom Länsförsäkringar Livkoncernen, länsförsäkringsbolag, intressebolag till Länsförsäkringar AB-koncernen samt övriga närstående som består av Länsförsäkringar Mäklarservice AB, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB samt Humlegården Fastigheter AB. Dessa företag ägs till 100 procent inom länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter, ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer.

Avtal

Väsentliga avtal för Bankkoncernen utgörs i huvudsak av uppdragsavtal med de 23 länsförsäkringsbolagen samt uppdragsavtal med Länsförsäkringar AB rörande utveckling, service, ekonomi och IT.

Prissättning, beredning och beslut

Prissättningen för affärsverksamheten samt ersättningen till länsförsäkringsbolagen är baserad på marknadsmässiga villkor. Prisnivån på de varor och tjänster som bankkoncernen köper och säljer inom länsförsäkringsgruppen beslutas i Länsförsäkringar ABs företagsledning en gång per år i samband med fastställande av affärsplanen.

Transaktioner Mkr	Fordringar		Skulder		Intäkter		Kostnader		Åtaganden	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Länsförsäkringar AB (moderbolag)	38,3	42,7	287,4	210,2	4,5	3,0	537,5	488,8	-	-
Övriga bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen	2,5	2,3	1 008,3	1 136,9	-12,3	-10,1	423,3	361,1	-	-
Länsförsäkringsbolag	73,8	83,6	4 788,1	4 127,8	31,9	28,3	1 502,5	1 263,6	59,0	59,0
Länsförsäkringar Liv koncernen	-	-	845,2	637,4	-	-	30,1	70,2	-	-
Övriga närstående	13,1	12,5	31,3	16,7	3,9	3,4	0,0	0,1	6,0	5,0

För upplysningar om ersättningar till närstående nyckelpersoner såsom styrelseledamöter och ledande befattningshavare hänvisas till noten Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras nära familjemedlemmar utöver normala kundtransaktioner.

Not 40 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har skett efter balansdagens utgång.

Femårsöversikt - moderbolaget

Mkr	2017	2016 ¹	2015	2014	2013
RESULTATRÄKNING					
Räntenetto	1 127,2	1 123,8	981,8	947,9	796,0
Erhållna utdelningar	42,3	0,2	0,1	0,1	0,1
Provisionsnetto	22,9	-60,0	-104,5	-144,9	-254,3
Nettoresultat av finansiella poster	-6,4	29,3	28,3	49,0	19,4
Övriga rörelseintäkter	115,8	123,5	108,7	102,0	229,3
Summa rörelseintäkter	1 301,9	1 216,7	1 014,4	954,1	790,5
Personalkostnader	-267,7	-185,7	-173,8	-153,8	-142,6
Övriga administrationskostnader	-661,0	-614,6	-569,0	-511,8	-482,9
Av- och nedskrivningar på materiella och immateriella tillgångar	-79,0	-65,0	-102,5	-190,9	-82,7
Summa rörelsekostnader	-1 007,7	-865,3	-845,3	-856,5	-708,3
Resultat före kreditförluster	294,2	351,4	169,1	97,6	82,2
Kreditförluster, netto	-4,6	-21,6	41,0	49,2	-80,1
Rörelseresultat	289,6	329,8	210,1	146,8	2,1
Bokslutsdispositioner	-90,0	-97,1	-18,0	-35,0	-11,9
Skatt	-49,4	-48,0	-56,2	-25,4	6,2
Årets resultat	150,2	184,7	135,9	86,4	-3,6
BALANSRÄKNING					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	17,0	21,6	21,5	25,8	108,5
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 531,5	7 867,2	8 824,0	5 409,3	3 389,5
Utlåning till kreditinstitut	67 005,7	64 183,5	56 129,9	47 377,5	44 638,6
Utlåning till allmänheten	42 203,2	39 483,6	38 927,6	38 648,6	36 007,7
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	25 880,0	23 495,8	22 646,5	23 712,2	19 824,7
Aktier och andelar	9 802,3	7 724,4	7 014,5	6 511,0	6 157,8
Derivat	3 639,1	4 268,6	3 029,3	2 894,5	602,7
Förändringar för verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	40,5	99,5	120,4	165,9	64,8
Immateriella tillgångar	873,2	451,9	282,5	275,1	347,7
Övriga tillgångar	283,2	285,4	303,1	205,6	395,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	121,4	126,0	916,5	1 090,8	871,2
Summa tillgångar	160 396,8	148 007,4	138 215,8	126 316,3	112 408,2
Skulder till kreditinstitut	7 031,4	8 682,1	7 020,7	5 665,6	6 099,6
In- och upplåning från allmänheten	99 808,4	91 505,5	84 185,4	76 972,9	69 340,6
Emitterade värdepapper	35 594,8	29 111,6	29 482,3	27 768,4	24 645,5
Derivat	3 677,4	4 552,2	3 463,7	3 308,9	653,5
Förändringar för verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	65,5	164,2	146,9	190,1	46,2
Övriga skulder	424,9	373,5	273,4	341,7	461,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	500,1	566,3	1 226,0	1 371,3	1 134,2
Efterställda skulder	2 596,5	2 595,4	2 299,7	2 299,7	2 299,7
Eget kapital och obeskattade reserver	10 697,9	10 456,5	10 117,7	8 397,7	7 727,2
Summa skulder, obeskattade reserver och eget kapital	160 396,8	148 007,4	138 215,8	126 316,3	112 408,2
NYCKELTAL					
Kärnprimärkapitalrelation, %	32,3	35,8	36,3	31,1	-
Primärkapitalrelation, %	36,9	40,7	41,4	31,1	-
Total kapitalrelation, %	46,8	51,6	51,2	40,3	-

¹ Från och med 1 januari 2017 presenteras finansiella instrument värderade till verkligt värde inklusive upplupen ränta. Förändringen har påverkat jämförelsesiffror i balansräkningen 2016-12-31. Jämförelsetal för år 2013-2015 har ej räknats om.

Finansiella rapporter - moderbolaget

Resultaträkning		73
Rapport över totalresultat		73
Balansräkning		74
Kassaflödesanalys		75
Rapport över förändringar i eget kapital		76
Not 1	Företagsinformation	77
Not 2	Moderbolagets redovisningsprinciper	77
Not 3	Risker och kapitaltäckning	77
Not 4	Segmentsredovisning	77
Not 5	Räntenetto	77
Not 6	Provisionsnetto	78
Not 7	Nettoresultat av finansiella poster	78
Not 8	Övriga rörelseintäkter	78
Not 9	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	78
Not 10	Övriga administrationskostnader	81
Not 11	Ersättningar till revisorerna	81
Not 12	Operationell leasing	81
Not 13	Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	81
Not 14	Kreditförluster och osäkra lånefordringar	81
Not 15	Skatt på årets resultat	82
Not 16	Belåningsbara statsskuldförbindelser	82
Not 17	Utlåning till kreditinstitut	82
Not 18	Utlåning till allmänheten	82
Not 19	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	83
Not 20	Aktier och andelar i koncernföretag	83
Not 21	Derivat	84
Not 22	Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	84
Not 23	Immateriella tillgångar	84
Not 24	Materiella tillgångar	84
Not 25	Uppskjuten skattefordran och skatteskuld	85
Not 26	Övriga tillgångar	85
Not 27	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	85
Not 28	Skulder till kreditinstitut	85
Not 29	In- och upplåning från allmänheten	85
Not 30	Emitterade värdepapper	85
Not 31	Övriga skulder	85
Not 32	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	86
Not 33	Avsättningar	86
Not 34	Efterställda skulder	86
Not 35	Obeskattade reserver	86
Not 36	Eget kapital	86
Not 37	Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och övriga åtaganden	86
Not 38	Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	87
Not 39	Värderingsmetoder för verkligt värde	88
Not 40	Upplysning om kvittning	89
Not 41	Kapitaltäckning	90
Not 42	Upplysningar om närstående, prissättning och avtal	91
Not 43	Händelser efter balansdagen	91
Styrelsens intygande		92

Resultaträkning - moderbolaget			
Mkr	Not	2017	2016
Ränteintäkter	5	1 463,9	1 434,1
Räntekostnader	5	-336,7	-310,3
Räntenetto		1 127,2	1 123,8
Erhållna utdelningar		42,3	0,2
Provisionsintäkter	6	490,8	378,1
Provisionskostnader	6	-467,8	-438,1
Provisionsnetto		23,0	-60,0
Nettoresultat av finansiella poster	7	-6,4	29,3
Övriga rörelseintäkter	8	115,8	123,5
Summa rörelseintäkter		1 301,9	1 216,7
Personalkostnader	9	-267,7	-185,7
Övriga administrationskostnader	10, 11, 12	-661,0	-614,6
Summa administrationskostnader		-928,6	-800,3
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	13	-79,0	-65,0
Summa rörelsekostnader		-1 007,7	-865,3
Resultat före kreditförluster		294,2	351,4
Kreditförluster netto	14	-4,6	-21,6
Rörelseresultat		289,6	329,8
Bokslutsdispositioner	35	-90,0	-97,1
Skatt	15	-49,4	-48,0
Årets resultat		150,2	184,7

Rapport över totalresultat - moderbolaget			
Mkr		2017	2016
Årets resultat		150,2	184,7
Övrigt totalresultat			
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat			
Kassaflödessäkringar			
Periodens värdeförändring		199,6	107,0
Omklassificering till resultaträkningen		-204,6	-104,9
Förändring i verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas			
Periodens värdeförändring		62,4	128,6
Omklassificering till resultaträkningen		-12,9	-15,6
Skatt hänförlig till poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat		-9,8	-25,3
Årets övriga totalresultat, netto efter skatt		34,7	89,8
Årets totalresultat		184,9	274,5

Balansräkning - moderbolaget

Mkr	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		17,0	21,6
Belåningsbara statsskuldförbindelser	16	10 531,5	7 867,2
Utlåning till kreditinstitut	17	67 005,7	64 183,5
Utlåning till allmänheten	18	42 203,2	39 483,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	25 880,0	23 495,8
Aktier och andelar		38,3	25,4
Aktier och andelar i koncernföretag	20	9 764,0	7 699,0
Derivat	21	3 639,1	4 268,6
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	22	40,5	99,5
Immateriella tillgångar	23	873,2	451,9
Materiella tillgångar	24	2,8	2,5
Uppskjutna skattefordringar	25	2,4	2,0
Övriga tillgångar	26	278,0	280,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	27	121,4	126,0
SUMMA TILLGÅNGAR		160 396,8	148 007,4
SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL			
Skulder till kreditinstitut	28	7 031,4	8 682,1
In- och upplåning från allmänheten	29	99 808,4	91 505,5
Emitterade värdepapper	30	35 594,8	29 111,6
Derivat	21	3 677,4	4 552,2
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen	22	65,5	164,2
Övriga skulder	31	420,2	366,5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	32	500,1	566,3
Avsättningar	33	4,7	7,0
Efterställda skulder	34	2 596,5	2 595,4
Summa skulder och avsättningar		149 699,0	137 551,0
Obeskattade reserver	35	252,0	162,0
Eget kapital	36		
Aktiekapital		954,9	954,9
Reservfond		18,4	18,4
Fond för utvecklingsutgifter		730,9	239,9
Primärkapitalinstrument		1 200,0	1 200,0
Fond för verkligt värde		95,6	60,9
Balanserade vinstmedel		7 295,9	7 635,8
Årets resultat		150,2	184,7
Summa eget kapital		10 445,9	10 294,5
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL		160 396,8	148 007,4
Noter			
Företagsinformation	1		
Redovisningsprinciper	2		
Risker och kapitaltäckning	3		
Segmentsredovisning	4		
Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden	37		
Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	38		
Värderingsmetoder för verkligt värde	39		
Upplysning om kvittning	40		
Kapitaltäckning	41		
Upplysningar om närstående, prissättning och avtal	42		
Händelser efter balansdagen	43		

Kassaflödesanalys, indirekt metod - moderbolaget

Mkr	2017	2016
Likvida medel vid årets början	110,5	124,1
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	289,6	329,8
Justering av poster som inte ingår i kassaflödet	-25,9	-103,2
<i>Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar</i>		
Förändring av belåningsbara statsskuldförbindelser	-2 723,4	1 000,5
Förändring av utlåning till kreditinstitut	-2 796,2	-8 066,2
Förändring av utlåning till allmänheten	-2 699,7	-567,6
Förändring av obligationer och andra räntebärande värdepapper	-2 598,9	-589,1
Förändring av övriga tillgångar	86,4	145,7
<i>Förändring av den löpande verksamhetens skulder</i>		
Förändring av skulder till kreditinstitut	-1 650,7	1 661,4
Förändring av in- och upplåning från allmänheten	8 269,4	7 284,5
Förändring av emitterade värdepapper	6 420,3	-485,4
Förändring av övriga skulder	28,0	28,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 598,8	638,8
Investeringsverksamheten		
Förändring av immateriella anläggningstillgångar	-499,4	-233,5
Förändring av materiella anläggningstillgångar	-1,2	0,2
Förändring av övriga finansiella anläggningstillgångar	-12,9	-14,8
Lämnade aktieägartillskott	-2 065,0	-700,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 578,5	-948,1
Finansieringsverksamheten		
Amortering av förlagslån	-	-1 202,2
Emitterade förlagslån	1,0	1 497,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1,0	295,7
ÅRETS KASSAFLÖDE	21,3	-13,6
Likvida medel vid årets slut	131,8	110,5
Avskrivningar	71,5	65,0

Kassaflödesanalys, indirekt metod - moderbolaget

Mkr	2017	2016
Poster som inte ingår i kassaflödet		
Nedskrivningar	7,5	-
Orealiserad del av nettoresultat av finansiella poster	-20,3	7,7
Kreditförluster, exkl. återvinningar	-19,9	11,6
Förändring av upplupna kostnader/intäkter	-64,7	-192,2
Avsättningar	-	4,9
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	-25,9	-103,2
Likvida medel består av:		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbank	17,0	21,6
Utlåning till kreditinstitut ¹	114,8	88,9
Summa likvida medel	131,8	110,5
Erhållen ränta	2 253,2	638,8
Erlagd ränta	820,2	-451,7
Bruttoinvesteringar	501,0	233,9
Betald skatt	-79,8	-109,2

¹ Exklusive utlåning/skuld till dotterbolag. Likvida medel definieras som kassa och tillgodohavanden hos centralbanker och utlåning till kreditinstitut betalbara på anfordran. All skuldförändring i finansieringsverksamheten framgår av kassaflödesanalysens kassaflöde under finansieringsverksamhet.

Rapport över förändringar i eget kapital - moderbolaget

Mkr	Bundet eget kapital				Fritt eget kapital				
	Aktiekapital	Fond för utvecklings- utgifter	Reserv- fond	Primär- kapital- instrument	Fond för verkligt värde				Totalt
					Verkligt- värde- reserv	Säkrings- reserv	Balanserade vinstmedel	Årets resultat	
Ingående balans 2016-01-01	954,9	-	18,4	1 200,0	-23,4	-5,6	7 775,5	135,9	10 055,7
Årets resultat								184,7	184,7
Årets övriga totalresultat					88,2	1,6			89,8
<i>Årets totalresultat</i>					<i>88,2</i>	<i>1,6</i>		<i>184,7</i>	<i>274,5</i>
Enligt beslut på bolagsstämma							135,9	-135,9	-
Emitterat primärkapitalinstrument ²							-35,7		-35,7
Aktiverade egenupparbetade utvecklingsutgifter		239,9					-239,9		-
Utgående balans 2016-12-31	954,9	239,9	18,4	1 200,0	64,8	-3,9	7 635,8	184,7	10 294,5
Ingående balans 2017-01-01	954,9	239,9	18,4	1 200,0	64,8	-3,9	7 635,8	184,7	10 294,5
Årets resultat								150,2	150,2
Årets övriga totalresultat					38,6	-3,9			34,7
<i>Årets totalresultat</i>					<i>38,6</i>	<i>-3,9</i>		<i>150,2</i>	<i>184,9</i>
Enligt beslut på bolagsstämma							184,7	-184,7	-
Emitterat primärkapitalinstrument ²							-33,5		-33,5
Aktiverade egenupparbetade utvecklingsutgifter		491,1					-491,1		-
Utgående balans 2017-12-31	954,9	730,9	18,4	1 200,0²	103,4	-7,8	7 295,9¹	150,2	10 445,9

¹ Under 2017 har samtliga villkorade aktieägartillskott som Länsförsäkringar Bank AB (publ) tidigare erhållit från moderbolaget Länsförsäkringar AB (publ) omvandlats till ovillkorade aktieägartillskott.

² Det emitterade primärkapitalinstrumentet bedöms uppfylla villkoren för ett eget kapital-instrument då:

- Instrumentet inte enligt villkoren inte har någon fastställd tidpunkt för förfall, vilket innebär att emittenten har en ovillkorad rättighet att avstå från att erlägga återbetalning.
- Emittenten av instrumentet har full diskretion beträffande räntebetalningarna, d v s ingen skyldighet att erlägga ränta.

Noter till moderbolagets finansiella rapporter

Belopp i Mkr om inget annat anges.

Not 1 Företagsinformation

Årsredovisningen för Länsförsäkringar Bank AB (publ) (org nr 516401-9878) avges per 31 december 2017. Länsförsäkringar Bank AB är en svenskregistrerad bank med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Tegelluddsvägen 11-13. Bolaget är ett helägt dotterföretag till Länsförsäkringar AB (publ) (org nr 556549-7020) med säte i Stockholm. Moderföretag i den största och minsta koncernen där Länsförsäkringar Bank AB (publ) är dotterföretag och där koncernredovisning upprättas är Länsförsäkringar AB (publ), Stockholm. Årsredovisningen för Länsförsäkringar Bank (publ) godkändes av styrelsen och verkställande direktören för utfärdande den 8 mars 2018. Årsredovisningen fastställs slutligen av moderbolagets årsstämma den 28 mars 2018.

Not 2 Moderbolagets redovisningsprinciper

De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter. Moderbolaget upprättar sin redovisning i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag FFFS 2008:25 samt rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer från Rådet för finansiell rapportering. Reglerna i RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU antagna IFRS och uttalanden, så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg från IFRS som ska göras.

SKILLNADER MELLAN KONCERNENS OCH MODERBOLAGETS REDOVISNINGSPRINCIPER

De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer föranslås av begränsade möjligheter att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av ÅRKL och tryggandelagen samt i vissa fall av skatteskäl. De huvudsakliga avvikelserna i jämförelse med koncernen redovisas nedan.

NYA OCH ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Motsvarande ändringar som infördes i koncernen den 1 januari 2017 avser även moderbolaget och beskrivs i avsnittet Förändringar i redovisningen 2017 i not 2 i Noter till koncernens finansiella rapporter.

NYA IFRS OCH TOLKNINGAR SOM ÄNNU INTE BÖRJAT TILLÄMPAS

Den påverkan som nya IFRS och tolkningar har på koncernen avser även moderbolaget, se not 2 i Noter till koncernens finansiella rapporter.

BESKRIVNING AV VÄSENTLIGA REDOVISNINGSPRINCIPER

Ersättningar till anställda

Förmånsbestämda pensionsplaner

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beskattning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

Dotterbolag

Aktier och andelar i dotterbolag redovisas till anskaffningsvärde. Transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterbolag.

Aktieägartillskott

Aktieägartillskott redovisas direkt i eget kapital hos mottagaren och i aktier och andelar i koncernföretag hos givaren.

Koncernbidrag

Koncernbidrag som bolaget erhåller från ett dotterbolag redovisas i resultaträkningen på raden Erhållna utdelningar enligt samma principer som utdelningar. Koncernbidrag som lämnas till ett dotterbolag redovisas som en investering i aktier och andelar i koncernföretag. Koncernbidrag som lämnas till annat bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen redovisas direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt.

Not 3 Risker och kapitaltäckning

Se koncernens not 3 Risker och kapitaltäckning.

Not 4 Segmentsredovisning

Segmentsredovisning lämnas endast för koncernen.

Not 5 Räntenetto

Mkr	2017	2016
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	674,6 ¹	614,7
Utlåning till allmänheten	1 015,6	1 047,6
Räntebärande värdepapper	138,1 ¹	186,3
Derivat	-364,3	-414,6
Övriga ränteintäkter	0,0	0,1
Summa ränteintäkter	1 463,9	1 434,1
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-25,4 ¹	-2,6
In- och upplåning från allmänheten	-130,4 ¹	-185,6
Emitterade värdepapper	-162,7	-158,9
Efterställda skulder	-55,2	-71,5
Derivat	134,4	158,9
Övriga räntekostnader inklusive insättningsgaranti	-97,5	-50,6
Summa räntekostnader	-336,7	-310,3
Summa räntenetto	1 127,2	1 123,8
Ränteintäkter på osäkra fordringar	5,2	9,4
Medelränta under året på utlåning till allmänheten, %	2,6	2,8
Medelränta under året på inlåning från allmänheten, %	0,1	0,2

¹ Varav negativ ränta på Utlåning till kreditinstitut om -9,5 Mkr samt Räntebärande värdepapper om -54,4 Mkr och Skulder till kreditinstitut om 19,4 Mkr och In- och upplåning från allmänheten om 2,8 Mkr.

Not 6	Provisionsnetto	
Mkr	2017	2016
Provisionsintäkter		
Betalningsförmedling	87,3	84,3
Utlåning	32,8	29,0
Inlåning	11,3	11,0
Värdepapper	81,3	78,5
Kort	213,2	173,6
Ersättning från länsförsäkringsbolag	64,1	-
Övriga provisioner	0,8	1,6
Summa provisionsintäkter	490,8	378,1
Provisionskostnader		
Betalningsförmedling	-69,4	-58,7
Värdepapper	-22,0	-23,4
Kort	-117,7	-106,9
Ersättning till Länsförsäkringsbolag	-247,9	-238,6
Övriga provisioner	-10,9	-10,4
Summa provisionskostnader	-467,8	-438,1

Not 7	Nettoreultat av finansiella poster	
Mkr	2017	2016
Räntebärande tillgångar och skulder och relaterade derivat	1,6	22,4
Andra finansiella tillgångar och skulder	-13,0	0,1
Ränteskillnadsersättning	5,0	6,8
Summa nettoreultat av finansiella poster	-6,4	29,3

Mkr	2017	2016
Vinst/förlust uppdelat per värderingskategori		
Derivat avsedda för riskhantering, ej säkringsredovisning	3,2	-0,5
Lånefordringar och kundfordringar	-3,3	4,6
Finansiella tillgångar som kan säljas	2,9	15,6
Övriga finansiella skulder	1,0	1,4
Säkringsredovisning till verkligt värde		
- Värdeförändring på säkrad post	-146,0	-68,8
- Värdeförändring på säkringsinstrument	136,5	71,0
Valutakurseffekt	-0,8	6,0
Summa	-6,4	29,3

Not 8	Övriga rörelseintäkter	
Mkr	2017	2016
Serviceintäkter från dotterbolag	112,9	107,3
Övriga intäkter	2,9	16,2
Summa övriga rörelseintäkter	115,8	123,5

Not 9	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	
Medelantal anställda, Sverige	2017	2016
Män	125	74
Kvinnor	168	69
Totalt antal anställda	293	143

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, övriga medarbetare	2017	2016
Löner och ersättningar	-159,2	-96,0
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	-86,6	-60,4
varav pensionskostnader	-28,5	-24,2
Summa	-245,8	-156,4

Styrelse och ledande befattningshavare, 15 (22)	2017	2016
Löner och ersättningar	-15,7	-14,0
varav fast lön till VD	-4,8	-4,8
varav rörlig lön till VD	-	-
varav fast lön till andra ledande befattningshavare	-8,3	-7,0
varav rörlig lön till andra ledande befattningshavare	-	-
Sociala kostnader	-11,0	-10,4
varav pensionskostnader	-4,8	-4,8
Summa	-26,7	-24,4

Totalt löner och andra ersättningar samt sociala kostnader	2017	2016
Löner och ersättningar	-174,9	-110,0
varav rörlig ersättning	-	-
Sociala kostnader	-97,6	-70,8
varav pensionskostnader	-33,3	-28,9
Summa	-272,5	-180,8

I Länsförsäkringar Bank finns cirka 1 400 personer som är tillika anställda i Länsförsäkringar Bank och respektive länsförsäkringsbolag. De erhåller hela sin ersättning från respektive länsförsäkringsbolag.

Ersättningar till styrelsen

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter och styrelseledamöter inom LFAB-koncernen erhåller inte styrelsearvode.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare består av grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledningen.

Not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar, forts.

Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare

2017, Mkr	Grundlön	Rörlig ersättning	Övriga ersättningar	Pensionskostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön % Avgiftsbestämd
Anders Borgcrantz, verkställande direktör	2,9		0,5	1,0	4,5	35
Rikard Josefson, tidigare verkställande direktör	4,1		0,7	1,5	6,2	35
Bengt Erik Lindgren, styrelseledamot	0,4				0,4	
Ingrid Jansson, styrelseledamot	0,4				0,4	
Per-Ove Bäckström, styrelseledamot	0,3				0,3	
Anna-Greta Lundh, styrelseledamot	0,3				0,3	
Peter Lindgren, styrelseledamot	0,4				0,4	
Sören Schelander, styrelseledamot	0,3				0,3	
Anders Grånäs, styrelseledamot	0,3				0,3	
Beatrice Kämpe Nikolausson, styrelseledamot	0,2				0,2	
Andra ledande befattningshavare						
Moderbolag (5)	8,3		0,0	3,3	11,6	39
Dotterföretag (3)	6,8		0,2	2,7	9,8	40
Totalt 2017	24,8		1,4	8,6	34,8	
Summa ersättning från moderbolag	15,0		0,7	4,8	20,5	
Summa ersättning från dotterföretag	9,7		0,7	3,8	14,3	

2016, Mkr	Grundlön	Rörlig ersättning	Övriga ersättningar	Pensionskostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön % Avgiftsbestämd
Rikard Josefson, verkställande direktör	4,8	-	0,0	1,9	6,7	35
Anders Borgcrantz, vice verkställande direktör	2,9	-	0,0	1,1	3,9	35
Bengt Erik Lindgren, styrelseledamot	0,4	-	-	-	0,4	-
Ingrid Jansson, styrelseledamot	0,3	-	-	-	0,3	-
Per-Ove Bäckström, styrelseledamot	0,3	-	-	-	0,3	-
Anna-Greta Lundh, styrelseledamot	0,2	-	-	-	0,2	-
Peter Lindgren, styrelseledamot	0,2	-	-	-	0,2	-
Sören Schelander, styrelseledamot	0,2	-	-	-	0,2	-
Anders Grånäs, styrelseledamot	0,2	-	-	-	0,2	-
Beatrice Kämpe Nikolausson, styrelseledamot	0,1	-	-	-	0,1	-
Caesar Åfors, tidigare styrelseledamot	0,1	-	-	-	0,1	-
Marie-Susanne Petersson, tidigare styrelseledamot	0,1	-	-	-	0,1	-
Christian Bille, tidigare styrelseledamot	0,1	-	-	-	0,1	-
Andra ledande befattningshavare						
Moderbolag (4)	7,0	-	0,0	2,9	9,9	41
Dotterföretag (3)	5,8	-	0,0	2,3	8,1	40
Totalt 2016	22,6	-	0,0	8,1	30,8	
Summa ersättning från moderbolag	14,0	-	0,0	4,8	18,8	
Summa ersättning från dotterföretag	8,6	-	0,0	3,3	12,0	

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar, forts.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd, pensionspremie ska uppgå till 35% av månadslönen. En ledande befattningshavare har avtal om extra pensionsavsättning motsvarande 12% av månadslönen. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas för var och en en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören och en vice verkställande direktör gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande arton månadslöner. För andra ledande befattningshavare följer uppsägningstiden gällande kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen reglerar berednings- och beslutsprocessen gällande ersättningar till företagsledningen. Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av Ersättningspolicyn. Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner.

Ersättningsutskottets sammansättning

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande samt en styrelseledamot.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB koncernen ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av och nivå på ersättningar ska harmoniera med bolagets värderingar det vill säga vara rimliga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

Fast ersättning

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princip.

Pension

Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Övriga förmåner

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil enligt vid var tid gällande villkor, individuell sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Andel kvinnor bland ledande befattningshavare, %	2017-12-31	2016-12-31
Styrelseledamöter	36	36
Andra ledande befattningshavare	44	44

Lån till Styrelse, Vd/vVd och ledande befattningshavare

	Bankkoncernen		Länsförsäkringar AB		Länsförsäkringar AB-koncernen	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Styrelseledamöter	21,6	17,6	8,6	7,5	58,4	72,7
Varav lån Bank	4,7	3,4	1,6	1,3	8,6	7,8
Varav lån Hypotek	16,9	14,2	7,0	6,2	49,8	64,9
Varav lån Wasa Kredit	-	-	-	-	0,1	-
Vd och vVd	1,0	-	4,5	6,6	17,6	15,7
Varav lån Bank	0,5	-	1,0	1,0	2,0	2,0
Varav lån Hypotek	0,5	-	3,5	5,6	15,6	13,7
Varav lån Wasa Kredit	-	-	-	-	-	-
Ledande befattningshavare	31,2	27,8	21,7	17,6	76,6	69,3
Varav lån Bank	2,7	3,8	2,0	1,1	8,1	8,7
Varav lån Hypotek	28,5	24,0	19,7	16,5	68,3	60,3
Varav lån Wasa Kredit	-	-	-	-	0,2	0,3

Beviljade lån består av personallån och av övriga lån. Personallån löper med lånevillkor som motsvarar vad som gäller för övriga anställda inom koncernen. Räntesatsen för personallån är reporänta minus 0,5 procentenheter men kan aldrig vara lägre än 0,5 procentenheter. Ränteförmån räknas enligt Riksskatteverkets regler och ingår i belopp för övriga förmåner enligt ovan. Personallån är beloppsbegränsat till 500 000 kronor. Övriga lån löper enligt marknadsmässiga villkor.

Koncernen har inte ställt pant, annan säkerhet eller ingått ansvarsförbindelse till förmån för någon ledande befattningshavare.

Ersättningspolicy

Styrelsen ska enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:1) om ersättningspolicy i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag fastställa en ersättningspolicy. En redogörelse för företagets ersättningar avses att publiceras på bolagets hemsida i samband med att årsredovisningen publiceras.

Not 10 Övriga administrationskostnader		
Mkr	2017	2016
Lokalkostnader	-34,6	-15,9
IT-kostnader	-317,0	-266,5
Konsultkostnader	-70,2	-64,6
Marknadsföring	-24,4	-9,6
Förvaltningskostnader	-10,9	-10,3
Övriga administrationskostnader	-203,9	-247,7
Summa administrationskostnader	-661,0	-614,6

Not 11 Ersättningar till revisorerna		
Mkr	2017	2016
Revisionsarvoden, KPMG		
- Revisionsuppdrag	-2,5	-1,7
- Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-0,9	-1,2
- Skatterådgivning	-0,4	-0,1
- Övriga tjänster	-0,9	-0,6

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser olika typer av kvalitetssäkringstjänster såsom granskning av förvaltning, bolagsordning, stadgar eller avtal som utmynnar i rapport eller intyg. Med andra uppdrag avses sådant som inte ingår i ovanstående delposter, till exempel juridisk konsultation vid sidan av revisionsverksamheten och som inte är hänförlig till skatterådgivning.

Not 12 Operationell leasing		
Avtalen avser interna och externa hyresavtal där moderbolaget är hyrestagare.		
Mkr	2017	2016
Erlagda hyreskostnader		
Lokalhyra	-31,1	-16,3
Framtida bashyror för icke uppsägningsbara hyreskontrakt		
Inom 1 år	-31,1	-16,3

Not 13 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar		
Mkr	2017	2016
Avskrivningar på materiella tillgångar	-0,9	-0,9
Avskrivningar på immateriella tillgångar	-70,6	-64,1
Summa avskrivningar	-71,5	-65,0
Nedskrivning av immateriella tillgångar	-7,5	-
Summa av- och nedskrivningar av tillgångar	-79,0	-65,0

Mer information om nedskrivningar återfinns i Not 23.

Not 14 Kreditförluster och osäkra lånefordringar		
Mkr	2017	2016
Specifik reservering för individuellt värderade lånefordringar		
Årets kostnad för bortskrivning för konstaterade kreditförluster	-27,9	-14,3
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade kreditförluster	16,1	12,7
Årets nedskrivning för kreditförluster	-11,5	-21,6
Inbetalt på tidigare konstaterade kreditförluster	3,0	4,0
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	6,3	27,0
Årets nettokostnad för individuellt värderade fordringar	-13,8	7,8

Gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad risk

Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	9,0	-29,7
Årets nettokostnad för gruppvis värderade fordringar	9,0	-21,9
Årets nettokostnad för infriande av garantier	0,3	0,3
Årets nettokostnad för kreditförluster	-4,6	-21,6

Avräkningsmodellen avseende det åtagande som länsförsäkringsbolagen har när det gäller kreditförluster för genererad affär innebär att länsförsäkringsbolagen vid reserveringstillfället täcker 80 procent av reserveringsbehovet. Avräkning sker mot och kan högst motsvara upparbetad ersättning. Ersättning motsvarande 80% av reserveringsbehovet vid varje tidpunkt hålls inne fram tills utlåning förmedlad av länsförsäkringsbolaget är reglerad. Den 31 december 2017 uppgick det samlade kreditreserveringsbehovet till 126 Mkr varav Länsförsäkringar Banks redovisade kreditreserv uppgick till 58 Mkr och resterande del om 69 Mkr har avräknats mot länsförsäkringsbolagens innehållna medel enligt ovan beskriven modell.

Not 14 Kreditförluster och osäkra lånefordringar, forts.

	2017-12-31				2016-12-31			
Osäkra lånefordringar, Mkr	Brutto	Individuell reserv	Gruppvis reserv	Netto	Brutto	Individuell reserv	Gruppvis reserv	Netto
Företagssektor	0,7	-1,8	-2,0	-3,2	2,4	-3,5	-2,3	-3,4
Hushållssektor	11,4	-14,0	-40,0	-42,6	19,4	-23,3	-48,7	-52,6
varav privatpersoner	3,0	-4,3	-1,0	-2,3	4,3	-7,0	-1,2	-3,9
Totalt	12,1	-15,8	-42,0	-45,8	21,8	-26,8	-51,0	-56,0

	2017-12-31			2016-12-31		
Avstämning av nedskrivningar för kreditförluster, Mkr	Individuella reserveringar	Gruppvisa reserveringar	Total	Individuella reserveringar	Gruppvisa reserveringar	Total
Ingående balans	-26,8	-51,0	-77,8	-44,9	-21,3	-66,2
Återförda tidigare gjorda reserveringar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	16,1	-	16,1	12,7	-	12,7
Återförda ej längre erforderliga reserveringar för kreditförluster	6,3	-	6,3	27,0	-	27,0
Årets reservering för kreditförluster	-11,5	9,0	-2,5	-21,6	-29,7	-51,3
Utgående balans	-15,8	-42,0	-57,8	-26,8	-51,0	-77,8

Not 15 Skatt på årets resultat

Mkr	2017	2016
Aktuell skatt		
Årets skattekostnad/skatteintäkt	-48,7	-49,6
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	0,0	2,6
Summa aktuell skatt	-48,7	-47,0
Uppskjuten skatt		
Förändring av uppskjuten skattekostnad avseende temporära skillnader	-0,7	-1,0
Summa uppskjuten skatt	-0,7	-1,0
Totalt redovisad skattekostnad	-49,4	-48,0
Avstämning av effektiv skattesats		
Resultat före skatt	199,6	232,7
Skatt enligt gällande skattesats	-43,9	-51,2
Skatt ej avdragsgilla kostnader	-19,3	-1,7
Skatt ej skattepliktiga intäkter	13,8	2,2
Skatt hänförlig till tidigare år	0,0	2,6
Summa skatt på årets resultat	-49,4	-48,0
Gällande skattesats	22,0%	22,0%
Effektiv skattesats	24,8%	20,6%
Skatteposter som redovisas i övrigt totalresultat		
Skatt på kassaflödessäkringar	1,1	-0,4
Skatt på finansiella tillgångar som kan säljas	-10,9	-24,9

Not 16 Belåningsbara statsskuldförbindelser

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Svenska staten	10 081,4	7 283,2
Finska staten	450,1	584,0
Summa belåningsbara statsskuldförbindelser	10 531,5	7 867,2
Verkligt värde	10 531,5	7 867,2
Upplupet anskaffningsvärde	10 345,7	7 637,1
Nominellt värde	9 850,2	7 279,5

Not 17 Utlåning till kreditinstitut

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Utlåning till dotterbolag	66 802,6	64 016,6
Övrig utlåning kreditinstitut	203,1	166,9
Summa utlåning till kreditinstitut	67 005,7	64 183,5

Not 18 Utlåning till allmänheten

Lånefordringarna är i sin helhet geografiskt hänförliga till Sverige.

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Offentlig sektor	1 832,1	937,0
Företagssektor	1 412,2	1 243,4
Hushållssektor	39 016,5	37 362,8
Övriga	0,3	18,2
Utlåning till allmänheten före reserveringar	42 261,1	39 561,4
Reserveringar	-57,8	-77,8
Summa utlåning till allmänheten	42 203,2	39 483,6
Räntebindningstid		
Återstående räntebindningstid på högst 3 månader	35 410,8	30 820,6
Återstående räntebindningstid mer än 3 månader men högst 1 år	2 343,2	2 549,1
Återstående räntebindningstid mer än 1 år men högst 5 år	4 192,5	5 786,8
Återstående räntebindningstid mer än 5 år	256,8	327,0
Summa utlåning till allmänheten	42 203,2	39 483,6

Återstående räntebindningstid avser lån som löper med periodvis bundna villkor. För mer information om reserveringar se not Kreditförluster och osäkra lånefordringar.

Not 19 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Emitterade av andra än offentliga organ

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Bokförda värden		
Svenska bostadsinstitut (ej garanterade)	17 333,3	16 144,4
Övriga svenska emittenter (ej garanterade)	5 173,9	4 049,1
Övriga utländska emittenter (garanterade av tyska staten)	884,5	1 089,3
Övriga utländska emittenter (ej garanterade)	2 488,2	2 213,0
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	25 880,0	23 495,8
Verkligt värde	25 880,0	23 495,8
Upplupet anskaffningsvärde	25 338,7	22 826,7
Nominellt värde	24 744,7	22 180,1
Marknadsstatus		
Noterade värdepapper	25 880,0	23 495,8

Not 20 Aktier och andelar i koncernföretag

Banken har sammanlagt tre helägda dotterbolag med säte i Stockholm.

Mkr	2017-12-31			2016-12-31		
	Antal aktier (st)	Nominellt värde	Bokfört värde	Antal aktier (st)	Nominellt värde	Bokfört värde
Wasa Kredit AB (556311-9204)	875 000	87,5	1 039,8	875 000	87,5	914,8
Länsförsäkringar Hypotek AB (556244-1781)	70 335	70,3	8 559,2	70 335	70,3	6 619,2
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (556364-2783)	15 000	1,5	165,0	15 000	1,5	165,0
Summa aktier och andelar i koncernföretag			9 764,0			7 699,0

Mkr	2017				2016			
	Wasa Kredit AB	Länsförsäkringar Hypotek AB	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	Totalt	Wasa Kredit AB	Länsförsäkringar Hypotek AB	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	Totalt
Redovisat värde vid årets ingång	914,8	6 619,2	165,0	7 699,0	814,8	6 019,2	165,0	6 999,0
Villkorat aktieägartillskott	-	-	-	-	-	600,0	-	600,0
Ovillkorat aktieägartillskott	125,0	1 940,0	-	2 065,0	100,0	-	-	100,0
Redovisat värde vid årets utgång	1 039,8	8 559,2	165,0	9 764,0	914,8	6 619,2	165,0	7 699,0

Eget kapital (inkl 78% av obeskattade reserver) och resultat efter skatt i dotterbolagen, Mkr	2017		2016	
	Eget kapital	Årets resultat	Eget kapital	Årets resultat
Wasa Kredit AB	2 562,7	248,2	2 127,2	74,2
Länsförsäkringar Hypotek AB	10 467,3	477,1	7 987,7	387,3
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	420,0	55,8	345,5	46,2
Totalt	13 450,0	781,1	10 460,4	507,7

Not 21 Derivat				
	2017-12-31		2016-12-31	
Mkr	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Derivat med positiva värden				
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>				
Ränterelaterade	16 808,8	208,5	14 638,0	264,6
Valutarelaterade	7 542,8	217,7	3 546,4	165,2
<i>Övriga derivat</i>				
Ränterelaterade	93 072,0	1 213,6	61 388,0	1 725,2
Valutarelaterade	23 054,5	1 999,2	17 638,3	2 113,6
Summa derivat med positiva värden	140 478,1	3 639,1	97 210,7	4 268,6
Derivat med negativa värden				
<i>Derivat i säkringsredovisning</i>				
Ränterelaterade	32 077,0	265,1	35 760,0	507,2
Valutarelaterade	2 696,8	213,4	1 722,7	240,0
<i>Övriga derivat</i>				
Ränterelaterade	93 072,0	1 214,1	59 687,0	1 726,5
Valutarelaterade	22 652,7	1 984,8	17 698,2	2 078,5
Summa derivat med negativa värden	150 498,5	3 677,4	114 867,9	4 552,2

Not 22 Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen		
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Tillgångar		
Bokfört värde vid årets början	99,5	120,4
Förändringar under året utlåning	-59,0	-20,9
Bokfört värde vid årets slut	40,5	99,5
Skulder		
Bokfört värde vid årets början	164,2	146,9
Förändringar under året inlåning	-3,9	-3,5
Förändringar under året upplåning	-94,8	20,8
Bokfört värde vid årets slut	65,5	164,2

Not 23 Immateriella tillgångar							
	Internt upparbetade IT-system		Förvärvade IT-system		Totalt		
Mkr	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31	
Anskaffningsvärde							
Ingående anskaffningsvärde	1 329,2	1 095,7	27,9	27,9	1 357,1	1 123,6 ¹	
Årets anskaffningar	499,4	233,5	-	-	499,4	233,5	
Årets avyttringar	-	-	-	-	-	-	
Utgående anskaffningsvärde	1 828,7	1 329,2	27,9	27,9	1 856,6	1 357,1¹	
Avskrivningar							
Ingående ackumulerade avskrivningar	-705,8	-641,6	-27,9	-27,9	-733,7	-669,5 ¹	
Årets avskrivningar	-70,6	-64,1	-	-	-70,6	-64,1	
Återförda avskrivningar avyttringar	-	-	-	-	-	-	
Utgående ackumulerade avskrivningar	-776,4	-705,8	-27,9	-27,9	-804,3	-733,7¹	
Nedskrivningar							
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-171,6	-171,6	-	-	-171,6	-171,6 ¹	
Årets nedskrivning ²	-7,5	-	-	-	-7,5	-	
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-179,1	-171,6	-	-	-179,1	-171,6¹	
Summa immateriella tillgångar	873,2	451,9	-	-	873,2	451,9	

¹ Justering av ingående värden jämfört med 2016-12-31 har gjorts mellan raderna anskaffningsvärde, avskrivningar och nedskrivningar. Effekten av justeringen påverkar ej summa immateriella tillgångar.

² Nedskrivningen avser egenutvecklade system. Nedskrivningen har skett av såväl affärsmässiga som tekniska skäl.

Not 24 Materiella tillgångar		
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	23,7	24,5
Försäljning/Utrangering	-1,4	-1,1
Årets inköp	1,6	0,4
Utgående anskaffningsvärde	23,9	23,7
Ingående avskrivningar	-21,3	-20,9
Återförda avskrivningar försäljning/utrangering	1,0	0,5
Årets avskrivningar	-0,9	-0,9
Utgående ackumulerade avskrivningar	-21,2	-21,3
Summa materiella tillgångar	2,8	2,5

Not 25	Uppskjuten skattefordran och skatteskuld
---------------	---

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kan hänföras till följande:

Mkr	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld		Netto	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31
Kassaflödessäkringar	-2,2	-0,9	-	-	-2,2	-0,9
Avsättningar	-0,2	-1,1	-	-	-0,2	-1,1
Uppskjuten skattefordran (-)/uppskjuten skatteskuld (+)	-2,4	-2,0	-	-	-2,4	-2,0
Netto uppskjuten skattefordran (-)/uppskjuten skatteskuld (+)	-2,4	-2,0	-	-	-2,4	-2,0

Moderbolaget har inga temporära skillnader med skattemässig effekt i koncernföretag.

Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader

Mkr	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultaträkning	Redovisat i övrigt totalresultat	Belopp vid årets utgång
2017				
Kassaflödessäkringar	-0,9	-	-1,3	-2,2
Avsättningar	-1,1	0,9	-	-0,2
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	-2,0	-0,9	-1,3	-2,4
2016				
Kassaflödessäkringar	-	-	-0,9	-0,9
Avsättningar	-1,8	0,7	-	-1,1
Uppskjuten skattefordran (-)/skatteskuld (+)	-1,8	0,7	-0,9	-2,0

Not 26	Övriga tillgångar
---------------	--------------------------

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Kundfordringar	17,5	10,8
Övriga tillgångar	260,4	270,1
Summa övriga tillgångar	278,0	280,9

Not 27	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
---------------	---

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna ränteintäkter	27,6	70,1
Övriga upplupna intäkter	21,9	21,3
Förutbetalda kostnader	71,9	34,6
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	121,4	126,0

Not 28	Skulder till kreditinstitut
---------------	------------------------------------

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Svenska banker	3 943,2	3 752,7
Övriga svenska kreditinstitut	3 088,2	4 929,4
Summa skulder till kreditinstitut	7 031,4	8 682,1

Not 29	In-och upplåning från allmänheten
---------------	--

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Inlåning från försäkringsföretag	4 279,4	4 062,7
Inlåning från hushåll	84 169,1	77 421,1
Inlåning från övrig svensk allmänhet	11 359,9	10 021,8
Summa inlåning från allmänheten	99 808,4	91 505,5

Tidsbunden inlåning uppgår till 18 690,6 (27 147,8) Mkr, vid förtidslösen utgår räntekompensation.

Not 30	Emitterade värdepapper
---------------	-------------------------------

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Certifikat	966,7	1 126,0
Obligationslån	34 570,2	27 923,0
Uttällda postväxlar	58,0	62,6
Summa emitterade värdepapper	35 594,8	29 111,6

Not 31	Övriga skulder
---------------	-----------------------

Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Leverantörsskulder	56,2	22,0
Innehållen preliminär skatt kunder	20,0	18,5
Övriga skulder	288,6	291,2
Aktuell skatteskuld	55,4	34,8
Summa övriga skulder	420,2	366,5

Not 32	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Upplupna räntekostnader	148,9	209,1
Upplupen ersättning till länsförsäkringsbolagen	200,9	198,4
Övriga upplupna kostnader	150,3	158,8
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	500,1	566,3

Not 33	Avsättningar	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Avsättning för förtida uttag enligt pensionsavtalet	0,0	1,9
Övrig avsättning	4,7	5,1
Summa avsättningar	4,7	7,0

Förmånsbestämda pensioner

Bolaget har under året löst upp samtliga avsättningar som var hänförliga till förmånsbestämd pensionsplan.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Bolaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets betalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranchens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal anställda som har individuella lösningar. FTP-planen genom försäkring i FPK är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19 Ersättningar till anställda, att företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner. För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt IAS 19 punkt 34. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande årsavgifter till den. Bolagets förväntade avgifter 2018 för FTP-planen uppgår till 15,3 Mkr.

	2017	2016
Kostnader för avgiftsbestämda planer	33,7	26,9

Not 34	Efterställda skulder	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Externt förlagslån med rörlig ränta 3 månader	2 097,7	2 097,0
Externt förlagslån med fast ränta	498,8	498,4
Summa efterställda skulder	2 596,5	2 595,4

Förlagslånen är noterade och inlösen kan tidigast ske 2018-03-28 och 2021-04-26. Lånen förfaller 2023-03-28 och 2026-04-26. Räntan på de rörliga lånen uppgick 2017-12-31 till 1,8 procent respektive 1,9 procent. De bundna lånen löper med en ränta på 2,7 procent. För mer information se not 3.

Not 35	Obeskattade reserver	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Periodiseringsfond	252,0	162,0
Summa	252,0	162,0

Vi hänvisar även till bokslutsdispositionen i resultaträkningen.

Not 36	Eget kapital	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
Bundet eget kapital		
Aktiekapital (9 548 708 aktier, kvotvärde 100 kr)	954,9	954,9
Fond för utvecklingsutgifter	730,9	239,9
Reservfond	18,4	18,4
Summa bundet eget kapital	1 704,2	1 213,2
Fritt eget kapital		
Fond för verkligt värde	95,6	60,9
Emitterat primärkapitalinstrument	1 200,0	1 200,0
Balanserade vinstmedel	7 295,9	7 635,8
Årets resultat	150,2	184,7
Summa fritt eget kapital	8 741,7	9 081,4
Summa eget kapital	10 445,9	10 294,5

Periodens övriga förändringar av eget kapital samt uppdelning enligt IFRS framgår av Rapport över förändringar i eget kapital.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämans förfogande står följande vinstmedel:

Kronor	2017-12-31	2016-12-31
Övriga reserver	95 614 378	60 883 492
Balanserade vinstmedel	7 295 895 979	7 635 792 693
Årets resultat	150 190 969	184 684 535
Att disponera	7 541 701 327	7 881 360 720

Styrelsen föreslår att till nästa år balanseras 7 541 701 327 kronor.

Not 37	Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och övriga åtaganden	
Mkr	2017-12-31	2016-12-31
För egna skulder ställda säkerheter		
Pantsatta värdepapper i Riksbanken	2 637,8	2 666,3
Pantsatta värdepapper hos Euroclear	2 091,8	2 131,6
Lämnade kontantsäkerheter avseende derivat	6,3	17,8
Lämnade värdepapperssäkerheter avseende derivat	797,8	223,4
Övriga säkerheter för värdepapper	15,7	10,7
Summa för egna skulder ställda säkerheter	5 549,4	5 049,8
Övriga ställda säkerheter	Inga	Inga
<i>Eventalförpliktelser</i>		
Garantiförbindelser	34,5	38,9
Summa eventalförpliktelser	34,5	38,9
<i>Åtaganden</i>		
Beviljade men ej utbetalda lån	1 384,2	1 279,1
Beviljade men ej utnyttjade kontokrediter	32 651,4	31 781,0
Beviljade men ej utnyttjade kortkrediter	1 657,3	1 526,2
Summa åtaganden	35 693,0	34 586,5

Not 38	Klassificering av finansiella tillgångar och skulder
---------------	---

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen				Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair-value option	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkringsredovisning					
2017-12-31 Mkr								
Finansiella tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker				17,0		17,0		17,0
Belåningsbara statsskuldförbindelser					10 531,5	10 531,5		10 531,5
Utlåning till kreditinstitut				67 005,7		67 005,7		67 005,7
Utlåning till allmänheten				42 203,2		42 203,2		42 572,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper					25 880,0	25 880,0		25 880,0
Aktier och andelar					38,3	38,3		38,3
Derivat		3 212,8	426,2				3 639,1	3 639,1
Övriga tillgångar						0,0		0,0
Summa		3 212,8	426,2	109 225,9	36 449,8	149 314,8		149 683,6

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair-value option	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkrings- redovisning			
2017-12-31 Mkr						
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut				7 031,4	7 031,4	7 031,4
In- och upplåning från allmänheten				99 808,4	99 808,4	101 573,9
Emitterade värdepapper				35 594,8	35 594,8	35 928,1
Derivat		3 198,9	478,4		3 677,4	3 677,4
Övriga skulder				0,1	0,1	0,1
Efterställda skulder				2 596,5	2 596,5	2 681,5
Summa		3 198,9	478,4	145 031,2	148 708,6	150 892,4

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen							
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair-value option	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkrings-redovisning	Lånefordringar och kund-fordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
2016-12-31 Mkr								
Finansiella tillgångar								
Kassa och tillgodohavande hos centralbanker				21,6		21,6	21,6	
Belåningsbara statsskuldförbindelser					7 867,2	7 867,2	7 867,2	
Utlåning till kreditinstitut				64 183,5		64 183,5	64 183,5	
Utlåning till allmänheten				39 483,6		39 483,6	39 946,2	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper					23 495,8	23 495,8	23 495,8	
Aktier och andelar					25,4	25,4	25,4	
Derivat		3 838,8	429,8			4 268,6	4 268,6	
Övriga tillgångar	20,0			10,7		30,7	30,7	
Summa	20,0	3 838,8	429,8	103 699,4	31 388,4	139 376,4	139 839,0	

2016-12-31 Mkr	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Övriga finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair-value option	Innehav för handelsändamål	Derivat som används i säkrings-redovisning			
Finansiella skulder						
Skulder till kreditinstitut				8 682,1	8 682,1	8 682,1
In- och upplåning från allmänheten				91 505,5	91 505,5	91 644,4
Emitterade värdepapper				29 111,6	29 111,6	29 411,0
Derivat		3 804,9	747,3		4 552,2	4 552,2
Övriga skulder				62,9	62,9	62,9
Efterställda skulder				2 595,4	2 595,4	2 674,8
Summa		3 804,9	747,3	131 957,5	136 509,7	137 027,4

Det bokförda värdet på kassa och tillgodohavanden hos centralbanker, belåningsbara statsskuldförbindelser, utlåning till kreditinstitut, övriga tillgångar, skulder till kreditinstitut och övriga skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar respektive skulder har korta löptider. Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under nettoresultat av finansiella poster.

Not 39 Värderingsmetoder för verkligt värde

Finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen.

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar

Nivå 3 avser värden som bygger på egna antaganden och bedömningar

Finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen

2017-12-31 Mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser	10 531,5			10 531,5
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	25 880,0			25 880,0
Aktier och andelar	0,2	7,9	30,1	38,3
Derivat		3 639,1		3 639,1
Övriga tillgångar				-
Skulder				
Derivat		3 677,4		3 677,4

2016-12-31 Mkr	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Belåningsbara statsskuldförbindelser	7 867,2			7 867,2
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	23 495,8			23 495,8
Aktier och andelar	0,2	6,0	19,2	25,4
Derivat		4 268,6		4 268,6
Övriga tillgångar			20,0	20,0
Skulder				
Derivat		4 552,2		4 552,2

Aktier och andelar i nivå 3 värderas initialt till sitt anskaffningsvärde eftersom aktierna inte tillförlitligt kan värderas till verkligt värde, och skrivs ner om det finns objektiva belägg för en nedskrivning. Bedömningen baseras på senaste årsredovisning och prognostiserat resultat. För aktier och andelar inom nivå 2 som avser onoterade B-aktier med konverteringsrätt till börsnoterade A-aktier utan restriktion bestäms verkligt värde utifrån A-kursens kurs på balansdagen. Derivat i nivå 2 avser i allt väsentligt swappar för vilka verkligt värde beräknas med diskontering av förväntade framtida kassaflöden. Det gjordes inte några väsentliga överföringar mellan nivå 1 och 2 under 2017, och inte heller under 2016. Under 2017 och 2016 förkom inte några överföringar från nivå 3. Derivat avser i allt väsentligt swappar för vilka verkligt värde beräknas med diskontering av förväntade kassaflöden.

Förändring i nivå 3

Mkr	Övriga tillgångar	Aktier och andelar
Öppningsbalans 2017-01-01	20,0	19,2
Förvärv	-	0,9
Konvertering till aktier	20,0	20,0
Nedskrivning ¹	-	-10,0
Utgående balans 2017-12-31	-	30,1

Förändring i nivå 3

Mkr	Övriga tillgångar	Aktier och andelar
Öppningsbalans 2016-01-01	-	15,5
Förvärv	20,0 ¹	3,7
Utgående balans 2016-12-31	20,0	19,2

¹ Avser investering i Bohemian Wrappsody AB. På grund av osäkerhet för fortsatt fortlevnad har nedskrivning om 10 Mkr gjorts i kvartalet.

Not 39 Värderingsmetoder för verkligt värde, forts.

Finansiella instrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde i balansräkningen

2017-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Utlåning till allmänheten		42 572,0		42 572,0
Skulder				
In-och upplåning från allmänheten		101 573,9		101 573,9
Emitterade värdepapper		35 928,1		35 928,1
Efterställda skulder		2 681,5		2 681,5
2016-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Utlåning till allmänheten		39 946,2		39 946,2
Skulder				
In-och upplåning från allmänheten		91 644,4		91 644,4
Emitterade värdepapper		29 411,0		29 411,0
Efterställda skulder		2 674,8		2 674,8

Verkligt värde på in- och utlåning från allmänheten samt utlåning till allmänheten har beräknats med en diskontering av förväntade kassaflöden där diskonteringsräntan har satts till den aktuella in- respektive utlåningsränta som tillämpas (inklusive rabatter). Verkligt värde för emitterade värdepapper samt efterställda skulder bestäms utifrån noterade priser. För del av de emitterade värdepapperna som bedöms illikvida sker en justering utifrån bedömda aktuella emissionspriser. Certifikat saknar externa marknadspriser och det verkliga värdet beräknas genom respektive valutas räntekurva. Under 2017 och 2016 har inga väsentliga överföringar förekommit mellan nivå 1 och 2. Inte heller har det förekommit överföringar från nivå 3 under åren. För ytterligare upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrumenten som värderas till verkligt värde samt värderingstekniker och indata, se även noten Redovisningsprinciper.

Not 40 Upplysning om kvittning

Tabellen nedan innehåller finansiella tillgångar och skulder som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettnings eller ett liknande avtal men som inte kvittas i balansräkningen. Bolaget har ISDA- och CSA-avtal med samtliga derivatmotparter samt motsvarande avtal om nettnings för repor vilket innebär att samtliga exponeringar täcks av båda typerna av avtal. Ramavtalen om nettnings innebär att parterna får reglera sina exponeringar netto (dvs. fordringar kvittas mot skulder) i fall av allvarlig kredithändelse.

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal						
	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen					
Mkr 2017-12-31	Bruttobelopp	Kvittade i balans- räkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	3 639,1	-	3 639,1	-908,2	-2 786,3	-55,5
Omvända återköpsavtal	-	-	-	-	-	-
Skulder						
Derivat	-3 677,4	-	-3 677,4	908,2	6,3	-2 762,9
Återköpsavtal	-	-	-	-	-	-
Totalt	-38,3	-	-38,3	-	-2 780,0	-2 818,3

Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal						
Mkr 2016-12-31	Bruttobelopp	Kvittade i balans- räkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen		Nettobelopp
				Ramavtal om nettnings	Säkerheter Erhållna (-) / Ställda (+)	
Tillgångar						
Derivat	4 301,4	-	4 301,4	-1 114,7	-3 181,5	5,2
Omvända återköpsavtal	-	-	-	-	-	-
Skulder						
Derivat	-4 585,1	-	-4 585,1	1 114,7	17,8	-3 452,5
Återköpsavtal	-	-	-	-	-	-
Totalt	-283,7	-	-283,7	-	-3 163,6	-3 447,4

Uppställning av kapitalbasen enligt artikel 5 i EU-kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013.

Rader i uppställningen enligt förordningen som är tomma har exkluderats i nedanstående tabell för bättre översyn.

Det finns inga poster som omfattas av bestämmelser som tillämpades före förordning (EU) nr 575/2013 eller några föreskrivna restvärden enligt den förordningen.

Kapitalbas och kapitalkrav		Länsförsäkringar Bank AB	
Mkr		2017-12-31	2016-12-31
Kärnprimärkapital: instrument och reserver			
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder		1 900,7	1 339,5
Varav: aktiekapital		954,9	954,9
Ej utdelade vinstmedel (Balanserade vinstmedel)		7 295,9	7 635,8
Ackumulerat Övrigt totalresultat		95,6	60,9
Delårsresultat netto efter avdrag för förutsebara kostnader och utdelningar som har verifierats av personer som har en oberoende ställning		148,3	182,8
Kärnprimärkapital före lagstiftningsjusteringar		9 440,5	9 218,9
Kärnprimärkapital: lagstiftningsjusteringar			
Ytterligare värdejusteringar		-42,7	-39,0
Immateriella tillgångar (netto efter minskning för tillhörande skatteskulder)		-873,2	-451,9
Reserver i verkligt värde relaterade till vinster eller förluster på kassaflödessäkringar		7,8	3,9
Negativa belopp till följd av beräkningen av förväntade förlustbelopp		-85,9	-85,4
Sammanlagda lagstiftningsjusteringar av kärnprimärkapital		-994,0	-572,4
Kärnprimärkapital		8 446,5	8 646,5
Primärkapitaltillskott: instrument			
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder		1 200,0	1 200,0
Varav: klassificerade som eget kapital enligt tillämpliga redovisningsstandarder		1 200,0	1 200,0
Primärkapitaltillskott		1 200,0	1 200,0
Primärkapital (primärkapital = kärnprimärkapital + primärkapitaltillskott)		9 646,5	9 846,5

Kapitalbas och kapitalkrav		Länsförsäkringar Bank AB	
Mkr		2017-12-31	2016-12-31
Supplementärkapital: instrument och avsättningar			
Kapitalinstrument och tillhörande överkursfonder		2 591,7	2 591,7
Kreditriskjusteringar		13,5	27,9
Supplementärkapital		2 605,2	2 619,6
Totalt kapital (totalt kapital = primärkapital + supplementärkapital)		12 251,7	12 466,2
Totala riskvägda tillgångar		26 173,8	24 179,9
Kapitalrelationer och buffertar			
Kärnprimärkapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)		32,3%	35,8%
Primärkapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)		36,9%	40,7%
Totalt kapital (som procentandel av det totala riskvägda exponeringsbeloppet)		46,8%	51,6%
Institutsspecifika buffertkrav		9,0%	8,5%
Varav: krav på kapitalkonserveringsbuffert		2,5%	2,5%
Varav: krav på kontracyklisk kapitalbuffert		2,0%	1,5%
Varav: krav på systemriskbuffert		-	-
Varav: buffert för globalt systemviktigt institut eller för annat systemviktigt institut		-	-
Kärnprimärkapital tillgängligt att användas som buffert (som procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)		27,8%	31,3%
Kapitalkrav enligt Basel 1-golv *)		3 390,9	3 155,5
Kapitalbas justerad enligt Basel 1-golv		12 324,1	12 523,6
Överskott av kapital enligt Basel 1-golv		8 933,2	9 368,1

*) Från den 1 januari 2018 upphör kapitalkravet enligt det så kallade Basel 1-golvet baserat på artikel 500(1) i tillsynsförordningen (575/2013/EU).

Mkr	2017-12-31		2016-12-31	
	Risikexponeringsbelopp	Kapitalkrav	Risikexponeringsbelopp	Kapitalkrav
Kreditrisk enligt schablonmetoden				
Institutsexponeringar	799,7	64,0	822,3	65,8
Poster med hög risk	15,0	1,2	30,0	2,4
Säkerställda obligationer	1 933,6	154,7	1 763,5	141,1
Aktieexponeringar	10 605,8	848,5	9 003,8	720,3
Övriga poster	465,5	37,2	392,1	31,4
Summa kapitalkrav och risikexponeringsbelopp	13 819,6	1 105,6	12 011,8	960,9
Kreditrisk enligt IRK-metoden				
<i>Hushållsexponeringar</i>				
Fastighetskrediter, små och medelstora företag	1 786,3	142,9	1 803,7	144,3
Fastighetskrediter, övriga	1 381,3	110,5	1 394,9	111,6
Övriga hushållsexponeringar, små och medelstora företag	500,7	40,1	536,8	42,9
Övriga hushållsexponeringar	2 119,4	169,6	2 354,5	188,4
Summa hushållsexponeringar	5 787,7	463,0	6 089,9	487,2
Företagsexponeringar	4 035,0	322,8	3 689,0	295,1
Summa kapitalkrav och risikexponeringsbelopp	9 822,7	785,8	9 778,9	782,3
Operativa risker				
Schablonmetoden	1 798,1	143,8	1 631,1	130,5
Summa kapitalkrav för operativa risker	1 798,1	143,8	1 631,1	130,5
Kreditvärdighetsjustering schablonmetoden	733,4	58,7	758,1	60,6
Summa kapitalkrav och risikexponeringsbelopp	26 173,8	2 093,9	24 179,9	1 934,4

Not 42 Upplysningar om närstående, prissättning och avtal**Närstående**

Som närstående juridiska personer räknas bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, bolag inom Länsförsäkringar Livkoncernen, länsförsäkringsbolag, intressebolag till Länsförsäkringar AB-koncernen samt övriga närstående som består av Länsförsäkringar Mäklarservice AB, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB samt Humlegården Fastigheter AB. Dessa företag ägs till 100 procent inom länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter, ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer.

Avtal

Väsentliga avtal för moderbolaget utgörs i huvudsak av uppdragsavtal med de 23 länsförsäkringsbolagen avseende försäljning, administration och service samt uppdragsavtal med Länsförsäkringar AB rörande utveckling, service, ekonomi och IT. Moderbolaget har även avtal med dotterbolagen avseende koncerngemensamma tjänster.

Prissättning, beredning och beslut

Prissättningen för affärsverksamheten samt ersättningen till länsförsäkringsbolagen är baserad på marknadsmässiga villkor. Prisnivån på de varor och tjänster som Länsförsäkringar Bank AB köper och säljer inom länsförsäkringsgruppen beslutas i Länsförsäkringar AB:s företagsledning en gång per år i samband med fastställande av affärsplanen.

Transaktioner

Mkr	Intäkter		Kostnader		Fordringar		Skulder		Åtaganden	
	2017-12-31	2016-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Bolag inom bankkoncernen	931,0	827,6	1 140,3	922,5	67 008,0	64 201,4	6 506,4	8 771,6	30 050,0	29 472,0
Övriga bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen	4,7	5,7	441,0	400,2	30,9	34,0	1 243,7	1 299,7	-	-
Länsförsäkringar Liv-koncernen	-	-	-	-	-	-	843,3	631,9	-	-
Länsförsäkringsbolag	17,8	16,8	248,2	238,9	33,4	55,2	3 881,8	3 378,6	52,0	52,0
Övriga närstående	-	-	-	-	-	-	31,3	16,7	5,0	5,0

För upplysningar om ersättningar till närstående nyckelpersoner såsom styrelseledamöter och ledande befattningshavare hänvisas till noten Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras nära familjemedlemmar utöver normala kundtransaktioner.

Not 43 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har skett efter balansdagens utgång.

Styrelsens intygande

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Årsredovisningen respektive koncernredovisningen ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Stockholm den 8 mars 2018

Sören Westin
Styrelsens ordförande

Per-Ove Bäckström
Styrelseledamot

Anders Grånäs
Styrelseledamot

Ingrid Jansson
Styrelseledamot

Beatrice Kämpe Nikolausson
Styrelseledamot

Bengt-Erik Lindgren
Styrelseledamot

Peter Lindgren
Styrelseledamot

Anna-Greta Lundh
Styrelseledamot

Ellinoora Hoppe
Arbetstagarrepresentant

Mirek Swartz
Arbetstagarrepresentant

Anders Borgcrantz
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 8 mars 2018

Dan Beitner
Auktoriserad revisor

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Bank AB (publ) för år 2017. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 20-92 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar, och bolagsstyrningsrapporten är i överensstämmelse med lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsd i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Värdering av finansiella instrument

Se not 20, 36, 37 och redovisningsprinciper i not 2 i årsredovisningen och koncernredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området avseende koncernen och för moderbolaget är motsvarande noter 21 och 39.

Beskrivning av området	Hur området har beaktats i revisionen
Länsförsäkringar Bank AB har finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. För en del av de finansiella instrumenten saknas aktuella marknadspriser vilket innebär att verkligt värde bestäms utifrån värderingstekniker som bygger på marknadsinformation. Dessa finansiella instrument kategoriseras i nivå 2 enligt IFRS värderingshierarki och motsvarar tillgångar till ett värde om 5 133 MSEK och skulder om 1 166 MSEK i koncernen. För banken är motsvarande belopp 3 647 MSEK på tillgångssidan och 3 677 MSEK på skuldsidan.	Vi har testat nyckelkontroller i värderingsprocessen, innefattande fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data samt förändringshantering avseende interna värderingsmodeller. Testade kontroller utgörs av såväl manuella kontroller som automatiska kontroller i applikationssystem. Vi har även testat generella IT-kontroller inklusive behörighetshantering för aktuella system.
Merparten av koncernens derivatkontrakt, däribland ränte- och valuta-swappar, utgör finansiella instrument i nivå 2. Derivatkontrakt i nivå 2 värderas med värderingsmodeller som bygger på marknadsräntor och andra marknadspriser.	Vi har med hjälp av våra interna värderingsspecialister utmanat de metoder och antaganden som använts vid värderingen.
Värderingen av finansiella instrument i nivå 2 innefattar bedömningar av bolaget, eftersom de värderas med hjälp av modeller. Mot denna bakgrund har dessa finansiella instrument bedömts vara ett särskilt betydelsefullt område.	Vi har bedömt metoderna i värderingsmodellerna mot branschpraxis och värderingsriktlinjer.
Länsförsäkringar Bank AB samt koncernen har i begränsad omfattning finansiella instrument vars värdering till verkligt värde bestäms utifrån värderingsmodeller där värdet påverkas av indata som inte går att verifiera med externa marknadsuppgifter.	Vi har verifierat värdena av de finansiella instrumenten genom att jämföra bankens använda antaganden för hela portföljen med lämpliga referensvärden och priskällor samt undersökt betydande avvikelser under ett av årets månadsbokslut. Resultatet av denna granskning har sedan på stick-provsbasis testats även mot årsbokslutet. Vi har bedömt de omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen och om informationen är tillräckligt omfattande som beskrivning av bolagets bedömningar.

Kreditgivning och reservering för kreditförluster

Se not 3, 12, 17, 18 och redovisningsprinciper i not 2 i årsredovisningen och koncernredovisningen för detaljerade upplysningar och beskrivning av området avseende koncernen och för moderbolaget är motsvarande noter 14 och 18.

Beskrivning av området	Hur området har beaktats i revisionen
Kreditgivningen i Länsförsäkringar Bank utgörs främst av bolån till privatpersoner. Utlåningen sker lokalt i Sverige, via de lokala Länsförsäkringsbolagen, utifrån ett enhetligt centralt beslutat kreditregelverk inom Länsförsäkringar Bank. Bankens utlåning till allmänheten uppgår till 42 203,2 MSEK per 31 december 2017, vilket motsvarar 26 procent av bankens totala tillgångar. Bankens reserver för kreditförluster i låneportföljen uppgår till 126 MSEK.	Vi har testat bankens och dess dotterbolags nyckelkontroller i utlåningsprocessen inklusive kreditbeslut, kreditgranskning, ratingklassificering samt identifiering och fastställande av de lån som ska reserveras för.
Den koncern där Länsförsäkringar Bank AB är moderbolag och där Länsförsäkringar Hypotek AB och Wasa Kredit AB är dotterbolag har en utlåning till allmänheten som uppgår till 261 444 MSEK per 31 december 2017, vilket motsvarar 83 procent av koncernens totala tillgångar. Koncernens reserver för kreditförluster i förhållande till utlåning uppgår till 355 MSEK.	Testade kontroller utgörs av såväl manuella kontroller som automatiska kontroller i applikationssystem. Vi har även testat generella IT-kontroller inklusive behörighetshantering för aktuella system.
Reserverna för kreditförluster i bankens låneportfölj samt dess dotterbolag Länsförsäkringar Hypotek AB och Wasa Kredit AB motsvarar bolagens bästa uppskattning av potentiellt uppkomna förluster i låneportföljerna per balansdagen. Beroende på typen av lån beräknas kreditreserveringen antingen på kollektiv basis för portföljer med likartade lån eller på individuell basis avseende lån som förfallit.	Vi har utmanat bolagens bedömningar av återvinningsvärdet av framtida kassaflöden för reserveringar gjorda på individuell basis.
För banken och dess dotterbolag har vi bedömt att det är en avsättning för individuella låneförluster som innefattar den största osäkerheten i bolagens bedömningar, då dessa bygger på ett stort antal interna och externa observationer. Bedömningarna som bolagen gör är kopplade till förväntade framtida kassaflöden och därmed den osäkerhet som är kopplad till dem både avseende tid och utfall.	För lån som är värderade med kollektiva reserveringsmodeller har vi utmanat antagandena i modellerna med hjälp av historiska faktiska utfall. Vi har också verifierat fullständigheten i modellernas indata och kontrollräknat hela reserven utifrån fastställda styrdokument.
Inför ikraftträdandet av IFRS 9 har banken och dess dotterbolag bedömt den initiala effekten på 2018 års öppningsbalans i eget kapital till följd av förändrade reserveringstidpunkter i enlighet med den nya standarden.	Vi har bedömt de omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen och om informationen är tillräckligt omfattande som beskrivning av bolagens bedömningar. Dessutom har vi utfört stickprovsvisa granskningsåtgärder avseende effekten av en övergång till IFRS 9 genom att följa koncernens implementering av regelverket inför ikraftträdandet 1 januari 2018. Vår granskning har bland annat innefattat en bedömning av koncernens väsentliga ställningstaganden och genomgång av nya riktlinjer.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 0-19 samt 96-100. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Mitt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt

drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensam ansvarig för mina uttalanden.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Bank AB (publ) för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om bank- och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Dan Beitner, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Bank AB (publ)s revisor av bolagsstämman den 16 juni 2016. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan 2000.

Stockholm den 8 mars 2018

Dan Beitner
Auktoriserad revisor

Styrelse

1 Sören Westin

Född 1953. Anställd 2008. Vd Länsförsäkringar AB. **Utbildning:** Ekonomi licentiat Umeå Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Sak, Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Fondliv. Ledamot Länsförsäkringar Liv, Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, Stiftelsen Länsförsäkringsbolagens Forskningsfond och Trafikförsäkringsföreningen. **Tidigare erfarenhet:** Vd Länsförsäkringar Jämtland, vd AB Länstidningen, medlem Samhall ABs företagsledning.

2 Per-Ove Bäckström

Född 1959. Vd Länsförsäkringar Gävleborg. Invald 2015. **Utbildning:** Fil. Kand. Uppsala Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot I Länsförsäkringar Gävleborg. **Tidigare erfarenhet:** Biträdande Regionchef Swedbank, Rörelsechef SEB.

3 Anders Grånäs

Född 1966. Vd Dalarnas Försäkringsbolag. Invald 2016. **Utbildning:** Civilingenjör i teknisk fysik, Uppsala universitet, MBA Stanford University. **Övriga styrelseuppdrag:** Styrelseledamot i Länsförsäkringar Secondary PE Investments S.A, Humlegården Fastigheter AB och i Lansa Fastigheter AB. **Tidigare erfarenhet:** Har en bakgrund som riskkapitalist inom teknikinvesteringar och har under 15 år verkat som investeringsansvarig hos Investor Growth Capital, Industrifonden och Via Venture Partners (ATP, Danmark).

4 Ingrid Jansson

Född 1950. Konsult inom finansiella tjänster och ledarskap. Invald 2013. **Utbildning:** Ekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Inga. **Tidigare erfarenhet:** Mångårig erfarenhet inom banking, kapitalförvaltning, marknadsföring och affärsutveckling samt befattning på ledningsnivå.

5 Beatrice Kämpe Nikolausson

Född 1972. Vd Länsförsäkring Kronoberg. Invald 2016. **Utbildning:** Civilekonom och magisterexamen i ekonomi, Linnéuniversitetet samt Cardiff Business School, Bachelor Majors: Accounting and Finance, Bachelor Minors: Banking and Finance (Cardiff), Master: Majors: Accounting, Behaviour and Organisation. **Övriga styrelseuppdrag:** Länsförsäkring Kronoberg AB vd & ledamot, Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag ledamot, Länsgården AB ordförande, Hjalmar Petri ordförande, LF Affärsservice Sydost AB ledamot, Bergvik Skog AB ledamot, Micki Leksaker ledamot, AXB Education AB ledamot. **Tidigare erfarenhet:** Redovisningschef, Ekonomidirektör och Produktivitetschef Södra Cell, Inköps- och logistikdirektör, Södra Skogsägarna (Director of Supply Chain and Logistics), Vd Alstom AQCS, Vd Munksjö Aspa Bruk.

6 Bengt-Erik Lindgren

Född 1950. Ordförande Länsförsäkringar Bergslagen. Invald 2012. **Utbildning:** Företagsekonom Uppsala Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Styrelseledamot i Lansa Fastigheter AB, Sunnerstaholm Invest AB, Humlegården Fastigheter AB och Prevas AB. **Tidigare erfarenhet:** vvd Swedbank.

Styrelsens sekreterare: Anna Rygaard. Född 1966. Bolagsjurist Länsförsäkringar AB.
Revisor: Dan Beitner. Revisor, ordinarie.
Auktoriserad revisor, KPMG AB.

7 Peter Lindgren

Född 1959. Vd. Invald 2016. **Utbildning:** Civilekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Östgöta, Styrelseledamot Humlegården Fastigheter AB, Styrelseledamot Ryssnäs AB, Styrelseledamot FemSju AB. **Tidigare erfarenhet:** Revisor, ekonomichef, verkställande direktör

8 Anna-Greta Lundh

Född 1955. Vd Länsförsäkringar Södermanland. Invald 2016. **Utbildning:** Ekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Eskilstuna-Kuriren, Almi Invest Östra Mellansverige, Länsförsäkringar Södermanland. **Tidigare erfarenhet:** Affärsområdeschef, Marknadsdirektör.

Arbetsstagarrepresentanter

9 Ellinoora Hoppe

Född 1985. Compliance officer. Arbetsstagarrepresentant. Invald 2017. **Utbildning:** Jur. Kand. **Övriga styrelseuppdrag:** Inga. **Tidigare erfarenhet:** Bankrättsjurist Finansinspektionen

10 Mirek Swartz

Född 1962. Service owner Servicedesk. Arbetsstagarrepresentant. Invald 2015. **Utbildning:** IT-relaterad utbildning. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Wasa Kredit, Länsförsäkringar Fondförvaltning. Suppleant Länsförsäkringar AB. **Tidigare erfarenhet:** IT-chef Länsförsäkringar Stockholm.

Suppleant: Linda Pettersson.

1 Anders Borgcrantz

Född 1961. Vd Länsförsäkringar Bank. Anställd 2003. **Utbildning:** Civilekonom. **Tidigare erfarenhet:** vVd FöreningsSparbanken, Vd SPINTAB, regionchef FöreningsSparbanken.

2 Martin Rydin

Född 1968. Finanschef Länsförsäkringar Bank och vd Länsförsäkringar Hypotek. Anställd 2012. **Utbildning:** Juristexamen. **Tidigare erfarenhet:** Head of Long Term Funding Swedbank.

3 Gert Andersson

Född 1959. Chef Produkt & Process. Anställd 2013. **Utbildning:** Ekonomexamen. **Tidigare erfarenhet:** Chef försäljning Direkt, försäljningschef och marknadschef Wasa Kredit, 25 år på SEB i olika ledande befattningar.

4 Pia Bergman

Född 1963. HR-chef. Anställd 2014. **Utbildning:** Fil. kand. **Tidigare erfarenhet:** Över 25 års HR-erfarenhet inom detaljhandel, IT samt Bank.

5 Susanne Calner

Född 1969. Chef Kredit. Anställd 2012. **Utbildning:** Civilekonom. **Tidigare erfarenhet:** Kontorschef SEB, revisor och managementkonsult Andersen.

6 Bengt Clemedtson

Född 1964. Chef Affär. Anställd 2006. **Utbildning:** Civilekonom. **Tidigare erfarenhet:** Vd Skandiabanken Bolån AB.

7 Eva Gottfridsdotter Nilsson

Född 1960. Vd Länsförsäkringar Fondförvaltning. Anställd 2000. **Utbildning:** Civilekonom. **Tidigare erfarenhet:** Vd Fondbolaget, CFO Länsförsäkringar Kapitalförvaltning.

8 Louise Lindgren

Född 1959. Chef Riskcontrol. Anställd 2014. **Utbildning:** Civilekonom. **Tidigare erfarenhet:** 17 år inom Nordea, senaste Head of Group Capital, PWC chef Financial Risk Management Consulting, Citibank chef Fixed Income trading.

9 Marie Lundberg

Född 1968. **Invald** 2015. Vd Wasa Kredit. **Utbildning:** Studier i Kultur-/Ekonomisk Geografi, Internationella relationer och pedagogik vid Stockholms Universitet och Universidad de Cantabria. **Tidigare erfarenhet:** Vd Handelsbanken Finans AB. Ordförande Handelsbanken Rahoitus Oyj, Kredit-Inkasso AB. Affärsutvecklingschef Handelsbanken International.

10 Richard Lundberg

Född 1976. Chef Affärsservice Bank. Anställd inom Länsförsäkringar sedan 2005, inom Länsförsäkringar Bank sedan 2012. **Utbildning:** Studier inom Kemiteknik, branschutbildning. **Tidigare erfarenhet:** 22 år inom Länsförsäkringar och Folksam. Chef Backoffice, Chef Säljstöd, Rådgivningschef, Försäljningschef.

Definitioner

Ordlista

Avkastning på totala tillgångar

Årets resultat i relation till genomsnittlig balansomslutning.

Kapitalbas

Kapitalbasen består av summan av primärkapital och supplementärt kapital, efter avdrag för poster som anges i kapitaltäckningsreglerna. Kapitalbas i relation till kapitalkrav.

Kärnprimärkapital

Kärnprimärkapitalet består av eget kapital med avdrag för bland annat immateriella tillgångar, goodwill, försiktig värdering, investeringar i finansiella företag och IRK-underskott.

Kärnprimärkapitalrelation

Kärnprimärkapital i relation till totalt riskexponeringsbelopp.

Osäker fordran

Fordran där betalningarna sannolikt inte kommer att fullföljas enligt kontraktsvillkoren och efter avdrag för säkerheternas värde. En lånefordran anses vara osäker om den har en betalning som är mer än 60 dagar sen eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten på andra grunder ej kan leva upp till sitt åtagande.

Primärkapital

Summan av kärnprimärkapital och primärkapitaltillskott.

Primärkapitalrelation

Primärkapital i relation till totalt riskexponeringsbelopp.

Riskexponeringsbelopp

Riskexponeringsbeloppet består av tillgångar i balansräkningen och åtaganden utanför balansräkningen värderade utifrån kreditrisk, marknadsrisk, operativ risk och kreditvärdighetsjusteringsrisk enligt kapitaltäckningsreglerna.

Småföretag

Bolag med enklare behov (låna, spara, betala).

Supplementärt kapital

Supplementärt kapital består huvudsakligen av tidsbundna förlagslån.

Total kapitalrelation

Total kapitalbas i relation till totalt riskexponeringsbelopp.

Rapportdagar 2018

Kvartal 1:

Delårsrapport för januari–mars: 25 april 2018

Kvartal 2:

Delårsrapport för april–juni: 19 juli 2018

Kvartal 3:

Delårsrapport för juli–september: 25 oktober 2018

Alternativa nyckeltal

Från och med 3 juli 2016 tillämpas ESMAs (European Securities And Markets Authority) "Riktlinjer - Alternativa nyckeltal". I enlighet med dessa riktlinjer har upplysningar lämnats om finansiella mått som inte definieras av IFRS. Affärsvolym, avkastning på totalt kapital, placeringsmarginal samt räntabilitet på eget kapital visar organisationens resultat i förhållande till olika investeringsmått. Organisationens kostnadseffektivitet presenteras genom K/I-tal. Andel osäkra fordringar, belåningsgradsintervall, kreditförluster, räntebindningstid samt nyckeltal som rör reserveringar presenteras för att ge en bild av utlåningen, säkerheter och kreditrisk. Gemensamt för samtliga alternativa nyckeltal är att de beskriver utvecklingen i verksamheten och syftar till att öka jämförbarheten mellan olika perioder. Måtten kan skilja sig från liknande nyckeltal som presenteras av andra organisationer.

Andel osäkra fordringar

Osäkra fordringar i förhållande till redovisat värde för utlåning till allmänheten och till kreditinstitut.

Affärsvolym

Summa internt och externt förvaltat fondvolym, utlåning till lantbruk, bolån och övrig utlåning i Länsförsäkringar Bank och Wasa kredit samt inlåning från allmänheten.

Avkastning på totalt kapital

Rörelseresultat i relation till genomsnittlig balansomslutning.

Belåningsgradsintervall

Avser utlåning med villa, bostadsrätt och fritidshus som säkerhet.

K/I-tal

Summa kostnader i förhållande till summa intäkter. K/I-talet beräknas före och efter kreditförluster.

Kreditförluster, netto

Konstaterade kreditförluster och reserveringar för kreditförluster med avdrag för återvinningar avseende fordringar samt årets nettokostnad avseende kreditförluster för garantier och andra ansvarsförbindelser.

Kreditförlustnivå i förhållande till utlåning

Kreditförluster netto i förhållande till redovisat värde för utlåning till allmänhet och till kreditinstitut.

Placeringsmarginal

Räntenetto i relation till genomsnittlig balansomslutning.

Reserver i förhållande till utlåning

Reserver för osäkra fordringar i förhållande till utlåning till allmänheten och utlåning till kreditinstitut sammantaget.

Reserveringsgrad för osäkra lånefordringar exklusive gruppvis reserv

Individuella reserveringar för lånefordringar i förhållande till osäkra lånefordringar brutto.

Räntabilitet på eget kapital

Rörelseresultat med avdrag för schablonskatt i relation till genomsnittligt eget kapital, justerat för poster inom eget kapital som redovisas över övrigt totalresultat och för primärkapitallån.

Räntebindningstid

Avtalad tid under vilken räntan på en tillgång eller skuld är bunden.

Adresser

Länsförsäkringar Norrbotten

Box 937
971 28 Luleå
Besök: Köpmantorget
Tfn: 0920-24 25 00
E-post: info@LFnorrboten.se

Länsförsäkringar Västerbotten

Box 153
901 04 Umeå
Besök: Nygatan 19
Tfn: 090-10 90 00
E-post: info@LFvasterbotten.se

Länsförsäkringar Jämtland

Box 367
831 25 Östersund
Besök: Prästgatan 18
Tfn: 063-19 33 00
E-post: info@lfz.se

Länsförsäkringar Västernorrland

Box 164
871 24 Härnösand
Besök: Köpmangatan 13
Tfn: 0611-36 53 00
E-post: info@lffy.se

Länsförsäkringar Gävleborg

Box 206
801 03 Gävle
Besök: Drottninggatan 35
Tfn: 026-14 75 00
E-post: info@lfgavleborg.se

Dalarnas Försäkringsbolag

Box 3
791 21 Falun
Besök: Slaggatan 9
Tfn: 023-930 00
E-post: info@dalarnas.se

Länsförsäkringar Värmland

Box 367
651 09 Karlstad
Besök: Köpmannagatan 2 A
Tfn: 054-775 15 00
E-post: info@LFvarmland.se

Länsförsäkringar Uppsala

Box 2147
750 02 Uppsala
Besök: Fyrisborgsgatan 4
Tfn: 018-68 55 00
E-post: info.uppsala@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Bergslagen

Box 1046
721 26 Västerås
Besök: Stora Gatan 41
Tfn: 021-19 01 00
E-post: info@lfbergslagen.se

Länsförsäkringar Stockholm

169 97 Solna
Besök: Telegrafgatan 8A
Tfn: 08-562 830 00
E-post: stockholm@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Södermanland

Box 147
611 24 Nyköping
Besök: Västra Storgatan 4
Tfn: 0155-48 40 00
E-post: info@lfs.se

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän

404 84 Göteborg
Besök: Lilla Bommen 8
Tfn: 031-63 80 00
E-post: info@gbg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Skaraborg

Box 600
541 29 Skövde
Besök: Rådhusgatan 8
Tfn: 0500-77 70 00
E-post: info@LFskaraborg.se

Länsförsäkringar Östgöta

Box 400
581 04 Linköping
Besök: Platensgatan 11
Tfn: 013-29 00 00
E-post: info@lfostgota.se

Länsförsäkringar Älvsborg

Box 1107
462 28 Vänersborg
Besök: Vallgatan 21
Tfn: 0521-27 30 00
E-post: info@alvsborg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Gotland

Box 1224
621 23 Visby
Besök: Österväg 17
Tfn: 0498-28 18 50
E-post: info@lfgotland.se

Länsförsäkringar Jönköping

Box 623
551 18 Jönköping
Besök: Barnarpsgatan 22
Tfn: 036-19 90 00
E-post: info@lfj.se

Länsförsäkringar Halland

Box 518
301 80 Halmstad
Besök: Strandgatan 10
Tfn: 035-15 10 00
E-post: info@LFhalland.se

Länsförsäkring Kronoberg

Box 1503
351 15 Växjö
Besök: Kronobergsgatan 10
Tfn: 0470-72 00 00
E-post: info@LFkronoberg.se

Länsförsäkringar Kalmar län

Box 748
391 27 Kalmar
Besök: Norra Långgatan 17
Tfn: 020-66 11 00
E-post: info@LFkalmar.se

Länsförsäkringar Blekinge

Box 24
374 21 Karlshamn
Besök: Drottninggatan 56
Tfn: 0454-30 23 00
E-post: info@lfblekinge.se

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

Box 133
291 22 Kristianstad
Besök: Tivoligatan 6
Tfn: 044-19 62 00
E-post: info.goinge-kristianstad@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Skåne

Box 742
251 07 Helsingborg
Besök: Södergatan 15
Tfn: 042-633 80 00
E-post: info.skane@lansforsakringar.se

GEMENSAMMA BOLAG

Länsförsäkringar AB

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Liv

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Fondliv

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Sak

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Bank

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Hypotek

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Fondförvaltning

106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Wasa Kredit

Box 6740
113 85 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-635 38 00
E-post: info@wasakredit.se

Agria Djurförsäkring

Box 70306
107 23 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 421 00
E-post: info@agria.se

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling

Box 518
101 30 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 21
Tfn: 010-219 54 00
E-post: info@lansfast.se

Länsförsäkringar Mäklarservice

Box 27120
102 52 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 21
Tfn: 08-588 490 00
E-post: info.maklarservice@lansforsakringar.se

Humlegården Fastigheter

Box 5182
114 34 Stockholm
Besök: Engelbrektsplan 1
Tfn: 08-678 92 00
E-post: info@humlegarden.se

